

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

Kokousaika 5.4.2023 klo 13:00 - 18:22

Kokouspaikka Priimus Gradia, kokoushuone Oppio

Jäsenet	xHeikkinen Maarit pj	Heikkilä Johanna	varajäsen
	xPirttiniemi Riitta vpj	Jäntti Sinikka	varajäsen
	xAutere Anna- Kaarina, saapui jäsen klo 13:17	Mäkinen Tuija	varajäsen
	xColliander Jari, poistui klo 15:44	Similä Matti	varajäsen
	xFlink- Liimatainen Piia	Korhonen Aira	varajäsen
	xKalmari Leena	Koikkalainen Marianne	varajäsen
	xKovanen Anne, poistui klo 16:40	Pöppönen Matti	varajäsen
	xMelville Tony	Laurila Leena	varajäsen
	xOksanen Harri	Peltomäki Antti	varajäsen
	xPakarinen Teemu	Huuskola Mika	varajäsen
	xPoti Jorma, poistui klo 17:10	Manni Juha	varajäsen
	-Vertainen Johanna	Autio Mauno	varajäsen
	xWeijo Ahti	Väyrynen Ville	varajäsen
Muut läsnäolijat	xAula Maria Kaisa -Tollet Jan xKallimo Kati, saapui klo 13:56 ja poistui klo 15:04	aluehallituksen puheenjohtaja hyvinvointialuejohtaja toimialajohtaja, sosiaali- ja terveystoimet	
	-Paloneva Juha xRaudasoja Jari, poistui klo 17:30	vastuualuejohtaja, sairaalapalvelut vastuualuejohtajan sijainen, laaja-alainen sote-keskus	
	xKoivisto Tuija, poistui klo 17:50	vastuualuejohtaja, koti- ja asumispalvelut	
	xKalilainen Päivi	vastuualuejohtaja, lasten, nuorten ja perheiden palvelut	
	xVanhala Mauno, saapui klo 13:33	aluehallituksen edustaja	
	xPihl Anu xLaiho Jenni	esittelijä, strategiajohtaja sihteeri, hallintopalvelupäällikkö	

Pöytäkirjan allekirjoitus
ja varmennus

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

Pöytäkirjan tarkastus ja Pöytäkirja tarkastetaan viimeistään 11.4.2023, ja tarkastettu pöytäkirja nähtävillä olo muutoksenhakuohjeineen pidetään yleisesti nähtävillä Keski-Suomen hyvinvointialueen verkkosivulla [hyvaks.fi](https://www.hyvaks.fi) 12.4.2023.

Kokousaika 5.4.2023 klo 13:00 - 5.4.2023 18:22

Kokouspaikka Priimus Gradia, kokoushuone Oppio

Käsitellyt asiat

9 § Laillisuus ja päätösvaltaisuus	1
10 § Pöytäkirjan tarkastus	2
11 § Työjärjestyksen hyväksyminen	3
12 § Vuoden 2023 talousarvion käyttösuunnitelmat	4
- Liite: Sosiaali- ja terveyspalvelut -toimialan käyttösuunnitelma	8
- Liite: Pelastustoimi -toimialan käyttösuunnitelma	99
- Liite: Konsernipalvelut -toimialan käyttösuunnitelma_päivitetty 13.2.2023	111
13 § Talouden ajankohtaiset	164
14 § Päihdepalvelujen kilpailutus	165
15 § Huhtasuon avosairaanhoidon palvelujen kilpailuttaminen	171
16 § Ympärivuorokautisen palveluasumisen hankinnan tilanne ja eteneminen	176
17 § Ihmislähtöiseen Keski-Suomeen: Hyvinvointialueen strategian toimeenpano- ohjelman eteneminen ja sote-järjestämisen linjaukset	179
18 § Muut asiat	181
Muutoksenhakuohjeet	182

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

§ 9

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Selostus asiasta

Hyvinvointialuelain 108 § mukaan muu toimielin kuin aluevaltuusto on päätösvaltainen, kun yli puolet jäsenistä on läsnä. Läsnäoleviksi katsotaan myös ne toimielimen jäsenet, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti.

Tästä kokouksesta on annettu tieto hallintosäännön 149 ja 150 §:n mukaisesti.

Kirjallinen kutsu on toimitettu sähköisesti lautakunnan jäsenille 30.3.2023.

**Strategiajohtajan
ehdotus**

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta toteaa, että kokous on laillisesti kokoon kutsuttu ja päätösvaltainen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

§ 10

Pöytäkirjan tarkastus

Selostus asiasta

Hyvinvointialueesta annetun lain 95 §:n mukaan pöytäkirjan tarkastamisesta annetaan tarpeelliset määräykset hallintosäännössä.

Hallintosäännön 168 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla. Pöytäkirja voidaan tarkastaa ja allekirjoittaa sähköisesti.

**Strategiajohtajan
ehdotus**

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi Piia Flink-Liimatainen ja Leena Kalmari sekä heidän varalle Anne Kovanen ja Tony Melville.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

§ 11

Työjärjestyksen hyväksyminen

Selostus asiasta

Käsiteltävät asiat ilmoitetaan ennalta jaetussa kokouskutsussa ja sen mukana seuranneessa esityslistassa.

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitella toisin päätä.

Strategiajohtajan ehdotus

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta hyväksyy työjärjestyksen esityksen mukaisesti.

Päätös

Kokouskäsittely:

Puheenjohtaja esitti työjärjestyksen muuttamista siten, että §14 "Ihmislähtöiseen Keski-Suomeen: Hyvinvointialueen strategian toimeenpano-ohjelman eteneminen ja sote-järjestämisen linjaukset" siirretään käsittelyjärjestyksessä ennen § 18 Muut asiat.

Puheenjohtajan esitys työjärjestyksen muutoksesta hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

§ 12 Vuoden 2023 talousarvion käyttösunnitelmat

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/129/02.02.00/2022

Aiempi käsittely:

Aluehallitus 14.2.2023 § 36

Valmistelija(t) Aija Suntioinen, p. 040 185 9985

Selostus asiasta Hyvinvointialueita koskevan lain 43 §:n mukaan aluehallituksen tulee vastata hyvinvointialueen hallinnosta ja taloudenhoidosta. Talousarvion noudattamisen täsmentämiseksi on laadittu hallintosäännön mukaisesti liitteenä olevat toimialakohtaiset käyttösunnitelmat.

Talousarviossa on määritelty aluevaltuustoon nähden sitovat määrärahat vastuualueittain sekä esitetty määrärahajako palvelualueetasolla. Käyttösunnitelmissa määrärahat on jaettu organisaation palveluysikkotasolle sekä kuvattu palveluysiköiden toiminta. Käyttösunnitelmien lisäksi talousarviojärjestelmään on tehty määrärahojen jako organisaation toimipistetasolle. Käyttösunnitelmia hyödynnetään talouden seurannassa ja johtamisessa.

Keski-Suomen hyvinvointialueen hallintosäännön 73 §:n mukaan aluehallitus hyväksyy talousarvioon perustuvan käyttösunnitelmansa. Käyttösunnitelma voi muodostua myös sopimusohjausmalliin liittyvistä sopimuksista. Toimielin voi siirtää käyttösunnitelman hyväksymistä koskevaa toimivaltaa alaiselleen viranhaltijalle.

Hallintosäännön 34 §:n mukaan vastuualuejohtaja päättää aluehallituksen sitovuustasossa olevien vastuualueen määrärahojen siirroista vastuualueen sisällä palvelualueiden välillä ja 35 §:n mukaan palvelujohtaja päättää aluehallituksen sitovuustasossa olevien palvelualueen määrärahojen siirroista palvelualueen sisällä palveluysiköiden välillä. Talousarviokirjassa esitettyyn nähden konsernipalveluiden käyttösunnitelman määrärahoihin on tehty vastuualueiden sisäisiä palvelualueiden välisiä määrärahojen siirtoja hallintosäännön mukaisesti vastuualuejohtajien päätöksillä.

Talousarviokirjassa esitettyyn nähden käyttösunnitelmiin on tehty myös tulo- ja menolajien välisiä siirtoja siten, että sitova toimintakate-määräraha ei ole

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

muuttunut. Näiden muutosten syynä on talousarvion pohjana olevan kerätyn taloustiedon sekä suunnitellun toiminnan täsmentyminen.

Vuoden 2023 talousarviossa kuvatusti talousarvion kokonaisuus tullaan tarkistamaan keväällä 2023, kun arvio hyvinvointialueiden rahoitusmalliin sisältyvästä rahoituksen korjauserästä on käytettävissä ja toiminnan todellisesta kustannustasosta on saatu toteumatietoa. Tarvittavat talousarviomuutokset esitetään päätöksentekoon tässä yhteydessä. Samassa yhteydessä tarkistetaan taloussuunnitelmakausien rahoitus- ja kustannustaso vastaamaan tarkentunutta todellista tasoa.

Eduskunnan käsittelyssä on parhaillaan vuoden 2023 ensimmäinen lisätalousarvioesitys, johon sisältyy esitys hyvinvointialueiden lisärahoituksesta vuodelle 2023. Mahdollinen lisärahoitus huomioidaan kevään talousarviomuutoksen valmistelussa.

Talousarviomuutos valmistellaan siten, että se voidaan käsitellä aluehallituksessa ja aluevaltuustossa toukokuussa 2023.

Hyvinvointialuejohtajan ehdotus

Aluehallitus päättää

- 1) hyväksyä vuoden 2023 talousarvion käyttösuunnitelmat konsernipalveluiden, pelastustoimen ja sosiaali- ja terveyspalveluiden osalta liitteiden mukaisesti;
- 2) valtuuttaa vastuualue- ja palvelualuejohtajat tekemään käyttösuunnitelmiin muutoksia aluehallituksen sitovuustasoissa olevien määrärahojen puitteissa hallintosäännössä osoitetun toimivallan mukaisesti;
- 3) edellyttää, että hyvinvointialueen johto seuraa yhdessä vastuu- ja palvelualueiden johdon kanssa tarkasti hyvinvointialueen talouden kehitystä ja valmistelee tarvittaessa talouden hallintatoimenpiteitä, joiden avulla vuodelle 2023 asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan hyväksytyt talousarvion mukaisesti, sekä
- 4) merkitä tiedoksi vuoden 2023 talousarviomuutoksen valmistelun aikataulun.

Asian kokouskäsittely:

Sosiaali- ja terveyspalveluiden vastuualuejohtajat Juha Paloneva, Eva Pihlmaa-Tuononen, Päivi Kalilainen ja Tuija Koivisto esittelivät vastuualueidensa käyttösuunnitelmia kokouksessa.

Ville Väyrynen, Hilma Vepsäläinen ja Mervi Hovikoski ilmoittivat

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

esteellisyydestä ja poistui kokouksesta sosiaali- ja terveystalouden käyttösuunnitelmaa koskevan keskustelun ja päätöksenteon ajaksi.

Esteellisyyden peruste: Palvelussuhdejäävi

Esittelijä teki seuraavan lisäyksen päätösehdotukseen:

Päätökseen lisätään kohta:

"5) Käyttösuunnitelmat toimitetaan tiedoksi lautakunnille tavoitteiden ja talouden painopisteiden arviointia ja seuranta varten."

Päätös

Aluehallitus päätti

- 1) hyväksyä vuoden 2023 talousarvion käyttösuunnitelmat konsernipalveluiden, pelastustoimen ja sosiaali- ja terveystalouden osalta liitteiden mukaisesti;
- 2) valtuuttaa vastuualue- ja palvelualuejohtajat tekemään käyttösuunnitelmiin muutoksia aluehallituksen sitovuustasoissa olevien määrärahojen puitteissa hallintosäännössä osoitetun toimivallan mukaisesti;
- 3) edellyttää, että hyvinvointialueen johto seuraa yhdessä vastuu- ja palvelualueiden johdon kanssa tarkasti hyvinvointialueen talouden kehitystä ja valmistelee tarvittaessa talouden hallintatoimenpiteitä, joiden avulla vuodelle 2023 asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan hyväksytyin talousarvion mukaisesti, sekä
- 4) merkitä tiedoksi vuoden 2023 talousarviomuutoksen valmistelun aikataulun.
- 5) Käyttösuunnitelmat toimitetaan tiedoksi lautakunnille tavoitteiden ja talouden painopisteiden arviointia ja seuranta varten.

Sari Kaakkomäki poistui kokouksesta klo 17.10 ja Ville Väyrynen ja Janne Luoma-aho poistuivat kokouksesta klo 17.30 asian käsittelyn aikana.

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta 5.4.2023 § 12

Selostus asiasta

Aluehallitus on kokouksessaan 14.2.2023 § 36 päättänyt

- 1) hyväksyä vuoden 2023 talousarvion käyttösuunnitelmat konsernipalveluiden, pelastustoimen ja sosiaali- ja terveystalouden osalta liitteiden mukaisesti;
-

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

2) valtuuttaa vastuualue- ja palvelualuejohtajat tekemään käyttösuunnitelmiin muutoksia aluehallituksen sitovuustasoissa olevien määrärahojen puitteissa hallintosäännössä osoitetun toimivallan mukaisesti;

3) edellyttää, että hyvinvointialueen johto seuraa yhdessä vastuu- ja palvelualueiden johdon kanssa tarkasti hyvinvointialueen talouden kehitystä ja valmistelee tarvittaessa talouden hallintatoimenpiteitä, joiden avulla vuodelle 2023 asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan hyväksytyt talousarvion mukaisesti, sekä

4) merkitä tiedoksi vuoden 2023 talousarviomuutoksen valmistelun aikataulun.

5) Käyttösuunnitelmat toimitetaan tiedoksi lautakunnille tavoitteiden ja talouden painopisteiden arviointia ja seurantaan varten.

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunnan kokouksessa käyttösuunnitelmat käydään läpi seuraavien vastuualueiden osalta; laaja-alainen sote-keskus, koti- ja asumispalvelut sekä lasten, nuorten ja perheiden palvelut.

Sairaalapalveluiden käyttösuunnitelma käydään läpi seuraavassa lautakunnan kokouksessa.

Strategiajohtajan ehdotus

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

1. merkitsee esitellyt käyttösuunnitelmat tiedoksi
2. käy aiheesta keskustelua tavoitteiden ja talouden painopisteiden arvioinnin ja seurannan näkökulmasta.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Asian käsittelyn aikana kokoukseen saapuivat Anna-Kaarina Autere klo 13:17, Mauno Vanhala klo 13:33 ja Kati Kallimo klo 13:56. Lisäksi Kati Kallimo poistui klo 15:04.

Liitteet

Liite: Sosiaali- ja terveystieteiden toimialan käyttösuunnitelma

Liite: Pelastustoimi -toimialan käyttösuunnitelma

Liite: Konsernipalvelut -toimialan käyttösuunnitelma_päivitetty 13.2.2023

**Keski-Suomen hyvinvointialueen
käyttösuunnitelma 2023
Sosiaali- ja terveystalvelut**

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMIALA.....	6
Sosiaali- ja terveyspalveluiden toimialan keskitetyt palvelut.....	7
Sosiaali- ja terveyspalveluiden toimialan keskitetyt palvelut.....	7
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut.....	8
Lasten, nuorten ja perheiden vastuualueen keskitetyt palvelut.....	9
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut yhteiset.....	9
Opiskeluhuollon palvelut.....	11
Opiskeluhoolto yhteiset.....	11
Kouluterveydenhuolto.....	12
Kouluterveydenhuollon ostopalvelut.....	12
Opiskeluterveydenhuolto.....	13
Opiskeluterveydenhuollon ostopalvelut.....	13
Koulukuraattori- ja koulupsykologipalvelut.....	13
Koulukuraattori ja koulupsykologi, ostopalvelut.....	14
Perheiden peruspalvelut.....	15
Perheiden peruspalvelut yhteiset.....	15
Neuvolat ja seksuaaliterveys.....	16
Neuvolan ostopalvelut.....	17
Varhaisen tuen palvelut.....	18
Varhainen tuki, ostopalvelut.....	18
Perheoikeudelliset palvelut.....	18
Perheoikeudelliset palvelut, ostopalvelut.....	19
Lastensuojelun palvelut.....	20
Lastensuojelun palvelut yhteiset.....	20
Avohuollon lastensuojelu.....	21
Avohuollon ostopalvelut.....	21
Sijais- ja jälkihuollon palvelut.....	21
Sijais- ja jälkihoolto, ostopalvelut.....	22
Laitoshuollon palvelut.....	22
Lasten ja nuorten mielenterveys- ja perheneuvolapalvelut.....	24
Lasten, nuorten mielenterveys ja perheneuvola yhteiset.....	24
Perheneuvola ja lasten mielenterveyspalvelut.....	25
Perheneuvola ja lasten mielenterveyspalvelut, ostopalvelut.....	25
Nuorten mielenterveyspalvelut.....	26
Nuorten mielenterveyspalvelut, ostopalvelut.....	26
Koti- ja asumispalvelut.....	27

Koti- ja asumispalveluiden keskitetyt palvelut	28
Koti- ja asumispalvelut, asiantuntijapalvelut	28
Koti- ja asumispalvelut, hankkeet	29
Keskitetty asiakas- ja palveluohjaus.....	30
Asiakas- ja palveluohjaus omais- ja perhehoito.....	31
Asiakas- ja palveluohjaus kotihoito/tukipalvelu/KH	32
Asiakas- ja palveluohjaus asuminen/IKÄ.....	33
Kotihoito- ja tukipalvelut	35
Kotihoito- ja tukipalvelut yhteiset	35
Varhainen tuki.....	36
VARTU, eteläinen	36
VARTU, pohjoinen.....	37
Kotihoito.....	37
Kotihoito läntinen.....	38
Kotihoito keskinen.....	38
Kotihoito itäinen	39
Kotihoito pohjoinen	39
Digi- ja etäteknologiakeskus.....	40
Ikääntyneiden asumispalvelut.....	41
Ikääntyneiden asumispalvelut yhteiset	42
Asumispalvelut läntinen.....	43
Asumispalvelut keskinen	43
Asumispalvelut itäinen	44
Asumispalvelut pohjoinen	44
Erytisryhmien kotiin vietävät ja asumispalvelut.....	46
Erytisryhmien kotiin vietävät ja asuinpalvelut yhteiset	47
Vammaisten koti- ja asumispalvelut eteläinen.....	47
Vammaisten koti- ja asumispalvelut pohjoinen	48
Mielenterveys- ja päihdekuntoutajat.....	48
Laaja-alainen sosiaali- ja terveyskeskus	50
Laaja-alainen sosiaali- ja terveyskeskus vastualueen keskitetyt palvelut.....	51
Keskitetyt palvelut yhteiset	51
Tulkkikeskus	51
Avosairaanhoito.....	52
Avosairaanhoidon palvelut pohjoinen	52
OmaKS Digitaaliset sosiaali- ja terveyspalvelut	53

Avosairaanhoidon palvelut keskinen	53
Avosairaanhoidon palvelut läntinen.....	53
Mielenterveys- ja päihdepalvelut	53
Avosairaanhoidon palvelut itäinen	54
Kuntoutuspalvelut.....	54
Sosiaalipalvelut	55
Työikäisten sosiaalipalvelut yhteiset	55
Työikäisten sosiaalityö ja sosiaaliohjaus.....	56
Toimeentuloturva.....	56
Kotoutumispalvelut.....	57
Työikäisten ostopalvelut.....	57
Vammaisten sosiaalityö ja sosiaaliohjaus.....	58
Kehitysvammaisten ostetut palvelut.....	58
Vammaispalvelut, ostetut palvelut	58
Sosiaali- ja kriisipäivystys.....	59
Suunterveydenhuollon palvelut.....	60
Suunterveydenhuolto yhteiset.....	60
Eteläinen toiminnallinen palveluyksikkö.....	60
Pohjoinen toiminnallinen palveluyksikkö	61
Sairaalapalvelut	62
Sairaalapalvelut vastuualueen keskitetyt palvelut	63
Konservatiivinen palvelualue.....	64
Vastaanottopalvelut	64
Diagnostiset, toiminnallinen yksikkö	70
Operatiivinen palvelualue	72
Operatiivinen palvelualue: hallinto, hankkeet.....	73
Kirurgia.....	73
Aistielimet.....	74
Naistentaudit ja synnytykset.....	77
Anestesiologia ja tehohoito	78
Psykiatrian palvelualue.....	79
Psykiatrian palvelualue: hallinto, hankkeet.....	79
Vastaanottopalvelut	80
Osastotoiminta.....	81
Päivystys ja ensihoito	83
Päivystyspoliklinikka: hallinto, hankkeet	83

Päivystyspoliklinikka.....	84
Päivystysosasto.....	84
Ensihoito ja sairaankuljetus	85
Sairaalapalvelut Nova.....	86
Sairaalapalvelut Nova hallinto, hankkeet.....	86
Sairaalapalvelut Nova / Osastotoiminta.....	87
Sairaala-apteekki	87
Osastonsihteeripalvelut	88
Apuvälinekeskus	89
Alueellinen osastotoiminta.....	90
Osastotoiminta.....	90

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMIALA

Toimialan kuvaus

Sosiaali- ja terveyspalveluiden toimiala jakautuu neljään vastuualueeseen, jotka ovat Lasten, nuorten ja perheiden palvelut, Koti- ja asumispalvelut, Laaja-alainen sosiaali- ja terveyskeskus sekä Sairaalapalvelut. Toimialan palvelut kattavat kaikki hyvinvointialueen järjestämistä vastaavalla olevat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, pois lukien hyvinvointialueen oma ensihoitopalveluiden tuotanto, joka on Pelastustoimen toimialalla. Hyvinvointialueen palveluita tuotetaan omana tuotantona, ostopalveluina, palveluseteleillä sekä asiakaskohtaisilla maksusitoumuksilla. Laajimmat ulkoistetut palvelut ovat Jämsän ja Kinnulan alueella, joiden toiminta on osa hyvinvointialueen järjestämää palvelutuotantoa ostopalvelusopimusten kautta.

Toimiala tuottaa palveluja ihmislähtöisesti, hyvinvointialueen strategian tavoitteiden mukaisesti. Ensimmäisen talousarviovuoden aikana turvataan palvelutuotannon jatkuvuus ja voimassa olevien asiakkuuksien turvallinen siirtyminen hyvinvointialueelle. Tavoitteena on, että toimialan palvelut ovat helposti saavutettavissa alueen asukkaille ja uudet asiakkaat tavoittavat palvelut myös muutosvaiheessa sujuvasti ja tarpeidensa mukaisesti. Sosiaali- ja terveyspalveluiden toimiala on hyvinvointialueen toimiva ja kustannustehokas palvelutuotanto-organisaatio, jossa eri toimijat tuottavat palveluja ja toimivat yhteistyössä saumattomasti asiakkaan ja potilaan tarpeiden mukaisesti, terveyttä ja toimintakykyä tukien.

Toimialalla työskentelee noin 78 % (n. 9000 työntekijää) hyvinvointialueen työntekijöistä.

Määrärahan jakautuminen vastuualueittain

Sosiaali- ja terveyspalvelut, 1 000 €	Sosiaali- ja terveyspalveluiden toimialan keskitetyt palvelut		Lasten, nuorten ja perheiden palvelut		Koti- ja asumispalvelut		Laaja-alainen sosiaali- ja terveyskeskus		Sairaalapalvelut		Toimiala yhteensä
Toimintatulot	0	3 869	60 938	29 914	37 831	132 553					
Myyntitulot	0	1 909	5 919	5 433	17 681	30 942					
Maksutulot	0	1 802	42 464	16 339	20 088	80 693					
Tuet ja avustukset	0	56	2 240	7 549	0	9 845					
Muut toimintatulot	0	102	10 316	593	62	11 073					
Toimintamenot	-573	-106 435	-268 014	-235 216	-349 411	-959 648					
Henkilöstömenot	-573	-50 319	-145 906	-95 528	-176 075	-468 401					
Palvelujen ostot	0	-52 754	-97 815	-110 891	-126 151	-387 611					
Aineet, tarvikkeet ja tavara	0	-525	-3 492	-7 755	-45 553	-57 325					
Avustukset	0	-1 901	-16 699	-18 846	0	-37 446					
Muut toimintamenot	0	-936	-4 102	-2 195	-1 632	-8 865					
Toimintakate	-573	-102 566	-207 076	-205 302	-311 580	-827 095					

SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUIDEN TOIMIALAN KESKITETYT PALVELUT

Sosiaali- ja terveyspalveluiden toimialan keskitetyt palvelut

Toiminnan kuvaus

Toimialan keskitettyihin palveluihin sijoittuvat Johtajaylilääkäri, Johtajaylihoitaja ja Sosiaalihuollon johtaja. Lisäksi keskitetyissä palveluissa työskentelee kaksi sote-palvelupäällikköä, joiden tehtävänä on mm. sosiaali- ja terveyspalveluiden ostopalveluiden ja palveluseteli palvelutuotannon sopimusten koordinointi ja toiminnan tuki, Lisäksi kaksi asiantuntijaa, joiden painopisteenä on Jämsän alueen asukkaiden palveluja koskeva hankintasopimus.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakaspalvelupäällikkö työskentelee myös keskitetyissä palveluissa ja tehtävänkuivassa on palvelutuotannon integraatiotuki sekä asiakkuuksien johtamisen tuki, sekä asiakaslupaus yhteistyössä vastuualuejohtajien, hyvinvointialueen valvonnan ja professiovastaavien kanssa.

Hallinnon tukipalveluiden osalta toimiala tukeutuu konsernipalveluiden osoittamaan johtamisen tukipalveluresurssiin.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Sosiaali- ja terveyspalveluiden toimialan keskitetyt palvelut 1 000 €	Sosiaali- ja terveyspalveluiden toimialan keskitetyt	Palvelualue yhteensä
Toimintatulot	0	0
Toimintamenot	-573	-573
Toimintakate	573	573

LASTEN, NUORTEN JA PERHEIDEN PALVELUT

Toiminnan kuvaus

Lasten, nuorten ja perheiden vastuualueella tarjotaan palveluja ja ohjausta hyvinvointialueen asukkaille neljän palvelualueen ja yhden keskitettyjen palveluiden palveluyksikön kautta.

Opiskeluhuollon palvelualue muodostuu kolmesta palveluyksiköstä: kouluterveydenhuolto, opiskeluterveydenhuolto sekä koulukuraattori ja koulupsykologipalvelut

Perheiden peruspalvelualue muodostuu kolmesta palveluyksiköstä: neuvola- ja seksuaaliterveyspalvelut (sis. joukkoseulonnat mammografia ja kohdunkaulansyöpä), varhaisen tuen palvelut sekä perheoikeudelliset palvelut

Lastensuojelun palvelualue muodostuu kolmesta palveluyksiköstä: avohuollon lastensuojelu, sijais- ja jälkihuolto sekä lastensuojelun laitoshuolto

Lasten ja nuorten mielenterveys- ja perheneuvolapalvelut palvelualue muodostuu kahdesta palveluyksiköstä: lasten ja perheiden erityinen tuki ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelut.

Keskitettyjen palveluiden palveluyksikön tehtävänä on palveluohjauksen, konsultoinnin ja palveluketjujen ohjaaminen ja koordinointi, OmaKS:n (Keski-Suomen digitaalinen sosiaali- ja terveyskeskus) yhteensovitus palveluihin ja muu hankeyhteistyö sekä perhekeskustoiminnan alueellisen suunnitelman mukainen ohjaus.

Palvelu toteutuu oman toiminnan, ostopalvelutoiminnan ja palvelusetelien muodossa.

Määrärahan jakautuminen palvelualueittain

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut 1 000 €	Lasten, nuorten ja perheiden vastuualueen keskitetyt palvelut	Opiskeluhuollon palvelut	Perheiden peruspalvelut	Lastensuojelun palvelut	Lasten ja nuorten mielenterveys- ja perheneuvola-palvelut	Vastuualue yhteensä
Toimintatulot	4	177	829	2 407	452	3 869
Toimintamenot	-899	-12 245	-24 266	-60 664	-8 360	-106 435
Toimintakate	-895	-12 068	-23 437	-58 258	-7 908	-102 566

Lasten, nuorten ja perheiden vastualueen keskitetyt palvelut

Toiminnan kuvaus

Ohjausyksikön tehtävänä on vastata lasten, nuorten ja perheiden palvelukokonaisuuden laaja-alaisen integraation toteutumisesta.

Ohjausyksikkö vastaa perhekeskustoiminnan koordinoinnista alueille sekä toiminnallisen yhteistyön toteutumisesta OmaKS:ään (Keski-Suomen digitaalinen sosiaali- ja terveyskeskus) sijoittuvien palveluiden ja toimipistekohtaisten palveluiden yhteensovituksesta sekä muiden matalankynnyksen yhteydenottokanavien kehittämisestä.

Ohjausyksikkö vastaa lasten, nuorten ja perheiden perustason palveluiden, erityispalveluiden ja erikoissairaanhoidon sujuvaa palveluyhteistyötä edistävän ohjausryhmätoiminnan järjestämisestä. Ohjausryhmä varmistaa perus- ja erityistason integraation sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden ja kuntien ja 3. sektorin yhdyspintatyön integraatiosta.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Lasten, nuorten ja perheiden keskitetyt palvelut 1 000 €	Lasten, nuorten, perheiden palvelut, yhteiset	Palvelualue yhteensä
Toimintatulot	4	4
Toimintamenot	-899	-899
Toimintakate	903	903

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut yhteiset

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Lasten, nuorten ja perheiden palveluja ohjaa alueelliset palvelutarpeet, strategiset linjaukset, taloudellinen lähtökohtatilanne ja yhteiskunnallisten muutosten vaikutukset. Painopisteenä on vahvistaa perustason palveluja, jotta lasten, nuorten ja perheiden vaativien erityistason palveluiden käytön kasvua pystytään taittamaan. Vastualueen seurattavat tavoitteet ovat: kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrän vähentyminen, lasten ja nuorten mielenterveyden parantuminen, koulu- ja neuvolatarkastusten lakisääteinen toteutuminen, lasten ja nuorten ylipainon vähentyminen sekä sosiaalihuollollisten lapsiperhepalveluiden saatavuuden lisääntyminen.

Kaikissa palveluissa huomioidaan lasten, nuorten ja perheiden palveluiden laaja yhdyspinta kuntiin ja 3. sektorin toimintoihin. Erityisesti opiskeluhoollon palveluiden kokonaisuus on kiinteässä yhteydessä lapsen ja nuoren oppimis- ja kasvu ympäristöihin (päivähoito, koulut ja oppilaitokset). Perhekeskusmallia tullaan viemään asteittain eteenpäin alueellisten rakenteiden ja valmistuvan toimintasuunnitelman mukaisesti.

Lasten, nuoren ja perheiden palveluissa toteutuu palvelualueittain sosiaali- ja terveyspalveluiden -integraatio sekä perustason palveluiden ja erikoissairaanhoidon ja erityispalveluiden

integraatio. Tämän yhteensovituksen perusteena on kustannusten hallinta sekä asukkaan yhtenäinen palvelupolku. Perus- ja erityistason palveluiden yhteistyö tullaan varmistamaan ohjausryhmätyöskentelyllä, jossa toimintojen asiakaslähtöinen sujuvuus linjataan.

Tulevaisuuden sotekeskus - ja Kestävän kasvun ohjelman hankkeet tukevat palveluiden uudistamista, jäsentävät palveluketjutyötä, vahvistavat tietojohdantamista ja mahdollistavat lisäresursseja palvelu- ja hoitovelkatilanteissa.

Johtamisen, lähiesihenkilötyön ja henkilöstön tehtävää tuetaan yhtenäisillä systeemisen toimintatavan koulutuksilla.

Opiskeluhuollon palvelut

Toiminnan kuvaus

Opiskeluhoitopalveluilla tarkoitetaan terveydenhuoltolain (1326/2010) 16§ mukaisia kouluterveydenhuollon palveluja, 17§ mukaisia lukioiden ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon palveluja ja 17§ mukaisia psykologipalveluja sekä sosiaalihoitolaissa 27c§ mukaisia kuraattoripalveluja. Hyvinvointialueella on järjestettävä opiskeluhoitopalvelut alueellaan sijaitsevien oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) 1§ mukaisessa opetuksessa ja koulutuksessa oleville oppilaille ja opiskelijoille heidän kotikunnastaan riippumatta. Palveluiden tulee olla oppilaiden ja opiskelijoiden helposti saavutettavissa (terveydenhuoltolaki HE 19/2022 §15a, oppilas- ja opiskeluhoitolaki §9), ensisijaisesti oppilaitoksessa tai sen välittömässä läheisyydessä.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Opiskeluhoito 1 000 €	Opiskeluhoollon yhteiset	Kouluterveyden- huolto	Kouluterveyden- huollon ostopalvelut	Opiskelu- terveydenhuolto	Opiskelu- terveydenhuollon ostopalvelut	Koulukuraattori- ja koulupsykologi- palvelut	Koulukuraattori- ja koulupsykologi- palveluiden ostopalvelut	Palvelualue yhteensä
Toimintatulot	0	64	0	54	0	59	0	177
Toimintameno	0	-3 239	-140	-1 980	0	-6 886	0	-12 245
Toimintakate	0	3 303	140	2 034	0	6 945	0	12 422

Opiskeluhoito yhteiset

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Opiskeluhoito on matalan kynnyksen palvelu lapsille, oppilaille ja opiskelijoille. Sen ensisijaisena tarkoituksena on edistää oppilaiden ja opiskelijoiden terveyttä, hyvinvointia, oppimista ja osallisuutta sekä ennaltaehkäistä ongelmien syntymistä. Tarkoituksena on edistää myös opiskeluyhteisön ja -ympäristön hyvinvointia, terveellisyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä, yhteisöllistä toimintaa sekä kodin ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä.

Opiskeluhoitopalvelut muodostavat hyvinvointialueella yhtenäisen toiminnallisen kokonaisuuden. Uudistuksen tavoitteena on muodostaa asiakaslähtöisesti koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä koulukuraattori- ja psykologipalvelujen sisäiset, monialaiset yhteistyörakenteet. Tähän pyritään mm. luomalla opiskeluhoollon yhteiset toimintaperiaatteet ja -mallit sekä tarkoituksenmukaiset, asiakaslähtöiset asiakasprosessit, palveluprosessit ja hoitoketjut.

Lisäksi painopisteenä opiskeluhoollon palveluja järjestettäessä on toimia kiinteässä yhteistyössä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja 2. asteen koulutuksen toimijoiden kanssa. Yhteistyötä tehdään myös alaikäisen oppijan vanhempien ja huoltajien, oppilaiden ja opiskelijoiden kanssa sekä laajasti muiden oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointia tukevien toimijoiden kanssa. Opiskeluhoitoon sisältyvän lääkäriyön, suunterveydenhuollon ja toiminta-, puhe- ja fysioterapian osalta tehdään kiinteää yhteistyötä laajalajaisen sote-keskuksen kanssa.

Hyvinvointialueelle perustetaan alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä, jonka tehtävänä on valmistella alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma. Opiskeluhoitosuunnitelma sisältää palvelujen toteuttamisen tavoitteet, suunnitelman hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjien välisestä yhteistyöstä, arviot opiskeluhoitopalvelujen kokonaistarpeesta ja kohdentamisesta. Yhteistyöryhmä seuraa alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman toteutumista. Opiskeluhoitosuunnitelma liitetään osaksi alueellista lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa.

Kouluterveydenhuolto

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Kouluterveydenhuolto on peruskouluikäisille ja heidän perheilleen suunnattu lakisääteinen palvelu, johon ei sisälly sairaanhoitoa. Kouluterveydenhuoltoa määrittelee asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta (338/2011), terveydenhuoltolaki (1326/2010) sekä oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013).

Palvelu sisältää vuosittain kaikkien oppilaiden määrääaikaistarkastukset (terveydenhoitaja) ja 1., 5. ja 8. luokkien laajat tarkastukset (lääkäri ja terveydenhoitaja) sekä lisäksi palvelussa on avoimet vastaanotot ilman ajanvarausta. Kouluterveydenhuollon ammattilaiset osallistuvat koulujen ja oppilaitosten terveydellisuuden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin seurantaan ja arviointiin. Oppilaalle tulee järjestää tarpeen mukaisesti terveydentilan toteamista vasten seuraavat erikoistutkimukset: erikoislääkärin tekemä näön tai kuulon tutkimus ja hänen määräämänsä laboratorio-, röntgen- ja muut vastaavat tutkimukset, psykiatrin tekemä tutkimus mielenterveyden selvittämiseksi sekä psykologin tutkimus.

Selvitetään segmentointiin perustuvan asiakastarpeita paremmin huomioivan palvelumallin käyttökelpoisuutta kouluterveydenhuollon palveluissa. Osana Tulevaisuuden sotekeskus- hanketta laajennetaan Lapset puheeksi -menetelmän käyttöä sekä lisätään lasten ja nuorten kanssa työskentelevien mielenterveys- ja päihdetyön koulutusta (IPC-malli) ja muuta osaamisen tukea. MOVE-mittaukset ja tulosten hyödyntäminen tehdään yhteistyössä perusopetuksen kanssa. Koululääkärin ja kouluterveydenhoitajan tehtävänkuvia kehitetään osana kouluterveydenhuollon, kouluikäisten kuntoutustyön ja neuropsykiatrisen tuen kokonaisuutta.

Kouluterveydenhuollon ostopalvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Kouluterveydenhuollon palveluihin kuuluva erikoislääkärin tekemä näön tutkimus tuotetaan ostopalveluna palvelusetelillä.

Kouluterveydenhuollon palvelut tuotetaan omana toimintana hyvinvointialueella pois lukien kunnat, joissa terveystalot on ulkoistettu (Jämsä, Kinnula).

Opiskeluterveydenhuolto

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Opiskeluterveydenhuollon tehtävänä on järjestää terveyden- ja sairaanhoitopalvelut opiskelijoille, edistää terveyttä ja opiskelukykyä ja -yhteisön hyvinvointia. Opiskeluterveydenhuoltoa määrittelee asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta (338/2011), terveydenhuoltolaki (1326/2010) sekä oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013). Opiskeluterveydenhuoltoa ohjaa valtakunnallinen ohjeistus, joka määrittelee mm. henkilöstöresursoinnin.

Opiskeluterveydenhuollossa toteutetaan toisen asteen opiskelijoiden opiskeluterveydenhuoltoa siten, että opiskelija saa palvelut (ennaltaehkäisevä terveydenhoito ja sairaanhoito) kokonaisvaltaisesti opiskeluterveydenhuollosta yhteistyössä laaja-alaisen ja digitaalisen sotekeskuksen. Palvelu sisältää opiskeluterveydenhuoltoon kuuluvat määraikaiset terveystarkastukset.

Digitaalisten palvelujen käyttöönotto kohdentuu mm. ajanvaraukseen ja Omaolo -palveluihin.

Keskeistä on monialaisen verkostoyhteistyön rakentaminen erityisesti opiskelijoiden mielenterveys- ja päihdepalvelujen osalta sekä jatkaa terveydenhoitajien IPC-menetelmäkoulutusta. Opiskeluterveydenhuoltoon kuuluvat seksuaaliterveyspalvelut laajennetaan kaikkiin toimipisteisiin.

Toimintavuoden aikana kartoitetaan opiskeluterveydenhuollossa työskentelevien terveydenhoitajien osaamistarpeita sekä suunnitellaan tarvittava täydennyskoulutus. Lisäksi palvelumuotoilun avulla kartoitetaan asiakaskunnan näkemystä palvelujen kehittämistarpeista yhteistyössä Jyväskylän ammattikorkeakoulun opiskelijoiden opinnäytteinä.

Opiskeluterveydenhuollon ostopalvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Opiskeluterveydenhuollon palvelut tuotetaan omana toimintana hyvinvointialueella pois lukien kunnat, joissa terveystarvikkeet on ulkoistettu (Jämsä, Kinnula).

Koulukuraattori- ja koulupsykologipalvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Koulukuraattorien ja koulupsykologien palveluiden kohderyhmänä ovat esi- ja perusopetuksen ja toisen asteen opiskelijat. Opiskeluhuollon psykologi ja kuraattori antavat opiskelun ja koulunkäynnin tukea, arviointia ja ohjausta, joilla edistetään koulu- ja opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä yhteistyötä opiskelijoiden perheiden ja muiden läheisten kanssa sekä tuetaan opiskelijoiden oppimista ja hyvinvointia sekä sosiaalisia ja

psykkisiä valmiuksia. Palvelu toteuttaa oikea-aikaisia, ennaltaehkäiseviä ja tarpeenmukaisia tuki- ja tutkimusjaksoja.

Useissa kunnissa aiemmin sivistyksen toimialalla työskennelleet koulukuraattorit ja psykologit siirtyvät hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä sosiaali- ja terveystieteiden toimialalle. Tämä muutos nostaa esille erityisesti tarpeen jatkaa ja kehittää hyviä yhteistyökäytänteitä koulutuksen järjestäjän kanssa. Koulukuraattori- ja psykologipalveluita vahvistetaan 13 henkilötyövuodella siten, että lakisääteinen opiskeluhuollon kuraattoreiden ja koulupsykologien oppilasmääriä sitova mitoitus toteutuu. Mitoitus on alkanut koskemaan vuonna 2022 kuraattoreita ja vuonna 2023 mitoituksen piiriin tulevat myös koulupsykologit.

Koulukuraattoreiden ja psykologien tehtävänkuvia kehitetään osana kouluikäisten kuntoutustyön ja neuropsykiatrisen tuen kokonaisuutta. Osana Kestävä kasvun ohjelmaa puretaan oppimisvaikeuksista kärsivien lasten kuntoutusvajeita sekä kehitetään koulukuraattori- ja psykologityön alueellisia toimintamalleja.

Koulukuraattori ja koulupsykologi, ostopalvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Koulupsykologien saatavuudessa on ollut ongelmia pidemmän aikaa. Palvelutarpeen muutokset ja resurssimitoituksen lakisääteisyys ovat lisänneet psykologien tarvetta entistään. Tähän tarpeeseen pyritään vastaamaan ensisijaisesti omana toimintana, mutta saatavuusongelman vuoksi on varauduttu myös tarvittaviin ostopalveluihin.

Perheiden peruspalvelut

Toiminnan kuvaus

Äitiys- ja lastenneuvola- sekä seksuaaliterveyspalvelut ovat THL 1326/2010 ja Valtioneuvoston asetuksen 338/2011 (Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta) mukaista toimintaa

Varhaisen tuen palveluilla tarkoitetaan lapsiperheille ja lasta odottaville henkilöille tarkoitettuja palveluja: palvelutarpeen arviointi, palveluohjaus, lapsiperheiden kotipalvelu, perhetyö, lapsiperhesosiaalityö ja tukihenkilö ja tukiperhetyö. Lisäksi varhaisen tuen palveluihin kuuluu pikkulapsiperheiden psykologipalvelut. Palveluita säätelee sosiaalihuoltolaki (1301/2014), lastensuojelulaki ja terveydenhuoltolaki (1326/2010).

Perheoikeudellisiin palveluihin kuuluu isyyden ja äitiyden selvittäminen, lapsen huolto- ja tapaamissopimusasiat, lapsen elatussopimusasiat, perheasioiden sovittelu, lapsen valvottujen tapaamisten järjestäminen, adoptioneuvonnan järjestäminen sekä puolisoiden elatuspuasiat.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Perheiden peruspalvelut 1 000 €	Perheiden peruspalvelut, yhteiset	Perheoikeudelliset palvelut	Perheoikeudelliset palvelut, ostopalvelut	Neuvolat ja seksuaaliterveys	Neuvolan ostopalvelut	Varhaisen tuen palvelut	Varhainen tuki, ostopalvelut	Palvelualue yhteensä
Toimintatulot	0	421	0	323	0	86	0	830
Toimintamenot	0	-1284	-493	-8 504	-332	-10 228	-3 426	-24 267
Toimintakate	0	-863	-493	-8 181	-332	-10 142	-3 426	-23 437

Perheiden peruspalvelut yhteiset

Äitiys- ja lastenneuvolapalvelut tarjoavat lasta odottaville naisille ja perheille sekä alle kouluikäisille lapsille perheineen suunnitelmallisia, laadultaan yhtenäisiä ja yksilölliset tarpeet huomioon ottavia terveystarkastuksia sekä terveystarkastusta ja seksuaaliterveyden ohjausta.

Lapsiperheiden palvelutarpeen arviointi vastaanottaa ja käsittelee uudet lastensuojeluilmoitukset ja sosiaalihuoltolain mukaiset yhteydenotot sekä tekee palvelutarpeen arvioinnit ja tarvittaessa selvittää lastensuojelun tarpeen (SHL 36 §, LSL 26 §). Toimintaa säätelee lakisääteiset määräajat. Palvelua toteutetaan sekä keskitetysti että osana yhdennettyä lapsiperheiden sosiaalityötä.

Lapsiperheiden kotipalvelu (SHL 19 §) auttaa lapsiperheitä varhaisessa vaiheessa, mutta on myös tärkeä palvelu lastensuojelun asiakasperheille. Kotipalvelu on konkreettista auttamista ja opastamista välttämättömissä kodinhoidollisissa tehtävissä ja lastenhoidossa.

Lapsiperhesosiaalityö on päätökseen perustuvaa lakisääteistä (SHL 15 §) palvelua. Erityisen tuen tarpeen lapsen omatyöntekijänä (SHL 36 §) sosiaalityöntekijä järjestää lapsen ja perheen tarvitsemia palveluita asiakassuunnitelmaan perustuen.

Sosiaaliohjaus (SHL 16 §) antaa lapselle ja/tai vanhemmalle henkilökohtaista ohjausta ja neuvontaa osana lapsiperheiden palvelutarpeen arviointia ja lapsiperhesosiaalityötä. Sosiaaliohjaajat toimivat sosiaalityöntekijän työparina sekä omatyöntekijöinä (SHL 42 §) niille lapsille, jotka eivät ole erityisen tuen tarpeessa tai erityispalveluiden asiakkuudessa, mutta jotka tarvitsevat pitkäkestoisempaa asiakkuutta lapsiperheiden palveluissa.

Perhetyö (SHL 18 §) ohjaa ja tukee vanhempia lasten kasvussa ja kehityksessä sekä perheen vuorovaikutusasioissa. Perhetyö työskentelee yhdessä sosiaalityön ja muiden perheen kanssa toimivien ammattilaisten kanssa. Perhetyön kolmiportaisen kokonaisuuden muodostaa: ehkäisevä perhetyö, erityisen tuen perhetyö ja lastensuojelun tehostettu perhetyö. Tehostetun perhetyön yksikössä on käynnistetty kotikuntoutuksen pilotointi, jossa perhekuntoutuksen tiimi kehittää lastensuojelun omaa kotikuntoutusmallia. Perhekuntoutus tehdään perheiden kotona kotikuntoutustiimin työnä.

Tukiperhe- ja tukihenkilötoiminta (SHL 28 §) ovat tukisuhdepalveluita, joissa työskentely kohdentuu tavoitteellisesti erityisesti lapseen, eikä palvelu ole korvattavissa muilla palveluilla. Näitä palveluita myönnetään lapsiperhesosiaalityön ja lastensuojelun asiakaslapsille.

Pikkulapsiperheiden psykologit (THL 27 §) palvelevat lasta odottavia sekä 0-5-vuotiaita lapsia ja heidän perheitään tehden tiivistä yhteistyötä erityisesti neuvolan ja varhaiskasvatuksen kanssa. Heidän asiantuntemustaan hyödyntävät myös palvelutarpeen arviointi, lapsiperhesosiaalityö, lastensuojelu, lastenpsykiatria, koulupsykologit ja perhetyö.

Perheoikeudellisilla palveluilla turvataan lapsen hyvinvointi ja tasapainoinen kehitys esimerkiksi vanhempien erotilanteessa. Palveluilla tarjotaan apua lasten koskevien sopimusten ja selvitysten kanssa esimerkiksi isyyteen, lapsen huoltoon, tapaamiseen sekä elatukseen liittyen.

Perheiden peruspalveluissa seurataan palveluiden käyntimääriä sekä lakisääteisten palveluiden toteutumista, ostetun palvelun osuutta suhteessa omaan toimintaan sekä uusien toimintamallien käyttöönottoa.

Perheiden peruspalveluissa hyödynnetään mm. Lapset puheeksi- työmenetelmää, jotta perheiden haasteisiin päästään tarttumaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Neurolat ja seksuaaliterveys

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Neuvola- ja seksuaaliterveyspalveluissa äitiys- ja lastenneurolapalveluita tuotetaan hyvinvointialueella lähipalveluina, Äitiys- ja lastenneurolan tarkastuksiin sisältyy myös seksuaaliterveyden edistämistä sekä ohjausta. Perusterveydenhuollon seksuaaliterveyspalveluina neuvolassa tarjotaan myös ehkäisy- ja perhesuunnitteluneuvontaa sekä seksuaaliterveysohjausta. Seksuaaliterveyspalveluja tarjotaan osin alueellisesti keskitettynä.

Neuvolan alueet ovat seuraavat:

Pohjoinen alue (Äänekoski, Saarijärvi, Pihtipudas, Viitasaari, Karstula, Kivijärvi, Kyyjärvi, Kannonkoski)

Keskinen alue (Muurame, Jyväskylä: Kuokkala, Keskusta, Huhtasuo), läntinen alue (Keuruu, Multia, Petäjävesi, Joutsa, Toivakka, Jyväskylä: Säynätsalo, Korpi-lahti, Keljonkangas, Kyllö)

Itäinen alue (Konnevesi, Laukaa; Leppävesi, Vihtavuori, Lievestuore, Jyväskylä: Palokka)

Seksuaaliterveyspalvelut ja osa itäisestä alueesta (Urainen, Hankasalmi, Jyväskylä: Sampoharju, Tikkakoski).

Suurimmalla osalla neuvolan terveydenhoitajista on jo laaja työnkuva, jolloin THL:n suositusten mukaisesti sama terveydenhoitaja vastaa tarkastuksista raskausajasta kouluikänsä asti. On tarkoituksenmukaista siirtyä asteittain laajaan työnkuvaan kaikissa neuvoloissa, joissa se neuvolatoiminnan järjestämisen kannalta on mahdollista. Tämä edellyttää terveydenhoitajien osaamisen päivittämistä ja täydentämistä.

Vuoden 2023 tavoitteena on toteuttaa neuvolan laajat ja määräaikaisten terveystarkastukset THL:n ohjeistusten mukaisesti sekä tarvittaessa myös yksilöllisten tarpeiden mukaan.

Seksuaaliterveyspalveluissa maksuttoman ehkäisyn ikäraja on vuodelle 2023 asetettu 22 ikävuoteen, huomioiden kuitenkin, että tällä hetkellä Äänekoskella ja Jämsässä ikäraja on jo 25 ikävuotta. Maksuttoman ehkäisyn ikärajan nosto muiden kuntien osalta 20 ikävuodesta 22 ikävuoteen on mahdollista Tulevaisuuden sote-keskus- hankkeen rahoituksen kautta.

Neuvola ja seksuaaliterveyspalveluissa on yhdyspintaa sekä varhaisen tuen palveluihin, perhekeskustoiminnan järjestämiseen sekä sairaalapalveluihin. Tavoitteena on saada edistää integraation toteutumista sekä sähköisten ja digitaalisten palvelujen käyttöönottoa esimerkiksi OmaKs- palvelun kautta.

Neuvolatoiminnan osalta aloitetaan vuoden 2023 aikana hyvinvointialueen laajuinen neuvolasuunnitelma.

Neuvolan ostopalvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Neuvolatoimintaa tuotetaan omana toimintana hyvinvointialueella pois lukien kunnat, joissa terveyspalvelut on ulkoistettu (Jämsä, Kinnula). Ostopalvelusopimusten voimassa olon puitteissa palvelutuotanto tapahtuu yritysten kautta.

Neuvolapalveluissa ostopalveluina toteutetaan mammografiatutkimuksia sekä joukko-seulontoihin kuuluvia gynekologisia irtosolukokeita.

Varhaisen tuen palvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Varhaisen tuen palveluyksikön tehtävänä on tuottaa sosiaalihoitolaisten mukaista palvelutarpeen arviointia (sisältää tarvittaessa myös lastensuojelulain mukaisen arvioinnin), lapsiperheiden sosiaalityön, kotipalvelun ja perhetyön sekä tukihenkilö- ja tukiperhetoiminnan. Varhaisen tuen palveluyksikköön sisältyy myös pikkulapsipsykologityö 0-5-vuotiaille.

Varhaisen tuen palveluita annetaan lähipalveluina hyvinvointialueella. Tavoitteena on pitää painopiste ennalta ehkäisevässä ja ennakoivassa työssä, jotta välttyttäisiin kalliimmilta kustannuksilta lastensuojelussa. Varhaisen tuen palvelut edistävät perheen hyvinvointia pitkällä aikajänteellä.

Varhaisessa tuessa mitataan perhetyön käynnistymistä sekä asiakasmääriä. Tavoitteena on aloittaa ehkäisevä perhetyö viikon kuluessa, erityinen perhetyö kolmen viikon kuluessa sekä tehostettu perhetyö kahden viikon kuluessa palvelutarpeen arvioinnista.

Talousarviossa on vahvistettu sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen resurssia. Työntekijöiden lisäyksen avulla painopistettä saadaan vietyä vahvemmin lapsiperheiden varhaiseen tukemiseen. Resurssi jakaantuu alueellisesti sinne, missä tarve on suurin.

Varhainen tuki, ostopalvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Pääpaino varhaisessa tuessa on omassa palvelutuotannossa. Hyvinvointialueella on huomioitu eri alueiden resurssit tuottaa palveluita ja lapsiperheiden kotipalvelua järjestetään myös ostopalveluihin tai palveluseteliin. Tavoitteena on kilpailuttaa lapsiperheiden kotipalvelun ostopalvelut koko hyvinvointialueen laajuisesti sekä saada lisää palveluntuottajia palveluseteliin. Hyvinvointialueen yhtenäinen palvelusetelin myöntäminen alkaa 1.4.2023.

Perheoikeudelliset palvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Perheoikeudellisia palveluita tuotetaan Keski-Suomen hyvinvointialueelle kolmen toimipisteen kautta: Äänekosken, Jyväskylän ja Jämsän. Säännöllisiä sivuvastaanottoja on Viitasaarella, Saarijärvellä, Keuruulla, Uraisilla, Joutsassa ja tarvittaessa Toivakassa.

Vuoden 2023 alusta sosiaalihoitolaisten tapaamisten valvonta siirtynyt kokonaisuudessaan hyvinvointialueelle.

Vuonna 2023 seurataan lastenvalvojien asiakastapaamisten määrää hyvinvointialueella sekä tapaamispalveluissa olevien lasten määrää.

Perheoikeudelliset palvelut, ostopalvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Ostopalveluissa on huomioitu adoptioeuvonta, joka on hyvinvointialuetasoisena alkanut 1.1.2023. Adoptioeuvonnan kysyntään ei voida vaikuttaa omalla toiminnalla. Lasten tuetuissa ja valvotuissa tapaamisissa on käytetty ostopalvelua. Oikeuden vahvistamat tapaamisia koskevat päätökset vaikuttavat tapaamisten laajuuteen. Lisäksi ostopalveluissa on huomioitu tulkkauskuuluja sekä muita asiantuntijapalveluita.

Lastensuojelun palvelut

Toiminnan kuvaus

Lastensuojelun palveluissa tuotetaan lastensuojelulain (LsL 417/2007) mukaiset palvelut lapsille, nuorille ja heidän perheilleen. Lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua on järjestettävä asiakkaan palvelutarpeen mukaisessa laajuudessa kaikkina vuorokaudenaikoina.

Lastensuojelun kokonaisuus muodostuu avo-, sijais- ja jälkihuollon sosiaalityön viranomaispalveluista sekä niihin liittyvistä tukipalveluista. Lastensuojelun kokonaisuuteen kuuluu lyhyt- ja pitkäaikainen lastensuojelun laitoshoido omana toimintana (kriisi- ja vastaanotto toiminta), sekä ostetut laitoshoidon palvelut.

Lisäksi lastensuojelun palveluihin kuuluu lyhyt- ja pitkäaikainen perhehoito ja ammatillinen perhekotihoito ja perhehoidon tukipalvelut sekä muut lakisääteiset omat ja ostetut avo-, sijais- ja jälkihuollon palvelut asiakkaana oleville lapsille, nuorille ja perheille.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Lastensuojelun palvelut 1 000 €	Lastensuojelun palvelut, yhteiset	Avohuollon lastensuojelu	Avohuollon ostopalvelut	Sijais- ja jälkihuollon palvelut	Sijais- ja jälkihuolto, ostopalvelut	Laitoshuollon palvelut	Palvelualue yhteensä	
Toimintatulot	61	122	350	368	1 429	77	2 407	
Toimintamenot	-2916	-5 671	-5 873	-4 584	-36 377	-5 243	-60 664	
Toimintakate	-2 855	-5 549	-5 523	-4 216	-34 948	-5 166	-58 257	

Lastensuojelun palvelut yhteiset

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Lastensuojelun tehtävänä on auttaa lasta ja tukea vanhempia, huoltajia sekä muita lapsen läheisiä lapsen kasvatuksessa ja huolenpidossa. Lastensuojelu on yhteistyötä lapsen ja perheen kanssa lapsen suojelemiseksi ja auttamiseksi. Lastensuojelussa etusijalla on aina lapsen etu. Tavoitteena on, että lapsi voi kasvaa ja asua kotona.

Lastensuojelun palvelualueella painopistealueina ovat oman toiminnan ja palveluprosessien kehittäminen ja arviointi koko hyvinvointialueen erityiskysymykset huomioiden. Kehittämistyöllä haetaan kustannustehokkuutta ja vaikuttavuutta, tinkimättä asiakaslähetyisyydestä. Lisäksi painopisteenä on systeemisen toimintamallin laajentaminen ja yhdyspintatyö erityisesti lasten ja nuorten perustason mielenterveys- ja päihdepalveluiden sekä psykiatristen sairaalapalveluiden kanssa.

Lastensuojelun palveluiden tunnusluvulla seurataan lastensuojelun asiakkuuksien määriä ja mittareilla sijoitusmuodon painopisteitä sekä oman ja ostetun laitospalvelun osuuksia.

Avohuollon lastensuojelu

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Lastensuojelun avohuollon sosiaalityössä tuetaan perheitä oikea-aikaisesti, ja kattavat avohuollon palvelut ovat käytettävissä koko hyvinvointialueella. Avohuollon tukitoimien keinoin pystytään vähentämään raskaampien tukitoimien tarvetta. Perheiden kotiin annettavaan tukeen panostetaan, esim. kotiin annettava kuntoutus laitospuoleisen tuen sijaan. Lotilan avotyössä ja nuorisokodissa on pilotoitu arvoa-menetelmää, tavoitteena on uudistaa lastensuojelun palveluiden vaikuttavuuden arviointia osana asiakastyötä.

Omassa toiminnassa tapahtuvan kehittämistoiminnan lisäksi palveluja kehitetään hankkeissa (mm. LUMO-hanke, TulSote -hanke) eri rahoituslähteitä hyödyntäen, mikä on merkittävä lisäpanostus omaan toimintaan.

Avohuollon ostopalvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Avohuollon ostopalveluita käytetään tilanteissa, joissa palvelua ei ole mahdollista järjestää omalla toiminnalla. Tällaisia palveluita on mm. laitospuoleisen perhekuntoutuksen palvelu, jota ei hyvinvointialueella järjestetä omalla toiminnalla. Lastensuojelulain mukaisesti ennen lapsen sijoitusta yksin kodin ulkopuolelle on arvioitava mahdollisuutta lapsen sijoitukseen yhdessä vanhempansa kanssa. Tavoitteena on vahvistaa ja kehittää lastensuojelun kotiin annettavaa palvelutoimintaa ja mm. kotona tehtävää perhekuntoutusta. Tiiviin kotiin annettavan tuen avulla pysytään vähentämään laitospuoleisen kuntoutuksen ja ostopalveluiden tarvetta.

Muita avohuollon ostopalveluita ovat mm. tehostettu perhetyö, lastensuojelulain perusteella järjestettävät tuetut ja valvotut tapaamiset, kotiin tehtävä perhekuntoutus sekä esimerkiksi avoväkivaltatyön palvelu.

Sijais- ja jälkihuollon palvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Sijaishuolto on lastensuojelun viimesijainen keino turvata lapsen kasvu ja kehitys, kun avohuollon ensisijaiset tukitoimet ovat osoittautuneet riittämättömiksi tai niitä ei ole mahdollista käyttää. Sijaishuollon muoto arvioidaan aina lapsen edun mukaisesti, kuitenkin sijaishuollossa painotetaan perhehoidon ensisijaisuutta.

Lastensuojelulain muutoksen myötä yhdellä sosiaalityöntekijällä voi olla asiakkuudessa enimmillään 35 alaikäistä asiakaslasta. Lakisääteisestä asiakasmitoituksen myötä sijais- huollon sosiaalityön resursointia vahvistetaan.

Lastensuojelun perhehoitoon panostetaan vahvistamalla lyhytaikaisen perhehoidon ohjauksella sekä yhdenmukaistamalla ja korottamalla hyvinvointialueen perhehoidon peruspalkkioita ja kulukorvauksia 1.1.2023 alkaen. Perhehoidon tuen kehittämistyöllä

mahdollistetaan riittävä tuki perhehoidossa olevalle lapselle ja perhehoitajille sekä sijoituksen jatkuvuus perhehoidossa, vähentäen näin lastensuojelun laitoshoidon tarvetta. Perhehoidon tuen kilpailutusmahdollisuutta arvioidaan. Sijaishuollon tiimi 3 (ent. Keski-Suomen Sijaishuoltoyksikkö) henkilöstöresurssia vahvistetaan, mikä mahdollistaa perhehoidon ja sijoitusten tuen sekä uusien perhehoitajien koulutusryhmien määrän lisäämisen.

Jälkihuollon palveluissa tuetaan huostaanoton tai 6 kk kestäneen sijoituksen jälkeen lasta tai nuorta sosiaalityön, ohjauksen sekä jälkihuollon tukitoimien avulla. Näitä ovat mm. Tuettu asuminen, jälkihuollon ohjaus ja taloudellinen tuki. Jälkihuollon lakisääteisen ikärajan nostaminen 24 ikävuoteen tarkoittaa jälkihuollossa olevien nuorten määrän kasvua v. 2024 saakka, mistä johtuen jälkihuollon sosiaalityön resursointia on tarpeen vahvistaa lisäämällä jälkihuollon sosiaalityön vakansseja hyvinvointialueella. Jälkihuollon palvelut tuotetaan keskitetysti.

Sijais- ja jälkihuolto, ostopalvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Sijaishuollon palvelut on kilpailutettu maakunnallisesti keväällä 2022 koskien ammatillista perhekotihoidoa sekä lastensuojelun laitoshoidoa. Sijaishuollon ostopalveluita käytetään tilanteissa, jossa sijaishuollon tarve on pitkäaikainen. Ostopalveluina järjestetään ammatillista perhekotihoidoa, lastensuojelun laitoshoidoa sekä perhehoitoa niissä tilanteissa, kun perhehoitoa ei ole mahdollista järjestää toimeksiantosuhteisena perhehoitona. Perhehoidon ostopalveluissa kyse on yksittäisistä asiakkuuksista. Painotus perhehoidossa on oman toiminnan vahvistamisessa.

Jälkihuollon ostopalveluna järjestetään esimerkiksi tuettua asumista sekä jälkihuollon ohjausta niissä tilanteissa, kun sosiaaliohjausta ei ole mahdollista järjestää omana toimintana.

Laitoshuollon palvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Lastensuojelun laitoshoidon palvelut käsittävät 5 nuorisokotia sekä Mattilan perhetukikodin. Laitoksista Lotilan nuorisokodin yhteydessä sijaitsee nuorisokodin avotyön yksikkö. Lastensuojelulaitokset keskittyvät vastaanotto- ja arviointitoimintaan, ja tavoitteena on aina arvioida lapsen tai nuoren kotiin palaamisen edellytyksiä sekä jatkon tukitoimia.

Lastensuojelun uusi vastaanotto- ja arviointiyksikkö, Kukkumäen nuorisokoti, aloitti toimintansa 1.6.2022. Täydellä asiakaspaikkamäärällä yksikkö avautui 10 /22. Uusi yksikkö tuottaa vaativaa lastensuojelun laitoshoidoa 12–17-vuotiaille lastensuojelun asiakkaille, vastaten erityisesti nuorten akuutteihin päivystyksellisiin tarpeisiin. yksikön sijainti tehostaa yhteistyötä samassa rakennuksessa toimivien lasten- ja nuorisopsykiatrian kanssa.

Uuden yksikön perustaminen vähentää lastensuojelun laitoshoidon ostopalvelukustannuksia.

Laitoshoidon henkilöstöresursointia ilta- ja yöaikaan vahvistetaan 2 työntekijällä. Lisäresurssi turvaa toimintaa tilanteissa, joissa yöaikaan laitostoiminnassa ilmenee äkillisiä kriisi- tai poikkeustilanteita. Lisäresurssi turvaa toiminnan toteutumista lakisääteisellä henkilöstömäärällä kaikkina vuorokaudenaikoina.

Lasten ja nuorten mielenterveys- ja perheneuvolapalvelut

Toiminnan kuvaus

Kasvatus- ja perheneuvontapalvelu (sosiaalihuoltolaki 26 §) sisältää lapsen kasvuun ja kehitykseen, perhe-elämään, vuorovaikutussuhteisiin liittyvää ohjausta, arviointia, asiantuntija-apua ja tukea.

Lasten ja nuorten mielenterveystiimeissä (terveydenhuoltolaki 4 §, mielenterveyslaki 4 §, sosiaalihuoltolaki 26 §), joita on Keski-Suomen hyvinvointialueella yhteensä seitsemän, annetaan ohjausta ja neuvontaa, psykososiaalista tukea sekä perustasolla toteutettavaa mielenterveyshäiriöiden tutkimusta, hoitoa ja lääkinnällistä kuntoutusta.

Nuorten MTP-tiimeissä tarjotaan nuorille perustasolla toteutettavaa päihdepalvelua: arviointia, tukea, hoitoa (terveydenhuoltolaki 24 §, sosiaalihuoltolaki 28 §). Nuorisovastaanotto on keski-suomen alueen nuorten MTP-tiimi.

Palvelualueeseen, Lasten ja perheiden erityisen tuen yksikköön, kuuluu lisäksi lasten ja nuorten neuropsykiatristen ongelmien ja laaja-alaisten oppimisvaikeuksien arviointi, tuki ja kuntoutus (terveydenhuoltolaki 29 § ja 27 §, sosiaalihuoltolaki, vammaispalvelulaki).

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Lasten, nuorten mielenterveys- ja perhaneuvolapalvelut 1 000 €	Lasten, nuorten mielenterveys ja perhaneuvola yhteiset	Perheneuvola ja lasten mielen-terveyspalvelut	Perheneuvola ja lasten mielenterveys-palvelut, ostopalvelut	Nuorten mielenterveys-palvelut	Nuorten mielenterveys-palvelut, ostopalvelut	Palvelualue Yhteensä
Toimintatulot	432	15	0	5	0	452
Toimintamenot	-1 340	-4 420	-802	-1 777	-21	-8 360
Toimintakate	-908	-4 405	-802	-1 772	-21	-7 908

Lasten, nuorten mielenterveys ja perheneuvola yhteiset

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Hyvinvointialueella toimintaansa jatkavat olemassa olevat maakunnan perheneuvolat, joita on kaikkiaan seitsemän. Toimipisteiden palveltavat alueet kattavat koko hyvinvointialueen ja palvelu

järjestetään myös lähipalveluna. Perheneuvoloissa tuotetaan sosiaalihuoltolain mukaista kasvatus- ja perheneuvontapalvelua sekä lasten perustason mielenterveyspalvelua. Jatkossa nämä eri lainsäädäntöön pohjautuvat sisällöt erotetaan toisistaan asiakasjärjestelmätasolla.

Kasvatus- ja perheneuvonnan ikäraja yhtenäistetään alle 18-vuotiaisiin, joka vastaa myös lainsäädäntöä (SHL 26 §). Lasten mielenterveyspalvelussa tuotetaan palvelua alle 13-vuotiaille. Nuorten mielenterveys- ja päihdetiimien palvelua tuotetaan 13-18 -vuotiaille, Jyväskylän toimipisteen, Nuorisovastaanoton, ikäraja on 13-22. Ikärajan

yhtenäistämistä linjataan osana hyvinvointialueen palvelustrategiaa. Lasten ja nuorten perustason mielenterveyspalvelua lisätään ja se tuotetaan yhtenä palveluna perheneuvoloissa ja nuorten osalta muodostetaan perustason mtp-tiimit hyvinvointialueelle. Kohdennettua perustason mtp-palvelua ei ole ollut aiemmin hyvinvointialueen muissa kunnissa kuin Jyväskylässä.

Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden ja perheneuvolan palveluiden vahvistamisella on tavoite vähentää erikoissairaanhoidon lasten- ja nuorten psykiatrian lähetemääriä ja osastopäivien lukumääriä sekä vastata perustasolla mielenhyvinvoinnin lisääntyneeseen palvelutarpeeseen alueellinen yhdenvertaisuus huomioiden.

Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdetyötä tuotetaan tiiviissä yhteistyössä alueiden muiden palveluiden, erityisesti koulu- ja opiskeluterveydenhuollon, koulupsykologien ja kuraattoreiden kanssa.

Perheneuvola ja lasten mielenterveyspalvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Keski-Suomen hyvinvointialueella jatkaa jo aiemmin toimineet seitsemän perheneuvola. Perheneuvoloiden palveltavat alueet muuttuvat hieman hyvinvointialueelle siirtymän myötä.

Toimipisteissä vahvistetaan toiminnan yhteen viemistä nuorten mtp-tiimien osalta, erityisesti pohjoisen alueen toimipisteiden ja Laukaan ja Keuruun toimipisteiden osalta. Viitasaaren ja Saarijärven toimipisteisiin tulee yksi palveluvastaava, joka vastaa perheneuvolan ja nuorten mtp-tiimien toiminnasta. Samoin Äänekoskella ja Laukaa-Keuruun toimipisteissä palveluvastaavat toimivat sekä perheneuvoloiden että nuorten mtp-tiimien esihenkilönä. Organisoinnilla vahvistetaan toimipisteissä lasten ja nuorten mielenterveyspalvelun toiminnallista yhteyttä, palvelujen saatavuutta, asiakaslähtöisyyttä ja osaamista.

Neuropsykiatrisen ja oppimisen tuen yksikössä yhdistyvät Lastentutkimuskliniikka ja Nepsy-tiimi. Yhteen viemisellä vahvistetaan neuropsykiatrisen arvioinnin, tuen ja kuntoutuksen kokonaisuutta. Palvelussa tuotetaan ohjausta, neuvontaa konsultointia, työparityötä neuropsykiatrisen arvioinnin, tuen ja kuntoutuksen kysymyksissä. Palvelussa on käytössä neuropsykiatrisen tuen palveluseteli. Palvelua tuotetaan keskitettynä.

Perheneuvola ja lasten mielenterveyspalvelut, ostopalvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Perheneuvoloissa lääkäripalvelu toteutetaan ostamalla erikoislääkäritasoisista palvelua 1-2pv/kk. Jyväskylän toimipisteessä lasten mielenterveyspalveluissa on kaksi lääkärin virkaa. Virkoja ei ole saatu täytettyä ja palvelua toteutetaan ostamalla erikoislääkäri- sekä yleislääkäritasoisista palvelua. Ostopalveluna tuotetaan osin myös neuropsykologin palvelua neuropsykiatrisen ja oppimisen tuen yksikköön. Hyvinvointialueelle on valmisteltu

puitesopimus psykologipalvelusta, Mikäli haettavia psykologin paikkoja ei saada täytettyä, on mahdollista ostaa psykologipalvelua.

Palvelussa on käytössä lapsille ja vanhemmille suunnattu neuvonta ja terapiaseteli. Neuropsykiatrisen ja oppimisen tuen yksikössä on käytössä neuropsykiatrisen tuen palveluseteli. Hyvinvointialuetta koskeva palvelusetelien sääntökirja on päivitetty ja otetaan käyttöön 1.4.2023 alkaen

Nuorten mielenterveyspalvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelutiimit muodostuvat seitsemään toimipisteeseen, jotka kattavat koko hyvinvointialueen. Aiemmin kohdennettua perustason mtp-palvelua ei ole ollut Keski-Suomen maakunnassa muualla kuin Jyväskylässä. Toimipisteet rakentuvat perheneuvoloiden kanssa samoihin toimipisteisiin.

Nuorten mielenterveys- ja päihdetiimien palvelua tuotetaan 13-18 -vuotiaille, Jyväskylän toimipisteeseen, Nuorisovastaanoton, ikäraja on 13-22. Ikärajan yhtenäistämistä linjataan osana hyvinvointialueen palvelustrategiaa. Lasten ja nuorten perustason mielenterveyspalvelua vahvistetaan.

Viitasaaren ja Saarijärven toimipisteisiin tulee yksi palveluvastaava, joka vastaa perheneuvolan ja nuorten mtp-tiimien toiminnasta. Samoin Äänekoskella ja Laukaa-Keuruun toimipisteissä palveluvastaavat toimivat sekä perheneuvoloiden että nuorten mtp-tiimien esihenkilönä. Organisoinnilla vahvistetaan toimipisteissä lasten ja nuorten mielenterveyspalvelun toiminnallista yhteyttä, palvelujen saatavuutta, asiakaslähtöisyyttä ja osaamista.

Jalkautuvien psykiatristen sairaanhoitajien resurssia lisätään. Sairaanhoitajien työ toteutetaan lähipalveluna pääsääntöisesti kouluilla tai perhekeskuksissa.

Nuorten mielenterveyspalvelut, ostopalvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelussa lääkäripalvelu toteutetaan ostamalla erikoislääkäripalvelua. Jyväskylän toimipisteessä, Nuorisovastaanotolla, on yksi lääkärin virka, jota ei ole saatu täytettyä. Ostettua etälääkäripalvelua tuotetaan kaikkiin toimipisteisiin. Hyvinvointialueelle on valmisteltu puitesopimus psykologipalvelusta, Mikäli haettavia psykologin paikkoja ei saada täytettyä, psykologipalvelua on mahdollista ostaa.

Palvelussa on käytössä terapiaseteli (vanhemmuus-, pari-, perheterapia ja nuorten yksilöllisen tukiterapian palvelusetelit). Neuropsykiatrisen ja oppimisen tuen yksikössä on käytössä neuropsykiatrisen tuen palveluseteli. Hyvinvointialuetta koskeva palvelusetelien sääntökirja on päivitetty ja otetaan käyttöön 1.4.2023 alkaen.

KOTI- JA ASUMISPALVELUT

Toiminnan kuvaus

Koti- ja asumispalveluiden vastuualue jakaantuu neljään palvelualueeseen, keskitetty asiakas- ja palveluohjaus, kotihoito- ja tukipalvelut, ikääntyneiden asumispalvelut sekä erityisryhmien kotiin vietävät ja asumispalvelut palvelualueisiin. Lisäksi vastuualuejohtajan alaisuudessa on koti- ja asumispalvelujen keskitettyjen palvelujen palveluyksikkö.

Koti- ja asumispalveluja järjestetään vammaisen, sairaan tai ikääntyneen henkilön tai perheen päivittäisen pärjäämisen tueksi niin, että jokaisella olisi mahdollisuuksien mukaan turvallinen ja toimiva arki sekä sopiva asuinympäristö omassa kodissa tai asumispalveluyksikössä. Palveluilla tuetaan asiakkaiden elämänlaatua ja vahvistetaan heidän omia voimavarojaan ja toimintakykyään.

Vastuualueen asiakkaan palvelukokonaisuus muodostuu paitsi vastuualueen palveluista myös kuntien, järjestöjen, seurakuntien ja muiden vastuualueiden palveluista ja siksi keskeisinä toimintaperiaatteina ovat yhteistyö ja kumppanuus.

Palvelut järjestetään valtakunnallisten suositusten mukaisesti avohuoltopainotteisesti niin, että mahdollisimman moni palveluiden piiriin tuleva voi elää itsenäisesti omassa kodissaan ja tutussa asuin- ja sosiaalisessa ympäristössään. Kotona asumisen tueksi on käytössä teknologisia ratkaisuja ja apuvälineitä.

Koti- ja asumispalvelut tuotetaan pääasiallisesti lähipalveluina. Mikäli asiakkaan tarve edellyttää palvelua, jota omalla lähialueella ei ole saatavilla, hankitaan palvelu asiakkaan tarpeen mukaisesta paikasta. Palvelut tuotetaan Hyvinvointialueen omana tuotantona, palvelusetelillä tai ostopalveluna.

Määrärahan jakautuminen palvelualueittain

Koti- ja asumispalvelut 1 000 €	Koti- ja asumis palveluiden keskitetyt palvelut	Keskitetty asiakas- ja palveluohjaus	Kotihoito- ja tukipalvelut	Ikääntyneiden asumispalvelut	Erityisryhmien kotiin vietävät -ja asumispalvelut	Vastuualue yhteensä
Toimintatulot	0	17 692	14 302	24 980	3 965	60 938
Toimintamenot	0	-115 121	-50 894	-75 580	-26 418	-268 014
Toimintakate	0	-97 430	-36 592	-50 600	-22 454	-207 076

Koti- ja asumispalveluiden keskitetyt palvelut

Toiminnan kuvaus

Koti- ja asumispalveluiden keskitetyt palvelut tukee yhteisten toimintamallien jalkauttamista, hoidon laatua ja asiakasprosessien yhtenäisyyttä koko koti- ja asumispalveluiden vastuualueella. Kokonaisuuteen kuuluu myös varahenkilöstöt sekä koti- ja asumispalveluiden hanketyö ja kehittämistoiminta (asiantuntijat mm RAI, kuntoutus, kliinisen hoitotyön asiantuntijuuden osalta).

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Koti- ja asumispalveluiden keskitetyt palvelut 1 000 €	Koti- ja asumispalvelut, asiantuntijapalvelut	Koti- ja asumispalvelut, hankkeet	Palvelualue yhteensä
Toimintatulot	0	0	0
Toimintamenot	0	0	0
Toimintakate	0	0	0

Koti- ja asumispalvelut, asiantuntijapalvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Kliininen hoitotyön asiantuntija ja asiantuntija sairaanhoitajat toimivat näyttöön perustuvan hoitotyön edistämiseksi yhdessä johdon ja henkilöstön kanssa kehittäen hoidon ja hoitotyön laatua, henkilökunnan osaamista ja organisaation toimintaa edistäen asiakkaiden toimintakykyä ja terveyttä. Painopisteenä vuonna 2023 on lääkehoitoprosessien yhtenäistäminen ja lääkehoitosuunnitelmien ajantasaistaminen.

RAI-koordinaattori ja RAI-asiantuntijat tukevat RAI-arviointimittareiden käyttöä, käyttöönottoa ja koulutusta koko vastuualueella. Vuonna 2023 painopisteenä ottaa käyttöön RAI itsearviointi omaks-alustalla.

Kuntoutuksen koordinaattori edistää näyttöön perustuvia käytäntöjä kuntouttavan toiminnan kehittämisessä. Painopisteenä sosiaalisen kuntoutuksen edistäminen.

Koti- ja asumispalvelujen varahenkilöstö on jakautunut neljälle toiminnalliselle alueelle: läntinen, keskinen, itäinen ja pohjoinen.

Vuonna 2023 keskeistä on yhtenäistää ja vahvistaa varahenkilöstön toiminnan periaatteet ja käytännöt. Tätä työtä tukee HR-palvelujen alla käynnistyvä varahenkilöstön kehittämishanke.

Koti- ja asumispalvelut, hankkeet

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Osana Tulevaisuuden sotekeskushanketta Ikääntyminen OmaKS –luovien ratkaisujen aikakausi -hankkeen eli TulKoti -hankkeen tarkoituksena on kehittää Keski-Suomen hyvinvointialueelle kotona asumisen tulevaisuuden suuntaviivat. Hankkeessa sovelletaan, jalostetaan ja juurrutetaan vaikuttaviksi osoitettuja toimintamalleja ja parhaita käytäntöjä. Lisäksi hankkeessa kokeillaan uusia innovatiivisia ratkaisuja kotona asumisen tueksi vieävien palvelujen keskeisiin haasteisiin. Palvelukokonaisuuden työstämisen tavoitteena on, että hyvinvointialueen ikääntynyt asukas saa saman sisältöiset palvelut 1.1.2023 lähtien.

Päätavoitteena hankkeessa on varmistaa Keski-Suomen alueella asiakaslähtöiset ja yhdenmukaisesti tuotettavat kotona asumista tukevat, laadukkaat palvelut 24/7. Päätavoite jakaantuu kolmeen toisiaan tukevaan tavoitteeseen:

1. Asiakaslähtöiset, monimuotoiset kotona asumista tukevat palvelut
2. Osaava ja riittävä henkilöstö tietää tavoitteet, tuntee ja osaa toimintamallit sekä tiedostaa oman roolinsa
3. Palveluiden tuottamisessa huomioidaan turvallisuus ja laatu

Hanke toteutetaan ajalla 1.1.22 - 31.12.23. Hankkeella on nimetty projektipäällikkö sekä yhdeksän projektityöntekijää.

Keskitetty asiakas- ja palveluohjaus

Toiminnan kuvaus

Keskitetyn asiakas- ja palveluohjauksen tehtävänä on asiakkaan yksilöllinen ohjaus, palvelutarpeen arviointi ja tarvittaessa palvelujen suunnittelu yhdessä asiakkaan kanssa. Asiakkaat tulevat palveluiden piiriin aina keskitetyn asiakas- ja palveluohjauksen kautta. Asiakas- ja palveluohjaus on keskitettyä, mutta jalkautuu koko hyvinvointialueelle.

Asiakas- ja palveluohjauksella on keskeinen merkitys hyvinvointialueen palvelurakenteen kehittymiselle. Tämän vuoksi on tärkeää, että hyvinvointialueen ensimmäisenä toimintavuotena asiakas- ja palveluohjauksessa arvioidaan riittävä resurssitarve ja toimintaa kehitetään niin, että kaikille asiakkaana oleville ikäihmisille voidaan nimetä asiakasohjauksesta omatyöntekijä. Erityisen tuen tarpeessa oleville asiakkaille omatyöntekijänä toimii sosiaalityöntekijä.

Hyvinvointialueen käytössä ovat yhtenäiset palvelujen myöntämisen perusteet omaishoitoon, varhaiseen tukeen, tukipalveluihin, kotihoitoon, perhehoitoon ja asumisen palveluihin. Asiakkaiden toimintakyvyn, hoidon ja palvelujen tarpeen arviointiin käytetään RAI-järjestelmää, joka on standardoitu tiedonkeruun ja havainnoinnin välineistö, joka on tarkoitettu asiakkaan palvelutarpeen ja toimintakyvyn arviointiin sekä hoito-, kuntoutus- ja palvelusuunnitelman laatimiseen.

Yhtenäisten palvelujen myöntämisen perusteiden käyttö ja RAI-toimintakyvyn arvioinnin merkitys osana palvelutarpeen arviointia korostuvat hyvinvointialueella ja ohjaavat asiakas- ja palveluohjauksen toimintaa yhtenäiseen suuntaan. Asiakasohjaajat tekevät RAI-toimintakyvyn osittaisarvioinnin palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä ja arviota laajennetaan palveluntuottajan toimesta asiakkaan ohjautuessa palveluiden piiriin. Palveluun ohjautumiseen liittyy aina palvelutarpeen arviointi, asiakassuunnitelman laadinta sekä palvelu- ja maksupäätöksen tekeminen asiakas- ja palveluohjauksen toimesta. Keskitetty asiakas- ja palveluohjaus toimii strategian mukaisesti vahvassa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa, joiden yhteys syntyy yhteisestä asiakkaasta.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Keskitetty asiakas- ja palveluohjaus 1 000 €	Asiakas- ja palveluohjaus omais- ja perhehoito	Asiakas- ja palv.ohj. kotih/tukipalv/KH	Asiakas- ja palv.ohj. asuminen/IKÄ	Palvelualue yhteensä
Toimintatulot	0	3 032	14 659	17 691
Toimintamenot	0	-34 146	-80 975	-115 121
Toimintakate	0	-31 114	-66 316	-97 430

Asiakas- ja palveluohjaus omais- ja perhehoito

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Omaishoidon tuki on (omaishoitolaki 937/2005) määrärahasidonnainen sosiaalipalvelu. Omaishoidolla tarkoitetaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotiloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla.

Omaishoito on hyvinvointialueella merkittävä palvelukokonaisuus ja hyvinvointialueella omaishoidettavia on yhteensä n. 2300. Omaishoito palveluna on asiakkaan terveyttä ja hyvinvointia ylläpitävää ja tukevaa, koska asiakas voi asua omassa kodissa ja tutussa ympäristössä läheisen ihmisen tuen avulla. Omaishoidon merkitys korostuu paitsi asiakkaalle inhimillisenä palveluna, mutta sillä on suuri vaikutus myös koko hyvinvointialueen palvelurakenteeseen ja talouteen. Omaishoitoon panostaminen keventää palvelurakennetta ja vähentää raskaampien palveluiden tarvetta.

Perhehoidolla tarkoitetaan henkilön hoidon, kasvatuksen tai muun osa- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona. Perhehoitoa voidaan järjestää pitkäaikaisena tai lyhytaikaisena palveluna. Perhehoito on maakunnassa toiminut yhtenäisellä toimintaohjeella jo pidemmän aikaa ja sen vuoksi perhehoito on hyvinvointialueella mahdollista keskittää muutamille asiakasohjaajille. Tavoitteena on ylläpitää yhtenäisiä toimintakäytäntöjä ja löytää hyvinvointialueelle uusia perhehoitajia.

Omais- ja perhehoidon asiakasohjaukseen on tarpeen lisätä resursointia vähintään viidellä asiakasohjaajalla hyvinvointialueen ensimmäisenä vuotena. Resurssin lisäyksellä turvataan sekä asiakkaiden kokonaisvaltainen palvelutarpeen arviointi ja palvelun järjestäminen, että omais- ja perhehoitajien oikea-aikainen ja riittävä tuki hoitotyön toteuttamiseen. Omaishoidon ohjauksessa toimintaa kehitetään siten, että lasten, nuorten ja työikäisten asiakasohjaus sekä ikäihmisten asiakasohjaus keskitetään eri viranhaltijoille. Tällä varmistetaan sitä, että asiakasohjaajilla on riittävästi osaamista ko. asiakasryhmän osalta laadukkaan palvelutarpeen tekemiseksi ja tuen antamiseksi. Asiakasohjaajalla oleva asiakasmäärä määritellään yhtenäiseksi, 150–200 asiakasta/ohjaaja, kuormituksen tasaamiseksi.

Omais- ja perhehoidon palvelutarpeen arviointi tehdään kokonaisvaltaisesti huomioiden sekä hoidettavan että hoitajan tilannetta. Palvelutarpeen arvioinnissa hyödynnetään aluevaltuuston hyväksymiä yhtenäisiä palvelujen myöntämisen perusteita ja RAI-toimintakyvyn mittaristoa. RAI-arviointi nostaa esille asiakkaan omat voimavarat ja selviytymisen keinot, mutta antaa myös tiedon osa-alueittain asiakkaan tuen tarpeista. Tämä mahdollistaa tuen ja avun kohdistamisen oikeisiin asioihin, jotta asiakkaan hoitoa, arjen sujuvuutta sekä mielekästä elämää voidaan tukea.

Asiakas- ja palveluohjaus kotihoito/tukipalvelu/KH

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Kotiin vietävien palveluiden asiakasohjauksessa toteutetaan kotona asuvien asiakkaiden sosiaalihuoltolain (1301/2014, 36§ & 37§) ja lain ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveystalviteista (28.12.2012/980, 15§) mukaisia palvelutarpeen arviointeja. sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) määriteltyihin kotona asumista tukeviin palveluihin; kotihoitoon (19a§), tukipalveluihin (19§) ja liikkumista tukeviin palveluihin (23§). Asiakkaat ohjataan oikea-aikaisesti heidän tarpeitaan vastaaviin palveluihin. Palvelutarpeen arvioinnit tehdään kokonaisvaltaisesti ja niissä huomioidaan palvelutarpeen lisäksi asiakkaan voimavarat ja mahdollisuudet kuntoutua. Palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä käytetään iRAI HC osittaisarviointia (Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveystalviteista 28.12.2012/980, 15a§).

Palveluiden myöntämisessä noudatetaan hyvinvointialueen aluevaltuuston vahvistamia myöntämisperusteita. Asiakkaille tehdään yksilöllinen asiakassuunnitelma (Sosiaalihuoltolaki 1301/2014 39§; Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveystalviteista 28.12.2014, 16§). Kotihoidosta ja tukipalveluista tehdään asiakkaille palvelupäätökset. Asiakkaita ohjataan tarpeen mukaan palveluiden hankinnassa myös muilta kuin hyvinvointialueen tuottamilta tahoilta, kuten yksityisiltä yrityksiltä ja kolmannelta sektorilta. Lisäksi kotiin vietävien palveluiden asiakasohjauksessa on kotihoidon ja asumisen palveluiden piirissä oleville asiakkaille gerontologista sosiaalityötä. Lisäksi käsitellään ilmoituksia iäkkään henkilön palvelutarpeesta ns. huoli-ilmoitukset (Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveystalviteista 28.12.2012/980, 25§).

Toiminnan painopisteenä on yhdenmukainen ja hyvinvointia edistävä laadukas palvelutarpeen arviointi ja päätöksenteko. Asiakkaiden ja tarvittaessa läheisten osallisuuden vahvistaminen palveluiden suunnittelussa ja asiakkaiden ohjautuminen oikeisiin palveluihin oikeaan aikaan.

Kotiin vietävien palveluiden asiakasohjauksen tavoitteena on kotona asuvat hyvinvoivat ikäihmiset.

Kotiin vietävien palveluiden asiakasohjauksessa käynnistetään kolme uutta asiakas- ja palveluohjausyksikköä ja uudistetaan yhden yksikön toimintaa hyvinvointialueen mallien mukaiseksi. Asiakasohjaajien erilaisista toimintatavoista muodostetaan yhtenäiset palvelutarpeen arviointikäytännöt, päätöksentekoprosessi, siirrytään omatyöntekijämalliin (sosiaalihuoltolaki 1301/2014, 42§, laki ikääntyneen väestön toimintamallin tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveystalviteista 28.12.2014/980, 17§) ja selkeytetään huoli-ilmoitusten käsittelykäytännöt. Työnkuvat ja työtehtävät tarkastetaan ja yhdenmuikaistetaan. Lisäksi asiakasohjauksessa kehitetään yksiköiden puhelinpalvelua. Toimintojen yhtenäistäminen edellyttää asiakasohjaajien osaamisen kehittämistä niin yhtenäisistä käytännöistä kuin tietojärjestelmistä.

Asiakas- ja palveluohjaus asuminen/IKÄ

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Asumispalveluja järjestetään sosiaalihuoltolain (1301/2014, 21 §) perusteella. Asumispalvelut ovat tarkoitettu henkilöille, jotka tarvitsevat erilaisista syistä johtuen tukea ja palveluja asuminen järjestämiseen. Hyvinvointialueella ikäihmiselle suunnattuja asumisen palveluja ovat lyhytaikaishoito, yhteisöllinen (21 b §) ja ympärivuorokautinen (21 c §) asuminen. Sosiaalihuoltolain mukaista pitkäaikaista laitoshoidon (22 §) järjestetään jos se on ikääntyneen henkilön terveyden tai turvallisuuden kannalta perusteltua tai jos siihen on muu laissa erikseen säädetty peruste. Sosiaalihuoltolain mukaisia ikäihmisille suunnattuja asumis- ja laitoshoidonpalveluja järjestetään koko hyvinvointialueella.

Tilapäistä, lyhytaikaista asumista järjestetään henkilöille, joilla on lyhytaikaisesti tarve asumisen järjestämiseen sekä tuen ja avun tarvetta terveyden- ja sairaanhoidossa ja/tai päivittäistoiminnoissa. Tilapäistä apua voidaan järjestää myös henkilölle, joiden tilanne on nopeasti muuttunut tai kriisiytynyt ja siten vaarantaa henkilön turvallisuuden ja selviytymisen arjessa. Tilapäisen asumisen paikkoja on hyvinvointialueella järjestetty joko erillisissä yksiköissä tai yksittäisinä paikkoina pitkäaikaisen asumisen yksiköissä. Tavoitteena on koko hyvinvointialueen laajuisesti koordinoita lyhytaikaisen hoidon paikkoja keskistetyistä asiakas- ja palveluohjauksesta, jotta tieto vapaista paikoista on paremmin tiedossa koko hyvinvointialueella. Tällä toiminnalla varmistetaan paikkojen tarkoituksenmukainen ja tehokas käyttö.

Yhteisöllisellä asumisella tarkoitetaan asumista esteettömässä ja turvallisessa asumisyksikössä, jossa asukkaalla on hallinnassa hänen tarpeitaan vastaava asunto ja tarjolla on sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa ja tarpeen mukaista tukea ja palveluja. Palveluntarve yhteisöllisessä asumisessa voi johtua toimintakyvyn alentumisesta, sairaudesta, turvattomuudesta, korkeasta iästä tai vamman aiheuttamana. Pääosin avun tarve on päivä- ja ilta-aikaan. Hyvinvointialueella yhteisöllisen asumisen tarve on kasvava ja siihen suunnattuja yksiköitä on tarpeen lisätä eri puolille maakuntaa.

Ympärivuorokautinen palveluasuminen on tarkoitettu henkilöille, joiden avun ja tuen tarpeet ovat runsaat ja niitä esiintyy eri vuorokauden aikoina eikä näiden järjestämistä voida toteuttaa turvallisesti tukipalveluilla, kotihoidon palveluilla, omais- tai perhehoitolla. Ympärivuorokautiseen palveluasumiseen kuuluvat esteetön ja turvallinen asunto asumisyksikössä, jossa henkilöstö on paikalla ympärivuorokauden ja asukas saa apua tarpeidensa mukaisesti sekä äkillisissä tilanteissa. Hoitoon, huolenpitoon sisältyvät lääkinnällinen kuntoutus, sairaanhoito, päivittäistoiminnoissa avustaminen, toimintakykyä edistävä ja ylläpitävä toiminta, ateriat, vaatehuolto, siivous sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa.

Asumisen asiakas- ja palveluohjauksen keskeisenä painopisteenä on yhtenäistää asumiseen ohjautuminen koko hyvinvointialueella ja sitä kautta vaikuttaa palvelurakentamiseen sitä keventäen. Kuntien alueilla asumispalveluihin on ohjaututtu erilaisilla palvelutarpeilla ja hyvinvointialueella on tarve yhtenäistää asumispalveluun ohjautumista. Tietojen RAI-arviointien perusteella on tiedossa, että asumisen palveluihin on ohjaututtu liian vähäisillä palvelutarpeilla. Palvelujen yhtenäiset myöntämisen perusteet, RAI-arvioinnin hyödyntäminen, asiakasohjauksen toimiva omatyöntekijäyys sekä koko

hyvinvointialueen laajuinen yhtenäinen SAS-työryhmän toiminta ovat oleellisia keinoja vaikuttaa ikäihmisten yhdenvertaiseen ja oikea-aikaiseen asumispalveluihin ohjautumiseen (SAS = selvitä, arvioi, sijoita). Tätä kautta päästään vaikuttamaan myös palvelurakenteen monimuotoisuuteen ja tarkoituksenmukaisuuteen, Toiminnan kehittämällä ja palveluiden oikea-aikaisella myöntämisellä turvataan erilaisten asumisen paikkojen riittävyys kaikille asumispalveluita tarvitseville ikäihmiselle.

Asumisen osalta hyvinvointialueen omassa toiminnassa olevat asumisen paikat ovat ensisijaisia ohjattaessa asiakkaita palveluun. Oman toiminnan rinnalle hyvinvointialueelle tarvitaan yksityisiä palveluntuottajia ja näiden palveluiden järjestämiseen käytetään palvelusetelillä myönnettävää palvelua tai kilpailutettua ostopalvelua. Palvelujen myöntämiseen hyvinvointialueelle on laadittu yhtenäiset palvelusetelien sääntökirjat ja ikäihmisten asumisen ostopalvelut kilpailutetaan hyvinvointialueella vuoden 2023 aikana.

Sosiaalihuoltolain pitkäaikaisen laitoshoidon paikat ovat lain mukaan lopetettava vuoden 2026 loppuun mennessä. Hyvinvointialueella on käytössä vielä n. 140 pitkäaikaisen laitoshoidon paikkaa. Hyvinvointialueella laaditaan suunnitelma laitoshoidon lopettamisesta ja niiden muuttamisesta lyhytaikaiseksi tai pitkäaikaiseksi asumispalveluiksi vuoden 2023 aikana yhteistyössä asumispalveluiden ja asiakas- ja palveluohjauksen kanssa.

Kotihoito- ja tukipalvelut

Toiminnan kuvaus

Kotihoidon- ja tukipalveluiden palvelualue tukee asiakkaan kykyä elää arvokkaasti ja omatoimisesti kotona oikea-aikaisilla, riittävillä palveluilla. Tavoitteena on tukea moniammatillisesti asiakkaan omia voimavaroja ja toimintakykyä ja mahdollistaa turvallinen sekä mielekäs kotona asuminen. Kotihoidon palveluilla myös ehkäistään vaativamman hoidon ja hoivan tarvetta. Palveluja tuotetaan omana toimintana, ostopalveluna sekä palveluseteleillä. Ikääntyneet henkilöt asuvat entistä pidempään kotona, jolloin heidän toimintakykynsä ja terveydentilansa tukemisen merkitys korostuu.

Kotihoidon ja tukipalveluiden palvelualue jakaantuu neljällä toiminnallisella alueella seuraaviin palveluyksiköihin: ennaltaehkäisevät ja varhaisen tuen palvelut, kuntouttava päivätoiminta, kotona asumisen tukipalvelut ja kotihoidon palvelut.

Kotihoidon palveluilla tarkoitetaan kotona asumista tukevia kotiin järjestettäviä sosiaali- ja terveystalvuuja. Tavoitteena on tukea moniammatillisesti asiakkaan omia voimavaroja ja toimintakykyä ja mahdollistaa turvallinen sekä mielekäs kotona asuminen. Kotihoidon palveluilla myös ehkäistään vaativamman hoidon ja hoivan tarvetta. Säännöllisen kotihoidon piiriin tullaan kuntouttavan arviointijakson kautta. Kuntouttava päivätoiminta, päivätoiminta ja etäpäivätoiminta ovat tavoitteellista ja määräaikaista/pysyvää asiakkaan toimintakykyä tukevaa toimintaa, jossa osallistutaan ryhmäkuntoutukseen ja toimintaan. Tukipalveluina järjestetään mm. ateria-, turva-, hygieni- ja liikkumista tukevaa palvelua. Asiakkaan hoidossa RAI-arviointi korostuu hoidon oikea-aikaisuuden arvioinnissa, laadun arvioinnissa ja johtamisessa läpi koko palvelualueen.

Kotihoidon ja tukipalveluiden kehittämisellä tuetaan K-S hyvinvointialueen strategisia tavoitteita erityisesti hyvinvoivan, osaavan ja osallistuvan henkilöstön, toiminnan tavoitteellisen kehittämisen ja uudistamisen sekä palveluiden yhdenvertaisuuden ja saavutettavuuden osalta.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Kotihoito- ja tukipalvelut 1 000 €	Kotihoito- ja tukipalvelut yhteiset	VARTU, eteläinen	VARTU, pohjoinen	Kotihoito läntinen	Kotihoito keskinen	Kotihoito itäinen	Kotihoito pohjoinen	Digi- ja etä- teknologiakeskus	Palvelualue yhteensä
Toimintatulot	3 352	490	665	2 269	3 022	1 992	1 696	814	14 302
Toimintamenot	-1 571	-2 544	-1 738	-7 192	-13 933	-10 075	-9 920	-3 922	-50 894
Toimintakate	1 781	-2 054	-1 073	-4 923	-10 910	-8 082	-8 223	-3 107	-36 592

Kotihoito- ja tukipalvelut yhteiset

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Kotihoito- ja tukipalvelut yhteiset kustannuspaikalle kohdistuu hallinnollisia kustannuksia. Hallinnon vastuuna on huolehtia siitä, että hoitotyön laatu ja hoitoprosessit sekä turvallinen asiakkaan lääkehoito, kuntoutuksen ja toimintakyvyn tukemisen keinot ovat

käytössä ja niitä kehitetään läpi palveluiden. Lisäksi digitalisaation ja teknologian osuus palveluissa lisääntyy.

Palvelualueella henkilöstörakenne tarkastellaan ja lisätään mahdollisuuksien mukaan suhteessa asiakastarpeisiin, arvioiden hoitohenkilöstön tueksi muun muassa hoiva-avustajien, ohjaajien sekä fysio-/toimintaterapeuttien tarvetta, tavoitteena on monipuolistaa asiakkaan palvelua uusien ammattiryhmien avulla. Oman toiminnan henkilöstölisäykset kotihoidossa ja asumisessa perustuvat lakiin sekä palvelutarpeen kasvuun ja asiakasmäärän kasvuun. Kotihoidossa teknologian kehittyminen edellyttää euroja (vähentää fyysisiä käyntejä), digitalisaation kehittäminen edellyttää panostusta. Palveluyksiköiden johtamisessa osaamisen kehittäminen korostuu. Kotihoidossa keskitytään myös 24/7 palveluiden kehittämiseen.

Kotihoidon toimintaa kehitetään yhdessä STM:n rahoittaman TulKotihankkeen kanssa. Henkilökunnan osaamisen kehittämisessä huomioidaan asiakkaiden hoitoisuuden kasvu ja mm. mielenterveysasiakkaiden määrän kasvu. Koulutusten painopistealueet ovat mielenterveys- ja päihdeasioissa, saattohoidossa ja lääkehoidon osaamisen vahvistamisessa sekä palveluvastaavien lähijohtamisen tukemisessa ja näyttöön perustuvan päätöksen teon lisäämisessä.

Varhainen tuki

Kotihoidon varhaisen tuen palvelut sisältävät muun muassa päivätoiminnan palveluita, omais- ja perhehoidon tukemista yhteistyössä eri tahojen kanssa sekä yhteistyötä kuntien ennaltaehkäisevien palveluiden ja kolmannen sektorin kanssa. Palveluilla tuetaan kotona asumista ja ennaltaehkäistään raskaampien palveluiden tarvetta.

Talousarviovuonna tavoitteena on yhtenäistää ja kehittää päivätoiminnan palveluja (kuntouttava päivätoiminta, päivätoiminta, etäpäivätoiminta) ja muuta varhaista tukea suhteessa laadittuihin palvelukuvauksiin.

VARTU, eteläinen

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Eteläisen alueen varhaisen tuen palveluissa keskitytään aluksi päivätoiminnan nykytilan selvittelyyn: tila-asiat, palveluiden tuottaminen, riittävä henkilöstöresurssi ja osaaminen sekä yhteistyötahot. Nykytilan selvittelyn pohjalta tavoitteisiin pyritään pääsemään tilojen tarkoituksenmukaisella käytöllä, päivätoimintamallin yhtenäistämällä ja kehittämällä, henkilöstöresurssin ja osaamisen kohdentamisella sekä yhteistyöryhmien perustamisella (mm. kuntien ennaltaehkäisevien palveluiden edustajat, järjestöt, omaishoidon asiakasohjaajat).

VARTU, pohjoinen

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Pohjoisen alueen varhaisen tuen palveluissa keskitytään aluksi päivätoiminnan nykytilan selvittelyyn: tila-asiat, palveluiden tuottaminen, riittävä henkilöstöresurssi ja osaaminen sekä yhteistyötahot. Nykytilan selvittelyn pohjalta tavoitteisiin pyritään pääsemään tilojen tarkoituksenmukaisella käytöllä, päivätoimintamallin yhtenäistämällä ja kehittämällä, henkilöstöresurssin ja osaamisen kohdentamisella sekä yhteistyöryhmien perustamisella (mm. kuntien ennaltaehkäisevien palveluiden edustajat, järjestöt, omaishoidon asiakasohjaajat).

Kotihoito

Kotihoitoa tuotetaan 24/7 periaatteella. Ympäri vuorokautinen kotihoito on suunnattu ikääntyneille, vammaisille ja muille kotiin järjestettävää apua tarvitseville asiakkaille. Kotiin järjestettäviä palveluja ovat hoito- ja hoivapalvelut (ml. lääkehoito), ateriapalvelut, hygieniapalvelut, asiointipalvelut ja turvapalvelut. Palveluja voidaan tarvittaessa järjestää hyvinvointiteknologisin keinoin, kuten lääkerobottien ja etähoivan menetelmillä. Sairaanhoidollisen osaamisen tueksi palvelua tuotetaan yhteistyössä kohta- ja kotisairaala yksikön kanssa. Palveluyhteistyön tarkoituksena on mahdollistaa sairaalatasoinen hoito kotona sekä vahvistaa palliatiivista ja saattohoito-osaamista kotiin annettavissa palveluissa. Säännöllisen kotihoidon aikana asiakkaan voimavaroja tuetaan tarvittaessa myös kotiin annettavilla kotikuntoutusjaksoilla. Tavoitteena on toimintakyvyn rapistumisen ennaltaehkäisy ja ylläpito tai sairaudesta/leikkauksesta kuntoutuminen.

Kotihoidon tärkeänä tehtävänä on tarjota tukea ja apua silloin, kun asiakas sairauden tai alentuneen toimintakyvyn vuoksi tarvitsee apua kotiin arkipäivän eri askareissa tai henkilökohtaisissa toiminnoissa. Kotihoidon henkilökunta voi avustaa esim. ruokailussa, henkilökohtaisen hygienian hoidossa, kuntoutumisessa ja liikkumisessa sekä lääkehoidossa. Kotihoidon lääketieteellisestä hoidosta vastaa aina asiakkaan lääkäri. Kotihoitoa voi saada tarpeen mukaan ympärivuorokautisesti, ja siihen voi kuulua myös kotisairaanhoidoa sekä kotisairaalan palveluita. Turvapalveluiden tarjoaminen on myös tärkeä osa kotihoitoa. Kotihoidosta säädetään sosiaalihuoltolaissa 1301/2014 (sosiaalihuoltolaki 1301/2014 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX) Tavoitteena on ennen kaikkea asiakaslähtöinen, oikea-aikainen, yksilöllinen ja tavoitteellinen hoiva ja huolenpito. Asiakasmaksut määräytyvät sen mukaan, onko kyseessä tilapäinen vai jatkuva avuntarve.

Toiminnan yhtenäistämässä tärkeässä osassa on asiakkaiden palvelujen yhdenmuokaistaminen. Asiakkuudet käydään läpi yhteistyössä keskitetyn asiakas- ja palveluohjauksen kanssa. Asiakkaiden tueksi lisätään teknologisten ratkaisujen käyttöä kuten lääkkeiden koneellista annosjakelua, lääkerobotteja ja etähoitoa. Henkilöstörakennetta ja -resurssia sekä osaamista vahvistetaan lisäämällä hoiva-avustajia, ohjaajia sekä vastaavia sairaanhoitajia toimipisteiden tarpeen mukaan. Lääkehoidon osaaminen ja RAI-osaaminen varmistetaan.

Kotihoito läntinen

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Kotihoidon läntisellä alueella on 6 kotihoidon toimipistettä (Multia, Keuruu, Petäjävesi, Korpilahti, Joutsa-Luhanka ja Toivakka). Lisäksi Korpilahdelta käsin vastataan ainakin osan vuotta Muuramen toimipisteestä, mikä kuuluu toiminnallisista alueista keskiseen kotihoitoon. Kotihoidon läntisellä toiminnallisella alueella + Muurame on yhteensä noin 500 säännöllisen kotihoidon asiakasta ja henkilöstöä noin 180. Toimipisteiden välillä on suuria eroja sekä asiakasmäärissä (40–110) että henkilöstömäärässä (10–50). Maantieteellisesti läntisen kotihoidon toimipisteiden tiimitilojen välillä on 150 kilometriä. Yhteydenpitoon, viestintään ja yhteisten ohjeiden jakamiseen hyödynnetään sähköisiä välineitä.

Vuosi alkaa nykyisen toiminnan kartoittamisella. Selvitetään henkilöstörakenne, henkilöstön riittävyys, osaaminen, toimintatavat, ostetut palvelut, tilat ja työvälineet sekä esihenkilön tuki. Myös näissä on lähtötilanteessa suuria eroja toimipisteiden välillä. Toimintaa kokonaisuutena yhtenäistetään kohti hyvinvointialueen toimintatapoja ja linjauksia. Tämä vaatii ohjeiden laatimista, uuteen perehtymistä, käytäntöön viemistä ja vanhasta pois oppimista kaikilta. Uudessa kokonaisuudessa opetellaan myös hyödyntämään hyvinvointialueen laajaa asiantuntijaverkostoa työn tukena.

Toimintakäytäntöjen ja asiakkaiden palvelujen yhtenäistämisen edetessä tehdään arvioita mahdollisesta toimipisteiden yhdistämisestä tai jakamisesta niin, että jokainen toimipiste olisi myös johtamisen eri näkökulmista hallittava kokonaisuus. Henkilöstön työkyvyn ja työhyvinvoinnin tukeminen nähdään tärkeänä veto- ja pitovoimatekijänä.

Kotihoito keskinen

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Kotihoidon keskisellä alueella tuotetaan palvelua yhdeksässä kotihoito yksikössä: Aittorinne-Halssila-Jyskä, Huhtasuo-Lohikoski, Keltinmäki-Keljonkangas-Säynätsalo, Keskuksa-Viitaniemi, Lutakko- Kuokkala, Kypärämäki-Kuohu, Laajavuori-Mäkimatti ja Taulumäki-Tourula alueilla. Asiakasmäärät vaihtelevat n. 80-160 asiakkaan välillä. Henkilöstö koostuu yksiköiden palveluvastaavista, sairaanhoitajista, lähihoitajista ja hoiva-avustajista. Fysio- ja toimintaterapeuttien työpanosta saadaan Sotokeskuksista.

Toiminnan painopistealueet ovat ympärivuorokautisen kotihoidon toteuttaminen, hyvinvointiteknologian hyödyntäminen, palliatiivisen ja saattohoidon mahdollistaminen kotona sekä keskitetty asiakas- ja palveluohjaus. Palvelujen sisältöjä kehitetään vastaamaan yhä enemmän asiakkaiden tarpeisiin ja muuttuvaan lainsäädäntöön. Uudessa palveluprosessissa palvelut aloitetaan arvioivalla kuntoutusjaksolla, jonka jälkeen asiakas ohjataan muihin palveluihin tai otetaan säännöllisen kotihoidon asiakkaaksi. Palvelujen tarve arvioidaan RAI arviointimittarilla.

Kotihoito itäinen

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Kotihoidon itäiseen alueeseen kuuluu kahdeksan kotihoitoyksikköä, jotka jakaantuvat seuraavasti: Vaajakoski-Jyskä, Läntinen Palokka -Tikkakoski, Itäinen Palokka-Palokan keskusta, Uurainen, Laukaa 1, Laukaa 2, Konnevesi ja Hankasalmi. Alueiden asiakasmäärissä on suuria eroja, vaihdellen 40-160 asiakkaan välillä. Kotihoitoalueilla työskentelee palveluvastaavia, vastaavia sairaanhoitajia, sairaanhoitajia, lähihoitajia, hoiva-avustajia, ohjaajia sekä toimintaterapeutteja ja fysioterapeutteja. Maantieteellisesti alue on laaja ja välimatkat pitkiä. Etä- ja digipalvelujen käyttöönotto tulevaisuudessa myös haja-asutusseuduilla tulee korostumaan, mikä tukee ja vahvistaa myös itäisen alueen kotihoitoyksiköiden toimintamahdollisuuksia.

Kotihoidossa tullaan keskittymään palvelujen yhdenmukaistamiseen ja tasavertaisten palvelujen tuottamiseen asiakkaan asuinpaikasta riippumatta. Kotihoidon toimintamalleja tullaan kehittämään asiakaslähtöisyys huomioiden. Myös henkilöstön koulutus- ja kehittymistarpeisiin kiinnitetään huomiota, ja tarjotaan tarvittaessa lisäkoulutautumismahdollisuuksia. Työntekijöiden hyvinvoinnin tukeminen ja työssäjaksaminen ovat tärkeitä tekijöitä, jotka lisäävät työhön sitoutumista ja positiivista työn imun tunnetta. Tärkeää on myös huomioida ja turvata lähiesihenkilöiden riittävän tuen saaminen ja koulutautuminen.

Kotihoito pohjoinen

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Pohjoisen kotihoidon yksiköitä ovat Kyyjärvi, Kivijärvi, Karstula, Saarijärvi, Pihtipudas, Viitasaari, Äänekoski ja Kinnula (Kinnulassa ostopalvelut). Alue on maantieteellisesti laaja, jossa korostuvat pitkät välimatkat eri puolille sijoittuvien kyläkuntien ja haja-asutuksen johdosta. Kotihoidon tiimit jakautuvat keskustojen sekä kyläkuntien alueille palvelujen järjestämisen turvaamiseksi. Yksikkökohtaiset asiakasmäärät vaihtelevat väestöpohjaa mukaillen 15–150 asiakkaan välillä. Kotihoidon henkilöstö koostuu lähi- ja sairaanhoitajista, hoiva-avustajista sekä palveluvastaavista. Arjessa työtä toteutetaan moniammatillisella osaamisella, jossa tiivistä yhteistyötä tehdään palveluasumisen, asiakasohjauksen, kuntoutustiimien, että monien muiden ammattilaisten, kuten muistihoitajien kanssa.

Toiminnan tavoitteet hyvinvointialueen ensimmäisenä vuotena keskittyvät asiakaslähtöisten, tasavertaisten ja -laatuisten palvelujen tuottamiseen ja kehittämiseen alueiden lähtötilanteet huomioiden. Painopistealueina pohjoisessa ovat etä- ja digipalvelujen laajentaminen koko Pohjoisen alueelle, lakisääteisen 24/7 kotihoidon kehittäminen ja turvaaminen asuinalueesta riippumatta, palvelujen yhtenäistäminen siten, että varmistamme palvelujen oikea-aikaisuuden sekä oikein kohdentumisen, sisällön ja määrän.

Palveluprosessien vahvistaminen ja RAI-arviointimenetelmän laajentaminen ovat keskeisessä roolissa asiakkaan palvelujen toteutumisen näkökulmasta. Lisäksi painopistealueisiin kuuluvat henkilöstön riittävyyden turvaaminen osaamisen vahvistamisella ja

varmistamisella sekä henkilöstön hyvinvoinnin tukemisella. Johtamisen kehittäminen ja riittävä ensihenkilöiden tuen turvaaminen ovat avainasemassa.

Digi- ja etäteknologiakeskus

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Kotihoidon toimintatapamuutos ja siirtyminen yhä vahvemmin käyttämään teknologiaa asiakastyössä edellyttää teknologiaratkaisujen/osaamisen vahvistamista. Kotihoidon etä - ja digipalvelukeskuksen rakentaminen vaatii henkilöstöressurssien kohdentamista yksikköön, joka tehdään yhdessä kotihoidon sisällä hyödyntäen työkykyprosessissa olevia työntekijöitä mahdollisuuksien mukaan. Asiakas - ja potilastietojärjestelmien yhteiskäytön mahdollistaminen tehdään yhteistyötä ICT yksikön kanssa.

Etähoivan ja lääkeautomaattien tietojen yhdistäminen hyvinvointialueen sisällä vaatii yhteistyötä yritysten kanssa. Yhdistämällä järjestelmiä tehostetaan toimintaa, joka samalla mahdollistaa työntekeksen rajattomasti hyvinvointialueen sisällä. Teknologisten ratkaisujen ylläpitäminen, laajentaminen ja käyttöönotto vaativat henkilöstön osaamisen kehittämistä etä - ja digipalvelukeskuksessa sekä kotihoidon kentällä.

Osaamisen vahvistaminen tehdään yhdessä etä - ja digipalvelukeskuksen työntekijöiden, TulKoti-hankkeen, HVA:n ICT:n ja yrityksen kanssa. Vuoden 2023 aikana tullaan tarkastelemaan turvapalvelun, etähoivan ja lääkeautomaattien sopimukset. Tämä tarkoittaa sopimusten jatkamista valmiiksi kilpailutettuina (esim. Tiera) tai kilpailutuksen käynnistämistä hankintayksikön kanssa.

Toiminnan ylläpitäminen (leasing kustannukset) sekä toiminnan kehittäminen tuottavammaksi vaativat rahaa käyttötaloudesta.

Ikääntyneiden asumispalvelut

Toiminnan kuvaus

Asumispalvelut muodostuvat lyhytaikaisesta asumisesta, yhteisöllisestä asumisesta sekä ympärivuorokautisesta palveluasumisesta ja laitoshoidosta.

Asumispalveluiden tavoitteena on palvelun joustavuus, jolloin asiakkaan pitkäaikainen asuminen muuttuu hänen tarpeidensa mukaisesti yhteisöllisestä asumisesta ympärivuorokautiseen palveluasumiseen.

Lyhytaikaisen asumisen pääasiallisena tavoitteena on arvioida ja vahvistaa asiakkaan toimintakykyä ja voimavaroja kotona asumisen tueksi. Lyhytaikainen hoito sisältää asiakkaan kuntoutuksen, arvioinnin, ympärivuorokautisen hoivan ja hoidon. Lyhytaikainen asuminen voi olla myös tilapäistä esimerkiksi kriisitilanteissa, jolloin asiakas ei voi olla kotona ja tarvitsee ympärivuorokautisesti lyhytaikaista hoitoa.

Arviointi- ja kuntoutusjaksoilla tuetaan mm. asiakkaiden sairaalahoidon jälkeistä kuntoutumista ja kotihoidossa olevien asiakkaiden toimintakyvyn ylläpitämistä ja edistämistä niissä tilanteissa, kun arviointia ja kuntoutusta ei voida tehdä kotioloissa.

lääkäiden yhteisöllinen asuminen on tarkoitettu henkilölle, joka tarvitsee soveltuvan asunnon sekä hoitoa, huolenpitoa ja apua päivittäisissä toiminnoissaan. Henkilön avun- tarve on pääasiassa päiväaikaista. Palveluasuminen on palvelumuoto niille iäkkäille henkilöille, joille kotihoidon palvelut eivät ole enää riittäviä, mutta heillä ei ole vielä tarvetta ympärivuorokautiseen hoitoon.

Ympärivuorokautinen palveluasuminen on asumista, jossa turvataan yksilöllinen asuminen henkilöille, jotka tarvitsevat runsaasti hoitoa, huolenpitoa ja valvontaa ympärivuorokautisesti eikä tarpeeseen voida vastata kotiin annettavilla palveluilla tai iäkkäiden palveluasumisella.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Ikääntyneiden asumispalvelut 1 000 €	Ikääntyneiden asumispalvelut yhteiset	Asumispalvelut läntinen	Asumispalvelut keskinen	Asumispalvelut itäinen	Asumispalvelut pohjoinen	Palvelualue yhteensä
Toimintatulot	1 739	3 920	5 891	5 787	7 644	24 980
Toimintamenot	-100	-14 461	-17 794	-18 011	-25 215	-75 580
Toimintakate	1 639	-10 541	-11 903	-12 224	-17 571	-50 600

Ikääntyneiden asumispalvelut yhteiset

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Ikääntyneiden asumispalvelut muodostuvat:

- 187 lyhytaikaisen asumisen paikasta
- 168 yhteisöllisen asumisen paikasta
- 1337 ympärivuorokautisesta palveluasumisen paikasta
- 164 laitoshoidon paikasta

Ikääntyneiden asumisen paikkoja on yhteensä 1856 jakautuen hyvinvointialueella läntiselle, keskiselle, itäiselle ja pohjoiselle toiminnalliselle alueelle. Toimipisteitä on 56 ja vakituista henkilöstöä noin 1520. Palvelualueen toiminnan ja talouden johtamisesta vastaa palvelujohtaja ja neljä palvelupäällikköä, jotka yhdessä turvaavat määriteltyjen strategisten tavoitteiden toteutumista.

Palveluissa painotetaan hyvinvointialueen strategian mukaisesti sotetoimijoiden integraatiota, asiakkaiden ja henkilöstön osallisuutta, sekä sujuvaa ja saumatonta kumppanuutta kuntien, omaisten, järjestöjen, seurakuntien ja koulutusorganisaatioiden sekä muiden toimijoiden kanssa. Asumisen palvelut tuotetaan lainsäädännön vaatiman henkilöstömitoituksen ja muun säätelyn, ohjeistuksien ja suositusten mukaisesti, jolloin varmistetaan muun muassa osaavan ja hyvinvoivan henkilöstön riittävyys sekä henkilöstörakenteen monipuolisuus. Koulutus- ja osaamistarpeet kartoitetaan ja esihenkilö- sekä johtamisosaamista varmistetaan.

Asumispalveluiden lähtökohtana on palvelujen asiakaslähtöisyys, asumisen turvallisuus ja joustavuus, jolloin asiakkaan pitkäaikainen asuminen muuttuu hänen tarpeidensa mukaisesti yhteisöllisestä asumisesta ympärivuorokautiseen palveluasumiseen. Asiakkaan palvelutarpeen ja toimintakyvyn sekä hoidon arvioinnissa käytetään RAI-arviointimenetelmää, jonka osaamista palvelualueella vahvistetaan.

Toiminnan painopistealueina on toimintakenttään tutustumisen jälkeen yhteisöllisen asumisen kehittäminen ja määrän lisääminen. Yhteisölliseen asumiseen siirtyminen vaatii aikaa, koska esim. ARA yksiköissä tilat eivät täytä valvonnan vaateita. Toiminnassa pyritään laitoshoidon purun aloittamiseen ja lyhytaikaishoidon paikkamäärän lisäämiseen. Palvelualan yhtenäisyyttä tavoitellaan luomalla asumispalvelujen yksiköiden yhteiset toimintaperiaatteet. Myös lääkehoitosuunnitelmien tarkistaminen sekä omavalvontasuunnitelmien päivittäminen hyvinvointialueelle kuuluvat toimintavuoden tavoitteisiin.

Toimintavuonna käynnistetään ympärivuorokautisen ja yhteisöllisen asumisen, lääkero-bottien ja koneellisen annosjakelun kilpailutus.

Asumispalvelut läntinen

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Läntisellä alueella on 197 ympärivuorokautisen asumisen paikkaa, 32 lyhytaikaishoidon paikkaa, 38 laitoshoidon paikkaa ja 73 yhteisöllisen asumisen paikkaa yhteensä yhdesätoista toimipisteessä. Ikääntyneiden asumisen palvelut jakaantuvat kuuden kunnan alueelle.

Strategisena painopistealueena läntisellä alueella ikääntyneiden asumispalveluissa on palvelualueen yhteisten tavoitteiden mukaisesti laitoshoidon purkaminen, lyhytaikaishoidon kehittäminen sekä yhteisöllisen asumisen vahvistaminen nykyiset tilavaateet huomioiden. Henkilöstön saatavuuden turvaaminen ja työhyvinvoinnin vahvistaminen. Omavalvontasuunnitelmien päivittäminen ja lääkehoitosuunnitelmien tarkistaminen. Yhtenäiset käytännöt ja laadun kehittäminen ympärivuorokautiseen palveluasumiseen yhdessä muiden ikääntyneiden asumisen alueiden kanssa.

Asumispalvelut keskinen

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Keskisellä alueella on kahdeksan toimipistettä, jotka sijaitsevat Jyväskylässä. Yhteensä asumisen paikkoja uuden Kauramäen yksikön avauduttua tulevana syksynä, on 478. Ympärivuorokautinen asuminen paikkoja on 397 ja 51 lyhytaikaisasumisen paikkaa Akse-lissa ja Elinassa sekä Kauramäen 30 yhteisöllisen asumisen paikkaa. Kuusi paikkainen erityismuistiyksikkö ERMU sijaitsee alkuvuoden Jokihovin ryhmäkodissa ja siirtyy syksyllä avattavaan Kauramäen kylään. Alueella ei ole laitospaikkoja.

Strategisena painopistealueena keskisellä alueella on yhteisöllisen asumisen vahvistaminen Kauramäen 30 paikalla 1.10.2023 alkaen. Lyhytaikaishoidon kehittämisessä huomioidaan ARVI jaksojen sisältö- ja lyhytaikaipaikkojen lisääminen. Yhtenäiset käytännöt ja palvelun laadun kehittäminen tavoitetaan yhdessä muiden ikääntyneiden asumisen alueiden kanssa. Palvelualueen yhteisen tavoitteen mukaisesti päivitetään omavalvontasuunnitelmat ja tarkistetaan lääkehoitosuunnitelmat.

Henkilöstön saatavuuden turvaaminen on keskeistä, jotta kaikki asukaspaikat saadaan tehokkaasti hyödynnettyä. Henkilöstön työhyvinvoinnin vahvistaminen yhteistyössä muiden toiminnallisten alueiden kanssa nähdään oleellisena.

Asumispalvelut itäinen

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Itäisen alueen asumispalvelut muodostuvat 52 lyhytaikaispaikasta, 10 yhteisöllisen asumisen paikasta, 315 ympärivuorokautisesta paikasta ja 54 laitoshoidon paikasta. Ikääntyneiden asumispaikkoja itäisellä alueella on kaiken kaikkiaan 431 jakaantuen viiden kunnan alueelle (Hankasalmi, Jyväskylä, Konnevesi, Laukaa ja Uurainen). Toimipisteitä on yhteensä 15.

Toiminnan yhtenä painopistealueena itäisellä alueella on yhteisöllisen asumisen kehittäminen ja yhteisöllisen asumisen määrän lisääminen. Jyväskylässä sijaitsevassa Harjuhovissa on 53 ympärivuorokautista asumispaikkaa. Kaksi ylintä kerrosta eivät kuitenkaan täytä ympärivuorokautisen asumisen kriteerejä. Kyseiset kerrokset ovat tällä hetkellä tyhjästä asukkaista ja alustavan suunnitelman mukaan ne voitaisiin mahdollisesti muuttaa yhteisöllisen asumisen asumispaikoiksi remontin jälkeen. Kerroksissa on yhteensä kymmenen asuntoa, joista neljä asuntoa sopisi esim. pariskunnille. Kiinteistön omistaa JVA (Jyväskylän vuokra-asunnot). Hankasalmella sijaitseva 16 -paikkainen Metsätähden yksikkö on tällä hetkellä ympärivuorokautista asumispalvelua, mutta kyseinen yksikkö täyttäisi fyysisten tilojensa puolesta myös yhteisöllisen asumisen kriteerit. Hankasalmella toimii myös 20-paikkainen ympärivuorokautinen yksikkö Kotiranta ja lyhytaikaishoitoon suunniteltu yksikkö Tähtelä.

Asumispalvelut pohjoinen

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Ikääntyneiden asumisen yksiköitä on pohjoisella alueella 22. Asumisen paikkoja on yhteensä 607. Asumisen paikat ovat pääosin ympärivuorokautista asumista, 428 paikkaa. Yhteisöllisten asumisen paikkoja on 55 ja lyhytaikaista asumista 52 paikkaa. Pitkäaikaisessa laitosasumisessa on pohjoisella alueella vuoden 2023 alussa 72 asukasta. Yhteisöllisen asumisen määrä voi vaihdella kuukausittain, koska hybridiyksiköissä ei ole määriteltä yhteisölliseen asumiseen paikkamääriä, vaan palvelu perustuu asukkaan toimintakykyyn.

Painopistealueet ovat yhteisten tavoitteiden mukaisesti laitoshoidon purkamisessa sekä yhteisöllisen asumisen sekä lyhytaikaisen asumisen vahvistamisessa. Alkuvuodesta tapahtuvia toiminnallisia muutoksia ovat Eerolanrannan ympärivuorokautisen yksikön käynnistyminen Äänekoskella, jolloin 48 asukasta muuttaa Tukipuun ympärivuorokautisesta yksiköstä sekä Muistolaitosyksiköstä uuteen yksikköön. Tämän muutoksen myötä Muistolaitos 15 -paikkaisen laitosisyksikön ja Tukipuun 33 -paikkaisen ympärivuorokautisen yksikön toiminta päättyy.

Helmikuussa kaksi lyhytaikaisen asumisen yksikköä, Kuntola ja Niittywilla yhdistyvät 23 -paikkaiseksi Wisiitti -nimiseksi yksiköksi. Niittywilla -yksikkö muuttaa Suolahdesta Kuntolan viereisiin tiloihin, jotka yhdistetään. Näin lyhytaikaishoito Äänekoskella keskittyy jatkossa yhteisiin, toimivampiin tiloihin.

Tulevan vuoden suunnitelmissa on kahden uuden yksikön siirtyminen pohjoisen alueen asumispalveluihin. Tukipuun kotihoito -tiimi Äänekoskella siirtyy yhteisöllisen asumisen tiimiksi ja Wiitalinnan kotihoitona toteutettu palvelu Viitasaarella muuttuu asumisen palveluksi (hybridi). Tämän myötä asumiseen tulee n. 56 asumisen paikkaa lisää, joista valtaosa on yhteisöllisen asumisen paikkoja. Lisäksi Viitasaarella on toteutettu lyhytaikaista asumista päivätoiminnan yhteydessä (9) paikkaa. Tämä toiminta siirtyy alkuvuonna myös asumispalveluiden toiminnaksi.

Laitosasumisen osalta lyhyen tähtäimen suunnitelmana on vähentää Muistola -yksikön päättymisen lisäksi neljä laitosasumisen paikkaa Hoivalasta kevään aikana. Myös Pihtiputaan ja Viitasaaren pitkäaikaishoidon osalta tehdään suunnitelmaa laitosasumisen purkamiseksi.

Erityisryhmien kotiin vietävät ja asumispalvelut

Toiminnan kuvaus

Palvelualue jakautuu kolmeen palveluyksikköön: vammaisten koti- ja asumispalvelut eteläinen, vammaisten koti- ja asumispalvelut pohjoinen sekä mielenterveys- ja päihdekuntoutujien kotiin vietävät ja asumispalvelut. Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien palvelut sisältävät myös kuntouttavan työtoiminnan palveluita. Palvelualueella on hyvinvointialueen oma palvelutuotanto toimipisteineen, ostopalvelut ovat laaja-alaisessa sote-keskuksessa. Asiakkaat ohjautuvat erityisryhmien kotiin vietäviin ja asumispalveluihin sote-keskuksen sosiaalipalveluiden viranhaltijoiden palvelutarpeenarvioinnin, palvelusuunnitelmien ja päätösten kautta.

Palvelualue vastaa vammaisten henkilöiden kotona asumisen tukemisesta, päivä- ja työtoiminnasta sekä asumisen palveluista. Hyvinvointialueen oman palvelutuotannon asiakkaat ovat pääsääntöisesti kehitysvammaisia. Palveluita järjestetään sosiaalihuoltolain, vammaispalvelulain ja erityishuoltolain mukaisesti.

Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien palvelut järjestetään sosiaalihuoltolain mukaisina palveluina, kuten työtoimintaa, päivätoimintaa, asumisen tukemista ja asumispalveluita. Laki kuntouttavasta työtoiminnasta määrittää kuntouttavan työtoiminnan palvelun tuottamista.

Asumispalveluina järjestetään vammaisille henkilöille tukiasumista, palveluasumista ja tehostettua palveluasumista. Mielenterveys- ja päihdekuntoutujille järjestetään asumispalvelut sosiaalihuoltolain mukaisesti tukiasumisena, yhteisöllisenä asumisena ja ympärivuorokautisena asumisena.

Palvelualueen toimintaan tulee vaikuttamaan sosiaalihuoltolain uudistukset liittyen päihde- ja mielenterveyslakien muuttamiseen. Lakimuutoksen päiväkeskuksia koskeva 24 b § tulee voimaan 1.7.2023. Vammaispalvelulain kokonaisuudistus on myös valmis-teilla, mutta sitä ei ole vahvistettu tammikuun loppuun mennessä.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Erityisryhmien kotiin vietävät- ja asumispalvelut 1 000 €	Erityisryhmien kotiin vietävät- ja asuinpalvelut yhteiset					Palvelualue yhteensä
	Vammaisten koti- ja aspa eteläinen	Vammaisten koti- ja aspa pohjoinen	Mielenterveys- ja päihdekuntoutajat yhteiset			
Toimintatulot	56	1 901	1 289	719	3 965	
Toimintamenot	-1 038	-13 671	-9 027	-2 683	-26 418	
Toimintakate	-982	-11 770	-7 738	-1 964	-22 454	

Erityisryhmien kotiin vietävät ja asuinpalvelut yhteiset

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Palvelujohtaja ja palvelupäälliköt johtavat palvelualueen ja -yksiköiden toimintaa ja toulutta määriteltyjen strategisten tavoitteiden mukaisesti.

Asiakkaille tuotetaan palvelutarpeeseen nähden riittäviä ja sopivia asumis- ja toimintakeskuspalveluita sekä kotiin vietäviä palveluita. Näillä palveluilla turvataan asiakkaille turvallinen ja mielekäs arki. Kotiin vietävillä palveluilla vastataan asiakkaiden tuen tarpeeseen heidän omassa kodissaan. Palvelualueen painopistealueena on kehittää erityisryhmien kotiin vietäviä palveluita. Niiden avulla ehkäistään raskaampien asumispalveluiden tarvetta ja toisaalta mahdollistetaan siirtyminen raskaammista palveluista kevyempään asumispalveluun. Erityisryhmien asiakkaiden osalta hyödynnetään myös digitaalisia palveluita silloin, kun se on mahdollista.

Henkilöstö koostuu ammattitaitoisista ja osaavista sote-alan ammattihenkilöistä sekä heidän työtään tukevista tukipalvelutyöntekijöistä. Toimipisteiden henkilöstörakenne ja määrä vaihtelee asiakaskunnan tarpeiden mukaisesti. Henkilöstön riittävyteen, hyvään johtamiseen ja työhyvinvointiin kiinnitetään erityistä huomiota. Henkilöstön koulutusten painopisteinä ovat lääkehoidon osaaminen, Avekki-koulutukset, mielenterveys- ja päihdeasiat sekä palveluvastaavien lähiesihenkilötyön tukeminen. Toimipisteiden omaavonta-, varautumis- ja pelastussuunnitelmat päivitetään.

Palvelualueella tehdään tiivistä yhteistyötä laaja-alaisen sote-keskuksen kanssa yhteisten asiakasohjauksen käytäntöjen kehittämiseksi ja viranhaltijatyönjaon selkiyttämiseksi. Yhteistyötä tehdään myös asiakkaiden palvelutarpeen arvioimisen kehittämiseksi.

Vammaisten koti- ja asumispalvelut eteläinen

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Eteläinen ja keskinen alue koostuu Jyväskylän, Jämsän, Joutsan, Toivakan, Keuruun, Multian, Petäjäveden ja Muuramen alueella toimivista toimipisteistä. Palveluyksikössä on kehitysvammaisten asumisyksiköitä (tehostettua palveluasumista, palveluasumista, tuettua asumista), työ- ja päivätoimintayksiköitä sekä erityisryhmien kotiin vietäviä palveluja.

Painopistealueina on alueellisten toimintamallien kartoittaminen ja yhtenäistäminen, uusien asiakastietojärjestelmien käyttöönotto, toimintakykykymittareiden käyttöönotto (VammaisRai) ja turvallisen siirtymän varmistaminen jo palveluissa oleville asiakkaille. Toimintakeskusten ryhmäkuljetuksissa siirrytään uuteen hankintasopimukseen 1.3. alkaen, mikä yhtenäistää alueellisia käytäntöjä kuljetusten järjestämisessä. Erityishuollon päivä- ja työtoimintaan sekä sosiaalihuoltolain mukaiseen työtoimintaan osallistuvilla asiakkaille maksettavien työosuusrahojen määräytymisperusteet ja maksatuksen toimintatavat yhtenäistetään. Myös asiakaslaskutuksen käytännöt yhtenäistetään. Palveluihin ohjautumisen yhtenäistämistä ja kehittämistä toteutetaan yhteistyössä laaja-alaisen

sote-keskuksen vammaispalveluiden kanssa. Omavalvontaa kehitetään yhteistyössä hyvinvointialueen valvontayksikön kanssa.

Vammaisten koti- ja asumispalvelut pohjoinen

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Palveluyksikön itäinen ja pohjoinen alue koostuu Hankasalmen, Konneveden, Laukaan, Uuraisten, Äänekosken, Viitasaaren, Pihtiputaan, Kinnulan, Kivijärven, Kyyjärven, Karstulan, Kannonkosken, Saarijärven ja Jyväskylän alueella toimivista toimipisteistä. Alueella järjestetään asumispalveluja, toimintakeskuspalveluja (kehitysvammaisten päivä- ja työtoiminta, vaikeavammaisten päivätoiminta ja sosiaalihuoltolain mukainen työtoiminta) sekä erityisryhmien kotiin vietäviä palveluja.

Painopistealueina on alueellisten toimintamallien kartoittaminen ja yhtenäistäminen, uusien asiakastietojärjestelmien käyttöönotto, toimintakykykymittareiden käyttöönotto (VammaisRai) ja turvallisen siirtymän varmistaminen jo palveluissa oleville asiakkaille. Toimintakeskusten ryhmäkuljetuksissa siirrytään uuteen hankintasopimukseen 1.3. alkaen, mikä yhtenäistää alueellisia käytäntöjä kuljetusten järjestämisessä. Erityishuollon päivä- ja työtoimintaan sekä sosiaalihuoltolain mukaiseen työtoimintaan osallistuville asiakkaille maksettavien työosuusrahojen määräytymisperusteet ja maksatuksen toimintatavat yhtenäistetään. Myös asiakaslaskutuksen käytännöt yhtenäistetään. Palveluihin ohjautumisen yhtenäistämistä ja kehittämistä toteutetaan yhteistyössä laaja-alaisen sote-keskuksen vammaispalveluiden kanssa. Omavalvontaa kehitetään yhteistyössä hyvinvointialueen valvontayksikön kanssa.

Mielenterveys- ja päihdekuntoutujat

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien kotiin vietävät ja asumispalvelut sisältävät palvelujen oman tuotannon, myös kuntouttavan työtoiminnan osalta. Palvelusuunnitelmat ja päätökset palveluista tehdään sote-keskuksen sosiaalipalveluissa. Ostopalvelut mielen- terveys- ja päihdepalveluissa järjestetään sote-keskuksesta.

Palveluja tuotettaessa huomioidaan lakiuudistuksen mukaisesti mielen- terveys-, päihde- ja riippuvuuspalvelujen monimuotoinen järjestäminen hyvinvointialueella. Hoidon jatkuvuutta turvataan muutosvaiheessa asiakkaan siirtyessä palveluketjun sisällä palvelusta toiseen, kuten esimerkiksi asumispalveluista tuettuun asumiseen kotona. Sosiaalihuoltolain mukaisesti päihdeitä ongelmallisesti käyttäville henkilöille on tarjottava päiväkeskus- toimintaa päihdetyön palveluna. Tavoitteena on tavoittaa tuen tarpeessa olevat entistä paremmin.

Työtoimintaa järjestetään sosiaalihuoltolain ja kuntouttavan työtoiminnan lain mukaisesti. Työtoiminta on kuntouttavaa, henkilön työkykyä kartoittavaa ja toimintakykyä edistävää toimintaa. Työtoiminnan tehtävät sovitetaan henkilön työ- ja toimintakykyyn

sekä osaamisen mukaan siten, että toiminta tukee henkilökohtaisesti asetettavia tavoitteita tarkoituksenmukaisella tavalla. Kuntouttava työtoiminta on asiakkaan toimintakyvyn säilyttämiseen, ylläpitämiseen ja sen edistämiseen tähtäävää toimintaa. Kuntouttavaa työtoimintaa voidaan aloittaa päivätoiminnan yhteydessä, jolloin tavoitteena on siirtyä työtoiminnan piiriin. Palvelu on suunnitelmallista, tavoitteellista ja säännöllisesti toistuvaa.

Asumispalveluja tuotetaan asiakkaiden yksilöllisten tarpeiden mukaisesti tuettuna asumisena, yhteisöllisenä 12h asumispalveluna tai ympärivuorokautisena (24h) asumispalveluna. Hyvinvointialueen omana tuotantona tuotettavien kotiin vietävien ja asumispalvelujen järjestämistä tarkastellaan ja laaditaan oman tuotannon sekä ostopalvelujen kustannusvertailua. Kuntouttavan työtoiminnan yksiköiden välistä yhteistyötä vahvistetaan. Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien palveluketjua rakennetaan turvaamaan asiakkaiden siirtymistä palvelusta toiseen moniammatillisena verkostotyönä yhteistyössä sote-keskuksen toimijoiden kanssa.

LAAJA-ALAINEN SOSIAALI- JA TERVEYSKESKUS

Toiminnan kuvaus

Laaja-alaisessa sosiaali- ja terveyskeskuksessa (sote-keskus) tarjotaan hyvinvointialueen asukkaille ja terveysaseman valinnan tehneille

- Avosairaanhoidon hoitajan ja lääkärin kiireellisiä ja kiireettömiä vastaanottopalveluita niihin liittyvine tukipalveluineen (laboratorio, kuvantaminen)
- Erikseen sovittuja erikoissairaanhoidon palveluita
- Seulontoja, rokotuksia ja terveystarkastuksia
- Suun terveydenhuollon palveluita
- Kuntoutus-, mielenterveys- ja päihdepalveluita
- Vammaispalveluita ja työikäisten sosiaalipalveluita
- Sosiaali- ja kriisipäivystyspalveluita

Laaja-alaisesta sote-keskuksesta tuotetaan lääkäripalveluita toisille vastuualueille; lasten, nuorten ja perheiden palveluihin, koti- ja asumispalveluihin sekä sairaalapalveluihin. Sote-keskus vastaa alueensa tartuntatautien valvontaan liittyvistä tehtävistä.

Määrärahan jakautuminen palvelualueittain

Laaja-alainen sosiaali- ja terveyskeskus 1 000 €	Laaja-alainen sosiaali- ja terveyskeskus vastuualueen keskitetyt palvelut				Suunterveydenhuollon palvelut	Vastuualue yhteensä
	Avosairaanhoido	Sosiaalipalvelut				
Toimintatulot	5 708	7 335	8 438	8 758	30 239	
Toimintamenot	-8 634	-96 732	-99 401	-30 773	-235 540	
Toimintakate	-2 926	-89 397	-90 963	-22 015	-205 301	

Laaja-alainen sosiaali- ja terveyskeskus vastuualueen keskitetyt palvelut

Toiminnan kuvaus

Keski-Suomen laaja-alaisen sote-keskuksen keskitetyissä palveluissa koordinoidaan sote-keskuksen kehittämistyötä, jonka keskiössä on Tulevaisuuden sote-keskus -hanke. Johtamistyössä keskitytään muutosjohtamiseen, henkilöstön riittävyyden turvaamiseen sekä palveluiden hallittuun ja turvalliseen siirtämiseen kunnilta hyvinvointialueelle.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Laaja-alaisen sote-keskuksen keskitetyt palvelut 1 000 €	Hallinto ja keskitetyt palvelut yhteiset	Laaja-alaisen sote-keskuksen hallinto	Sosiaali- ja kriisipäivystys	Hankkeet	Tulkkipalvelukeskus	Palvelualue yhteensä
Toimintatulot	21			4 317	665	5 003
Toimintamenot	-3052			-4 317	-560	-7 929
Toimintakate	-3031	0	0	0	105	-2 926

Keskitetyt palvelut yhteiset

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Laaja-alaisen sote-keskuksen keskitettyihin palveluihin sijoittuu vastuualueen johtaja. Lisäksi keskitetyissä palveluissa tuotetaan asiantuntijapalveluja vastuualueen kehittämistyöhön ja johdon tukemiseen.

Tulkkipalvelukeskus

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Valtion kokonaan korvaamat tulkkipalveluiden tulot ja menot kirjataan erikseen hakemuksen helpottamiseksi.

Avosairaanhoido

Toiminnan kuvaus

Laaja-alaisessa sosiaali- ja terveyskeskuksessa (sote-keskus) tarjotaan hyvinvointialueen asukkaille ja terveysaseman valinnan tehneille

- Avosairaanhoidon hoitajan ja lääkärin kiireellisiä ja kiireettömiä vastaanottopalveluita niihin liittyvine tukipalveluineen (laboratorio, kuvantaminen)
- Erikseen sovittuja erikoissairaanhoidon palveluita
- Seulontoja, rokotuksia ja terveystarkastuksia
- Kuntoutus-, mielenterveys- ja päihdepalveluita.

Laaja-alaisesta sote-keskuksesta tuotetaan lääkäripalveluita toisille vastuualueille lasten; nuorten ja perheiden palveluihin, koti- ja asumispalveluihin sekä sairaalapalveluihin. Sote-keskus vastaa alueensa tartuntatautien valvontaan liittyvistä tehtävistä.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Avosairaanhoido 1 000 €	OmaKS Digitaaliset		Avosairaanhoido palvelut keskinen	Avosairaanhoidon palvelut läntinen	Mielenterveys- ja päihdepalvelut	Avosairaanhoidon palvelut itäinen	Kuntoutus- palvelut	Palvelualue yhteensä
	Avosairaanhoidon palvelut pohjoinen	sosiaali- ja terveyspalvelu						
Toimintatulot	1 791	0	1 513	2 394	95	1 291	572	7 656
Toimintamenot	-16 857	-123	-17 363	-23 057	-11 754	-17 307	-10 590	-97 051
Toimintakate	-15 066	-123	-15 850	-20 663	-11 659	-16 016	-10 018	-89 397

Avosairaanhoidon palvelut pohjoinen

Toiminnan kuvaus

Avosairaanhoidon vastaanottopalveluja tarjotaan pohjoisen Keski-Suomen alueella kahdeksalla eri terveysasemalla: Äänekoski, Saarijärvi, Karstula, Kannonkoski, Kivijärvi, Kyyjärvi, Viitasaari ja Pihtipudas. Kiirevastaanottoa iltaisin ja viikonloppuisin järjestetään Äänekoskella, Saarijärvellä ja Viitasaarella (tai Pihtiputaalla)

Toiminnan painopistealueet

Palveluja tarjotaan hoidon tarpeen arvioinnin perusteella läsnä- tai etävastaanottona tai puhelimitse. Työn prosessit ovat moniammatillisia ja toimitaan tiimimallilla. Painotus on preventiivisessä työssä, hoidon saatavuudessa, saavutettavuudessa, vaikuttavuudessa ja jatkuvuudessa.

OmaKS Digitaaliset sosiaali- ja terveystalvet

Toiminnan kuvaus

Omaks tuottaa hyvinvointialueelle keskitettyjä digitaalisia sosiaali- ja terveystalvet. Painopisteenä Omaks -palvelussa on

- kattavien yhteydenottomahdollisuuksien tarjoaminen maakunnan asukkaille
- matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontalvet
- hoidon- ja palvelutarpeen sekä ensilinjan arviointi uusille sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaille
- etäpalveluiden tuottaminen tilapäisiin ja lyhytkestoisiin palvelutarpeisiin digitaalisia kanavia hyödyntäen
- etäasioinnin edistäminen koko maakunnassa

Avosairaanhoido palvelut keskinen

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Keskinen alue tuottaa avosairaanhoidon palveluja omana toimintana Novan ja Muuramen soteasemilla. Lisäksi avosairaanhoidon palveluja keskiselle alueelle tuottavat Pihlajalinna Huhtasuon soteasemalla sekä Mehiläinen Säynätsalon ja Korpilahden soteasemilla.

Keskitetyt erikoisvastaanotot tuottavat laaja-alaisesti keskitettyjä asiantuntijalvet. Näitä ovat esim. hoitotarvikejakelu, diabetestyö, endoskopiatoiminta, keskitetyt erikoislääkärilvet ja vuorokausiseurannat.

Avosairaanhoidon palvelut läntinen

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Läntisellä alueella tarjotaan lääkärin ja sairaanhoitajan vastaanottopalveluja 8:lla eri terveysasemalla (Joutsa, Keuruu, Keuruu, Kyllö, Luhanka, Multia, Petäjävesi ja Toivakka). Lisäksi alueeseen kuuluu Jämsän Terveys oy:lle ulkoistetut palvelut Jämsän alueella. Kuvantamisyksiköt sijaitsevat Joutsassa, Jämsässä, Keuruulla ja Kyllössä. Kiirevastaanotto toimintaa iltaisin ja viikonloppuisin järjestetään Joutsassa, Jämsässä ja Keuruulla ja Novassa.

Mielenterveys- ja päihdepalvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalveluissa terveydenhuollon ammattilaiset tarjoavat palveluita yli 18-vuotiaille asiakkaille. Palveluissa edistetään ja tuetaan asiakkaiden mielenterveyttä, ehkäistään ja hoidetaan mielenterveyden häiriöitä ja -sairauksia

toimintakykyä ylläpitävällä työotteella. Lisäksi tarjotaan ohjausta, neuvontaa ja hoitoa mm. päihdeongelmiin ja erilaisiin riippuvuuksiin. Hoitomenetelminä käytetään mm., yksilö- perhe- ja verkostotapaamisia, testauksia ja konsultaatioita sekä lääkehoitoon liittyvää ohjausta ja neuvontaa.

Palvelut ovat maksuttomia, mutta peruuttamattomista käynneistä peritään asiakaspalvelumaksulain mukainen maksu.

Avosairaanhoidon palvelut itäinen

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Itäinen alue tuottaa avosairaanhoidon palvelut Palokan, Vaajakosken, Laukaan, Hankasalmien, Uuraisten ja Konneveden asukkaille. Palvelut tuotetaan pääasiallisesti moniammatillisissa tiimeissä (ns tiimimalli). Lisäksi Tikkakosken alueen avosairaanhoidon palvelut tuottaa ostopalveluna Mehiläinen. Kiirevastaanottoa on iltaisin ja viikonloppuisin Laukaassa ja Novassa.

Kuntoutuspalvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Laaja-alaisessa sosiaali- ja terveyskeskuksessa tarjotaan perustason lääkinällisen kuntoutuksen kuntoutuspalveluja hyvinvointialueen asukkaille hyvinvointialueen terveysasemilla, kotiin vietävillä palveluilla, sairaalaosastoilla sekä myös digitalisaatiota hyödyntäen (etäpalvelut). Kuntoutuspalvelut sisältävät fysioterapian avovastaanotto toiminnan (kiire vastaanotto, kiireetön vastaanotto) lasten terapiat, pesutason apuvälinepalvelut, puheterapian palvelut, arkikuntoutuksen ja sairaalakuntoutuksen.

Sosiaalipalvelut

Toiminnan kuvaus

Laaja-alaisessa sosiaali- ja terveyskeskuksessa (sote-keskus) tarjotaan hyvinvointialueen asukkaille seuraavia sosiaalipalveluita:

- Työikäisten sosiaalipalveluilla vahvistetaan täysi-ikäisten erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden toimintakykyä ja ehkäistään sosiaalisen ongelmien syntymistä. Työikäisten sosiaalipalvelut sisältävät sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen, sosiaalisen kuntoutuksen, asumisen tuen, täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen, työllisyyden hoidon, kuntouttavan työtoiminnan, kotouttavan sosiaalityön, sosiaalisen luototuksen palveluita, välitystilipalveluita ja sosiaalipalveluiden tukipalveluita.
- Vammaisuuden tai sairauden perusteella järjestettävillä palveluilla ja tukitoimilla parannetaan vammaisten henkilöiden tasa-arvoa ja mahdollisuuksia. Vammaispalveluina järjestetään kuljetus- ja asumispalveluita, sopeutumisvalmennusta, päivä- tai työtoimintaa, henkilökohtaista apua, asunnon muutostöitä sekä asuntoon kuuluvia välineitä ja laitteita. Erytishuoltolain mukaisina palveluina järjestetään ohjausta, arviointia, päivä- ja työtoimintaa, tuettua asumista, asumispalvelua. Vammaispalvelujen piiriin kuuluu kaiken ikäisiä asiakkaita, mutta vireillä olevassa lakiuudistuksessa vammaispalvelut rajattaisiin alle 65-vuotiaita koskeviksi.
- Sosiaali- ja kriisipäivystyspalveluita.

Sosiaalipalveluiden painopistealueena vuodelle 2023 ovat asiakasprosessien ja toimintakäytäntöjen yhtenäistäminen sekä turvallisen siirtymän varmistaminen palveluissa oleville asiakkaille.

Henkilöstön työskentelyssä painottuu moniammatillinen tiimityö. Sähköisiä palveluita lisätään ja toteutetaan yhdessä OmaKS:n (Keski-Suomen digitaalinen sosiaali- ja terveyskeskuksen) kanssa.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Sosiaalipalvelut 1 000 €	Työikäisten sosiaalipalvelut yhteiset	Työikäisten sosiaalityö ja -ohjaus	Toimeen- tuloturva	Kotoutumispalvelut	Työikäisten ostopalvelut	Vammaisten sosiaalityö ja sosiaaliohjaus	Kehitysvammaisten ostetut palvelut	Vammaispalvelut, ostetut palvelut	Sosiaali- ja kriisipäivystys	Palvelualue yhteensä
Toimintatulot	0	917	378	1 402	2642	3099	0	0	0	8 438
Toimintamenot	-569	-8 311	-3 644	-753	-21 729	-62 981	0	0	-1 414	-99 401
Toimintakate	-569	-7394	-3266	649	-19087	-59882	0	0	-1414	-90 963

Työikäisten sosiaalipalvelut yhteiset

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Työikäisten sosiaalipalvelut, vammaispalvelut ja sosiaali- ja kriisipäivystys muodostavat sosiaalipalveluiden palvelualueen. Palvelujohtaja johtaa yhdessä palvelupäälliköiden

kanssa sosiaalipalveluiden toimintaa ja taloutta hyvinvointialueen strategisten tavoitteiden mukaisesti.

Työikäisten sosiaalityö ja sosiaaliohjaus

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Työikäisten sosiaalityö on sosiaalihuoltolakiin perustuvaa suunnitelmallista, pitkäjänteistä usein laajoissa yhteistyöverkostoissa tapahtuvaa motivointityötä muutoksen aikaansaamiseksi asiakkaiden elämänhallinnassa ja toimintakyvyssä.

Asiakkaan palvelutarve arvioidaan yhteistyössä asiakkaan, hänen määrittelemiensä läheisten, sosiaalityöntekijän sekä asiakkaan palvelutarpeen mukaisen verkoston yhteisellä työskentelyllä. Kuntien kanssa toimitaan yhteistyössä mm. asumisen, kotoutumisen ja työllisyyden hoidon yhdyspinnoilla.

Palveluita järjestetään hyvinvointialueen omana toimintana sekä ostopalveluna. Oma palvelutuotanto on ensisijainen, ellei ostopalveluiden myöntämiselle ole erityistä perustetta.

Työikäisten sosiaalityö ja sosiaaliohjaus toimii alueellisissa tiimeissä: Jyväskylä 1 ja Jyväskylä 2 (mukaan lukien. Muurame), tiimi 3 Itäinen alue, tiimi 4 Läntinen alue, tiimi 5 Pohjoinen alue, Tiimissä 6 Keskinen alue/ kotoutuminen tuotetaan kotoutumispalvelut Jyväskylään ja Äänekoskelle sekä koordinoidaan palvelua hyvinvointialueella. Tiimissä 7 järjestetään kuntouttavan työtoiminnan palvelut Jyväskylään ja Muurameen sekä koordinoidaan palvelua hyvinvointialueella.

Asumispalveluita tarvitsevien asiakkaiden palveluprosessit uudistetaan yhteistyössä mielenterveys- ja päihdepalvelujen sekä erityisryhmien kotiin vietävien ja asumispalvelujen kanssa. Tavoitteena on asiakaslähtöiset, oikeinkohdennetut, oikea-aikaiset ja kustannustehokkaat palvelut.

Sosiaalihuollon kehittämishanketta hyödynnetään sosiaalisen kuntoutuksen, rakenteellisen sosiaalityön, paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden sekä sähköisen asioinnin palvelumallien käyttöön ottamisessa.

Sosiaalityössä lisätään asiakkaiden ohjaamista kuntouttavan työtoiminnan palveluihin.

Toimeentuloturva

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Hyvinvointialueella myönnetään täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea aluevaltuuston hyväksymien myöntämisperusteiden mukaisesti.

Asiakaslähtöisyyteen perustuen ehkäisevää toimeentulotukea myönnetään myös lasten, nuorten ja perheiden vastuualueella sekä kotiin vietävät ja asumispalvelut vastuualueella.

Asiakkaiden yhdenvertaisuus ja määrärahan riittävyys varmistetaan säännöllisesti koontuvan laatupiirin avulla, jossa ovat mukana toimeentulotukea myöntävien palveluiden esihenkilöt.

Kotoutumispalvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Kotoutumispalvelut tarjoavat sosiaalipalveluita kuntapaikan saaneille asiakkaille Jyväskylän ja Äänekosken alueella. Kotoutumispalveluiden asiakkaita ovat kiintiöpakolaisena tai ilman huoltajaa Suomeen saapuneet sekä turvapaikkaprosessin kautta oleskeluluvan ja tilapäisen suojelun kautta kuntapaikan saaneet sosiaalipalveluita tarvitsevat asiakkaat. Käyttösuunnitelmassa kotoutumispalveluiden henkilöstömenot on sisällytetty työikäisten sosiaalityöhön.

Alaikäisille ilman huoltajaa saapuneille turvapaikanhakijoille ja tilapäistä suojelua saaville lapsille ja nuorille suunnitellaan perustettavaksi 14- paikkainen perheryhmäkoti ELY-keskuksen kanssa käytyihin neuvotteluihin perustuen. Perheryhmäkoti on tarkoitus sijoittaa Jyväskylään ja toteuttaa ostopalveluna. Valtio korvaa toiminnasta aiheutuvat kustannukset.

Työikäisten ostopalvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Sosiaalihuoltolain mukaisia keskeisiä asumispalveluita ovat tilapäinen asuminen, tuettu asuminen, yhteisöllinen asuminen ja ympärivuorokautinen asuminen. Asumispalveluita järjestetään henkilöille palvelutarpeen mukaisesti.

Kuntouttava työtoiminta on tarkoitettu henkilöille, jotka eivät työ- ja toimintakykynsä asettamien rajoitusten vuoksi voi osallistua julkisiin työvoimapalveluihin tai työhön. Kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen perustuu aktivointisuunnitelmaan, jonka työ- ja elinkeinotoimisto ja hyvinvointialue laativat asiakkaan kanssa ja järjestetään asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaan.

Sosiaalihuoltolain 27 §:n mukainen työtoiminta on tarkoitettu sosiaali- ja terveyspalveluiden asiakkaille, jotka ovat työelämän ulkopuolella ja olleet usein pitkään pois työelämästä tai muusta aktiivisesta toiminnasta. Asiakkaat voivat olla työmarkkinoilta pudonneita, mielenterveys- tai päihdekuntoutujia tai vammaisia henkilöitä. Työtoiminnan tehtävät sovitetaan henkilön työ- ja toimintakyvyn, sekä osaamisen mukaan siten, että toiminta tukee henkilökohtaisesti asetettavia tavoitteita tarkoituksenmukaisella tavalla.

Vuoden 2023 painopistealueina on kuntouttavien asiakasprosessien kierron tehostaminen kohti kevyempiä palveluita

Vammaisten sosiaalityö ja sosiaaliohjaus

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Vammaisten sosiaalityötä ja palveluohjausta toteutetaan neljässä eri alueellisessa tiimissä sekä henkilökohtaisen avun keskuksessa. Alueelliset tiimit ovat tiimi 1 Jyväskylä ja keskinen alue, tiimi 2 Itäinen alue, tiimi 3 Läntinen alue ja tiimi 4 Pohjoinen alue. Lisäksi tiimin 5 tehtävänä on tuottaa Laaja-alaisen Sote -keskuksen vammaispalveluiden henkilökohtaisen avun keskuksen palvelut hyvinvointialueelle.

Vammaispalveluiden sosiaalityöhön ja -ohjaukseen kuuluu palvelutarpeen arviointi, palvelusuunnitelman laatiminen, palveluiden järjestäminen, asiakkuuden seuraaminen ja palvelusuunnitelman päivittäminen tarvittaessa. Lisäksi palveluihin kuuluu erityishuolto-ohjelman laatiminen ja palveluiden myöntäminen erityishuoltona,

Palveluita järjestetään hyvinvointialueen omana toimintana, ostopalveluna sekä palvelusetelillä. Oma palvelutuotanto kartoitetaan aina ennen ostopalveluiden myöntämistä, ellei ostopalveluiden myöntämiselle ole ilmeistä perustetta.

Painopistealueena on erityisesti palvelutarpeen arviointiin, asiakasohjaukseen ja henkilökohtaiseen apuun liittyvien toimintamallien -prosessien yhtenäistäminen hyvinvointialueella. Painopistealueena on myös asiakkaan osallisuutta lisäävän henkilökohtaisen budjetin käytön selkiyttäminen ja maakunnallisen mallin luominen.

Vammaispalveluiden kuntakohtaiset kustannukset on keskitetty aluetiimeittäin.

Kehitysvammaisten ostetut palvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Kehitysvammaisten ostettuina palveluina myönnetään asiakkaille asumispalveluita, päivätoimintaa, kuljetuspalveluita, hoitoapua sekä laitospalveluita. Painopistealueena on asiakkaiden tukeminen kohti kevyitä palveluita, pois raskaista laitos- ja asumispalveluista. Kehitysvammaisten ostettujen asumispalveluiden kustannukset on sijoitettu vammaispalveluiden sosiaalityöhön ja -ohjaukseen.

Vammaispalvelut, ostetut palvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Vaikeavammaisille ostetaan asumispalveluita, henkilökohtaista apua, kuljetuspalvelua sekä sopeutumisvalmennusta ja asunnon muutostöitä sekä henkilökohtaisen budjetin

palveluita. Kehitysvammaisten ostettujen asumispalveluiden kustannukset on sijoitettu vammaispalveluiden sosiaalityöhön ja -ohjaukseen.

Sosiaali- ja kriisipäivystys

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Sosiaali- ja kriisipäivystystä toteutetaan keskitettynä palveluna. Sosiaali- ja kriisipäivystys järjestää psykososiaalisen tuen eli kiireellisen sosiaalityön ja akuutin kriisiavun kaikikäisille hyvinvointialueen asukkaille sekä alueella oleskeleville henkilöille ympäri-vuorokautisesti kaikkina vuoden päivinä.

Kiireellinen sosiaalityö on kiireellisen ja välttämättömän tuen ja avun tarpeen arviointia sekä palvelujen järjestämistä ja näihin liittyvien tarpeellisten viranomaispäätösten tekemistä. Palvelulla turvataan hyvinvointialueen asukkaiden tai alueella oleskelevien välitön turva ja huolenpito erilaisissa sosiaalisissa hätä- ja kriisitilanteissa.

Sosiaali- ja kriisipäivystys tarjoaa akuuttia kriisiapua traumaattisissa kriisitilanteissa, jotka ovat yllättäviä ja äkillisiä tapahtumia, ja joihin ei ole voinut varautua. Suunnitelmallista kriisityötä toteutetaan asiakkaan tarpeen mukaisesti.

Sosiaali- ja kriisipäivystyksen tehtävänä on johtaa ja koordinoita ensivaiheen psykososiaalista tukea suuronnettomuus- ja häiriötilanteissa. Tilanteissa toimitaan yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Sosiaali- ja kriisipäivystys johtaa tilanteissa evakuoitikeskusta sekä vastaa tarvittaessa hätämajoituksen järjestämisestä.

Vuoden 2023 painopistealueina ovat kriisityön, digitaalisten yhteydenottokanavien sekä viranomaisyhteistyön kehittäminen.

Suunterveydenhuollon palvelut

Toiminnan kuvaus

Laaja-alaisessa sosiaali- ja terveyskeskuksessa (sote-keskus) tarjotaan hyvinvointialueen asukkaille ja terveysaseman valinnan tehneille seuraavia suun terveydenhuollon palveluita:

- väestön suun terveyden edistäminen ja seuranta
- terveysneuvonta ja terveystarkastukset
- suun sairauksien tutkimus ja ehkäisy sekä hoito
- potilaan erityisen tuen ja tutkimusten tarpeen varhainen tunnistaminen sekä potilaan hoito ja tarvittaessa jatkotutkimuksiin ja -hoitoon ohjaaminen.

Suun terveydenhuollon palveluita tuotetaan oman palvelutuotannon lisäksi ostopalveluna ja palvelusetelillä. Kiireellistä hoitoa tarjotaan lähes jokaisessa alueen hammashoitolassa. Virka-ajan ulkopuolinen päivystys toteutetaan keskitetysti ostopalveluna.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Suunterveydenhuollon palvelut 1 000 €	Suunterveydenhuolto yhteiset	Suun th vastaanotto-palvelut	Suunth keskitetyt palvelut	Palvelualue yhteensä
Toimintatulot	408	7706	706	8 820
Toimintamenot	-1917	-25 339	-3 578	-30 834
Toimintakate	-1509	-17633	-2872	-22 014

Suunterveydenhuolto yhteiset

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Suun terveydenhuollon yhteiset -palveluyksikkö tuottaa palveluita koko suun terveydenhuollolle. Palveluyksikkö sisältää palvelujohtajan ja palvelupäälliköiden kustannukset. Palvelujohtaja johtaa yhdessä palvelupäälliköiden kanssa toimintaa ja taloutta hyvinvointialueen strategisten tavoitteiden mukaisesti. Toiminnan painopisteenä on hoitotakuun kiristyminen neljään kuukauteen syyskuun alusta

Eteläinen toiminnallinen palveluyksikkö

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Suun terveydenhuollon eteläisellä alueella tuotetaan perusterveydenhuollon palvelut kuudella alueella (Palokan, Kyllön, Laukaan, Muuramen, Joutsan ja Keuruun alueella). Säynätsalon hammashoitolan toiminta on ulkoistettu. Virka-ajan ulkopuolinen päivystys tuotetaan Kyllön hammashoitolan tiloissa. Ilta- ja viikonloppuaikoihin on tarjolla ostopalveluna tuotettua palvelua Kyllön, Keuruun ja Laukaan hammashoitoloissa. Lisäksi

käytössä on palveluseteli hoidon saatavuuden parantamiseksi ja sitä hyödynnetään ensisijaisesti puolikiireellisessä hoidossa.

Eteläisellä alueella on suurta vaihtelua sekä yhteyden saannissa että hoidon saatavuudessa. Vuoden 2023 painopisteenä on löytää juurisyitä ongelmakohtiin ja parantaa alueen asukkaiden yhdenvertaisuutta yhteyden saannissa ja hoidon saatavuudessa.

Pohjoinen toiminnallinen palveluyksikkö

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Pohjoinen toiminnallinen palveluyksikkö tuottaa suun terveydenhuollon perushoidon vastaanottopalveluja Viitasaaren, Saarijärven ja Äänekosken alueille. Koko hyvinvointialueelle palveluyksikkö tuottaa erikoishammashoidon palveluja ja vastaa hoidontarpeen arvion, terveydenedistämisen ja kehittämisen toteuttamisesta. Palvelupäälliköiden tehtäviin kuuluu myös Jämsän ulkoistussopimuksen valvonta.

Palveluyksikön painopisteitä on hoidontarpeen arvion, terveydenedistämisen ja erikoishoidon hoitopolkujen yhtenäistäminen. Perushoidon vastaanottopalveluiden painopisteenä on henkilöstöressurssien turvaaminen ja hoitotakuun toteutuminen. Kehittämisen painopisteenä on digitaalisten palveluiden laajentaminen koko hyvinvointialueelle.

SAIRAALAPALVELUT

Toiminnan kuvaus

Sairaalapalvelut toteuttavat hyvinvointialueen asukkaille Sairaala Novassa laajan päivystyksen mukaiset yhteispäivystyksen palvelut, erityistason vastaanottopalvelut, vuodeosastohoidon, teho- ja valvontahoidon ja leikkaustoiminnan sekä näiden vaatimat diagnostiset ja kliiniset tukipalvelut. Alueellisen osastotoiminnan sairaansijat sijaitsevat sote-keskusten yhteydessä. Tähän kokonaisuuteen kuuluu myös palliatiivinen keskus, joka pitää sisällään kotisairaalan, Kyllön osaston 1 ja palliatiivisen poliklinikan.

Erikoissairaanhoidon on keskitetty Sairaala Novaan. Sairaalapalvelut tuottavat myös ns. eteentyönnettyjä erikoissairaanhoidon palveluita.

Sairaalapalvelut on merkittävä erikoislääkäreiden, hoitotyön sekä muiden terveydenhuollon ammattilaisten kouluttaja. Valtakunnalliset asiantuntijatehtävät ja tutkimustoiminta ovat merkittävä osa sairaalapalveluiden kokonaisuutta.

Sairaalapalveluiden vastuualue seuraa ja kehittää jatkuvasti palvelutuotannon laatua seuraavien tavoitteiden mukaisesti, jotka ovat tehokkuus, turvallisuus, vaikuttavuus, oikea-aikaisuus, potilaskeskeisyys ja yhdenvertaisuus. Palveluita kehitetään yhteistyössä muiden vastuualueiden kanssa.

Määrärahan jakautuminen palvelualueittain

Sairaalapalvelut 1 000 €	Sairaalapalvelut vastuualueen					Sairaala-		Vastuualue yhteensä
	keskitetyt palvelut	Konservatiivinen palvelualue	Operatiivinen palvelualue	Psykiatrinen palvelualue	Päivystys ja ensihoidto	palvelut Nova osastotoiminta	Alueellinen	
Toimintatulot	0	8 507	16 359	1 902	3 304	763	6 996	37 831
Toimintamenot	-1 591	-113 630	-90 211	-35 565	-29 433	-35 674	-43 306	-349 411
Toimintakate	-1 591	-105 123	-73 852	-33 664	-26 130	-34 911	-36 310	-311 580

Sairaalapalvelut vastualueen keskitetyt palvelut

Toiminnan kuvaus

Vastualueen operatiivisen ja strategisen johtamisen välttämättömät tukipalvelut. Sairaalapalveluiden sisäiset kehittämishankkeet, jotka eivät sisälly strategiseen kehittämisen hankkeisiin.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Sairaalapalvelut vastualueen keskitetyt palvelut 1 000 €	Sairaalapalvelut vastualueen hallinto	Sairaalapalvelut vastualueen hankkeet	Palvelualue yhteensä
Toimintatulot			0
Toimintamenot	-1 591		-1 591
Toimintakate	-1 591	0	-1 591

Konservatiivinen palvelualue

Toiminnan kuvaus

Tuotetaan terveydenhuoltolain mukaiset konservatiiviset ja diagnostiset erikoissairaanhoidon palvelut oikea-aikaisesti ja laadukkaasti:

- Sisätaudit: gastroenterologia, endokrinologia, hematologia, reumatologia, nefrologia (ml. dialyysi), infektiosairaudet, sairaalahygienia, keuhkosairaudet, liikuntapoliklinikka
- Diagnostiset palvelut: kuvantaminen, kliininen fysiologia ja isotooppilääketiede, kliininen neurofysiologia, patologia, K-S Biopankki
- Neurologia, kuntoutus, geriatria, fysiatria
- Lastentaudit
- Syöpätaudit

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Konservatiivinen palvelualue 1 000 €	Konservatiivinen palvelualue: hallinto, hankkeet	Vastaanotto- palvelut	Diagnostiset, toiminnallinen yksikkö	Palvelualue yhteensä
Toimintatulot	94	7 200	1 214	8 507
Toimintamenot	-283	-98 466	-14 881	-113 630
Toimintakate	-190	-91 266	-13 667	-105 123

Vastaanottopalvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Neurologia

Tehtävänä tutkia, diagnosoida ja hoitaa neurologisia sairauksia. Potilaat tulevat pääosin lähetteellä terveyskeskuksesta, työterveyshuollosta tai konsultaatiopyyntönä sairaalan muista yksiköistä. Suurimmat sairausryhmät ovat MS-potilaat, epilepsia ja Parkinsonin tauti potilaat, joiden seuranta on poliklinikalla yleensä pitkäaikaista. Paljon potilaita tulee lähetteellä neurologiseksi arvioidun oireen vuoksi ja neurologisen sairauden poissulkemiseksi.

Valvontaosasto

Teho- ja valvontaosastolla on yhteensä 25 potilaspaikkaa, joista 5 paikkaa valvontapaikkoina neurologialla. Keskeisenä potilasryhmänä aivoverenkiertohäiriöt, aivovammat ja

epilepsia potilaat. Keskimääräinen hoitoaika oli 1,78 vrk. Laatuksiteriinä kansallinen vertaisarviointi, AVH-rekisteri

Osastotoiminnan sujuvuuden ja potilaspaikkojen riittävyden takaamiseksi tulee yhteistyö jatkohoitopaikkojen mm perusterveydenhuollon osastot olla saumatonta. Lyhyen hoitajakson jälkeen kotiutuvien AVH-potilaiden ohjausta pyritään jatkossa tehostamaan AVH-hoitajan etävastaanotolla. Tulevaisuudessa perusterveydenhuollon kuntoutuspaikkoja ja resursseja on syytä keskittää ja yhtenäistää.

Fysiatría

Fysiatrian erikoislääkärin vastaanotto tuki- ja liikuntaelinten toimintakykyyn liittyvissä ongelmissa. Kannanotot hoitoon, kuntoutustarpeeseen, apuvälinetarpeeseen ja työkykyyn. Tarvittavat diagnostiset tutkimukset. Tarvittaessa injektiohoidot sekä tapauskohtaisesti erityistason kipuhoidot. Proteesipoliklinikka. Vastaanotot voivat toteutua maakunnan liikelaitoksen erityistason sairaalassa tai tietyissä tapauksissa etävastaanottoina sote-keskuksissa (proteesi poliklinikan kontrollit).

Toiminnan kehittämisessä on tavoitteena jatkossa tarjota hyvinvointialueella tuottaa mahdollisimman kustannustehokasta ja tieteellisesti perusteltua hoitoa ja kuntoutusta.

Geriatría

Geriatrian erikoislääkärin tai erikoistuvan lääkäriin vastaanotto liittyen muistisairauksiin, sairastettuun lonkkamurtumaan tai ennen aiottua suurta leikkausta tai onkologisia hoitoja. Tarvittavat diagnostiset tutkimukset, diagnostiikka, kokonaisvaltaisen ja yksilöllisen hoito- ja kuntoutussuunnitelman laatiminen. Tarvittavat lausunnot (sopeutumisvalmennus/kuntoutus, eläkkeensaajan hoitotuki, ajoterveys, ampuma-aseen hallussapito, oikeustoimikelpoisuus, edunvalvontavaltuutus, edunvalvonta). Tarvittavat kannanotot muille erikoisaloille (esim. ennen raskaita hoitoja). Näillä vastaanotoilla on mukana työparihoitaja ja joskus fysioterapeutti. Hoitajan itsenäisillä vastaanotoilla todettuun muistisairauteen liittyvä laaja-alainen potilaan ja läheisen ohjaus. Vastaanottotoiminnan lisäksi geriatrian poliklinikan lääkäri ja hoitaja osallistuvat lonkkamurtumapotilaiden hoitoon sairaala Novassa arkipäivisin.

Geriatría ja etenkin muistitutkimukset ovat Keski-Suomessa aliresursoidut ja suurin paine kohdistuu Jyväskylän alueelle. Pyrimme tehostamaan niukan resurssin käyttöä yhdistämällä kaksi pientä polikliinista yksikköä eli geriatrian poliklinikan ja geriatrisen osaamiskeskuksen. Tavoitteena on saada muistisairauksien diagnostiikka ja hoito tasarvoisemmaksi ja tasalaatuisemmaksi kuntien väliset suuret erot huomioiden. Poliklinikkokojen yhdistäminen ei riitä vaan tyydyttävälle tasolle pääseminen edellyttää Jyväskylän alueen muistihoitajaresurssin kaksinkertaistamista (5 hlö → 10 hlö). Lonkkamurtumien hoitoketjua tulee kehittää ja kuntoutus keskittää 2–3 yksikköön, jotta tieteellisen näytön mukainen hoito toteutuu.

Sisätaudit

Endokrinologia

Endokrinologian poliklinikalla hoidetaan noin 800 alueen diabeetikkoa. Näistä valtaosa on nuoria, insuliinipumppuhoidossa olevia tai komplisoituneita tyypin 1 diabeetikoita, mutta joukkoon mahtuu myös jonkin verran tyypin 2 diabeetikkoja. Poliklinikkamme vastaa myös alueen vaativan endokrinologian hoidosta. Näitä potilasryhmiä ovat mm. kilpirauhasen ja lisäkilpirauhasen toimintahäiriöitä, osteoporoosia, lisämunuaisen ja aivolisäkkeen sairauksia sairastavat potilaat. Valtaosa toiminnasta on poliklinikkatoimintaa. Potilaita seurataan verikokein ja kuvantamalla. Poliklinikkatyö pitää sisällään runsaasti etähoitoa kirjein, puhelimitse tai Kanta-palvelun välityksellä. Diabeetikoiden hoito on valtaosin vastaanotolla tapahtuvaa, koska pistoalueet ja jalat vaativat fyysisen tarkistamisen.

Hyvinvointialueelle ollaan suunnittelemassa Diabeteskeskusta, johon alueen diabeetikkojen hoito keskitettäisiin suurelta osin. Diabeteskeskus ei ole vielä fyysinen kokonaisuus, vaan sen toimintaa tapahtuisi eri yksiköissä HVA:lla. Myös Diabeteskeskuksen hallinnollinen suunnitelma on vielä keskeneräinen.

Gastroenterologia

Gastroenterologian poliklinikalla hoidetaan ja seurataan kroonisia suoli- ja sisäelinsairauksia. Kontrollien yhteydessä seurataan verikokeita, tehdään tarvittaessa vatsan alueen kuvantamistutkimuksia sekä tehdään suolikanavan tähytystutkimuksia, kuten mahalaukun-, ohutsuolen ja paksusuolen tähytystyksiä. Lisäksi lähetteellä tulee tutkimuksiin potilaita mm. epäselvien maksa-arvojen nousujen tai maksan kuvantamislöydösten tai suolikanavan oireiden (kuten esim. ripuli ja ummetus) vuoksi. Tärkeimpiä hoidettavia sairausryhmiä ovat tulehdukselliset suolistosairaudet, autoimmuunimaksasairaudet, maksansiirtopotilaat, rasvamaksa, keliakia ja erilaiset suolioireet.

Osa kalliista infuusiona annettavista lääkehoidosta on voitu vaihtaa kotona itse ihon alle pistettävään muotoon. Kalliita gastroenterologian alan hoitoja ovat maksansiirrot, jotka hoidonporrastuksen mukaan tehdään HUS:ssa. Maksansiirtoja tehdään 0-2 vuosittain.

Hematologia

Hematologian poliklinikalla tutkitaan, poissuljetaan ja hoidetaan mahdollisia verisairauksia. Lähetteen perusteella ohjelmoimme laboratoriotutkimuksia ja usein tutkimuksiin kuuluvat myös luuydinnäytteet. Hematologian poliklinikalla tutkimme ja selvitämme myös hankalia hyytymishäiriöitä eli tukos- sekä vuoto-ongelmia.

Eriyisen kalliita lääkehoitoja annetaan yksittäisille potilaille mm. myelooman hoitoon. Lisäksi osalle potilaista tarvitaan sairauden hoitoon kantasolusiirtoa, jotka kaikki tehdään hoidon porrastuksen mukaisesti joko HUS:ssa tai TYKS:ssa.

Sairaalahygieniayksikkö ja infektiosairaudet

Yksikkö tekee Tartuntatautilain määräämää tartuntatautien torjuntatyötä. Tämä sisältää epidemioiden ehkäisyä ja selvitystyötä sekä näihin liittyvää koulutusta, ohjeistusta ja

esiintyvyyssurainta. Yksi hygieniahoitaja toimii Hyvinvointialueen tartuntataudeista vastaavana hoitajana. Sairaalahygieniayksikön tehtävä on ennaltaehkäistä ja seurata hoitoon liittyviä infektioita käyttäen mm. SAI- ja SIRO-rekistereitä. Hoitoon liittyvien infektioiden esiintyvyyttä seurataan säännöllisillä prevalensseilla ja jatkuvalla seurannalla; mm. veriviljelypositiivisia löydöksiä, Clostridium difficile-löydöksiä sekä leikkaushaava- ja proteesi-infektioita. Yksikkö seuraa moniresistenttien bakteerien esiintyvyyttä. Sairaalahygieniayksikkö kouluttaa jatkuvasti henkilökuntaa hoitoon liittyvien infektioiden ehkäisemiseksi sisältäen mm. käsihygienian, suojaimien oikean käytön ja varotoimet. Yksikössä toimivat infektiolääkärit toimivat koko alueen konsultoivina infektiolääkäreinä.

Infektiopoliklinikalla hoidetaan HIV- ja hepatiittipotilaita sekä ekstrapulmonaalisia mykobakteeri-infektioita kattaen myös tuberkuloosin. Harvinaisempina ryhmänä ovat trooppiset loistaudit. Lisäksi poliklinikalla hoidetaan hypogammaglobulinemiaa eli erilaisia vasta-ainepuutoksia sairastavia potilaita. Muita poliklinikalla kävijöitä ovat mm. pitkittyneet lämpöilijät. Potilaille on säännöllisiä kontroleja, joiden yhteydessä heille annetaan Tartuntatautilain mukaisesti ilmaiset lääkkeet mukaan.

Hyvinvointialueen laaja-alaisiin sote-keskuksiin pyritään saamaan alueelliset hygieniahoitajat, jotka vastaavat oman alueensa sairaalahygieniasta mukaan lukien pitkäaikaishoivalaitokset. Heidän tärkeinä yhteyshenkilöinänsä toimivat jokaisessa toimintayksikössä olevat hygieniayhdyshenkilöt.

Nefrologia

Munuaispoliklinikalla toteutetaan munuaissairauksien diagnostiset tutkimukset, hoidon suunnittelu ja seuranta. Suurimmat hoidettavat potilasryhmät ovat vaikea-asteista munuaisten vajaatoimintaa sairastavat potilaat ja munuaisensiirtopotilaat. Tärkeitä potilasryhmiä ovat diabeettista nefropatiaa, vaikeahoitoista verenpainetauti, glomerulonefriitteja, munuaisvaskuliitteja ja mm. perinnöllisiä munuaissairauksia sairastavat potilaat. Munuaiskorvaushoidon eli dialyysihoidon suunnittelu ja hoitopäätökset tehdään munuaispoliklinikalla. Myös munuaisensiirtoon tähtäävät tutkimukset tehdään munuaispoliklinikan kautta. Nefrologialla polikliinista toimintaa ovat myös hemodialyysihoidot sekä peritoneaalidialyysipotilaiden opetus- ja kontrollikäynnit.

Hemodialyysitoimintaa on Sairaala Novan lisäksi Viitasaaren ja Karstulan terveyskeskuksissa ollut vuosia erikoissairaanhoidon vastaamana. Jämsän vaihtaessa Keski-Suomen hyvinvointialueelle, myös Jämsän dialyysi siirtyy Novan munuaissairauksien alaisuuteen.

Kalliita hoitoja ovat munuaisensiirrot, jotka hoidonpöytäkirjan mukaan tehdään HUS:ssa. Munuaisensiirtoja tehdään vuosittain n. 10. Myös hemodialyysihoito kuuluu kalliisiin hoitoihin, josta yhden potilaan vuotuiset hoitokustannukset ovat n. 50–60 000 €. Hemodialyysipotilaita hyvinvointialueella tulee olemaan n. 80–90.

Reumatologia

Reumapoliklinikalla hoidettavia potilasryhmiä ovat tulehdukselliset nivelsairaudet ja systeemiset reumasairaudet. Reumapoliklinikkaa konsultoidaan usein myös epäselvissä oirekuvissa, joissa reumasairauden epäily mukana.

Reumapotilaita hoidetaan/seurataan nykyään reumapoliklinikan ja pth:n yhteistyönä hoitopolkumallin mukaan.

Keuhkosairaudet

Uniapnean CPAP-hoidon aloitus, alkuvaiheen seuranta ja siihen kuuluvien hoitotarvikkeiden uusiminen. Hankalahoitaisen astman selvittelyt, hoito ja tarpeen mukaan seuranta. Vaikeaoireisen keuhkohtaumataudin selvittelyt. Astman ja keuhkohtaumataudin diagnostiikka ongelmatapauksissa. Interstitiasalisten keuhkosairauksien diagnostiikka, hoito ja seuranta. Keuhkosyövän diagnostiikka ja levinneisyyden selvittely, keuhkon poikkeavien kuvantamislöydösten selvittely. Tuberkuloosin diagnostiikka ja hoito.

Kalliita hoitoja ovat keuhkonsiirrot, jotka hoidonporrastuksen mukaan tehdään HUS:ssa. Keuhkonsiirtoja tehdään 0–1 vuosittain. Myös uniapnean laitehoidot yleisyyden vuoksi muodostavat huomattavan kustannuserän.

Liikuntalääketiede

Liikuntalääketieteen poliklinikalla hoidetaan potilaita, joiden sairauden hoidossa liikunnasta on osoitettua hyötyä. Suurin osa potilaista on monisairaita ja vähän liikkuvia tyypillisen sairauskirjon kattaessa kansansairaudet kuten DM2, ylipaino, uniapnea, masennus yhdistettynä TULE-sairauksiin. Hoito toteutetaan yksilöllisenä liikuntainterventiona, missä pyritään saamaan liikunta osaksi potilaan arkea perussairaudet huomioiden. Intervention kesto on 6–12 kk. Poliklinikalla hoidetaan myös pienemmässä määrin potilaita, joilla on liikuntaan/urheiluun liittyviä erityisongelmia, kuten rasisurmurtuma tai ylikuormitustila.

Syöpätaudit ja sädehoito

Syöpätautien ja sädehoidonyksikkö vastaa hyvinvointialueemme syöpäpotilaiden sädehoidosta, lääkehoidosta, seurannasta sekä oireenmukaisesta hoidosta. Annamme sädehoidon myös osalle Etelä-Savon hyvinvointialueen potilaista.

Sädehoitoyksikössä on kolme sädehoidon toteuttamiseen tarvittavaa lineaarikiihdytintä sekä erilaisia hoidon suunnittelussa ja toteuttamisessa tarvittavia tietokone- ym. järjestelmiä. Yksikössä työskentelee lääkäreitä, fyysikoita, röntgenhoitajia sekä muuta hoitohenkilökuntaa. Vuodessa on noin 12000 varsinaista sädehoitokäyntiä eli noin 50/vrk. Lisäksi ovat erilaiset suunnittelukäynnit sekä lääkärin vastaanotot ja muut hoidonseurantakäynnit. Merkittävimpänä uutena kehityshankkeena on stereotaktisten sädehoitojen aloittaminen. Tämä tarkoittaa hyvin pieneen tilavuuteen annettavia suuriannoksisia intensiivisiä hoitoja, jotka on tähän asti ostettu yliopistosairaaloista.

Suonensisäiset lääkehoidot (solunsalpaajat, vasta-aineet, immunologiset lääkkeet) toteutetaan hoitokeskuksessa. Näitä hoitokäyntejä on vuodessa n.7500, keskimäärin 25–30/vrk. Erilaiset syövän tablettihoidot toteutetaan polikliinisesti lääkäri- ja hoitajavastaanotoilla. Syöpätautien pkl:lle tulee noin 1100 uutta lähetettä vuodessa. Uusien potilaiden vastaanotot ja seurantakäynnit tapahtuvat pkl:lla, joka sijaitsee hoitokeskuksen vieressä. Kalleimmat lääkehoidot maksavat noin 100 000 euroa vuodessa. Lääkehoidoissa

uutena painopistealueena ovat immunologiset hoidot. Rintasyöpä on edelleen suurin työllistäjä ja lääkehoidon kustannuksien suurin kohde.

Syöpätautien pkl:lla toimii myös palliatiivinen pkl, joka vastaa niin syöpäpotilaiden kuin muidenkin vaikeasti sairaiden oireenmukaisesta hoidosta. Palliatiivisen hoidon kehittäminen tulee vaatimaan jatkossa lisää työntekijöitä hyvinvointialueella.

Vaikeasti sairaat potilaat hoidetaan syöpä- ja verisairauksien os:lla, missä toteutetaan myös osa vaativimmista lääkehoidoista.

Erikoislääkäreitä ei ole riittävästi, eikä lähivuosina tilanne todennäköisesti tule paremmaksi.

Lastentaudit

Lasten alueella hoidetaan lastentautien ja lastenneurologian kaikkien potilaiden lisäksi yhteistyössä muiden erikoisalojen lapsipotilaita. Tiivis yhteistyö naistentaudeille synnytysten ja terveiden vastasyntyneiden hoidossa.

Päivystyksessä on oma lasten alue.

Alle 1 vuoden ikäisten tehohoito on vastasyntyneiden teho- ja valvontaosastolla. Yli 1-vuotiaiden tehohoito on aikuisten teholla.

Erikoispiirteenä, että valtakunnallisesti sovittu useiden potilasryhmien hoito yliopistosairaaloihin (pienet keskukset, raskaammat syöpähoidot, elinsiirrot, lasten sydänkirurgia) sekä monien tautien keskittäminen keskussairaalaan (esim pienten lasten astma, vaikeat allergiat, diabetes). Kehitysvammapoliklinikkatoiminta Vaalijalla.

Merkittävä nousu biologisten lääkkeiden kustannuksissa (hoitokeskus) noin 70 %. Lapsille käyttöaiheen saavia erityiskalliita lääkkeitä, täsmälääkkeitä (esim kaffrio CF hoitoon, aineenvaihduntalääkkeet) tulossa nopeasti. Erittäin kalliita lääkkeitä tarvitsevia potilaita yksittäisiä (Revestive, Spinraza).

Vuosittain tulee useita erittäin kalliita potilaita (hoito yli 200 000 €), (moni)elinsiirtoja, monianomalia lapsia, vaikeat aineenvaihduntasairaudet, erittäin pienet keskukset, pitkäaikaisesti hengityskonehoitoa tarvitsevia, joilla kotihoitoringin tarvetta, pitkät syöpähoidot, vaihtelevasti lääketieteellisistä syistä ulkomailla hoidettuja lapsia (kustannuksia ollut jopa liki 1 000 000 € yhdellä potilaalla)

Näyttää, että varhainen hyvä hoito vähentää myöhäisempiä (myös terveydenhuollon) kustannuksia.

Vaikea erikoislääkäripuute, myös hoitaja- ja erikoistyöntekijöiden (puheterapeutti) sekä erikoistuvien lääkäreiden pulaa kehittynyt.

- Osastot: lastenosasto ja vastasyntyneiden teho- ja valvontaosasto
- Lasten hoitokeskus
- lastentautien ja lastenneurologian poliklinikka, lastenneurologian kuntoutuspoliklinikka

Toimintalukuja:

- lähetteitä noin 5200/vuosi
- käyntejä noin 25 000/vuosi
- hoitopäiviä osastoilla noin 6000/vuosi

Suunnitelma Hyvinvointialueen yhteistyöstä: primaarisesti yhteistyö perhepalveluiden kanssa (kouluterveydenhuolto ja neuvolatoiminta), päällekkäisyyksien vähentäminen sekä konsultaatiopalveluiden parantaminen sairaalan puolelta ja laaja-alaisen sotekeskusten kanssa yhteistyö yleisien tautiryhmien hoidon kehittämistä

Diagnostiset, toiminnallinen yksikkö

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Kuvantaminen

Kuvantamisen yksikkö tuottaa sairauksien diagnosointiin ja hoitojen seurantaan liittyviä magneettikuvauksia, tietokonetomografiakuvauksia, perinteisiä röntgenkuvauksia, ultraäänitutkimuksia, läpivalaisututkimuksia, mammografioita sekä verisuonikuvauksiin ja -toimenpiteisiin kuuluvia angiografiatutkimuksia. Kuvantaminen vastaa myös perusterveydenhuollon kuvantamispalveluista tehtyjen sopimusten mukaisesti.

Hyvinvointialueen kuvantamistoiminnan järjestämistä ohjaa vahvasti Hyvinvointialueen palvelun tuotannon strategia. Kuvantamisen näkökulmasta ns. mobiilikuvantamisen laajentaminen tulee jatkossa olemaan hyvä ja kustannustehokas toimintamalli pienempien terveyskeskusten kuvantamisen lähipalveluiden järjestämiseen.

Lisäksi suun terveydenhuollon kanssa yhdessä tehtävä suun alueen kuvantamispalveluiden suunnittelu ja järjestäminen Hyvinvointialueelle on asia, jota mielestämme kannattaa edistää.

Patologia

Patologian yksikkö palvelee erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yksiköitä ja sopimuksen mukaan muita terveydenhuollon palveluiden tarjoajia. Patologian yksikkö tekee potilaiden kudosis- ja solunäytteistä taudinmäärityksiä ensisijaisesti Keski-Suomen terveydenhuollon tarpeisiin. Tutkimuksissa käytetään perinteisten mikroskopointiin perustuvien menetelmien lisäksi nykyaikaisia molekyylipatologian määritysmenetelmiä. Patologian yksikkö vastaa myös vainajien säilyttämisestä ja tekee pyydettäessä lääketieteellisiä kuolemansyyn selvityksiä.

Yksikössä toimii 7 patologia, 17 laboratoriohoitajaa, sairaalaselubiologi, molekyylibiologi, teknologia-asiantuntija, 3 osastonsihteerä, 2 tutkimusapulaista, perushoitaja ja obduktiopreparaattori. Laatuakreditointiin tähtäävä työ on aloitettu. Näytteitä tutkitaan asianmukaisesti pyyntöihin perustuen.

Palvelun myöntämiskriteerit tulevat ensisijaisesti lähettävän yksikön arvio tarpeellisuu-
desta.

- Histologiset tutkimukset 23 000 kpl/v
- Molekyylipatologian tutkimukset 650 kpl/v
- Sytologiset tutkimukset 6 800 kpl/v
- Sytologiset joukkotarkastusnäytteet 700 kpl/v
- Lääketieteellinen kuolemansyyn selvitys 100kpl/v
- Vainajien säilyttäminen 1 300 kpl/v

Tutkimuksia tilaavat yksiköt/useat lääketieteen eri erikoisalot, ml. perusterveyden-
huolto. Erikoislääkärikoulutus lääketieteellisten tiedekuntien kanssa. Bioanalyytikkojen
koulutus AMK:n kanssa.

Kliininen fysiologia ja isotooppilääketiede (osa Diagnostisten palvelui- den sairaalafysiologiaa)

Erikoisalalla tutkitaan elimistön toimintaa erilaisin mittauksin ja kuvauksin pääsääntöi-
sesti erikoissairaanhoidon potilaille. Lisäksi annetaan radioisotooppihoitoja. Tyypillisiä
tutkimuksia ovat esim. keuhkojen toimintakokeet, kliiniset kuormituskokeet ja pitkäai-
kaisrekisteröinnit (EKG, verenpaine, ruokatorven pH). Oma kokonaisuutensa on isotoop-
pikuvantamien, jossa tavallisimmat tutkimukset ovat PET-TT-kuvaus ja luuston gamma-
kuvaus. Perusterveydenhuoltoon tuotetaan erityisesti luuston mineraalitiheyden mit-
tauksia.

Keskeisimmät kehitystavoitteet ovat kliinisyfysiologisten tutkimusten menetelmävastuun
ottaminen HVA:lla KFI-yksikölle ja mahdollisuuksien mukaan perusterveydenhuollon
EKG:n pitkäaikaisrekisteröintien kotouttaminen KFI-yksikköön, jos resurssit sen sallivat.

Kliininen neurofysiologia

Yksikkö tuottaa tällä hetkellä kliinisen neurofysiologian alan tutkimuksia ja rTMS-hoitoja
erikoissairaanhoidon potilaille. Tutkimukseen tullaan lääkärin läheteellä. Kliinisen neu-
rofysiologian tutkimuksia ovat mm. EEG-tutkimukset (aivosähkökäyrä), ENMG-tutkimuk-
set (hermoratatutkimukset), unen ja vireyden tutkimukset, aistinjärjestelmien herätevas-
tetutkimukset ja aivojen magneettipulssihoidot (rTMS-hoito).

Tällä hetkellä yksikkö ei tuota tutkimuksia perusterveydenhuollolle. Perusterveyden-
huollon suurin palveluntarve koskee yöpolygrafiaa (tutkimus, joka tähtää uniapnean
diagnosoimiseen) ja tavallisia ENMG-tutkimuksia (tutkimus, joka tähtää hermovaurioiden
diagnosoimiseen). Mikäli yksikön tulee jatkossa tuottaa näitä tutkimuksia, tarvitaan tähän
työhön nykyistä enemmän hoitaja- ja lääkäriresursssia.

Kliininen neurofysiologian palveluita ostetaan yliopistosairaaloista vain vähän. Vireystut-
kimuksia (MSLT, MWT), olisi mahdollista tuottaa omana tuotantona, mikäli hoitajaresurs-
sia saataisiin käyttöön lisää.

Lähitulevaisuuden hankintatarpeita ovat EEG-järjestelmän päivitys ja ääreishermoston
kuvantamiseen tarkoitettu ultraäänilaite.

Operatiivinen palvelualue

Toiminnan kuvaus

Tuotamme terveydenhuoltolain mukaiset operatiiviset erikoissairaanhoidon palvelut oikea-aikaisesti ja laadukkaasti ortopedian ja traumatologian, käsikirurgian, neurokirurgian, lastenkirurgian, gastrokirurgian, urologian, plastiikkakirurgian, verisuonikirurgian, rintaelinkirurgian, korva-, nenä ja kurkkutautien, silmätautien, suu- ja leukakirurgian, ihotautien ja allergologian sekä leikkaus-, anestesia-, teho- ja valvontahoidon erikoisaloilta. Toiminta vaatii tiivistä verkostoitumista sekä sairaalan tukipalveluihin että avoterveydenhuoltoon. Tuotamme operatiivisin keinoin parempaa terveyttä ja toimintakykyä ja tuemme leikkauksettomien hoitojen toteutusta erikoisaloiltamme yhteistyössä HVA-toimijoiden kanssa. Tavoitteenamme on oman vastualueen potilaiden hoito hoitotakuun ja vaikuttavien menetelmien puitteissa, mutta strategiana on myös tarjota laadukkaita palveluja sote-alueemme ulkopuolisille asiakkaille henkilöstö- ja rakennusinvestointien vastineeksi.

- Tavoitteenamme on purkaa koronapandemian, sairaalanmuuton, työvoimapulan ja pitkän työtaisteluvuoden seurauksena kertyneet hoitojonot ja pyrkiä pandemiaa edeltävään hyvään hoitotakuutilanteeseen ja sen ylläpitoon.
- Kehitämme uusia toimintatapoja ennakkoluulottomasti tarkastelemalla nykyisiä toimintamalleja ja toiminnan rakennetta koko hyvinvointialueella.
- Panostamme voimakkaasti ammattitaitoisen henkilöstön veto- ja pitovoimatekijöihin koko työ- ja opintouran ajan.
- Ylläpidämme ja kehitämme korkeatasoista koulutusta ja kliinistä tutkimusta terveydenhuollon eri ammattiryhmille.

Erikoissairaanhoidon palvelut toteutetaan edelleen lähetepерusteisesti. Hoitoprosesseja on hva:lla mahdollista kehittää yhdenvertaisia hoitoratkaisuja ohjaavaksi. Erikoissairaanhoidon tarpeen arvioissa eteentyönnetyillä vastaanotoilla, digitaalisilla yhteyksillä ja arvioinnin tuella voidaan integroida erikoissairaanhoidon osaamista avopalveluihin. Tavoitteena on potilaiden hoitoprosessien nopeutuminen ja kalliiden erikoissairaanhoidon palvelujen optimointi.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Operatiivinen palvelualue 1 000 €	Operatiivinen palvelualue: hallinto, hankkeet	Kirurgia	Aistinelimet	Naistentaudit ja synnytykset	Anestesiologia ja tehohoito	Palvelualue yhteensä
Toimintatulot	10	9 551	3 389	2 805	604	16 359
Toimintamenot	-349	-25 564	-12 582	-11 991	-39 725	-90 211
Toimintakate	-339	-16 013	-9 193	-9 186	-39 121	-73 852

Operatiivinen palvelualue: hallinto, hankkeet

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Hallinto tukee strategisten tavoitteiden toteutumista panostamalla optimaalisiin toiminnan edellytyksiin. Työnantajan veto- ja pitovoimaisuus on erittäin tärkeä kilpailtaessa ammattitaitoisesta henkilöstöstä koko maan laajuisesti. Aktiivinen, pätevä henkilöstö toimii hallinnon tukena kehittäessään toimintaa ja prosesseja, ja omaksuessaan uusia potilaan hoitoa hyödyttäviä menetelmiä. Työn tehokkuuden ja tuottavuuden kehittämisessä henkilöstön osallistaminen on ensisijaista. Hyvä kommunikaatio tiedon kaksisuuntainen kulku hallinnon ja henkilöstön välillä mahdollistaa ajantasaisen tiedon kulun ja parhaiden käytäntöjen toteuttamisen.

Jämsäläisten potilaiden integraatio palvelujärjestelmään on vielä organisoitumaton. Siirtymävaiheessa jämsäläisten potilaiden erikoissairaanhoidon on jakautunut TAYS:in, Ksshp:n ja Jokilaakson terveys oy:n kesken. Sairaala Novassa varaudutaan tarjoamaan laadukkaat ja kustannustehokkaat esh palvelut kaikille jämsäläisille, huomioiden keskitämisasiäsetuksen vaatimukset yo-sairaaloissa hoidettaville sairauksille.

Kirurgia

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Sairaala Novassa ovat edustettuna kaikki kirurgian erikoisalajat sekä neurokirurgia. Harvinaisempien sairauksien tai toimenpiteiden suhteen on tehty jo vuosikymmeniä yhteistyötä yliopistosairaaloiden erityisosaajien kanssa, jolloin maakuntalaiset saavat monet vaativatkin palvelunsa omasta lähisairaalaan. Tämä perustuu erikoislääkäreiden laajaan verkostoitumiseen ja aktiiviseen toimintaan oman erikoisalansa koulutuksen ja tutkimuksen parissa.

Kirurgia vastaa raskaimmasta operatiivisesta päivystyksestä. Se vaatii suuria laiteinvestointeja ja riittävää ympärivuorokautista korkean osaamistason miehitystä ja näiden jatkuvaa ylläpitoa. Tässä sairaalamme on ollut erittäin vetovoimainen ja toimiva. Erityisosaajille keskittyy myös potilaita muilta alueilta sekä elektiivisiin että päivystystoimenpiteisiin.

Sairaanhoitopiirien välisellä sopimuksella on tehty operatiivista yhteistyötä Essoten ja Mikkelin keskussairaalan kanssa esim. ortopedian, urologian ja verisuonikirurgian alalla osaamisen ja hoidon saatavuuden optimoimiseksi. Kirurgian alat ovat olleet uranuurtajia digitaalisten hoitopolkujen luomisessa, sekä hoidon laadun rekisteröinnissä (tekonivelrekisteri, kansallinen selkärekisteri, syöpäkeskus jne). Hoidon tulosten ja vaikeavuuden seuranta ja siten oman toiminnan laadun ylläpito on ollut pitkään korkealla tasolla verrokisairaaloihin nähden, joka havaittiin tehtäessä vertailuja erikoissairaanhoidon keskittämisasiäsetusta päivitetessä.

Toimintatapoja tarkastelemalla on hyödynnetty asiantuntijahoitajien osaamista hoitoprosesseissa kriittisen lääkäriäryvoiman rinnalla. Maakunnan ainoana keskussairaalaan yhteistyö kuntien terveydenhuollon kanssa on ollut tiivistä koko sairaanhoitopiirin historian ajan. Hyvinvointialueiden yhtenäistäessä toimintakenttää yhteistyön toimintaedellytykset ovat entistä paremmat, ja toivotaan että hyvinvointialue hyödyntää oman sairaalan osaamista ja yhteistyötä mahdollisimman hyvässä vuorovaikutuksessa.

Tekonivelkirurgia toimii esimerkkinä hyvästä sote-integraatiosta: kirurgista toimenpiteitä vaativan vaivan hoitoprosessin kautta saadaan aktivoitua potilaat merkittävien kansantautien ennaltaehkäisyyn, leikkauspotilaan yhteisen optimointiprosessin ja lähipalveluna tehtävän toimintakyvyn ylläpidon kautta. OTE-hankkeella puolestaan on lisätty kirurgian ja työterveyshuollon yhteistyötä heikoista prosesseista johtuvien sairauspoissaolojen ja työkyvyttömyyden hillitsemisessä.

Kuluneet pari vuotta ovat olleet kirurgisen toiminnan kannalta raskaita, koska Suomessa ennennäkemätön kokonaisen toimivan sairaalan muutto kerralla Sairaala Novan uusiin tiloihin kuormitti toimintaa ja henkilöstöä. Muuttoa edelsi vuosien ajan voimakas toimintaprosessien tehostaminen, potilaspaikkojen raju vähentäminen ja esh kustannusten kasvun leikkaus. Muuton aikaan elettiin kiivaimpia koronavuosia, hoitajapula alkoi realisoitua ja huipentui pitkään työtaisteluun.

Kahden myrskyisän vuoden jälkeen kirurgian toiminta on saatu stabiloitua. Elektiivinen toiminta on käynnissä ilman supistuksia toisin kuin tällä hetkellä useimmissa suurissa sairaaloissa. Hoitoon pääsy on lähtenyt paranemaan sekä poliklinikoilla että leikkaushoidossa. Hyvinvointialueelle siirryttäessä täysi leikkauskapasiteetti on käytössä, ellei toiminnan edellytyksiin tule radikaaleja yllätyksiä. Henkilöstön pito- ja vetovoima on tällä hetkellä verrattain hyvä, ja sen eteen tehdään kaikilla rintamilla aktiivisesti työtä. Henkilöstön työhyvinvointiin ja esimiestyöhön on panostettu. Ilman erityisiä lisäinvestointeja kertyneen hoitojonon purku on mahdollista seuraavan vuoden aikana ja tavoitteena on päästä hoidon tarjontaan hoitotakuun ja lääketieteellisen kiireellisyyden määrittämässä optimiajassa viimeistään 2024 alussa. Tarvittaessa käytetään hva:n oman in-house yhtiön Järvi-Suomen Terveys oy:n tukea erityisosajien rekrytoinnissa pisimpään jonottavien potilaiden hoitamiseksi.

Toimivalla, kustannustehokkaalla ja korkeatasoisella erikoissairaanhoidolla on tärkeä rooli hyvinvointialueen kustannusten hillinnässä. Sairaala Novan rakennus oli kallis investointi, mutta Novan sisällä toimii vielä arvokkaampi investointi: ammattitaitoinen henkilöstö. Tavoitteena on, että Sairaala Novan kirurginen toiminta nähdään voimavarana eikä säästökohteena.

Aistielimet

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Toiminta jakautuu neljään erilliseen yksikköön erikoisalojen mukaisesti. Niillä on itsenäinen talouden ja toiminnan vastuu sekä palvelupäälliköt. Vaikka yksiköt toimivat erikoissairaanhoidossa, jokaisella erikoisalalla on useita koko maakunnan poikkileikkaavia hoitoketjuja.

Silmätaudit

Silmäyksikön tehtävänä on ehkäistä, diagnosoida ja hoitaa silmäsairauksia. Näkövammaisuuden ehkäiseminen on yksikön päätehtävä. Heikkonäköisille järjestetään näönkuntoutusta ja apuvälinepalvelua. Diabeetikkojen säännölliset silmänpohjakuvaukset järjestetään yhteistyössä alueen lähipalvelupisteiden kanssa.

Näkö vaatimukset ovat merkittävästi lisääntyneet digitalisoituvassa ympäristössä. Väestön ikääntyminen on lisännyt merkittävästi silmäsairauksien hoidon tarvetta, ja kaikkien ennusteiden mukaan kasvu tulee edelleen jatkumaan. Uusilla hoidoilla ja lääkkeillä voidaan merkittävästi vähentää näkövammaisuutta, ja mm silmänpohjan ikärappeuman silmän sisäinen pistoshoito mahdollistaa ikääntyvien henkilöiden itsenäisen selviämisen arjessa. Lähetteiden määrä on muutamassa vuodessa liki kaksin kertaistunut. Vaatimukseen nähden yksikön resurssit ovat jo pitkään olleet aliresursoituja.

Silmätaudeilla toiminta on hyvin erikoissairaanhoidon vetoista, sillä perusterveydenhuollon tasolla mahdollisuudet silmäsairauksien toteamiseen ja hoitoon ovat hyvin rajalliset. Yksikön omilla kuvantamistutkimuksilla on merkittävä rooli nykyaikaisen hoidon tuottamisessa. Polikliinisen vastaanottotyön lisäksi yksikössä on panostettu etähoitoon, ja merkittävä osa potilaista hoidetaan kuvantamistutkimusten kautta. Leikkaushoito on merkittävä osa silmäsairaanhoidoa, yksikössä tehdään vuosittain n 2000 silmäleikkausta, joista kaihileikkausten määrä on suurin.

Silmätaudeilla yksityissektori on erittäin vahva, ja kilpailu osajista on kova. KYS YTA-alueella Nova on ainoa keskussairaala, jossa toimintaa vielä toteutetaan virkalääkäreiden toimesta. Nova on alueen ainoa tulevia silmä lääkäreitä kouluttava keskussairaala. Ulkoistusten kustannukset ovat osoittautuneet virkatyötä merkittävästi kalliimmiksi. Novassa omana toimintana pyritään tarjoamaan mahdollisimman laaja-alainen silmätautien tietotaito ja hoito. Ostopalveluita käytetään oman toiminnan tukena siten että hoitokuun velvoitteet toteutuvat.

Korva-, nenä ja kurkkutaudit

Korva-, -nenä – ja kurkkutautien yksikkö koostuu knk-poliklinikasta ja Kuulokeskuksesta. Tehtävänä on tarjota potilaille knk-alueen laaja-alaista tutkimusta, hoitoa ja kuntoutusta oikea-aikaisesti. Perusteena on tutkittu, tieteellinen ja ajantasainen tieto erikoisalasta.

Yksikössä on laaja osaaminen knk-erikoisalalan suppeiden erikoisalojen hallintaan jatkuvan koulutautumisen kautta. Kuulokeskusta johtaa audiologi. Välineistöä ja osaamista päivitetään jatkuvasti. Uudet menetelmät ja hoidot otetaan nopeasti käyttöön, jotta potilaat saavat mahdollisimman hyvän hoidon.

Toiminta koostuu polikliinisista tutkimuksista, leikkaustoiminnasta ja kuulon kuntoutuksesta. Leikkaustoiminta kattaa kaiken erikoisalalan toiminnan keskittämisesetuksen rajoitteet huomioiden. Leikkauksia tehdään sekä polikliinisesti että leikkausyksikössä.

Kuulokeskuksessa tutkitaan ja kuntoutetaan kuulo-ongelmaisia. Väestön ikääntymisen vuoksi kuulolaitteiden tarve on lisääntynyt erittäin paljon, minkä vuoksi osa kokesoituksista ja uusinoista on ulkoistettu. Tämä toiminta on lisännyt kustannuksia. Jatkossa kuulonkuntoutuksen kysyntä tulee vain lisääntymään. Poliklinikalla toimii myös puheterapeutti ja kuntoutusohjaaja.

Digitaalisia palveluita hyödynnetään lisääntyvästi (mm Buddy HealthCare) ja yhteistyötä maakunnan yhdyshenkilöinen kanssa kehitetään.

Koulutusta on monella sektorilla. Lääketieteen kandidaattiopetusta ja knk-erikoistuvien lääkäreiden koulutusta tehdään yhdessä Itä-Suomen Yliopiston kanssa. Sairaanhoitaja-opiskelijoita on kliinisellä jaksolla yksikössä.

Koulutusta tarjotaan myös kaiken aikaa perusterveydenhuollon toimijoille.

Tulevaisuudessa haasteena on väestön ikääntymisen aiheuttama palveluiden kysynnän kasvu. Tähän pyritään vastaamaan riittävällä henkilökunnalla ja osaamisella.

Suu- ja leukakirurgia

Suu- ja leukakirurgian toiminta on toimenpidepainotteista, joko leikkaussalissa tai polikliinisesti tapahtuvaa. Leukojen alueen kasvuhäiriöiden ja traumojen kirurginen hoito, vaikeat purentaperäiset sairaudet, vakavat infektiot ja erityisryhmien anestesia- hammashoidot kuuluvat erikoisalaan. Pkl:lla toteutetaan vaativaa suun terveyden arviota ja hoitoa esim säde- ja sytostaattihoitoja saaville, raskaisiin leikkaushoitoihin tuleville ja uniapneaa sairastaville.

Vaativan leukaortopedian osalta klinikalla on pitkä kliininen ja toimintojen kehittämisen yhteistyö KYS:ssa työskentelevän leukakirurgian professorin kanssa.

Koulutusta tapahtuu monella tasolla. Keski-Suomen keskussairaalassa on ollut vuosina 2003-2022 erikoistumassa yhteensä 9 erikoistujaa, joista kaikki ovat valmistuneet Suu- ja leukakirurgian erikoishammaslääkäreiksi eri yliopistoista kuten Kuopiosta, Turusta, Oulusta tai Tampereelta. Tällä hetkellä on kaksi erikoistumassa suu- ja leukakirurgiaan Sairaala Novassa. Oikomishoidon, protetiikan ja parodontologian koulutuksen myötä tuetaan koko HVA:n ammattitaitoisen henkilöstön saatavuutta.

Digitalisaatiota on toteutettu sekä potilaiden hoidossa (hampaiston digitaalinen skannaus, fyysisistä malleista luopuminen) sekä hoitopolkujen ja sähköisten palveluiden kehittämässä. Sairaalan ja avoterveydenhuollon välinen hyvä yhteistyö potilaiden hoidossa on tärkeä yhteistyön ja jatkuvan kehityksen kohde.

Yksikön tavoitteena on henkilöstön voimavarojen paras mahdollinen käyttö ja hoitojonojen puolittaminen 2023 aikana.

Ihotaudit ja allergologia

Ihotautien toiminta on pääasiassa polikliinistä. Vuodeosastohoito on toiminnan tehostamisen ja muuttamisen myötä käytännössä loppunut vuosia sitten. Ostopalveluita ei juuri käytetä, hoito muissa sairaaloissa on vähäistä.

Ihotaudeilla hoidetaan laajasti kaiken ikäisiä eri ihotauteja sairastavia potilaita. Keskeistä on potilaan hoidon ohjaus, mikä edellyttää riittävät hoito- ja ohjaustilat. Ihotaudeilla tehdään kaikki sairaalan allergiatestit (ihon pistotestit, epikutaanitestit, altistukset). Ihotaudeilla tutkitaan ja hoidetaan ammatti-ihotautiepäilyt.

Ihosyövät ja niiden esiasteet ovat voimakkaasti yleistyneet väestön vanhetessa.

Ihosyöpien hoito vie suuren osan resursseista ja edellyttää riittäviä toimenpidetiloja leikkauksia, ihon jäädytyshoitoja ja PDT- hoitoja varten.

Yhteistyötä perusterveyden kanssa tehdään aktiivisesti. Hoitopolkukuvaukset psoriaasista ja atooppisesta ihottumasta on tehty ja nyt on valmisteilla atooppisesta ihottumasta potilaan digihoitopolku (Buddy Healthcaren digialustalle), se tehdään yhdessä Jyväskylän terveyskeskuksen kanssa.

Ihotautien toiminta on erityisen moniammatillista ja polikliininen hoito toteutetaan lääkäreiden ja sairaanhoitajien yhteistyönä. Hoitajat vastaavat potilaan ohjauksesta, paikallishoitajien opettamisesta, allergiaohjauksesta, avustavat toimenpiteissä, suorittavat ihon allergiatestit, antavat itsenäisesti valohoitoja ja toteuttavat mm säärihaavojen paikallishoidot. Erikoisala ei voi toimia ilman ihotautien erikoisosaamisen hallitsevia päteviä sairaanhoitajia eikä asianmukaisia erikoissairaanhoidon tarpeet huomioon ottavia tiloja.

Naistentaudit ja synnytykset

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Toimintamme käsittää koko ihmisen elinkaaren raskausajasta ja vauvoista ikääntyneisiin, joista jälkimmäiset tuovat monine sairauksineen haasteita kasvainten ja lantiopohjan toiminnallisten ongelmien hoitoon. Olemme mukana onkogeriatrisessa hoitomallissa. Käymme läpi onkologisten potilaiden hoitoketjua yliopistosairaalaan leikkauksiin ja sieltä takaisin sytostaattihoitoihin pyrkien poistamaan päällekkäistä toimintaa ja sujuvoittamaan potilastietojen ja kuvien siirtoa. Pidämme yllä korkealaatuista benigniä gynekologista kirurgiaa (ml. robottikirurgia) siten, että voimme tarjota palveluja oman HYVA-alueen ulkopuolelle. Jatkamme urogynekologisen laaturekisterin käyttöä.

Seksuaalirikosten uhrien satelliittikeskuksena (SERI) toimiessamme selvennämme HYVA-alueen kanssa työnjakoa, lisäämme osaamista ja viestintää toiminnasta sekä ammattilaiselle että kansalaisille.

Naistentautien ja synnytysten yksikön tavoitteena on taata turvallinen synnytys huomioiden vauvamyönteisyys ja perheen merkitys vastasyntyneelle. Valmistaudumme vuoden 2024 Vauvamyönteisyys-sertifikaatin auditointiin ja pyrimme lisäämään matalan riskin synnyttäjien hoitomallia. Tavoitteen saavuttamiseksi kehitämme jatkuvasti moniammatillista tiimityöskentelyä yliopistosairaaloiden kanssa. Lisääntymisterveyden ja äitiyshuollon alalla teemme tiivistä yhteistyötä hyvinvointialueen neuvoloiden ja avoterveydenhuollon kanssa saattaaksemme hoitopolut ja verkkosivut päiviteiksi ja karsiaksemme päällekkäisiä toimintoja. Viemme eteenpäin valtakunnallisen päihteitä käyttävien raskaana olevien naisten ja vauvaperheiden tukihanketta (VAURAS). Tutkimme ja kehitämme diabetesäitien hoitopolkua sekä synnytyspelkoisten vastaanottoja.

Sairaala Novassa syntyy n. kaksi tuhatta vauvaa vuosittain. Synnytystoiminnan jatkuvuuden kannalta yhteistyö lastentautien ja lastentautipäivystyksen suhteen on kriittinen, ja riittävästä lastenlääkärimäärästä Sairaala Novassa tulee huolehtia synnytysten turvaamiseksi.

Käymme keskustelua työnjaosta ja harmaista alueista lain ja asetusten muutokset huomioiden (raskauden keskeytyslaki). Varaudumme toimimaan mahdollisten asetusmuutosten mukaan sikiö- ja kohdunkaulan syövän (papa) seulontojen osalta. Tällä hetkellä kaikki sikiöseulonnat ja poikkeavien papa-seulontatulosten jatkotutkimukset toteutetaan Sairaala Novassa.

Koulutamme työn ohella kättilöitä, lääketieteen opiskelijoita sekä erikoistuvan vaiheen lääkäreitä. Heistä kasvaa meillä tärkeitä työntekijöitä, joten panostamme etenkin erikoistuvien lääkärien ohjaukseen uuden erikoistumisohjeen mukaisesti. Henkilökuntamme (7 % HYVA-työntekijöistä) sopeutuminen hyvinvointialueelle siirtymiseen ja sen mukanaan tuomiin haasteisiin on ensiarvoisen tärkeää, koska alamme uusien ammattilaisten kouluttaminen on pitkälinen prosessi.

Anestesiologia ja tehohoito

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Leikkaus-, anestesia- ja tehohoidon yksikkö hoitaa yhteistyössä leikkaavien erikoisalojen kanssa anestesia- ja leikkaustoimenpiteitä tarvitsevia potilaita ja tuottaa kipupoliklinikan palveluja. Yksikkö vastaa myös eri erikoisalojen potilaiden teho- tai valvontahoidon järjestämisestä. Tavoitteena ovat laadullisesti korkeatasoiset, potilasturvalliset ja inhimilliset hoitoprosessit, jotka ovat samalla kustannustehokkaita. Yksikkö on mukana sekä leikkaus- että tehohoidon kansallisissa vertaisarviointiryhmissä, joiden avulla voimme seurata oman toiminnan laatua ja kehittää hoitoprosesseja. Leikkauspotilaiden hoitoprosessien kehittämisessä päähuomio on ollut koko hoitoketjussa sisältäen lähetteen, leikkausta edeltävän valmistelun, toimenpiteen ja leikkauksenjälkeisen hoidon. Kehitystyötä on tehty yhteistyössä sairaanhoitopiirin alueen perusterveydenhuollon kanssa ja tätä yhteiskehittämistä on tarkoitus lisätä tulevalla hyvinvointialueella. Tavoitteina ovat leikkauspotilaan hyvä hoitokokemus ja käytettävissä olevien resurssien optimimaalinen hyödyntäminen.

Leikkaus-, anestesia- ja tehohoidon työn perustana on osaava ja riittävä moniammatillinen henkilöstö. Näin ollen yksikön henkilöstöjohtamisen strategia tavoitteita ovat henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden varmistaminen. Huomiota kiinnitetään työviihtyvyyttä lisääviin ja hyvää työilmapiiriä ylläpitäviin asioihin. Erityisen tärkeää on varmistaa uusien, eri ammattiryhmiin kuuluvien työntekijöiden riittävä ja hyvä perehdytys sekä ammatillinen tuki. Henkilöstön johtamisessa huomioidaan myös osaajien sitouttaminen esimerkiksi jatko- ja täydennyskoulutuksen sekä erilaisten suuntautumis- ja vastuualuevaihtoehtojen avulla. Yhtenä täydennyskoulutuksen painopisteenä on moniammatillisen tiimityöosaamisen lisääminen esimerkiksi simulaatiokoulutuksia hyödyntämällä.

Psykiatrian palvelualue

Toiminnan kuvaus

Psykiatrian palvelualue vastaa vaativasta lastenpsykiatrisesta, nuorisopsykiatrisesta ja psykiatrisesta tutkimisesta, avohoidosta ja konsultaatioista, kiireellisestä hoidosta sekä omaan tahtoon pohjautuvasta ja tahdosta riippumattomasta nuorisopsykiatrisesta ja psykiatrisesta osastohoidosta Keski-Suomessa sekä lastenpsykiatrisesta perhehoidosta. Lastenpsykiatria vastaa myös lasten vaativan lääkinällisen kuntoutuksen koordinoinnista Keski-Suomessa.

Psykiatrian palvelualue vastaa psykiatrian erikoisalojen päivystyksestä Keski-Suomessa ja toteuttaa psykiatriaan erikoistuvien lääkäreiden koulutusta.

Psykiatrian palvelualueen toiminta toteutuu tiiviissä yhteistyössä erityisesti laaja-alaisen sote-keskusten mtp-palvelujen sekä lasten, nuorten ja perheiden palvelujen kanssa.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Psykiatrian palvelualue 1 000 €	Psykiatrian palvelualue: hallinto, hankkeet	Vastaanottopalvelut	Osastotoiminta	Palvelualue yhteensä
Toimintatulot	3	635	1 264	1 902
Toimintamenot	-982	16 111	-18 473	-35 565
Toimintakate	-979	16 746	-17 209	-33 663

Psykiatrian palvelualue: hallinto, hankkeet

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Psykiatrian palvelualueen johdon työryhmä kokoontuu viikoittain eri teemojen (lapset ja nuoret, sairaalapalvelut, vastaanottopalvelut, johtaminen) mukaisesti. Johtotiimi kokoontuu kuukausittain kesätaukoa lukuun ottamatta.

Psykiatrian palvelualueen hallinnossa vuonna 2023 kehitetään ylihoitaja-ylilääkäri-työparien yhteistoimintaa sekä vuodeosastopalveluissa että vastaanottopalveluissa. Myös talouden seurannan ja paremman kustannusten hallinnan kehittäminen on palvelualueella painopisteenä. Itsemurhien ehkäisy -hanke jatkuu edelleen yhteistyössä mm. Eloisan ja kriisikeskus Mobilen kanssa.

Vastaanottopalvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Psykiatria

Psykiatrian palvelualueen aikuisten vastaanottopalveluissa tutkitaan ja hoidetaan potilaita, joilla on vakavia ja/tai monimuotoisia psykiatrisia oireita ja merkittävää toimintakyvyn heikkenemistä. Tutkiminen, arviointi ja hoito psykiatrian palveluissa on moniammatillista ja toteutetaan yhteistyössä läheisten ja verkoston kanssa.

Aikuispsykiatrian vastaanottopalveluihin ohjaututaan perustason palvelujen kautta tilanteessa, jossa perustason palvelut eivät riitä. Hoitokaudot ovat määräaikaista ja hoitovastuun siirtymisestä sovitaan lähettävän tahon ja potilaan kanssa. Konsultaatiopalveluilla tuetaan mtp-timien toimintaa tarpeen mukaan. Aikuisten vastaanottopalvelut on toiminnallisesti jaettu kolmeen kokonaisuuteen, joiden alla ovat diagnoosi- ja palvelutarvepohjaiset tiimit: Kiireellinen hoito, tunne-elämän häiriöt ja yleissairaalapsykiatria. Nuorten aikuisten hoito-ote läpäisee kaikki tiimit.

Vuonna 2023 psykiatrian vastaanottopalvelujen painopistealueena on hoitokeskustoittoiminnan kehittäminen, mukaan lukien yhteistyö psykiatrian akuuttityöryhmän ja kehitteillä olevan etäosastotoiminnan kanssa. Tavoitteena on osastokuormituksen vähentäminen avopalvelujen kehittämisen kautta. Toisena painopistealueena on yhdyspintatoiminnan optimointi yhteistyössä laaja-alaisen sote-keskuksen kanssa.

Nuorisopsykiatria

Nuorisopsykiatrialla tutkitaan ja hoidetaan 13–17-vuotiaita nuoria, joilla on vakavia ja/ tai monimuotoisia psykiatrisia oireita. Hoitokaudot ovat määräaikaista.

Tutkiminen, arviointi ja hoito nuorisopsykiatrian palveluissa on moniammatillista ja toteutetaan yhteistyössä läheisten ja verkoston kanssa. Hoidon suunnittelussa ja toteutuksessa hyödynnetään oirekuvaan liittyviä hoitomalleja, mutta toiminta on jaettu palvelutarpeen kiireellisyyden ja intensiteetin mukaisiin tiimeihin. Nuorisopsykiatrian vastaanottopalveluihin ohjaututaan perustason palvelujen kautta tilanteessa, jossa perustason palvelut eivät riitä. Konsultaatiopalveluilla tuetaan nuorten mtp-timien toimintaa tarpeen mukaan. Psykiatrian palvelualue vastaa myös nuorisopsykiatrian päivystyspalveluista.

Nuorisopsykiatrian painopistealueena vuonna 2023 on DKT-pohjaisen virtuaalivalmennuksen (Virva) toiminnan käynnistäminen, tavoitteena osastokaudojen ehkäisy ja lyhentäminen sekä avohoidon toimintamallien monipuolistaminen. Toisena painopistealueena on yhdyspintatoiminnan optimointi yhteistyössä lapset, nuoret ja perheet -vastualueen kanssa.

Lastenpsykiatria

Lastenpsykiatrialla tutkitaan ja hoidetaan alle 13-vuotiaita lapsia, joilla on vakavia ja/ tai monimuotoisia psykiatrisia oireita. Lastenpsykiatrialla hoidetaan tarvittaessa myös perheitä, joissa raskausaikaan liittyy erityisiä pulmia. Tutkiminen, arviointi ja hoito lastenpsykiatrian palveluissa on moniammatillista ja toteutetaan yhteistyössä läheisten ja verkoston kanssa. Lastenpsykiatrian vastaanottopalveluihin ohjaututaan perustason palvelujen kautta tilanteessa, jossa perustason palvelut eivät riitä. Konsultaatiopalveluilla tuetaan lasten mtp-tiimien toimintaa tarpeen mukaan. Lastenpsykiatrian päivystys on keskitetty KYS:aan.

Tutkimukset ja hoito lastenpsykiatrialla perustuvat monitoimijaiseen arviointiin, hoidon suunnitteluun ja toteuttamiseen ja edellyttävät siten yhteistyötä lapsen perheen sekä verkostojen kanssa. Lastenpsykiatria on myös mukana Lastensuojelun moniammatillisessa asiantuntijaryhmässä (Master) toteuttamassa erityistä ja monialaista osaamista vaativien lasten hoidon ja toimintakyvyn tuen palvelukokonaisuuden suunnittelua.

Lastenpsykiatrian painopistealueena vuonna 2023 on LIPSY-toiminnan (Lastenpsykiatrian intensiivisen hoidon perheyksikkö) käynnistäminen ja vakiinnuttaminen. Toisena painopistealueena on yhdyspintatoiminnan optimointi yhteistyössä lapset, nuoret ja perheet -vastuualueen kanssa.

Osastotoiminta

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Psykiatria

Aikuisten psykiatrisessa osastohoidossa hoidetaan potilaita, joille avohoidon keinot eivät ajankohtaisesti riitä tai sovellu. Aikuisten osastoja on yhteensä viisi. Niistä kaksi tulee sijoittumaan vuoden 2023 aikana vanhan sairaalan F1 ja F2 alueille. Potilaita tulee osastohoitoon kaikkina viikonpäivinä ja vuorokauden aikoina.

Osastohoito perustuu yksilölliseen hoidontarpeen arviointiin, lääkärin läheteeseen, hoitosuunnitelmaan ja kiireellisyyteen. Hoito toteutetaan moniammatillisesti. Hoidossa huomioidaan potilaan elinympäristö, vertaistuki ja läheiset, erityisesti lapset. Tärkeää on myös huomion kiinnittäminen somaattiseen terveydentilaan ja sosiaaliseen toimintakykyyn.

Psykiatrian vuodeosastopalvelujen painopistealueena vuonna 2023 on F1 ja F2 alueille sijoittuvien osastojen toiminnan käynnistäminen sekä uudelleen strukturointi erityisesti toiminnallisen hoidon kehittämisen kautta. Toisena painopistealueena on keinovalikoiman kehittäminen osastojen ylikuormitustilanteen parempaan hallintaan.

Nuorisopsykiatria

Nuorisopsykiatrian osasto on tarkoitettu 13–17-vuotiaille nuorille, jotka tarvitsevat nuorisopsykiatrista sairaalahoitoa. Potilaita tulee osastohoitoon kaikkina viikonpäivinä ja vuorokauden aikoina.

Osastohoidon sisältö perustuu yksilölliseen hoidontarpeen arviointiin ja kiireellisyyteen. Hoito toteutetaan lain ja asetusten sekä Käypä hoito -suositusten ja vaikuttavien hoitomuotojen mukaisesti huomioiden hoidon eettiset periaatteet ja hoitoketjun toimivuus. Hoito perustuu hoitosuunnitelmaan ja toteutetaan moniammatillisesti. Nuorten osastohoidossa tulee huomioida myös perhe ja muu lähiverkosto.

Nuorisopsykiatrian vuodeosastopalvelujen painopistealueena vuonna 2023 on toisen nuorisopsykiatrian osaston (A7) käynnistäminen ja toiminnan strukturointi sekä osaston K7 toiminnan uudelleen strukturointi nuorisopsykiatriseksi intensiivisen hoidon osastoksi.

Lastenpsykiatria

Lastenpsykiatrian osastohoito toteutetaan keskittämisasiasetuksen mukaisesti KYS:ssä yhteistyössä lastenpsykiatrian vastaanottopalvelujen kanssa. Vuoden 2023 alussa käynnistynyt LIPSY-yksikkö todennäköisesti vähentää KYS-osastohoitopalvelujen käyttöä ja vähentää jonotusaikoja. Tämä on myös lastenpsykiatrian toiminnan painopistealue vuonna 2023.

Päivystys ja ensihoito

Toiminnan kuvaus

Päivystyksen ja ensihoidon palvelualue vastaa äkillisesti sairastuneiden henkilöiden ensihoidosta ja päivystyshoidosta 24/7 sekä päivystyspotilaiden osastohoidosta päivystysosastolla.

Päivystyspoliklinikalla hoidetaan lisäksi arkisin klo 16–22 ja viikonloppuisin sekä juhlapäivinä klo 8–22 Jyväskylän yhteistoiminta-alueen piiriin kuuluvien kuntalaisten kiireellistä hoitoa edellyttävät sairaudet ja tapaturmat.

Yhteispäivystykseen on keskittynyt vakavimmin sairastuneiden ja loukkaantuneiden potilaiden hoito Keski-Suomessa. Päivystys tekee yhteistyötä yliopistosairaaloitten kanssa hoitoketjujen kehittämisessä.

Päivystyksen akuuttigeriatri kehittää vanhusten akuuttihoitoa maakunnan tasolla.

Palvelualueella koulutetaan akuuttilääketieteen erikoislääkäreitä sekä muiden erikoisalojen lääkäreitä. Sekä lääketieteen että hoitotyön ammattilaisia ohjataan perustutkinnon suorittamista varten. Oppilaitosten kanssa tehdään yhteistyötä mm. lääkkeenmäärämishoitajien koulutuksessa.

Ensihoidon kenttäjohtotoiminta sekä lääketieteellisen hoidon vastuu on päivystyksen ja ensihoidon palvelualueella.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Päivystys- ja ensihoito 1 000 €	Päivystyspoliklinikka: hallinto, hankkeet	Päivystyspoliklinikka	Päivystysosasto	Ensihoito- ja sairaankuljetus	Palvelualue yhteensä
Toimintatulot	321	2 164	797	22	3 304
Toimintamenot	-4 375	-16 648	-5 973	-2 437	-29 433
Toimintakate	-4 054	-14 484	-5 176	-2 415	-26 129

Päivystyspoliklinikka: hallinto, hankkeet

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Päivystyksen ja ensihoidon palvelualueella ei ole tällä hetkellä käynnissä olevia omia hankkeita. Kehitämme edelleen akuuttilääketieteen toimintaa yhteistyössä muiden erikoisalojen kanssa. Koko palvelualue tekee tiivistä yhteistyötä etenkin muiden sairaalapalveluiden palvelualueiden, laaja-alaisen sote-keskuksen ja pelastuslaitoksen kanssa.

Päivystyspoliklinikka

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Päivystyspoliklinikka vastaa äkillisesti vakavasti sairastuneiden tai vammautuneiden henkilöiden hoidosta 24/7. Yhteispäivystyksessä aloitetaan esim. sydäninfarktien, rytmihäiriöiden, aivoverenkiertohäiriöiden, lonkkamurtumien, liikenneonnettomuusvammojen, vakavien infektioiden, sisäelinten vakavien toimintahäiriöiden sekä vakavien mielen-terveyden häiriöiden hoito. Päivystykseen lähetetään sellaisia potilaita, joiden äkillistä sairautta tai vammaa ei pystytä hoitamaan missään muualla. Myös monen pitkäaikaissairauden äkillisten pahenemisvaiheiden hoito toteutetaan päivystyspoliklinikalla.

Tämän lisäksi yhteispäivystyksessä toimii Jyväskylän kiirevastaanotto virka-ajan ulkopuolella (ei kuitenkaan klo 22 – 08).

Päivystysapu 116117 –puhelinpalvelu on ulkoistettu klo 16-08 arkisin ja viikonloppuisin sekä arkipyhinä koko vuorokauden ajan. Ensihoidon puhelinkonsultaatiot lääkäreille hoitaa viikonloppuisin sama toimija.

Päivystyspoliklinikalla koulutetaan sekä lääketieteen että hoitotyön opiskelijoita yhteistyössä oppilaitosten kanssa.

Vuonna 2023 pyrimme estämään ja tarvittaessa sujuvasti hoitamaan päivystyksen ruuhkatilanteet. Tämä edellyttää yhteistyötä koko sote-toimijoiden kentän sekä pelastuslaitoksen kanssa.

Päivystysosasto

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Päivystysosastolla hoidetaan äkillisesti sairastuneita potilaita kaikilta lääketieteen erikoisaloilta. Tavoitteena on keskittää osastolle sellaiset potilaat, joiden sairaus tai vamma edellyttää lyhytaikaista (alle 1,5 vrk pituista) vuodeosastohoitoa.

Osasto toimii kohorttiyksikkönä epidemia- ja pandemia-aikana. Mm. korona-, influenssa- ja noroinfektiot hoidetaan päivystysosastolla, jos potilas tarvitsee sairaalahoitoa. Osastolla on myös säteilysuojattu tila, jossa voidaan hoitaa radioaktiivisella aineella hoidettavia potilaita.

Päivystysosastolla on valmius hoitaa kaikki sairaalan monitoriseurantaa tarvitsevat potilaat teho- ja valvontahoidon ulkopuolella.

Painopistealueena vuonna 2023 on henkilökunnan veto- ja pitovoiman kehittäminen. Osaston henkilökunta on koko koronapandemian ajan ollut vastaanottamassa ja hoitamassa pandemian aiheuttamat kovimmat haasteet. Tämä tulee nyt esille jaksamisen tukemisen tarpeena. Pyrimme ohjaamaan potilasvirtoja tarkoituksenmukaisesti päivystyspoliklinikalta sairaalan sairaansijoille. Hyvin toimiva päivystysosasto on edellytys päivystyspoliklinikan sujuvalle toiminnalle.

Ensihoito ja sairaankuljetus

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Ensihoidon kenttäjohtotoiminta hoidetaan Päivystyksen ja ensihoidon palvelualueelta. Ensihoitotoiminnan lääketieteellinen vastuu on ensihoidon ylilääkärillä. Toiminta edellyttää tiivistä yhteistyötä Pelastuslaitoksen kanssa.

Kenttäjohto seuraa jatkuvasti viranomaistoimintaa maakunnan alueella ja sen reunoilla. Yhteistyötä tehdään ympäröivien maakuntien kanssa. Tarvittaessa vuorossa oleva kenttäjohtaja lähtee tapahtumapaikalle esim. onnettomuustilanteessa.

Vuonna 2023 selvitämme mahdollisuutta yhdistää voimavaramme muun ensihoidon kanssa siten, että tästä terveydenhuollon toiminnasta muodostuu maakunnan asukkaille hyvin toimiva kokonaisuus.

Sairaalapalvelut Nova

Toiminnan kuvaus

Sairaalapalvelut Novan palvelualue on monipuolisia potilaan laadukkaaseen ja turvalliseen hoitoon tähtäviä palveluita tarjoava palvelualue, jonka rooli potilaiden hyvän hoidon, lääkehuollon, kuntoutuksen ja erilaisten hoidollisten palveluiden antamisessa on merkittävä.

Palvelualueeseen kuuluu somatiikan vuodeosastopalvelut, apuvälinepalvelut, sairaala-apteekki, osastonsihteeripalvelut, hoitokeskus, sekä tilannekeskus, joka pitää sisällään keskitetyn henkilöstöresurssiyksikön. Kokonaisuutta johdetaan palvelujohtajan ja neljän palvelu voimin.

Toiminta pohjautuu hyvinvointialueen voimassa olevaan strategiaan ja sen tavoitteisiin. Keski-Suomen väestölle ja muille asiakkaille tuotetaan kansallisiin ja kansainvälisiin suosituksiin perustuvia oikea-aikaisia palveluita, hoitoja ja tutkimuksia yhteistyössä keskeisesti potilaan/asiakkaan tarvitsemiin palveluihin liittyvien, toimijoiden kanssa. Tavoitteena on laadukas ja vaikuttava asiakaslähtöinen palvelu. Sairaalapalvelut Nova ovat osa laadukasta ja vaikuttavaa hoitoketjua. Erityistä huomiota kiinnitetään asiakaspalveluun myönteisen asiakaskokemuksen tuottamiseksi asiakkaille, potilaille sekä heidän läheisilleen.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Sairaalapalvelut Nova 1 000 €	Sairaalapalvelut Nova: hallinto, hankkeet	Vuodeosasto - palveluiden henkilöstö	Sairaalapalvelut Nova Osastotoiminta	Sairaala- apteekki	Osastonsihteeripalvelut	Apuvälinekeskus	Palvelualue yhteensä
Toimintatulot	0	0	212	382	50	120	763
Toimintamenot	-194	-12 511	-4 589	-4 420	-6 731	-7 229	-35 674
Toimintakate	-194	-12 511	-4 377	-4 039	-6 681	-7 109	-34 911

Sairaalapalvelut Nova hallinto, hankkeet

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Sairaalapalvelut Novan palvelualueella ei ole tällä hetkellä omia hankkeita. Toimintakertomusvuoden 2023 aikana osallistutaan toiminnan kehittämiseen yhdessä muiden palvelualueiden ja vastuualueiden kanssa.

Sairaalapalvelut Nova / Osastotoiminta

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Vuodeosastot sekä hoito- ja tilannekeskus

Vuodeosastopalveluissa tuotetaan sisätauti- ja keuhkosairauksien, neurologian ja kuntoutuksen, syöpä- ja verisairauksien, sekä operatiivisten potilaiden tarvitsemää erikoissairaanhoidon vuodeosastohoitoa.

Hoitokeskus toteuttaa avohoidossa vastaanottopalveluissa suunniteltuja hoitoja; lääkahoitoja ja toimenpiteitä, sekä niiden jälkeistä valvontaa. Toiminta säästää vuodeosastohoidon tarvetta.

Tilannekeskus jakautuu Henkilöstöresurssiyksikköön, potilaskoordinaatioon ja resurssi-suunnitteluun.

Painopistealueet vuodelle 2023:

- Yhteistyön aloittaminen/kehittäminen yhdessä maakuntien vuodeosastojen kanssa
- sairaansijojen joustava, tarkoituksenmukainen käyttö
- maakunnallisen varahenkilöstön kehittäminen
- Sairaala Novan sairaansijojen joustava, tarkoituksenmukainen käyttö
- joustava yhteistyö päivystysalueen kanssa (päivystys, teho, POS)
- panostetaan hoitajien (sh, lh) rekrytointiin (vetovoima, pitovoima)
- Tilannekeskuksen kehittäminen
- riittävä varahenkilöstö (rekrytointi, pitovoima)
- tilannekatsausten kehittäminen

Sairaala-apteekki

Toiminnan kuvaus

Sairaala-apteekissa työskentelee yhteensä yli 70 ammattilaista kuten proviisoreja mukaan lukien lääkitysturvallisuuskoordinaattori, farmaseutteja ja farmanomeja sekä yksi laskutuksen tarkastaja. Sairaala-apteekki vastaa Keski-Suomen hyvinvointialueen julkisesta lääkehuollosta, joka perustuu hankintalain mukaisesti kilpailutettuun, turvalliseen ja kattavaan peruslääkevalikoimaan sekä velvoitevarastoinnin ylläpidosta. Lisäksi asiakaina on myös yksityisiä toimijoita kuten esimerkiksi Sydänsairaala ja Jokilaakson Terveys. Sairaala-apteekki valmistaa ja saattaa käyttökuntoon lääkkeitä, joita ei ole tehdasvalmisteenä saatavilla mm. pienten lasten lääkkeitä ja kipukasetit sekä solunsalpaaja-annokset. Antibioottiroboteilla käyttökuntoon saatetaan vuosittain yhteensä noin 100 000 annosta kefuroksiimia ja piperacillin/tatsobaktaamia. Robotilla valmiiksi laimennettuja kefuroksiimeja toimitetaan myös Mikkeliin, Eloisan alueelle. Sairaala-apteekki lisää lääkehoidon turvallisuutta ohjeistuksilla, koulutuksilla ja yksikkökäynneillä sekä automaatiolla. Lisäksi Novassa on otettu ensimmäisenä Suomessa käyttöön lääkkeitä yksittäispakkaava laite, jonka ansiosta potilaalle jaettu lääke on yksittäin nimetty ja varustettu QR-koodilla->

lääkitysturvallisuus paranee. Osastofarmasiapalveluja tarjotaan lisääntyvästi Sairaala Novassa ja myös hyvinvointialueella laajemminkin on suunnitelmassa saada osastofarmasiapalveluja lähelle eri puolille aluetta.

Lääkehuollon - ja hoidon päämääränä on, että oikea lääke menee oikealla annoksella oikeaan aikaan oikeata annostelureittiä käyttäen oikealle potilaalle ja lääkkeiden anto myös dokumentoidaan ja se voidaan jäljittää potilastietojärjestelmässä.

Sairaala-apteekin painopistealueet vuonna 2023:

- HVA:n yhteisen "ison" Lääkehoitosuunnitelman tekeminen moniammatillisena yhteistyönä
- koko hyvinvointialueen osasto- ja yksikkökäyntien vuosikellottaminen ja käyntihavaintojen seurannan tehostaminen
- lääkehuoltoon ja lääkkeiden oikeaan käyttöön liittyvien ohjeiden päivittäminen ja jalkauttaminen koko hyvinvointialueelle
- älylääkekaappien integroiminen potilastietojärjestelmän kanssa
- Unit dose- laitteen lopullinen hyväksyntä ja laitteen täyden kapasiteetin käyttöönotto

Osastonsihteeripalvelut

Osastonsihteeripalvelut tuottavat tällä hetkellä Sairaala Novan kliinisten erikoisalojen tarvitsemat potilastyöhön liittyvät sihteeripalvelut keskitetysti. Vuoden 2023 aikana hyvinvointialueen kliininen sihteerityö keskitetään Osastonsihteeripalveluiden alle. Siirtyjissä on monenlaisilla ammattinimikkeillä olevia työntekijöitä esim. tekstinkäsittelijä, sihteeri, resurssisuunnittelija jne. Siirtojen jälkeen työntekijöitä tulee olemaan noin 200.

Sihteerityön keskeisimmät työtehtävät ovat läheteiden käsittely, määräysten toteuttaminen, digitaalisten saneluiden purku, asiakaspalvelu kasvokkain ja puhelimesta, sekä asiakirjahallintaan liittyvät tehtävät. Osalla sihteeristä on tästä poikkeavat tehtäväkuvat.

Osastonsihteeripalveluiden alla toimii myös koko hyvinvointialueen puhelut välittävä Puhelinpalvelu. Puhelinpalvelu siirtynee vuoden 23 aikana Laaja-alaisen sotekeskukseen Omaks:n yhteyteen.

Palveluyksikön keskeisimmät painopiste-/kehittämiskohteet ovat:

- Hallitut henkilöstösiirrot maakunnasta ja tästä johtuvat esimiestyön järjestelyt
- Yhteistyön tiivistäminen yksikköjen, esihenkilöiden ja sihteerien välillä sekä sihteerityön käytänteiden yhtenäistäminen
- Henkilöstön rekrytointi, koulutus ja perehdyttäminen sekä veto- ja pitovoimasta huolehtiminen

Apuvälinekeskus

Apuvälinekeskukseen on keskitetty hyvinvointialueen kaikkien apuvälineiden hallinta (omistus, hankinta ja kilpailutus) sekä apuvälinepalveluprosessin ohjeistus. Apuvälinekeskuksen poliklinikalle on keskitetty liikkumisen erityisapuvälinepalvelut, ympäristönhallintalaitteet sekä kommunikaation apuvälinepalvelut.

Palveluyksikön keskeisimmät kehittämiskohteet ovat:

- hyväksin apuvälinepalvelujen saatavuuden parantaminen
 - apuvälinepalvelupisteiden palveluverkko yhdessä sote-keskusten kanssa
 - huoltojen organisointi yhdessä lääkintätekniiikan kanssa
 - vuodeosastojen (ei Nova) apuvälinepalvelujen organisointi ja apuvälineiden omistajuus
 - palvelutalojen apuvälinepalvelujen organisointi ja apuvälineiden omistajuus
- hyväksille yhtenäiset apuvälineiden saatavuusperusteet
 - tulossa uudet valtakunnalliset saatavuusperusteet 2/23
 - erityisesti yksilöllisten apuvälineiden yhtenäiset saatavuusperusteet
 - avustajakoirien myöntämisen yhtenäistäminen ja osaamisen lisääminen
- kommunikaatiokeskus Tikoteekin toiminnan kehittäminen
 - riittävät resurssit
 - yhteistyöverkoston luominen

Alueellinen osastotoiminta

Toiminnan kuvaus

Alueelliseen osastotoimintaan kuuluu perustason lyhytaikainen sairaalahoito, palliatiivinen keskus ja asiantuntijayksikkö. Pitkäaikaista laitoshoidtoa on Viitasaaren ja Pihtiputaan sairaaloissa akuutin hoidon ja kuntoutuksen lisäksi. Vanhuspalvelulain muutoksen myötä pitkäaikainen laitoshoidto päättyy vuoden 2027 loppuun mennessä ja toiminnan lopettamisen suunnittelua tehdään yhteistyössä Koti- ja asumispalveluiden vastuualueen kanssa. Karstulan kuntoutusosastolla toteutetaan myös arviointi- ja kuntoutusjaksoja, joille voidaan tulla palveluohjauksen kautta.

Jyväskylässä ja Jämsässä toimivat kotisairaalat, jotka tuottavat sairaalatasoista hoitoa potilaiden kotiin ja palveluasumisyksiköihin. Karstulassa, Viitasaarella ja Jämsässä toimivat satelliittidialyysiyksiköt, joiden toiminnallisesta ja taloudellisesta vastuusta hyvinvointialueella neuvotellaan konservatiivisen palvelualueen munuaiskeskuksen kanssa.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Alueellinen osastotoiminta 1 000 €	Sairaalapalvelut maakunta: hallinto, hankkeet	Osastotoiminta	Palvelualue yhteensä
Toimintatulot	0	6 996	6 996
Toimintamenot	156	43 149	43 306
Toimintakate	-156	-36 154	-36 310

Osastotoiminta

Alueellinen osastotoiminta tuottaa perustason lyhytaikaista sairaalahoitoa ja kuntoutusta Keski-Suomessa 11 sairaalassa yhteensä 503 sairaansijalla Jokilaakson sairaala mukaan luettuna. Hoidontarpeenarviointi tehdään terveyskeskuksen vastaanoton, erikoissairaanhoidon päivystyksen tai osastonlääkärin toimesta. Osastoilla potilaita hoidetaan moniammatillisesti diagnoosin ja hoito- tai kuntoutussuunnitelman mukaisesti.

Osastotoiminnan painopistealueet:

- Toimintamallien yhtenäistäminen
 - Yhdenvertaisten ja tasalaatuisten palvelujen turvaamiseksi osastotoiminnassa koko hyvinvointialueella
- Ohjeiden ja koulutusten yhtenäistäminen
 - Toiminnan tueksi ja osaamisen ja laadun varmistamiseksi
- Yhteistyön tiivistäminen Ikääntyneiden asumispalveluiden ja Kotihoidon- ja tuki- palveluiden kanssa
 - Potilaiden jatkohoitoon siirtymisprosessin tehostaminen
- Henkilöstöresurssin tarkastelu kokonaisuutena
 - Riittävän resurssin varmistaminen
- Toimintojen mahdollisen keskittämisen tarkastelu

- Tiettyjen potilasryhmien jatkohoidon mahdollisen keskittämisen avulla pyritään jatkohoidon ja kuntoutuksen entistä parempaan laatuun.
- Henkilöstöresurssin ja osaamisen mahdollisimman kustannustehokas hyödyntäminen toimintojen turvaamiseksi koko hyväks alueen potilaille ja asukkaille

Palliatiivinen keskus

Palliatiiviseen keskukseseen sisältyy palliatiivinen poliklinikka, kotisairaala, erityistason vuodeosastopaikat ja psykososiaalisen tuen palvelut.

Jyväskylässä ja Jämsässä toimivat kotisairaalat, jotka tuottavat sairaalatasoista hoitoa potilaiden kotiin ja palveluasumisyksiköihin. Maakunnallisesti Jyväskylän kotisairaalan satelliittiyksiköiden toimintaa pilotoidaan saattohoitopotilaiden osalta vuosina 2022–2023. Jyväskylän kotisairaalan kuuluu myös KOHTA-yksikkö (kotisairaalan yhden hengen hoidon tarpeen arviointi -yksikkö), jonka toimintaa kehitetään alueellisen tarpeen mukaan.

Palliatiivisen keskuksen painopistealueet:

- Erityistason palliatiivisen hoidon koordinointi ja toteutus
- Palliatiivisen ja saattohoidon lääkäri- ja hoitajakonsultaatiot
- Palliatiivisen hoidon osaamisen vahvistamisen ja kehittämistyön koordinointi koko hyvinvointialueella
- Palliatiivisen hoidon ja lääketieteen opetuksen ja koulutuksen yksikkönä toimiminen

Asiantuntijayksikkö

Asiantuntijayksikköön kuuluu keskitetty potilassijoittelu, hoitokeskustoiminta ja perehdytysyksikkö. Keskitetyn potilassijoittelun siirto/sijoitusraportit tuotetaan johdon tueksi, raportit ovat luotettavia ja ajantasaisia. Resurssin lisäyksen myötä yhteyshoitajien saavutettavuus paranee myös virka-ajan ulkopuolella, mikä nopeuttaa jatkohoitoon siirtymisprosessia. Yksikköön kuuluu myös perusterveydenhuollon hoitokeskus, joka toteuttaa avohoidossa vastaanottopalveluissa suunniteltuja lääkehoitoja ja toimenpiteitä sekä niiden jälkeistä seurantaa. Toimintaa kohdennetaan myös koko alueen osastohoidossa olevien potilaiden vaativiin toimenpiteisiin sekä haavanhoitoihin.

Asiantuntijayksikön painopistealueet:

- Yhtenäinen keskitetyn potilassijoittelun toimintamallin luominen potilaiden sijoittamiseksi perusterveydenhuollon osastoille
 - Tehostaa potilaspaikkojen käyttöä, saada oikeat potilaat oikeaan paikkaan.
 - Siirrot tehdään tasa-arvoisesti jonotusaikaan nähden,
 - Sijoittelu on asiantuntevaa ja tehdään profiilien mukaisesti, jotta potilas saa tarpeenmukaisimman ja asiantuntevimman hoidon.
- Hoitokeskuksen toiminnan avulla vähennetään osastohoidon tarvetta.

**Keski-Suomen hyvinvointialueen
käyttösuunnitelma 2023
Pelastustoimi**

PELASTUSTOIMI.....	3
Keski-Suomen pelastuslaitos.....	4
Pelastustoimen riskienhallinta.....	4
Riskienhallinta, pelastustoimi yhteiset.....	5
Pelastustoimen valvontapalvelut.....	6
Varautuminen ja väestönsuojelu.....	6
Pelastustoiminta.....	8
Pelastustoiminta yhteiset.....	8
Viestiyksikkö.....	9
Tekninen yksikkö.....	9
Eteläinen toiminta-alue.....	10
Pohjoinen toiminta-alue.....	10
Ensihoito.....	11
Ensihoito yhteiset.....	11

PELASTUSTOIMI

Toimialan kuvaus

Pelastustoimella tarkoitetaan tehtävää, joka koostuu tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäisystä, väestönsuojelusta sekä pelastustoiminnasta. Onnettomuuksien ehkäisy, pelastustoiminta, varautuminen ja väestönsuojelu muodostavat pelastustoimen tehtäväkokonaisuuden. Suomessa hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin pelastuslaitokset hoitavat pelastustoimen tehtävät alueellaan. Pelastuslaitosten valmius kattaa kaikki onnettomuustapaukset päivittäisistä onnettomuuksista suuronnettomuuksiin asti.

Keski-Suomen pelastuslaitos tuottaa alueen ihmisille ja yrityksille korkeatasoiset pelastustoimen palvelut onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja antaa nopeaa, tehokasta ja tuoksellista apua onnettomuustilanteissa kaikissa olosuhteissa. Keski-Suomen pelastuslaitos tuottaa lisäksi Keski-Suomen hyvinvointialueen omaa ensihoitopalvelutuotantoa.

Määrärahan jakautuminen vastuualueittain

Pelastustoimi, 1 000 €	Toimiala yhteensä
Toimintatulot	6 025
Myyntitulot	769
Maksutulot	0
Tuet ja avustukset	5 207
Muut toimintatulot	50
Toimintamenot	-38 818
Henkilöstömenot	-31 839
Palvelujen ostot	-2 264
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 570
Avustukset	-100
Muut toimintamenot	-2 045
Toimintakate	-32 793

KESKI-SUOMEN PELASTUSLAITOS

Toiminnan kuvaus

Henkilöstö on pelastuslaitoksen tärkein voimavara.

Tulevaisuuden tekijöitä tarvitaan yhteiskunnan peruspalveluita tuottaviin pelastustoimen organisaatioihin. Keski-Suomen pelastuslaitos tarvitsee lisää päätoimista ja sopi-mushenkilöä turvaamaan yhteiskuntamme arkea, häiriötilanteita ja poikkeusoloja. Pelastustoimi tuottaa turvallisuutta.

Onnettomuuksien ehkäisy, pelastustoiminta, varautuminen ja väestönsuojelu ja jatku-vuudenhallinnan kehittäminen ovat päätoimintojamme. Pelastuslaitos tuottaa hyvinvointialueen omaa ensihoitopalvelua.

Määrärahan jakautuminen palvelualueittain

Keski-Suomen pelastuslaitos, 1 000 €	Pelastustoimen riskienhallinta	Pelastustoiminta	Ensihoito	Vastuualue yhteensä
Toimintatulot	189	916	4 920	6 025
Toimintamenot	-4 102	-19 071	-15 645	-38 818
Toimintakate	-3 913	-18 155	-10 725	-32 793

Pelastustoimen riskienhallinta

Toiminnan kuvaus

Pelastustoimen riskienhallintapalvelut, onnettomuuksien ehkäisy sekä varautuminen ja väestönsuojelu, ovat järjestelmällistä pelastuslaitoksen lakisäateistä toimintaa, joka sisältää riskianalyysin sekä palveluiden suunnittelun, toteutuksen, seurannan ja mahdollisesti tarvittavat korjaavat toimenpiteet.

Normaali- ja häiriötilanteiden sekä poikkeusolojen uhkien kartoituksen, palontutkinnan tulosten sekä onnettomuuskehityksen seurannan kautta tehtävä riskianalyysi vaikuttaa palveluverkon ja palveluiden suunnitteluun sisäministeriön normiohjauksen mukaisesti.

Pelastuslaitos on palvelutasopäätöksen ja valtioneuvoston periaatepäätöksen *Yhteiskunnan turvallisuusstrategia 2017* mukaisesti jatkanut maakunnan turvallisuus- ja varautumisasioiden kehittämistä yhdessä maakunnan kokonaisturvallisuuden toimijoiden kanssa. Työskentely on tapahtunut erilaisissa yhteistyöverkostoissa, kuten maakunnallisessa turvallisuus- ja valmiustoimikunnassa (KSTURVA) ja sen sihteeristössä.

Pelastustoimen palveluiden kehittäminen ja lakisäateisen tason turvaaminen edellyttävät suunnitelmallista pelastustoimen varallaolojärjestelmän purkamista ja kiireellisen pelastustoiminnan varmistamista toimintavalmiusaikojen mukaisesti maakunnan I ja II -riskiluokan alueilla.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

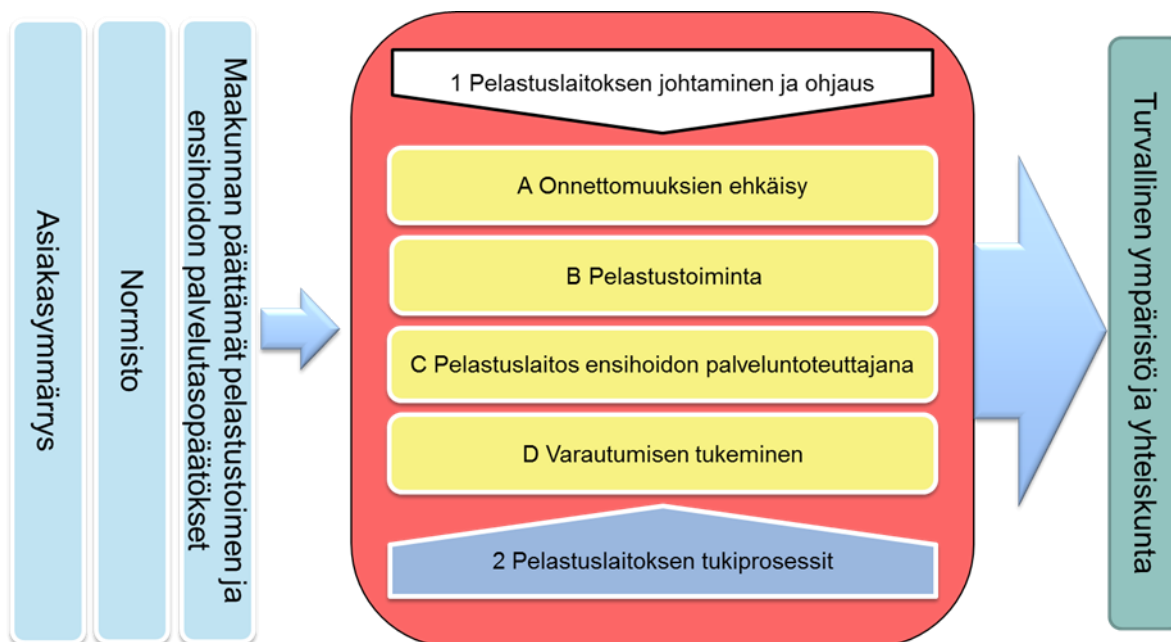
Riskienhallinta 1 000 €	Riskienhallinta, pela	Varautuminen, pela	Onnettomuuksien ehkäisy, pela	Palvelualue yhteensä
Toimintatulot	189	0	0	189
Toimintamenot	-4 102	0	0	-4 102
Toimintakate	-3 913	0	0	-3 913

Riskienhallinta, pelastustoimi yhteiset

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet tulevat sisäministeriön asetuksesta pelastustoimen palvelutasopäätöksestä 1225/2022.

Ydinprosesseista onnettomuuksien ehkäisyn ja varautumisen roolit ovat korostumassa (kuva 1). Pelastuslaitoksen oman toiminnan varmistamiseen häiriötilanteissa on kiinnitettävä aiempaa enemmän huomiota. Keski-Suomen pelastuslaitos tuottaa korkeatasoisia ja kustannustehokkaita turvallisuuspalveluita asiakkailleen. Tukiprosesseissa toimialan ja viranomaisten yhteisten ICT-järjestelmien mm. turvallisuusverkon laajempi käyttöönnotto edellyttää pelastuslaitokselta merkittäviä taloudellisia panostuksia tila- ja tietoturvallisuuden parantamiseen. Asiakkaiden ja henkilöstön tietosuoja sekä kyberuhkat edellyttävät parempaa tietoturva.

Kuva 1. Pelastuslaitoksen prosessikartta esittää kokonaiskuvan ja kuvaa organisaation ydinprosessit

Onnettomuuksien ehkäisytyö on kansalaisten, yhteisöjen, yritysten ja muiden viranomaisten ohjaamista ja neuvontaa sekä turvallisuusviestintää palo- ja poistumisturvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä. Lisäksi onnettomuuksien ehkäisytyö edellyttää viranomaisyhteistyötä kaavoituksen, rakennusvalvonnan ja sosiaaliviranomaisten kanssa. Merkittävin onnettomuuksien ehkäisyn tehtävä on pelastuslaissa 379/2011 ja laissa

vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005 pelastusviranomaiselle säädetty valvontatoiminta.

Pelastustoimen valvontapalvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Valvontatoiminta koostuu palotarkastuksista ja muista valvontatoimenpiteistä, kuten asiakirjavalvonnasta. Palotarkastuksia toteutetaan määräaikaisina ja etukäteen ennakoimattomina ylimääräisinä palotarkastuksina perustuen muiden viranomaisten, yhteisöjen, yritysten ja kansalaisten toimittamiin ilmoituksiin ja neuvontapyyntöihin. Lisäksi palotarkastuksia suoritetaan uudisrakennusten ja muutostyökohteiden käyttöönottovaiheessa.

Valvontatoimintaa ohjaa pelastuslain 379/2011 79§:n mukainen valvontasuunnitelma. Valvonnan suunnittelu perustuu riskien arviointiin ja aiempien vuosien toteutuneisiin valvontatehtäviin. Vuoden 2023 valvontasuunnitelmassa on määritetty vuonna 2023 määräaikaiseen valvontaan nousevien kohteiden määrä ja muiden valvontatehtävän toteuttamiseen vaadittavien toimenpiteiden arvioitu määrä sekä tarvittavat resurssit. Vuonna 2023 tehostetaan valvontatoiminnan yhtenäistämistä ja ohjeistamista Keski-Suomen pelastuslaitoksen toiminta-alueella sekä kemikaalilainsäädännön alaisen valvontavelvoitteen toteuttamista.

Turvallisuusviestinnällä tarkoitetaan esimerkiksi erilaisten tilaisuuksien, median ja sosiaalisen median keinoin toteutettua kansalaisten, yritysten ja yhteisöjen turvallisuuskulttuurin kehittämiseen pyrkivää viestintää. Turvallisuusviestinnässä otetaan huomioon valvonta- ja onnettomuustiedot sekä asiakasryhmien tarpeet. Vuonna 2023 tehostetaan sosiaalisen median valistusmateriaaliin tuottamista ja keinoja.

Varautuminen ja väestönsuojelu

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Keski-Suomen pelastuslaitos toteuttaa yhteistyötä hyvinvointialueen, kuntien, yhteistyöviranomaisten ja kolmannen sektorin kanssa valmiussuunnittelussa, erilaisissa harjoituksissa ja häiriötilanteiden johtamistoiminnassa. Keski-Suomen pelastuslaitos kehittää oman toiminnan jatkuvuuden hallintaa kansallisen ja alueellisen riskiarvion uhkia vastaan toteuttaen osaltaan yhteiskunnan turvallisuusstrategian päämääriä.

Pelastuslaitos seuraa ja analysoi aktiivisesti toimintaympäristöään ja siinä tapahtuvia muutoksia. Tilannetietoa jaetaan keskeisten turvallisuustoimijoiden kanssa. Pelastuslaitos jatkaa aktiivista varautumisen ja väestönsuojelun kehittämistoimintaa Keski-Suomen maakunnan valmiustoimikunnassa ja sihteeristössä.

Sisäministeriön asetus pelastustoimen palvelutasopäätöksestä 1225/2022 annetun asetuksen edellyttämät väestönsuojelun tehtäväkokonaisuudet:

- 1) väestönsuojeluun varautumisen edellyttämä suunnittelu;
- 2) väestönsuojelutehtävien edellyttämän toiminnan ja suunnitelmien yhteensovittaminen;
- 3) hyvinvointialueen väestönsuojeluorganisaatio;
- 4) väestönsuojelutehtäviin tarvittavan henkilöstön varaaminen;
- 5) väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstön koulutustarve;
- 6) poikkeusolojen johtamisedellytysten varmistaminen; sekä
- 7) kuntien kanssa tehtävä yhteistyö.

Pelastustoiminta

Toiminnan kuvaus

Pelastustoiminnalla tarkoitetaan niitä kiireellisiä toimenpiteitä onnettomuustilanteessa, minkä tarkoituksena on pelastaa ihmisiä, suojata omaisuutta ja ympäristöä sekä rajoittaa onnettomuusvahinkoja.

Pelastustoimintaan kuuluu:

- hälytysten vastaanottaminen,
- väestön varoittaminen,
- uhkaavan onnettomuuden torjuminen,
- onnettomuuden uhrien ja vaarassa olevien ihmisten, ympäristön ja omaisuuden suojaaminen ja pelastaminen sekä
- tulipalojen sammuttaminen ja vahinkojen rajoittaminen.

Pelastustoimintaa johtaa aina pelastusviranomainen.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin (voimassa olevan organisaation mukaisesti)

Pelastustoiminta 1000 €	Pelastustoiminta yhteiset	Viestiyksikkö	Tekninen yksikkö	Eteläinen toiminta-alue	Pohjoinen toiminta-alue	Palvelualue yhteensä
Toimintatulot	916	0	0	0	0	916
Toimintamenot	-17 316	0	0	-1 235	-520	-19 071
Toimintakate	-16 400	0	0	-1 235	-520	-18 155

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin (paloasemaryhmäkohtaisesti)

Pelastustoiminta 1 000 €	Pelastustoimi yhteiset	Jyväskylän paloasemaryhmä	Jämsän paloasemaryhmä	Keuruun paloasemaryhmä	Saarijärven paloasemaryhmä	Viitasaaren paloasemaryhmä	Äänekosken paloasemaryhmä	Laukaan paloasemaryhmä	Joutsan paloasemaryhmä	Palvelualue yhteensä
Toimintatulot	916	0	0	0	0	0	0	0	0	916
Toimintamenot	-17 316	-614	-162	-134	-168	-180	-173	-212	-112	-19 071
Toimintakate	-16 400	-614	-162	-134	-168	-180	-173	-212	-112	-18 155

Pelastustoiminta yhteiset

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Pelastustoiminnan yhteiset sisältää pelastustoiminnan palvelualueen vakituisen henkilöstön palkkakustannukset, sopimushenkilöstön palkat, VPK-yhdistysten sopimusrahat, järvipelastusyhdistysten avustukset sekä keskitetyt hankinnat.

Keskitetysti hankitaan henkilökohtaiset suojarahusteet, pelastustoimen erikoiskalusto ja öljyntorjuntakalusto. Lisäksi öljyntorjuntakaluston ylläpitokustannukset kirjataan pelastustoiminnan yhteisiin kuluihin.

Pelastuslaitoksen johto- ja tilannekeskuksen toiminnot on sijoitettu keskuspalosalle. Johto- ja tilannekeskus on miehitetty 24/7 päällystöviranhaltijalla. Tilannekeskus tuottaa tilannekuvaa koko pelastuslaitoksen pelastustoiminnan operatiivisesta valmiudesta. Johto- ja tilannekeskuksen päivystävä palomestari toimii pelastustoiminnan johtajana ryhmätehtävillä, joissa tilannepaikalla oleva yksikkö on miehitetty sopimushenkilöstöllä. Lisäksi johto- ja tilannekeskuksesta tuotetaan johtamisen tukipalveluita suuressa pelastustoimen tehtävissä.

Pelastuslaitoksen koulutusyksikkö on sijoitettu osaksi pelastuslaitoksen komentotoimintaa. Koulutusyksikkö tuottaa sekä sisäisiä että ulkoisia koulutuspalveluita. Koulutusyksikkö koordinoi ja edistää pelastustoiminnan ja ensihoidon osaamisen kehittämistä. Ulkoisina koulutuksina koulutusyksikkö tuottaa pääasiassa alkusammutus- ja ensiapukoulutuksia.

Viestiyksikkö

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Viestiyksikkö vastaa paloasemien viesti-, hälytys- ja johtamisjärjestelmien hankinta-, ylläpito- ja kehittämistehtävistä. Viestiyksikön henkilöstö osallistuu hätäkeskusyhteistyöhön ja vastesuunnitteluun. Viestiyksikkö vastaa pelastuslaitoksen GSM-, VIRVE-, PEKE-, KEJO- ja ERICA-järjestelmien ylläpidosta ja kehittämisestä. Viestiyksikkö vastaa osaltaan pelastuslaitoksen ICT-järjestelmistä yhteistyössä hyvinvointialueen konsernipalveluiden kanssa. TUVEn työasemien ylläpito ja hankinta kuuluvat viestiyksikön tehtäviin.

Viestiyksikkö tuottaa palveluja koko Keski-Suomen pelastuslaitoksen vastuualueelle ja tekee yhteistyötä eri viranomaisien sekä yhteistyötahojen kanssa. Viestiyksikkö vastaa väestöhälyttimien ylläpidosta.

Painopistealueina vuonna 2023 on toimintamallien yhtenäistäminen hyvinvointialueen tietohallinnon kanssa, VIRVE-päivitysten valmiiksi saattaminen sekä valmistautuminen TUVEn käyttöönottoon kenttätöissä ajoneuvojen osalta.

Tekninen yksikkö

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Tekninen yksikkö vastaa pelastuslaitoksen korjaamotoiminnasta, ajoneuvokaluston hankinnasta ja kierrätyksestä sekä erikoiskaluston hankintojen valmistelusta. Lisäksi tekninen yksikkö tekee tarvittavia asennuksia ja erikoisvarusteluja ajoneuvokaluston osalta.

Korjaamalla suoritetaan pelastuslaitoksen ajoneuvokaluston (henkilö- ja miehistöautot, johtoautot, raskas kalusto sekä ambulanssit) määräaikaishuollot ja korjaukset.

Painopistealueena vuonna 2023 on päivitettyjen yksikkötunnusten vaihtaminen pelastuslaitoksen kalustoon. Muutokset koskevat pelastuslaitoksen maastoajoneuvoja sekä peräkärri- ja konttikalustoa.

Eteläinen toiminta-alue

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Eteläinen toiminta-alue koostuu viidestä paloasemaryhmästä ja 28 paloasemasta. Paloasemista neljä on miehitetty 24/7 (keskuspaloasema, Seppälä, Vaajakoski ja Jämsä). Lisäksi toiminta-alueella on kaksi monitoimiyksikköä, jotka miehitetään pelastaja-ensihoitaja -työparilla. Eteläisellä toiminta-alueella on 15 VPK-yhdistystä, joiden kanssa pelastuslaitos on tehnyt palokuntasopimuksen. Paloasemaryhmiä johtavat aluepalomestarit (palveluvastaava) ja paloasemaryhmät vastaavat alueellaan pelastustoimen palvelujen tuottamisesta.

Eteläiselle toiminta-alueelle on keskitetty pelastuslaitoksen vesisukellustoiminta sekä öljyntorjunnan keskusvarasto. Vaarallisten aineiden torjuntaan määritettyjä korkeimman tason asemia on kaksi.

Pohjoinen toiminta-alue

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Pohjoinen toiminta-alue koostuu kolmesta paloasemaryhmästä ja 17 paloasemasta. Paloasemista yksi on miehitetty 24/7 (Äänekoski). Lisäksi alueella on yksi monitoimiyksikkö, joka miehitetään pelastaja-ensihoitaja -työparilla. Pohjoisella toiminta-alueella on 3 VPK-yhdistystä, joiden kanssa pelastuslaitos on tehnyt palokuntasopimuksen. Paloasemaryhmiä johtavat aluepalomestarit (palveluvastaava) ja paloasemaryhmät vastaavat alueellaan pelastustoimen palvelujen tuottamisesta.

Pohjoisella toiminta-alueella on sijoitettu öljyntorjunnan keskusvarasto sekä yksi korkeimman tason vaarallisten aineiden torjuntaan kykenevä paloasema. Pohjoisella toiminta-alueelta tuotetaan koko pelastuslaitoksen alueelle mittauskaluston huoltopalvelut sekä pintapelastus- ja kemikaalisuojapukujen huoltopalvelut.

Ensihoito

Toiminnan kuvaus

Keski-Suomen pelastuslaitos toteuttaa hyvinvointialueen järjestämävastuulla olevan ensihoidon omaa ensihoitopalvelutuotantoa Keski-Suomen maakunnan alueella hyvinvointialueen päättämän mukaisesti.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Ensihoito 1 000 €	Ensihoito yhteiset	Palvelualue yhteensä
Toimintatulot	4 920	4 920
Toimintamenot	-15 645	-15 645
Toimintakate	-10 725	-10 725

Ensihoito yhteiset

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Keski-Suomen pelastuslaitoksella on välittömässä ympärivuorokautisessa valmiudessa kuusitoista hoitotason ambulanssia ja yksi perustason ambulanssi. Lisäksi osavuorokautisessa valmiudessa on neljä perustason ambulanssia ja yksi hoitotason ambulanssi. Keski-Suomen pelastuslaitoksella on ensihoitoyksiköitä Joutsassa, Jyväskylässä, Jämsässä, Karstulassa, Saarijärvellä, Kannonkoskella, Pihtiputaalla, Kinnulassa, Laukaassa, Muuramessa, Äänekoskella, Keuruulla, Petäjävedellä ja Viitasaarella.

Keski-Suomen pelastuslaitoksen ensihoitopalvelu tekee yhteistyötä alueen terveydenhuollon toimipisteiden kanssa, jotta toiminta olisi mahdollisimman järkevä kokonaisuus. Lääketieteellisen hoidon vastuu on sairaalapalveluiden alla päivystyksen ja ensihoidon palvelualueella.

Ensihoitopalvelun varautuminen

Terveydenhuoltolain (30.12.2010 / 1326) 40 § ja sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa ensihoitopalvelusta (585 / 2017) § 2 säädetään ensihoitopalvelun varautumisesta ja sen säädöspäätteistä. Ensihoitopalvelun tehtävänä on osallistua yhdessä muiden viranomaisten kanssa alueellisten varautumis- ja valmiussuunnitelmien laatimiseen suuronnettomuuksien ja terveydenhuollon erityistilanteiden varalle. Ensihoitopalvelun on vastattava päivittäistoiminnoista ja varauduttava päivittäistoiminnoista poikkeaviin erityistilanteisiin. Ensihoitopalvelun tulee varautua sellaisiin tilanteisiin, joissa palvelun kysyntä ylittää käytettävissä olevien yksiköiden määrän. Päivittäistilanteista poikkeavat erityistilanteet voivat olla erityyppiset häiriötilanteet, monipotilastilanteet tai suuronnettomuus.

Ensihoitopalvelulle luotiin vuosien 2021–2022 valmius- ja jatkuvuudenhallintasuunnitelma, jossa käsitellään varautumisen ja jatkuvuudenhallintaa määrittäviä lakeja ja ohjeita, häiriötilanteita ja niiden aikaista johtamista sekä laadittiin toimintaohjeita erilaisten häiriötilanteiden varalle. Ensihoitopalvelun häiriötilanteisiin laadittiin 13 erilaista KUJA –konseptin mukaista toimintakorttia yhteistyössä alueen pelastustoimen kanssa. Ensihoitopalvelun valmius- ja jatkuvuudenhallintasuunnitelmassa esiin nousseet kehittämistoimenpiteet ovat tunnistettu. Näitä ovat kaluston- ja järjestelmähankintojen osat alueet sekä valmius- ja jatkuvuudenhallintasuunnitelman perehdyttäminen ja kouluttaminen ensihoitopalvelun henkilöstölle.

Keski-Suomen ensihoitopalvelun henkilöstölle luotiin uusi ensihoitopalvelun varautumisen kurssi, jonka tarkoituksena oli kouluttaa henkilöstö häiriötilanteiden aikaiseen toimintaan. Ensihoitopalvelussa on tarkoitus ottaa käyttöön vuoden 2023 aikana vara-autojärjestelmä. Vara-autojärjestelmän tarkoituksena on ylläpitää monipotilas-, suuronnettomuus- tai ruuhkatilanteissa tarvittavia ensihoitoresursseja. Normaalioloissa varayksiköitä käytetään ensihoitoyksiköiden huolto- ja korjaustoimenpiteiden aikana, jolloin vältetään alueellisen tyhjiön syntyminen.

**Keski-Suomen hyvinvointialueen
käyttösuunnitelma 2023
Konsernipalvelut**

Konsernipalvelut.....	5
Strateginen johtaminen ja järjestäminen.....	6
Valmius, varautuminen ja turvallisuus sekä riskienhallinta	7
Valmius, varautuminen ja turvallisuus sekä riskienhallinta yhteiset	7
Varautuminen ja valmius.....	8
Turvallisuus	8
Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	9
Omavalvonta.....	9
Sosiaaliasiamies ja potilasasiamies –toiminta	10
Tietojohtaminen	11
Tietojohtamisen yhteiset.....	11
Tilannekuvapalvelut	12
Tietojohtamisen kehittämispalvelut	12
Analytiikkapalvelut	12
TKI.....	13
Strategia ja palveluiden järjestäminen.....	14
Strategia ja palveluiden järjestäminen yhteiset.....	14
Strategiatyö.....	14
Kehittäminen.....	15
Osallisuus ja verkostot	16
Kumppanuusyksikkö.....	16
Johtamisen tukipalvelut.....	18
Hallintopalvelut	19
Hallintopalvelut yhteiset	20
Yleishallinto.....	20
Talouspalvelut.....	21
Talouden konsernipalvelut ja yhteiset prosessit	22
Laskentapalvelut ja talousjohtamisen tuki	22
Maksuliikennepalvelut.....	23
Asiakasmaksut	23
HR-palvelut	25
HR palvelut, yhteiset	26
Henkilöstöresurssipalvelut.....	26
Palvelussuhdepalvelut.....	26

Työhyvinvointipalvelut	27
Henkilöstön osaamisen ja kehittämisen palvelut.....	27
Tietohallinto	29
Tietohallinto yhteiset.....	29
Tietohallintopalvelut	29
ICT-projektitoimisto	30
Tietojärjestelmäpalvelut.....	30
Teknologiapalvelut.....	30
Viestintäpalvelut.....	31
Viestintä yhteiset.....	31
Ajankohtaisviestintä	31
Vuorovaikutus	32
Tilapalvelut	33
Tilapalveluiden johtaminen.....	33
Rahoitus ja vastuut.....	35
Palvelutuotannon tukipalvelut.....	36
Ruokapalvelut.....	37
Ruokapalvelut	37
Ruokapalveluiden ostopalvelut.....	38
Tuotantokeittiöt.....	38
Kuumennus- ja palvelukeittiöt	38
Äidinmaitokeskus.....	38
Henkilöstöruokailu, kahvila- ja kokouspalvelut	39
Puhtauspalvelut	40
Puhtauspalvelut, yhteiset.....	40
Puhtauspalvelut Keskinen alue Jyväskylä.....	41
Puhtauspalvelut Maakunnat.....	41
Puhtauspalvelut Nova.....	42
Tekstiilipalvelut	42
Välinehuolto.....	44
Välinehuolto yhteiset.....	44
Välinehuolto, alue 1.....	45
Välinehuolto, alue 2	46
Välinehuolto, alue 3	46

Hankinta ja logistiikka	47
Hankinta ja logistiikka, yhteiset	47
Hankinta	48
Logistiikan palvelut	48
Materiaalihallinto	49
Henkilöliikenne	49
Kiinteistö- ja tekniikkapalvelut	51
Kiinteistö- ja tekniikkapalvelut, yhteiset	52
Kiinteistötekniikka	52
LVI- ja konetekniikka	52
Sähköttekniikka	53
Keskitetyt lääkintätekniikkapalvelut	53

KONSERNIPALVELUT

Toiminnan kuvaus

Konsernipalveluiden toimiala koostuu kolmesta vastuualueesta:

- Strateginen johtaminen ja järjestäminen
- Johtamisen tukipalvelut
- Palvelutuotannon tukipalvelut

Konsernipalvelut-toimiala toimii hyvinvointialuejohtajan välineenä johtaa koko hyvinvointialueen operatiivista toimintaa. Järjestämisen näkökulma korostuu konsernipalveluiden toimialalla.

Määrärahan jakautuminen vastuualueittain

Konsernipalvelut, 1 000 €	Strateginen johtaminen ja järjestäminen	Johtamisen tukipalvelut	Palvelutuotannon tukipalvelut	Toimialayhteensä
Toimintatulot	5 489	22 646	5 269	33 404
Myyntitulot	2 219	3 018	3 399	8 636
Maksutulot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	3 039	19 232	7	22 278
Muut toimintatulot	231	396	1 863	2 490
Toimintamenot	-14 567	-170 866	-85 689	-271 122
Henkilöstömenot	-8 348	-40 111	-40 664	-89 123
Palvelujen ostot	-5 001	-72 452	-20 423	-97 876
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-41	-1 299	-16 396	-17 736
Avustukset	-827	-156	0	-983
Muut toimintamenot	-350	-56 848	-8 206	-65 404
Toimintakate	-9 078	-148 220	-80 420	-237 718

Tiliryhmien välillä on tehty pieniä siirtoja talousarviovaiheen tuloslaskelmiin nähden, koska käytettävissä oleva pohjadata ja toiminnan järjestäminen ovat tarkentuneet käyttösuunnitelmien laadinnan yhteydessä.

STRATEGINEN JOHTAMINEN JA JÄRJESTÄMINEN

Toiminnan kuvaus

Strateginen johtaminen ja järjestäminen -vastuualue koostuu neljästä palvelualueesta:

- Valmius, varautuminen, turvallisuus ja riskienhallinta (*Riskienhallinta*)
- Tietojohtaminen
- Strategia ja palveluiden järjestäminen
- Osallisuus ja verkostot (*Hyvinvointi ja kumppanuus*)

Vastuualueella muodostetaan tilannekuva hyvinvointialueen väestön tarpeista ja valmistellaan strategia, palvelustrategia sekä järjestämisen linjauksia, jotta palvelutuotanto voidaan mahdollisimman hyvin yhteensovittaa väestön tarpeisiin. Vastuualue varmistaa, että sidosryhmien ja asukkaiden ääni tulee kuuluviin hyvinvointialueen päätöksenteossa ja kehittämisessä.

Määrärahan jakautuminen palvelualueittain

Strateginen johtaminen ja järjestäminen 1 000 €	Valmius, varautuminen ja turvallisuus sekä riskienhallinta	Tietojohtaminen	Strategia ja palveluiden järjestäminen	Hyvinvointi ja kumppanuudet	Vastuualue yhteensä
Toimintatulot	0	2 869	2 619	0	5 489
Toimintamenot	-1 022	-5 379	-6 463	-1 702	-14 567
Toimintakate	-1 022	-2 510	-3 843	-1 702	-9 078

Valmius, varautuminen ja turvallisuus sekä riskienhallinta

Toiminnan kuvaus

Hyvinvointialueen on valmiussuunnitelmin ja normaaliolojen häiriötilanteissa tai poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluin sekä muin toimenpitein huolehdittava siitä, että sen toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi normaaliolojen häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa (hyvinvointialuelaki 150 §).

Uusi yksikkö Valmius, varautuminen ja turvallisuus ja riskienhallinta kokoaa turvallisuuden asiantuntijuutta konsernipalveluihin. Yksikön tehtävänä on kehittää hyvinvointialuekonsernin resilienssiä, sekä tukea operatiivista toimintaa perustehävänsä toteutuksessa. Toimialakohtaisesta valmiudesta, varautumisesta, turvallisuudesta ja riskienhallinnasta huolehtivat toimialajohtajat.

Häiriötilanteiden aikana yksikön tehtäviin kuuluu koota poikkeusolojen johtoryhmälle alueen tilannekuvaa sairaalapalvelujen/päivystyksen sote-tilannekeskuksen, sosiaali- ja kriisipäivystyksen, pelastustoimen tilannekeskuksen sekä alueellisen yhteisen varautumisen rakenteista ja yhteistyöalueelta (KSTURVA, AVI, HVK-poolit, Itä-Suomen YTA). Jotta yksikkö selviytyy tehtävästään, tulee sille osoittaa riittävät henkilöresurssit niin, että tilannekuva on ylläpidetty 24/7 mahdollisesti tarvittavan johtamistoiminnan tarpeisiin.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Valmius, varautuminen ja turvallisuus sekä riskienhallinta 1000 €	Valmius, varautuminen ja turvallisuus sekä riskienhallinta, yhteiset	Varautuminen ja turvallisuus		Sisäinen valvonta ja riskienhallinta		Sosiaaliasiamies- ja potilasasiainmiestoiminta		Palvelualue yhteensä
		Valmius	Turvallisuus	Oma-valvonta				
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-6	-546	-470	0	0	0	0	-1 022
Toimintakate	-6	-546	-470	0	0	0	0	-1 022

Valmius, varautuminen ja turvallisuus sekä riskienhallinta yhteiset

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Palvelualueen toiminta ja painopisteet vuodelle 2023 jakautuvat kahteen kokonaisuuteen. Toinen toiminnan keskeisiä tehtäviä on riskienhallinnan kokonaisuuden määrittely ja muodostaminen, vastuiden ja tehtävien jako, sekä asiantuntijaresurssin kokoaminen sote- ja pelastustoimialan palvelutoimintaa parhaiten hyödyttävällä tavalla. Ensimmäisen toimintavuoden keskeisiin tehtäviin kuuluu

myös sisältöjen sekä tukipalveluiden määrittely osa-alueittain. Hallinnon ja päätöksentekoprosessien selkeyttäminen riskienhallinnan tehtäväkenttää koskien on myös yksi toimenpiteistä. Eri toiminnoista valmistellaan lainsäädännön edellyttämiä strategia- ja niiden toimeenpanosuunnitelmia, nämä on kuvattu tarkemmin palvelukohtaisissa toimintasuunnitelmissa.

Toiminnan organisoitumisen ja sisältöjen kuvaamisen lisäksi toinen keskeinen painopiste on konkreettisen tuen tuottaminen arjessa esiintyviin turvallisuus-, laatu- tai muihin poikkeamiin. Tavoitteena on, ettei palveluiden määrittelyn ja järjestäytymisen aikana esiinny merkittäviä puutteita riskienhallinnan osa-alueiden asiantuntijuuden tarjoamisessa.

Varautuminen ja valmius

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Valmius- ja varautumistoiminnan pääpainopisteet vuodelle 2023 ovat alueellisen varautumistoiminnan yhtenäistäminen, sekä aluetasoinen valmiussuunnittelu, jossa tehtävänjako yhteistyökumppaneiden, kuten kuntien ja yksityisten palvelutuottajien kanssa on määritetty. Hyvinvointialueen valmiussuunnitelma valmistellaan eri hallinnon tasoja palvelevaksi. Strategiset linjaukset ja varautumisen kaikkia osa-alueita sitovat linjaukset kuvataan valmiussuunnitelma yleisessä osassa. Lisäksi valmiussuunnitelmaan valmistellaan operatiivisen toiminnan käyttöön konkreettisempi, työyksikötasolle ulottuva osio.

Turvallisuus

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Turvallisuuspalveluiden kokonaisuuteen kootaan asiakas-, potilas- ja henkilöturvallisuuden tukemiseen ja varmistamiseen liittyvät asiantuntijapalvelut. Keskeiset painopistealueet ovat väkivallan uhka- ja vaaratilanteiden hallinta, potilasturvallisuus (esim. lääke- ja lääkitys- sekä laiteturvallisuus), sekä ympäristöturvallisuus. Tietoturvallisuuden tukipalvelut toteutetaan yhteistyössä ICT -palveluiden (tietoturvapääällikkö), sekä hallintopalveluiden (tietosuojavastaava) kanssa.

Turvallisuuden kokonaisuudesta valmistellaan asiakas- ja potilasstrategia- sekä toimeenpano-ohjelma -asiakirja. Siihen kuvataan hyvinvointialueen keskeiset toimintamallit laajasti henkilöturvallisuuteen liittyen (ml. henkilöstön turvallisuus). Toimeenpano-ohjelmassa ohjeistetaan laatimaan kuhunkin palveluun soveltuva turvallisuusohjeistus organisaation eri tasoille, aina työpaikkakohtaiseksi asti.

Toimintavuoden 2023 aikana valmistellaan K-S hyvinvointialueen lääkehuolto-suunnitelma. Suunnitelma rakennetaan kolmitasoiseksi, strateginen

hyvinvointialueen yhteinen osio tarkentuu vastuualue- ja työyksikkötasoisiksi konkreettisiksi toimintasuunnitelmiksi.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Riskienhallinnan pääpainopisteenä on Keski-Suomen hyvinvointialueen turvallisuus- ja riskienhallintakulttuurin rakentamistyön käynnistäminen. Palvelukohtaisten sisältöjen, ja niiden toimintaa ohjaavien asiakirjojen kokonaisuus muodostaa riskienhallintastrategian, jonka avulla kuvataan eri osa-alueista muodostuvaa kokonaisuutta, varmistetaan myös osa-alueiden syvenevää yhteistoimintaa.

Hyvinvointialueen vakuutusten hallintaa varten valmistellaan vakuutusperiaatteet –asiakirja, jossa kuvataan sovellettava vakuutuspolitiikka sekä keskeiset käytännöt. Jatkossa vakuuttaminen, vakuutusten kilpailutus ja hankinta perustuvat vakuutusperiaatteet –asiakirjassa määritellyn tahtotilaan.

Riskienhallinnan kokonaisuus huolehtii organisaation toiminnassa esiintyvien erilaisten poikkeamien ja väärinkäytösten selvittelystä, sekä antaa suosituksia mahdollisia jatkotoimenpiteitä varten. Vuoden 2023 alusta voimaan astunut ns. Whistleblow -laki velvoittaa työnantajaa järjestämään henkilöstölle kanavan, jona avulla voi tehdä anonyymisti ilmoituksia havaitsemistaan epäkohdista. Kanavan tulee toimia anonyymisti kahteen suuntaan, ilmoittajalle tulee antaa selvitys ilmoituksen perusteella tehdyistä toimenpiteistä. Anonyymiyys suojaa ilmoittajaa oikeudellisilta toimenpiteistä, tai muilta ilmiannon seurauksilta.

Hyvinvointialueella on käytössä riskienhallintajärjestelmä Laatuportti, joka kattaa henkilöriskien hallintaan liittyviä osioita, kuten vaara- ja uhkatilanneilmoittamisen, sekä työtapaturma- tai ammattitauti-ilmoituksen laadinnan vakuutusyhtiölle. Laatuporttijärjestelmää hyödynnetään myös erilaisen raportointitiedon kokoamiseen asiakas-, potilas- tai henkilöstöturvallisuuteen liittyen.

Omavalvonta

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Hyvinvointialueen ja yksityisen palveluntuottajan omavalvonnasta säädetään sosiaali- ja terveyshuollon järjestämislain (612/2021) kuudennessa luvussa.

Hyvinvointialueen ja yksityisen palveluntuottajan on järjestämislain mukaisessa toiminnassaan varmistettava omavalvonnalla tehtäviensä lainmukainen hoitaminen ja tekemiensä sopimusten noudattaminen. Hyvinvointialueen ja yksityisen

palveluntuottajan on omavalvonnassaan erityisesti varmistettava palvelujen saatavuus, jatkuvuus, turvallisuus ja laatu sekä asiakkaiden yhdenvertaisuus.

Asiakas- ja potilasturvallisuus tarkoittaa sosiaali- ja terveydenhuollossa toimivien henkilöiden ja organisaatioiden periaatteita ja toimintoja, joilla varmistetaan hoidon ja palvelujen turvallisuus, ja suojataan asiakkaita ja potilaita vahingoittumasta. Asiakas- ja potilasturvallisuustyön ydintehtävä on välttää vältettävissä olevan haitan syntyminen.

Sosiaali- ja terveysministeriö on julkaissut Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian ja toimeenpano-ohjelman vuosille 2022–2026. Strategian visiona on, että Suomi on asiakas- ja potilasturvallisuuden mallimaa vuonna 2026.

Sosiaaliasiamies ja potilasasiamies –toiminta

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Sosiaaliasiamies toiminta perustuu tällä hetkellä lakiin sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista. Hyvinvointialueen tulee nimetä sosiaaliasiamies. Keski-Suomessa kunnat ovat ostaneet sosiaaliasiamiespalvelun Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus KOSKE:lta. Sopimukset siirtyvät hyvinvointialueelle.

Potilasasiamies toiminta perustuu lakiin potilaan asemasta ja oikeuksista. Lain mukaan terveydenhuollon yksikölle on nimettävä potilasasiamies. Hyvinvointialueella on huomioitava, että potilasasiamiestoiminnan tulee kattaa kaikki alueen terveydenhuollon yksiköt, palvelu on tarkoituksenmukaista keskittää.

Tietojohtaminen

Toiminnan kuvaus

Tietojohtaminen on hyvinvointialueen yhteinen, konsernipalveluihin sijoitettu palvelualue, jonka toiminnalla ensisijaisesti pyritään lisäämään koko hyvinvointialueorganisaation kykyä luoda arvoa tiedolla ja osaamisella. Toiminnan arvo syntyy mm. oikeasuhtaisista ja vaikuttavista palveluista ja niiden kustannustehokkuudesta sekä niiden kautta toiminnan kestävästä kehittämisestä. Hyvinvointialueella tietojohtamisella tavoitellaan tiedon järjestelmällistä hyödyntämistä valmistelussa, päätöksenteossa ja toimeenpanossa niin konsernipalveluissa kuin sote-palveluissa ja pelastuslaitoksen toiminnassa.

Toiminta tukeutuu perusresursointiin, jolla varmistetaan toiminnan jatkuvuus ja tarpeita vastaava valmistelu. Osa toiminnasta toteutetaan myös hankerahoituksella. Tietojohtamisen osalta työtä tehdään myös virtuaalitiimien kautta erityisesti mm. talouden palveluiden, henkilöstöhallinnon sekä tietohallinnon kanssa.

Tietojohtamisen konkreettisia tavoitteita hyvinvointialueella ovat tiedon jatkuva ajantasaisuus, systemaattinen tiedon hyödyntämisen kehittäminen ja vertailtavuus.

Palvelualueelta koordinoidaan myös hyvinvointialueen hallintosäännön mukaisen tutkimuksen, koulutuksen, kehittämisen ja innovaatioiden ns. TKKI-neuvottelukunnan toimintaa ja valmistellaan asioita sen käsittelyyn. Lisäksi palvelualueella valmistellaan asioita Eettisen toimikunnan käsittelyyn. Lääketieteelliseen tutkimukseen, joka lisää tietoa terveydestä ja sairaudesta ja jossa puututaan ihmisen, ihmisen alkion tai sikiön koskemattomuuteen, tarvitaan Eettisen toimikunnan puoltava lausunto ennen tutkimusluvan myöntämistä.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Tietojohtaminen 1 000 €	Tietojohtamisen yhteiset	Tilannekuva- palvelut	Kehittämis- palvelut	Analytiikka- palvelut	Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio- toiminta	Palvelualue yhteensä	
Toimintatulot		0	0	0	0	2 869	2 869
Toimintamenot		-637	-151	-160	-279	-4 152	-5 379
Toimintakate		-637	-151	-160	-279	-1 283	-2 510

Tietojohtamisen yhteiset

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Tietojohtamisen yhteiset toiminnot.

Tilannekuvapalvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Tilannekuvapalvelut muodostuvat tilannekuvapalveluiden ja vertailevan tiedontuotannon toimipisteistä. Kokonaisuus tuottaa toiminnan kaikille tasoille (lähiesihenkilöistä HVA-johtoon asti) ajantasaisen tilannekuvan hyvinvointialueen toiminnasta ja tietoa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun ja palveluiden järjestämiseen. Tilannekuvapalvelut vastaa kansallisiin raportointivelvoitteisiin (mm. vähimmäistietosisältö) ja tekee hyvinvointialueiden välistä vertaiskehittämistä. Käytännössä tietopalveluiden tietotuotantoa hyödynnetään esimerkiksi strategisia tavoitteita asetettaessa, toiminnan operatiivisessa johtamisessa sekä tavoitteiden ja tulosten jatkuvassa kuukausi, neljännes- ja puolivuosiseurannassa. Vuoden 2023 painopisteenä on em. hyvinvointialueen laajuisten toiminnan raportointikäytäntöjen ja tietopalveluiden kuvaaminen ja käynnistäminen.

Tietojohdamisen kehittämispalvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Tietojohdamisen kehittämispalvelut koostuvat tiedon, tietopohjan, tiedon laadun ja luotettavuuden hallinnan ja kehittämisen sekä vertaiskehittämisen toimipisteistä. Tietojohdamisen kehittämispalveluissa keskeistä on tietovirtojen hallitseminen ja kehittäminen; tietotarpeiden tunnistaminen, tiedon hankinta, tiedon organisointi ja varastointi, tietotuotteiden ja palveluiden kehittäminen sekä lopulta tiedon jakelu ja käyttö. Vertaiskehittäminen tukee erityisesti hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotantoa vaikuttavien ja yhdenvertaisten palvelujen järjestämisessä mm. osaamisen kehittämisen, arvioinnin ja tiedolla johtamisen keinoin.

Hyvinvointialueen strategiassa on määritelty konkreettisenä tietopohjan kehittämisen tehtävänä vuodelle 2023 terveydenhuollon diagnoositietojen sekä sosiaalihuollon käynninsy -tietojen kirjaamisen ja sen laadun vahvistaminen.

Analytiikkapalvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Analytiikkapalvelut koostuu analytiikkapalveluiden ja asiakaskokemuksen ja palautteen toimipisteistä. Asiakaskokemuksen ja palautteen systemaattisella keräämisellä osana tietojohdamista tuetaan palvelutuotannon sekä sisäisen ja ulkoisen asiakkaan välisessä vuorovaikutussuhteessa syntyvän tiedon hyötykäyttöön saamista. Tavoitteena on kehittää hyvinvointialueen laajuista palautteen keräämistä sekä siihen liittyvää tietojärjestelmä- ja analytiikkatukea.

TKI

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

TKI koostuu tutkimustoiminnan ja tieto- ja kirjastopalveluiden, innovaatiotoiminnan ja tietotaitokeskuksen toimipisteistä. Kokonaisuuteen kuuluvat myös lääkärikoulutuksen, eli klinisen vaiheen hajautetun vaiheen opiskelijoiden palvelut sekä amanuenssuureja / erikoistumiskoulutusta koskevat palvelut.

Tutkimuspalveluissa tuetaan tutkijoiden toimintaa lähtien tutkimuslupaprosessista ja tutkimuksen rahoitukseen liittyvistä tehtävistä ulottuen aina valmiin tutkimuksen julkaisuun. Hyvinvointialueella tehdään erityisesti laajaa lääke- ja hoitotieteellistä tutkimusta, myös julkaisujen määrällä mitaten. Vuoden 2023 aikana näitä palveluita levitetään vahvemmin myös mm. sosiaalitieteelliseen tutkimukseen.

Innovaatiopalvelut on hyvinvointialueella myös taustaorganisaatioihin nähden uusi toiminto itsenäisenä toimintona. Toiminta organisoidaan, resursoidaan, ja palvelut kuvataan vuoden 2023 aikana. Toiminto tulee tukemaan sekä sisäisiä että ulkoisia asiakkaita ja yhteistyökumppaneita osapuolia ja alueen väestö hyödyttävien innovaatioiden kehittämisessä, tuotteistamisessa sekä liittyvien yhteistyörakenteiden perustamisessa.

Kirjastopalvelut tarjoaa henkilöstölle kattavasti näiden työssään tarvitsemat kotimaiset ja kansainväliset ammattilehdet, tietokannat ja -varannot ensisijaisesti sähköisesti saataville. Lisäksi toiminto palvelee henkilöstöä ja tutkijoita näiden aineistotarpeissa ja -hauissa, kaukolainoissa jne. Vuoden 2023 kohderyhmän laajentumassa hyvinvointialueen myötä selvitetään ja kehitetään palveluvalikoimaa vastamaan kaikkien hyvinvointialueen toimintojen tarpeita.

Tietotaitokeskus tarjoaa myös kansainvälisesti korkeatasoisen konseptin, monipuoliset harjoitteluvälineet ja koulutusohjelmat sekä pedagogista tukea alueen lääkäreiden ja hoitajien ammatillisen osaamisen vahvistamiseksi perus- ja täydennyskoulutusvaiheessa. Vuoden 2023 painopisteitä ovat mm. keskuksen Euroopan akkreditoitujen klinisten taitojen keskusten verkosto NASCE:n akkreditoinnin uudistaminen alkuvuoden aikana sekä hyvinvointialueen turvallisen siirtymän tukeminen osaamisen kehittämisen keinoin.

Strategia ja palveluiden järjestäminen

Toiminnan kuvaus

Palvelualue toimii strategiaprosessin omistajana, eli palvelualue johtaa ja koordinoi strategiaprosessin valmistelua, toteutusta ja prosessin jalkautusta.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Strategia ja palveluiden järjestäminen 1 000€	Strategia ja palveluiden järjestäminen, yhteiset			Palvelualue yhteensä	
	Strategiatyö	Kehittäminen			
Toimintatulot	2 619	0		0	2 619
Toimintamenot	-6 463	0		0	-6 463
Toimintakate	-3 843	0		0	-3 843

Strategia ja palveluiden järjestäminen yhteiset

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Toiminnan painopisteenä on vuonna 2023 hyvinvointialueen strategian toimeenpano-ohjelman laatiminen ja sen yhtenä osana palvelustrategia, jonka valmistuminen on yksi vuodelle 2023 palvelualueelle asetetuista tavoitteista. Myös muut lakisääteiset ja muut toiminnan kannalta välttämättömät suunnitelmat on tarkoitettu nivoa osaksi toimeenpano-ohjelmaa.

Strategian toimeenpano-ohjelma valmistellaan osallistavasti ja vuorovaikutteisesti alueen asukkaiden, luottamushenkilöiden, kuntien, järjestöjen ja muiden kumppaneiden kesken. Aluehallitus ja lautakunnat ovat vastuussa valmistelusta yhteistyössä viranhaltijoiden kanssa.

Strategiatyö

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Toiminnan painopisteenä on vuonna 2023 hyvinvointialueen strategian toimeenpano-ohjelman laatiminen ja sen yhtenä osana palvelustrategia. Myös muut lakisääteiset ja muut toiminnan kannalta välttämättömät suunnitelmat on tarkoitettu nivoa osaksi toimeenpano-ohjelmaa.

Strategiatyöhön kuuluu myös strategian mittariston tarkentaminen vuoden 2023 aikana ja strategian tavoitteiden toteutumisen edistäminen edistetään.

Siirtyviä resursseja ei tähän kokonaisuuteen käyttösuunnitelman kirjoittamisvaiheessa ole vahvistunut strategiajohtajaa lukuun ottamatta. Toiminnot tarkentuvat, kun saadaan käsitys resursseista, joita käytettävissä voisi olla.

Kehittäminen

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Kehittäminen tämän palvelualueen toimintona perustuu vuonna 2023 hankkeisiin, joiden hankehallinnointi on siirtynyt kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueen vastuulle. Vuoden 2023 tarkennetaan strategisen kehittämisen toimintoa. Talousarviossa hyväksytyn mittarin mukaan tavoitteena on luoda HVA tasoinen projektihallinnan malli.

Kehittämiskokonaisuudessa tukeudutaan ainakin alkuvaiheessa ulkopuoliseen rahoitukseen perustuvaan kehittämiseen, kuten TulSote-hankkeelta ja Kestävän kasvun ohjelman rahoituksesta.

Siirtyviä pysyviä henkilöstöresursseja toimintaan ei käyttösuunnitelman kirjoittamisvaiheessa vahvistunut, joten toiminnan omat tavoitteet ja painopisteet tarkentuvat organisaation ja toiminnan täsmentyessä.

Osallisuus ja verkostot

Toiminnan kuvaus

Osallisuus ja verkostot palvelualueen toiminta koostuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä, osallisuuteen liittyvistä toiminnoista, järjestö- ja kuntayhteistyöstä.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Osallisuus ja verkostot 1000 €	Kumppanuus- yksikkö	Palvelualue
Toimintatulot	0	0
Toimintamenot	-1 702	-1 702
Toimintakate	-1 702	-1 702

Kumppanuusyksikkö

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) edellyttää hyvinvointialuetta seuraamaan ja edistämään asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta. Työ tulee tehdä yhdessä asukkaiden, asiakkaiden kuntien, järjestöjen, seurakuntien, palveluntuottajien, oppilaitosten sekä oppilaitosten kanssa. Hyvinvointityötä koordinoiva tiimi tarjoaa asiantuntijuutta kuntien sekä hyvinvointialueen sisäisen hyvinvointityön tukemisen. Osaamisalueina ehkäisevä päihdetyö, väkivallan ehkäisy, elämäntapaohjaus, liikunnan, ravitsemuksen sekä kulttuurihyvinvoinnin edistäminen. Yksikön toimesta valmistellaan lakisäteinen laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma (kerran valtuustokaudessa) sekä vuosittaiset raportit. Yksikkö käynnistää ja johtaa myös muiden lakisäteisten ohjelmien laadintaa, kuten lasten ja nuorten sekä ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma sekä ehkäisevän päihdetyön suunnitelma. Toiminta tähtää siihen, että asukkaiden kokemus hyvinvoinnista, terveydestä ja turvallisuudesta vahvistuu.

Osallisuus

Hyvinvointialueen asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa hyvinvointialueen toimintaan (perustuslaki 731/1999 sekä laki hyvinvointialueista 611/2021). Osallisuustiimi toimeenpanee osallisuusohjelmaa sekä tukee toiminnallaan osallistavan kulttuurin rakentumista yhteistyössä muiden

toimijoiden kanssa. Tavoitteena on, että asukkaiden kokemus osallisuudesta ja vaikuttamismahdollisuuksista vahvistuu. Osallisuusrakenteiden luomisessa huomioidaan, että ne ovat ihmislähtöisiä, monipuolisia, saavutettavia ja nojautuvat laaja-alaiseen kumppanuuteen.

Järjestöyhteistyö

Hyvinvointialueen strategian yhtenä keskeisenä painopisteenä on toimiva ja monialainen kumppanuus eri sidosryhmien kanssa. Järjestöt täydentävät ja tukevat hyvinvointialueen palveluita omalla toiminnallaan, vahvistaen näin asukkaiden hyvinvointia. Yhteistyö maakunnallisen järjestöareenan, kumppanuuspöydän sekä järjestöjen ja seurakuntien vaikuttamistoimielimen kanssa on tiivistä.

Yritysyhteistyötä edistetään yrittäjäfoorumien, palveluntuottajien vaikuttamistoimielimen sekä hankkeiden kautta. Tavoitteena on, että kumppaneiden kokemus vaikuttamismahdollisuudesta vahvistuu.

Kuntayhteistyö

Kuntayhteistyö liittyy vahvasti hyvinvointityötä koordinoivan tiimin toimintaan, jolla tuetaan kuntien hyvinvointityötä. Yhteistyötä on lakisäätteisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen ohjelmissa ja suunnitelmissa (hyvinvointikertomus- ja suunnitelma), näyttöön perustuvien menetelmien jalkauttamisessa, asukkaiden hyvinvoinnin tilan seurannassa sekä yhdyspintojen rakentamisessa.

Tiimi tukee yhteistyön rakentumista myös Keski-Suomen kuntien, hyvinvointialueen ja Keski-Suomen liiton yhteistyön puitesopimuksen sekä lain hyvinvointialueista (611/2021) edellyttämien yhteisten neuvotteluiden toteutumisella. Yhteistyön keskeisiä kohtia on rakenteet, yhteiset toimintamallit sekä sujuva tiedonkulku.

JOHTAMISEN TUKIPALVELUT

Toiminnan kuvaus

Johtamisen tukipalvelut koostuvat perinteisistä johtamisen alueista:

- hallintopalvelut
- talouspalvelut
- viestintäpalvelut
- HR-palvelut
- tietohallintopalvelut
- tilapalvelut

Määrärahan jakautuminen palvelualueittain

Johtamisen tukipalvelut, 1 000 €	Hallinto-palvelut	Talous-palvelut	HR-palvelut	Tietohallinto	Viestintä	Tilapalvelut	Rahoitus ja vastuut	Vastuualue yhteensä
Toimintatulot	136	0	3 200	19 309	0	0	0	22 646
Toimintamenot	-3 902	-8 363	-19 305	-57 645	-1 179	-56 337	-24 132	-170 866
Toimintakate	-3 766	-8 363	-16 105	-38 336	-1 179	-56 337	-24 132	-148 220

Hallintopalvelut

Toiminnan kuvaus

Hallintopalveluiden palvelualue vastaa hyvinvointialueen

- hallinnollisten prosessien toimivuudesta ja kehittämisestä
- johtamisen ja päätöksenteon tuesta
- oikeudellisista palveluista ja
- sopimusten hallinnasta.

Yleis- ja asiakirjahallinnon palvelut

Palvelualue vastaa hyvinvointialueen toimielinten valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä sekä sihteeripalveluista ja kokousjärjestelyistä.

Hallintopalveluissa laaditaan aluevaltuuston, aluehallituksen ja muiden toimielinten esityslistat ja pöytäkirjat. Hallintopalvelut vastaa päätösten täytäntöönpanosta, ja ylläpitää hyvinvointialueen luottamushenkilörekisteriä.

Hallintopalveluiden budjettiin sisältyy myös määräraha, jolla hakemusperusteisesti voidaan tukea taloudellisesti valtuustoryhmien sisäistä toimintaa sekä toimenpiteitä, joilla valtuustoryhmät edistävät hyvinvointialueen asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Määräraha on 2500 €/valtuutettu eli yhteensä 172500 €.

Hyvinvointialueen kirjaamo-, asianhallinta- ja arkistopalvelut ja niiden kehittäminen kuuluvat hallintopalveluiden palvelualueelle.

Oikeudelliset palvelut ja sopimusten hallinta

Hallintopalvelut vastaa hyvinvointialueen johtamisen ja päätöksenteon tueksi tarvittavista oikeudellisista asiantuntemusta vaativista palveluista. Hallintopalveluihin kuuluu hyvinvointialueen sopimusten hallinta: prosessiohjaus ja järjestelmävastuu. Hallintopalvelut vastaa myös aluevaalilautakunnan toiminnasta ja aluevaalien järjestämisestä.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Hallintopalvelut 1 000€	Hallintopalvelut yhteiset	Yleishallinto	Palvelualue yhteensä
Toimintatulot	136	0	136
Toimintamenot	-3 068	-835	-3 902
Toimintakate	-2 931	-835	-3 766

Hallintopalvelut yhteiset

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Hallintopalveluissa on hyvinvointialueen toimialojen keskitetty sihteeripalvelu, hyvinvointialueen asiakirjahallinto kokonaisuudessaan sisältäen kirjaamopalvelut sekä hallinnollinen tuki päätöksenteolle ja johtamiselle. Lisäksi hallintopalveluissa toimii hyvinvointialueen lakipalvelut, joka avustaa ja neuvoo oikeudellista asiantuntemusta vaativissa asioissa.

Hallintojohtajalla on kokonaisvastuu hallintopalvelujen johtamisesta ja toiminnan kehittämisestä. Kukin hallintopalvelupäällikkö vastaa hänelle nimetyn toimialan (konsernipalvelut, pelastuspalvelut, sosiaali- ja terveystyöpalvelut) hallinnollisista palveluista ja asiakirjahallinnon päällikkö asiakirjahallinnosta ja kirjaamopalveluista. Johtava lakimies vastaa oikeudellisista palveluista. Hallintopalveluihin on sijoitettu myös hyvinvointialueen sisäinen tarkastus eli sisäisen tarkastuksen päällikkö. Hänen raportointisuhteensa määräytyy hallintosäännön mukaisesti.

Toiminnan painopisteinä ovat hallinnollisen palvelutoiminnan käynnistäminen ja henkilöstön osaamisen kehittäminen sekä hyvä yhteistyö toimialojen kanssa.

Yleishallinto

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Hallintopalveluihin on sijoitettu hyvinvointialueen päätöksenteon ja demokratian toiminnot. Keski-Suomen hyvinvointialueella on 16 toimielintä ja näitä ovat aluevaltuusto, aluehallitus, lautakunnat, jaostot, lakisääteiset ja vapaaehtoiset vaikuttamistoimielimet sekä aluehallituksen TKKI-neuvottelukunta. Toimielimille on varattu määrärahat niiden toimintaa varten kuten kokouspalkkioihin, ansionmentyskorvauksiin, matkakuluihin ja pieniin ostopalveluihin.

Lisäksi yleishallinnossa ovat maltilliset määrärahavaraukset Sairaala Novan vierailuihin, museotoimintaan ja taidehankintatoimintaan.

Toiminnan keskeisenä painopisteenä on toimielinten kokoustoiminnan tukeminen huolehtimalla esityslistoista, pöytäkirjoista, toimeenpanosta ja muista kokousjärjestelyistä. Toimielimille laaditaan kokouskalenteri ja sitä päivitetään tarpeiden mukaisesti.

Talousoalvelut

Toiminnan kuvaus

Talousoalvelut -palvelualueen tehtävänä on tuottaa hyvinvointialueen taloushallinnon ja talouden johtamisen tuen palvelut kaikissa talouden osa-alueissa. Talousoalvelut tuottaa ja hankkii hyvinvointialueen tarvitsemat taloushallinnon ja strategisen laskentatoimen palvelut ja toimii johdon ja päätöksenteon tukena. Talousoalvelut vastaa talousarvion ja toiminta- ja taloussuunnitelman valmistelu-prosessista ja seurantatietojen raportoinnista sekä organisaation sisäisestä laskennasta. Osana talouden peruspalveluja talousoalvelut huolehtii rahoitusstrategiasta ja -suunnitelmasta, maksuvalmiudesta, omaisuuden hallinnasta, laskutuksesta ja rahaliikenteestä sekä talouden prosesseihin liittyvien lakisääteisten tehtävien hoitamisesta – kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä, vero- ja vakuutusasioista, perinnän tehtävistä ja talouteen liittyvästä viranomaisraportoinnista yhteistyössä palvelukeskuksen kanssa. Keski-Suomen hyvinvointialueen taloushallinnon peruspalvelut tuottaa Monetra Keski-Suomi Oy.

Talouden palvelujen kokonaisuudenhallinta on keskitetty talouden palveluihin, mutta siirtymävaiheessa tehtäviä hoidetaan osittain myös muualla hyvinvointialueen organisaatiossa sen mukaisesti, mihin tehtäviä hoitaneet henkilöt hyvinvointialueella sijoittuvat. Vuoden 2023 aikana on tarkoituksena edelleen selkeyttää työnjakoa ja tehtäväjärjestelyjä yhteistyössä hyvinvointialueen muun organisaation kanssa. Toimintoja kehitetään yhdessä hyvinvointialueen muun organisaation kanssa siten, että palvelut vastaavat perustoiminnan ja toimintaympäristön muuttuvia tarpeita.

Talousoalvelut-palvelualue jakautuu neljään palveluyksikköön: talouden konsernipalvelut, laskentapalvelut ja talousjohtamisen tuki, maksuliikennepalvelut ja asiakasmaksut.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Talousoalvelut 1 000 €	Talouden konsernipalvelut ja yhteiset prosessit	Laskenta- palvelut ja talousjohta- misen tuki	Maksuliikene- palvelut	Asiakasmaksut	Palvelualue yhteensä
Toimintatulot		0	0		0
Toimintamenot	-5 972	-776	-1 071	-544	-8 363
Toimintakate	-5 972	-776	-1 071	-544	-8 363

Talouden konsernipalvelut ja yhteiset prosessit

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Talouden konsernipalvelut ja yhteiset prosessit-palveluyksikön tehtävänä on huolehtia hyvinvointialuetasoisien talouden toimintaprosessien ohjauksesta sekä prosessien ja välineiden (talouden tietojärjestelmät) kehittämisestä.

Hyvinvointialuetasoisia talouden prosesseja ovat mm. talousarvio ja investointien suunnittelu, rahoitus, sisäisen laskennan prosessi ja kokonaisuudenhallinta sekä kustannuslaskenta, palvelujen hinnoittelu, tuotteistus ja datanhallinta, hyvinvointialuetasoinen talouden seuranta ja raportointi, tietotuotanto ja tiedolla johtamisen tuki talouden osalta, automatisoitu talousraportointi, talouden kokonaiskuvan ylläpito – trendit ja ennusteet, kirjanpito ja ulkoistettujen palveluiden ohjaus ja laadunseuranta.

Talouspalvelujen toiminnan painopistealueena kaikissa palveluyksiköissä vuonna 2023 on hyvinvointialueen toiminnan käynnistymisen ja palvelujen turvallisen siirtymän varmistaminen.

Vuoden 2023 ensimmäisenä tavoitteena on talouden prosessien ja tietojärjestelmien käyttöönotto suunnitelman mukaan sekä prosessien sujuvuuden ja laadun varmistaminen.

Hyvinvointialueen talouden vuosikello ja prosessit kuvataan, aikataulutetaan ja ohjeistetaan ja yhteistyömallit muun organisaation kanssa rakennetaan.

Laskentapalvelut ja talousjohtamisen tuki

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Laskentapalvelut ja talousjohtamisen tuki-palveluyksikön tehtävänä on tuottaa johtamisen tuen palvelua hyvinvointialueen toimialoille sekä huolehtia toimialojen osuuden toteuttamisesta ja koordinoinnista hyvinvointialueen talouden prosesseissa.

Lisäksi yksikön tehtävänä on talouden tuki ja yhteistyö toimialojen ja vastuualueiden kanssa myös muutos- ja kehittämishankkeissa sekä tarvittavien laskelmien, selvitysten ja analyysien toteuttaminen sekä muu johtajien ja esihenkilöiden tarvitsema talousjohtamisen tuki toimialoilla.

Myös laskentapalveluiden ja talousjohtamisen tuen osalta keskeistä vuonna 2023 on toiminnan ja prosessien hallittu käyttöönotto ja toimintojen turvallisen siirtymän varmistaminen.

Talospalvelujen yhteistyö toimialojen talouden johtamisessa käynnistetään ja toimialojen taloustuki organisoidaan. Vuoden aikana yhteistyötä ja toimintamallia kehitetään edelleen toimialojen tarpeita vastaavasti. Tehtäväkuvien ja työnjaon selkeyttämistä jatketaan ja tarvittaessa tehdään tehtäväkuvien täsmentämistä. Talouden seurannan ja raportoinnin käytännöt toimialoilla luodaan ja talouden suunnittelun ja seurannan vuosikellon mukaisesti tuetaan toimialojen talouden johtamista.

Maksuliikennepalvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Maksuliikennepalvelut- palveluyksikön tehtävänä on hyvinvointialueen omana toimintana tuottamien talouden päivittäispalveluiden toteuttaminen. Päivittäispalveluihin kuuluvat esim. laskutuksen valmistelevat tehtävät muun laskutuksen kuin asiakasmaksujen laskutuksen osalta, ostolaskujen käsittelyyn ja käsittelyprosessiin liittyvät tehtävät sekä maksukäytäntöihin ja hyvinvointialueen rahaliikenteen hoitoon tehtäviä.

Maksuliikennepalvelujen kokonaisuudenhallinta on keskitetty talouden palveluihin, mutta siirtymävaiheessa tehtäviä hoidetaan osittain myös muualla hyvinvointialueen organisaatiossa sen mukaisesti, mihin tehtäviä hoitaneet henkilöt hyvinvointialueella sijoittuvat. Vuoden 2023 aikana on tarkoituksena edelleen selkeyttää työnjakoa ja tehtäväjärjestelyjä yhteistyössä hyvinvointialueen muun organisaation kanssa.

Hyvinvointialueen toiminnan käynnistäminen ja palvelujen turvallisen siirtymän varmistaminen edellyttää alkuvuonna käytännön prosessien kuvaamista, ohjeistamista ja haltuunottoa. Vuoden 2023 ensimmäisenä tavoitteena on talouden prosessien ja tietojärjestelmien käyttöönotto suunnitelman mukaan sekä prosessien sujuvuuden ja laadun varmistaminen.

Lisäksi tavoitteena on suunnitellun talouden prosessien kehittämistyön käynnistäminen vuoden 2023 aikana. Tehtäväkuvien selkeytystä jatketaan niin Moneran kuin palveluiden kanssa ja tehtäväjärjestelyjä tehdään tarpeen mukaan. Keskitetyn palvelun laajentamista esim. ostolaskujen käsittelyssä jatketaan mahdollisuuksien mukaan.

Asiakasmaksut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Asiakasmaksut- palveluyksikön tehtävänä on asiakasmaksujen prosessin hallinta ja kehittäminen hyvinvointialueella sekä asiakasmaksujen laskutus ja siihen

liittyvä palvelu siltä osin, kun laskutusta toteutetaan hyvinvointialueen omana toimintana.

Myös asiakasmaksujen osalta hyvinvointialueen toiminnan käynnistyessä tehtäviä hoidetaan osittain myös muualla hyvinvointialueen organisaatiossa sen mukaisesti, mihin tehtäviä hoitaneet henkilöt hyvinvointialueella sijoittuvat. Vuoden 2023 aikana on tarkoituksena edelleen selkeyttää työnjakoa ja tehtäväjärjestelyjä yhteistyössä hyvinvointialueen muun organisaation kanssa.

Asiakasmaksujen laskutukseen liittyen Monetra Keski-Suomi Oy:n kanssa on suunniteltu sekä siirtymävaiheen työnjakoa että pidemmän aikavälin tavoitetilaa työnjaossa. Tavoitetilana on, että Monetran tehtävänä on tulevaisuudessa laskujen muodostus varsinaisessa laskutusjärjestelmässä ja sen jälkeiset prosessin vaiheet – maksujen vastaanotto, reskontranhoito ja perintä. Tähän malliin on kuitenkin tarkoitus siirtyä vaiheittain ja siirtymävaiheen ajan Monetra hoitaa osittain myös laskutuksen esijärjestelmissä tehtäviä prosesseja. Työnjaon muutokset ja toteutustapa kohti tavoitetilaa suunnitellaan yhteistyössä Monetran kanssa erikseen toiminnan käynnistyttyä.

Turvallisen siirtymän varmistaminen ja talouden prosessien ja tietojärjestelmien käyttöönotto suunnitelman mukaan sekä prosessien sujuvuuden ja laadun varmistaminen ovat ensimmäisiä keskeisiä tehtäviä. Lisäksi tavoitteena on suunnitellun talouden prosessien kehittämistyön käynnistäminen vuoden 2023 aikana.

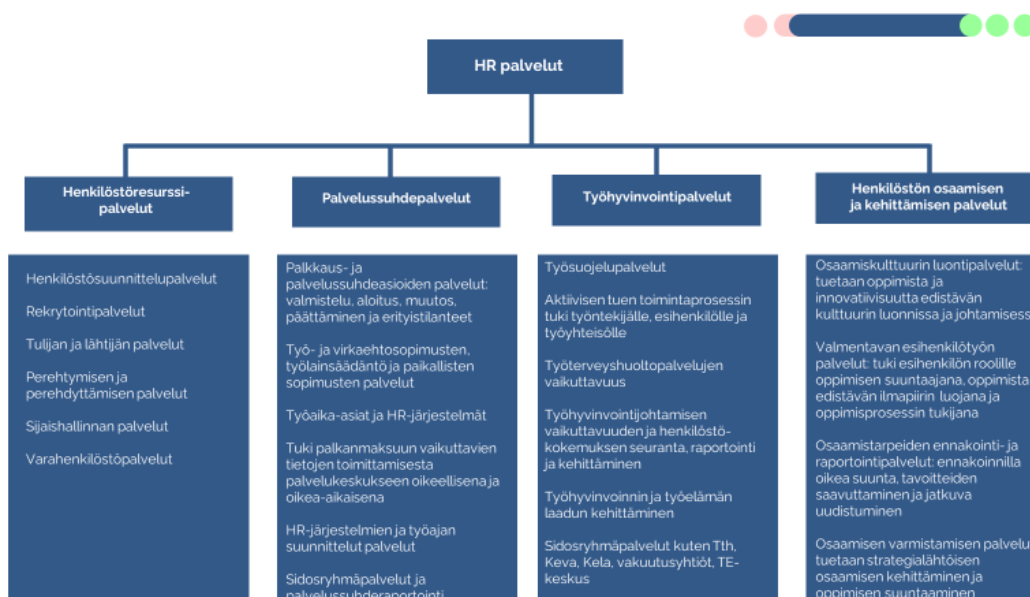
HR-palvelut

Toiminnan kuvaus

HR-palvelut vastaa henkilöstöjohtamisen kokonaisuudessa Keski-Suomen hyvinvointialueella painopisteenään palvelussuhde-, henkilöstöresurssi-, työhyvinvointi- sekä henkilöstön osaamisen ja kehittämisen palvelut.

HR tukee strategisen henkilöstöjohtamisen toteuttamista siten, että toiminnassa on henkilöstöä ja oikeanlaatuista osaamista oikea määrä, oikeaan aikaan, oikeissa paikoissa ja oikealla kustannuksella. Toimimme vahvassa yhteistyössä ydintoiminnan kanssa ja tuotamme palvelutoimintaa strategian toteuttamiseksi. Vuoden 2023 HR-toiminnan painopisteitä ovat:

- HR-prosessien ja tietojärjestelmien käyttöönotto sekä prosessien sujuvuuden ja laadun varmistaminen erityisesti palkanmaksun varmistamiseksi.
- HR-tehtävien ja roolien muodostaminen ja vakiinnuttaminen palvelutoiminnan tarpeisiin: kukin toimii roolinsa, tehtävänsä ja osaamisensa mukaisesti palvelutoiminnan tavoitteet kirkkaana.
- Tuki palvelutoiminnan aloitukseen yhteistoiminnan menetelmin.
- Keskitetyn varahenkilöstötoiminnan pilotti.
- Palveluntuottajien (Työterveys Aalto ja Monetra) kanssa sujuvan toiminnan ja roolituksen varmistaminen. Priorisoimme kehittämistoimenpiteet, joiden etenemistä seuraamme palveluntuottajien kanssa säännöllisesti.

Määrärahan jakautuminen palveluysiköittäin

HR-palvelut 1 000€	HR palvelut, yhteiset	Henkilöstö- resurssipalvelut	Palvelusuhde- palvelut	Työhyvinvointi- palvelut	Henkilöstön osaamisen ja kehittämisen	Palvelualue yhteensä
Toimintatulot	3	0	0	2 887	310	3 200
Toimintamenot	-2 080	-1 787	-6 171	-7 995	-1 273	-19 305
Toimintakate	-2 076	-1 787	-6 171	-5 108	-963	-16 105

HR palvelut, yhteiset

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

HR yhteisiin palveluihin sisältyvät HR-johtajan sekä järjestöjen (Tehy, Super, JHL, Jyty, Juko) pääluottamusmiesten ja luottamusmiesten kustannukset.

Henkilöstöresurssipalvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Henkilöstöresurssipalvelut muodostuvat keskitetyistä rekrytointipalveluista, vara-henkilöstö- ja sijaispalveluista, tulijan ja lähtijän palveluista, perehdyttämisen ja pe-rehdyttämisen palveluista sekä henkilöstösuunnittelupalveluista. Rekrytointipal-velut tukee esihenkilöitä henkilöstön rekrytoinneissa ja tekee mm. työnantaja-markkinointia. Varahenkilöstö- ja sijaispalvelut on vuoden 2023 aikana käynnisty-vää ja kehitettävää toimintaa, jossa rakennetaan toimintamalleja henkilöstön äkil-listen poissaolojen paikkaamiseen. Tulijan ja lähtijän palvelut on tässä vaiheessa pääsääntöisesti Sairaala Novan uusia työntekijöitä palveleva konsepti, joka edis-tää työntekijöiden sujuvaa työn aloittamista, Perehdyttämisen palveluissa taas ra-kennetaan perehdytyskäytäntöjä ja -työkaluja uusille hyvinvointialueen työnteki-jöille ja perehdyttäjille mm. sähköisen perehdytysjärjestelmän avulla.

Palvelussuhdepalvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Palvelussuhdepalvelut muodostuvat keskitetyistä palvelussuhdepalveluista ja HR-järjestelmien ja työajan suunnittelun kokonaisuudesta. Palvelussuhde koko-naisuus tukee esihenkilöitä työ- ja virkasuhdeprosessissa sekä neuvoo, linjaa ja ohjaa palvelussuhdeasioissa. Lisäksi palvelussuhdepalvelut neuvottelevat ja laa-tivat paikallisia sopimuksia palveluiden tarveharkinnan ja vaikutusarvioinnin jäl-keen yhdessä järjestön edustajien kanssa.

HR-järjestelmien ja työajan suunnittelussa hallinnoidaan keskeisiä HR järjestelmiä ja tehdään keskitettyä HR raportointia. Keskeinen työajansuunnittelu ja toteuman seurantajärjestelmän Titania hallinnointi ja kehittäminen sekä työvuorosuunnittelun ohjaus kuuluvat tämän kokonaisuuden alle.

Työhyvinvointipalvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Työhyvinvointipalvelut muodostuvat keskitetyistä työsuojelupalveluista ja työkykyjohtamisen aktiivisen tuen toimintaprosessin tuesta työntekijälle esihenkilöille ja työyhteisöille varhaisen ja ennakoivan, tehostetun tuen, työhön paluun sekä palvelussuhteen päättymisen vaiheessa. Työhyvinvointipalvelut vastaa työterveyshuoltopalvelujen sisällön ja vaikuttavuuden seurannasta ja kehittämisestä yhteistyössä palvelutuottajan (Työterveys Aalto) kanssa palvelusopimuksen ja työterveyshuollon toimintasuunnitelman mukaisesti. Työhyvinvointipalveluihin sisältyvät lisäksi henkilöstökokemuksen seuranta, raportointi ja kehittäminen, työhyvinvoinnin ja työelämän laadun kehittäminen sekä verkostoyhteistyö sidosryhmien kanssa (Kela, Keva, työterveyshuolto, vakuutusyhtiöt ym.).

Henkilöstön osaamisen ja kehittämisen palvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Hyvinvointialueen strategisena menestystekijänä nähdään hyvinvoiva, osaava ja osallistuva henkilöstö. Henkilöstön osaamisen ja kehittämisen palvelut tarjoavat koko henkilöstölle ja eri ammattiryhmille tasapuolisesti ja yhdenvertaisesti mahdollisuuksia osaamisen ylläpitämiseen ja kehittämiseen eri tavoilla. Keskeinen ydinprosessi sisältää koulutuksen ja osaamisen hallinnan sekä koulutusten järjestämisen- ja koordinoitukokonaisuudet, joissa toimitaan eri palvelualueiden ja toimipisteiden tukena. Osaamisen ennakoinnilla varmistetaan osaamisresurssien riittävyys ja niiden oikea kohdentaminen sekä tulevaisuuden osaamistarpeet.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma on laadittu yhteistoimintalain edellyttämällä tavalla. Sen lisäksi palvelualueet laativat koulutussuunnitelmat, jotka pohjautuvat työyhteisö-, tiimi- ja yksilötason osaamiskeskusteluihin ja niissä määriteltyihin osaamisen kehittämiskohteisiin.

Painopistealueina vuonna 2023 ovat turvalliseen siirtymään liittyvät ICT-järjestelmien edellyttämät koulutukset, esihenkilöiden tuki ja johtamisosaamisen vahvistaminen, lakisääteliset koulutukset eri ammattiryhmille sekä eri palvelualueiden kannalta keskeyttömän toiminnan turvaavien koulutusten järjestäminen.

Hyvinvointialueen opiskelijatoiminta tulee tarkentumaan kevään 2023 aikana. Palvelualueilla ja toimipisteillä on harjoittelussa ja työssä oppimassa eri alojen opiskelijoita. Yhteistyö alan oppilaitosten kanssa vahvistaa osaltaan koulutustoimintaamme, kun hyödynnämme oppilaitosten opintotarjontaa ja räätälöityjä koulutuskokonaisuuksia. Teemme kumppanuusyhteistyötä oppilaitosten kanssa palvelujen löydettävyyden ja tarvelähtöisyyden kehittämiseksi.

Tietohallinto

Toiminnan kuvaus

Tietohallinto vastaa hyvinvointialueen ICT-palvelujen keskitetyn kokonaisuuden tuottamisesta. Kokonaisuus muodostuu seuraavista osa-alueista: tietohallintopalvelut, tietoturva- ja tietosuojapalvelut, tietotuotanto ja tietopalvelut, ICT-projekti-toimistopalvelut, tietojärjestelmäpalvelut, teknologiapalvelut ja digitalisaatio.

Digitalisoinnin tavoitteena on tehostaa toimintaa ja vapauttaa aikaa varsinaiseen ydintoimintaan. Digiratkaisujen hankinta tapahtuu tiiviissä yhteistyössä palveluiden kanssa noudattaen hyvinvointialueen hankintaprosesseja.

Tietohallinto kehittää hyvinvointialueen ICT-palvelukokonaisuutta tiiviissä yhteistyössä toiminnan ja palvelutuottajien kanssa. Tietohallinto järjestää ja tuottaa hyvinvointialueen ICT-palvelut pääosin in-house-yhtiöiden, 2M-IT Oy:n sekä Istekki Oy:n avulla.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Tietohallinto 1 000 €	Tietohallinto yhteiset	Tietohallinto- palvelut	ICT- projektitoimisto	Tietojärjestelmä- palvelut	Teknologia- palvelut	Palvelualue yhteensä
Toimintatulot		0	19 309	0	0	19 309
Toimintamenot		0	-57 645	0	0	-57 645
Toimintakate		0	-38 336	0	0	-38 336

Toiminnan käynnistyessä tilitapahtumat kohdistetaan yhdelle kustannuspaikalle, kunnes lopulliset vastuut selkiytyvät.

Tietohallinto yhteiset

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Tietohallinto yhteiset kattaa tietohallinnon johtamisen ja tietoturvallisuuden toiminnot.

Tietohallintopalvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Tietohallintopalvelut toteuttaa hyvinvointialueen laajuisen ICT-taloussuunnittelun, seurannan ja raportoinnin, ICT-hankintaprosessin (hankintaesityksestä

järjestelmän käyttöönottoon), ICT-sopimushallinnan, monitoimittajaympäristön hallinnan sekä ICT-riskienhallinnan ja ICT-varautumissuunnittelun tehtäviä. Lisäksi yksikön tehtäviin kuuluvat ICT-riskienhallinta ja varautumissuunnittelu, tietoarkkitehtuurin ja tiedonhallintamallin kehittäminen, tiedolla johtamisen tuki sekä tietopoinnit.

ICT-projektitoimisto

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

ICT-projektitoimisto koordinoi tietojärjestelmien päivitys- ja käyttöönottoprojekteja sekä huolehtii ICT-projektisalkunhallinnasta.

Tietojärjestelmäpalvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Tietojärjestelmäpalvelut huolehtii hyvinvointialueen tietojärjestelmäarkkitehtuurin kehittämisestä, järjestelmäsalkun hallinnasta, järjestelmien tuki- ja ylläpitopalveluista sekä elinkaarenhallintapalveluista.

Teknologiapalvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Teknologiapalvelut vastaa teknologia-arkkitehtuurin kehittämisestä, konesali- ja kapasiteettipalveluista, tietoliikennepalveluista, viestintäteknologiasta, rakennus-, kiinteistö- ja lääkintäteknikan ICT:stä, perustietotekniikasta, päätelaitepalveluista sekä loppukäyttäjätuesta.

Viestintäpalvelut

Toiminnan kuvaus

Viestintä tuottaa keskitetyt viestintäpalvelut hyvinvointialueelle ja tukee vastuualueiden, johdon ja päätöksenteon viestintää. Viestintäpalvelut jakautuvat kahteen palveluyksikköön: ajankohtaisviestintä ja vuorovaikutus. Ajankohtaisviestintä palvelee toimia-aloja ja vastuualueita päivittäisviestinnän sujuvuudessa, Vuorovaikutus varmistaa, että organisaatiolla on toimivat ja mahdollisimman vuorovai- kutteiset viestintäkanavat ja sen, että viestintä vahvistaa hyvinvointialueen identi- teettiä ja brändiä.

Keskeinen tavoite viestintäpalveluille on turvallisen siirtymän varmistaminen osaltaan, hyvinvointialueen tunnettuuden ja brändin vahvistaminen sekä viestin- nän järjestäytyminen ja organisaation toimintakulttuurin tukeminen ja viestintä- kulttuurin rakentaminen

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Viestintäpalvelut 1 000€	Viestintä yhteiset	Ajankohtais- viestintä	Vuorovaikutus	Palvelualue yhteensä
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintamenot	-731	-224	-224	-1 179
Toimintakate	-731	-224	-224	-1 179

Viestintä yhteiset

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Viestinnän yhteisiin on budjetoitu viestinnän henkilöstön palkat.

Ajankohtaisviestintä

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Ajankohtaisviestinnän kokonaisuuteen kuuluvat:

- Vastuualueiden viestintäpartnerit
- Vastuu päivittäis-, henkilöstö-, sidosryhmä-, media-, asiakas- ja asukas- viestinnän sujuvuudesta
- Johdon viestintätuki
- Kriisiviestintä, riskiviestintä

- Turvallisuusviestintä
- Sisällöntuotanto

Vuoden 2023 tavoitteita ovat:

- kriisiviestinnän toimivuuden varmistaminen
- hyte- ja turvallisuusviestinnän suunnitelman tekeminen ja toteuttaminen
- asiakas-, asukas-, sidosryhmä- ja mediaviestinnän toimivuuden varmistaminen
- toimiala- ja vastuualuekohtaisten viestintäsuunnitelmien toimeenpano.

Vuorovaikutus

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Vuorovaikutuksen kokonaisuuteen kuuluvat:

- Vuorovaikutuksen mahdollistaminen ja kanavien ylläpito
- Vastaa eri kanavien ylläpidosta, seurannasta ja kehittämisestä
- Ulkoiset sivut, intra, somekanavat, seurantajärjestelmät, analyysit
- Henkilöstöviestintä ja sisäisen viestinnän tuki
- Viestintäverkoston ylläpitäminen
- Brändin ja asiakaskokemuksen sekä osallisuuden vahvistaminen
- Brändi ja työnantajamielikuva
- Toimintakulttuurin tukeminen
- Palvelujen markkinointi, kampanjat (hyte)
- Materiaalipankki
- Visuaalinen viestintä

Vuoden 2023- tavoitteita ovat:

- verkkosivujen ja intran jatkokehitys
- eri viestintäkanavien roolien selkiyttäminen niin sisäisessä kuin ulkoisessa viestinnässä
- henkilöstö-, asukas-, asiakas- ja sidosryhmäviestinnän sujuvuuden varmistaminen
- hyvinvointialueen tunnettuuden, erityisesti rekrytointiviestintä ja maineen edistäminen
- strategiaviestintä ja palvelustrategian osallisuuden varmistaminen viestinnän keinoin
- brändin edelleen muokkaus ja jalkauttaminen (ml. palvelustrategian linjaukset).

Tilapalvelut

Toiminnan kuvaus

Tilapalvelut-yksikön tehtävänä on hallinnoida Keski-Suomen hyvinvointialueen käytössä olevaa tilakokonaisuutta. Hyvinvointialueen käytössä tulee olemaan kaikkiaan yli 500.000 neliötä tilaa sadoissa eri kiinteistöissä Keski-Suomen maakunnan alueella. Valtaosa hyvinvointialueen käytössä olevista tiloista on ulkoa vuokrattuja Keski-Suomen kunnilta tai yksityisiltä kiinteistön omistajilta. Toiminnan tavoitteena on taata terveelliset, turvalliset ja kustannustehokkaat toimitilat eri palveluiden tarpeisiin asiakas- ja käyttäjätyytyväisyys huomioiden.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Tilapalvelut 1 000 €	Tilapalveluiden johtaminen	Palvelualue yhteensä
Toimintatulot	0	0
Toimintamenot	-56 337	-56 337
Toimintakate	-56 337	-56 337

Tilapalveluiden johtaminen

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Tilapalvelut tehtävänä on toimia kiinteistöjen tukipalvelujen asiantuntijaorganisaationa. Toimintaa johdetaan johtotiimin ja neljän operatiivisen tiimin kautta.

Neljä operatiivisen johtamisen tiimiä muodostuu seuraavasti:

- asiakkuus- ja ylläpito
- kiinteistöjen kehittäminen
- hankinta- ja talous
- tekniset palvelut

Johtotiimi linjaa organisaation strategiset tavoitteet. Johtotiimin tehtävä on myös luoda toimintasuunnitelma, sekä tiimien operatiivisen johtamisen tavoitteet.

Asiakkuus- ja ylläpito tiimi toimii kiinteistöjen käyttäjien ja omistajien rajapinnassa. Tiimissä on kaksi kiinteistömanageria, jotka ovat yhteyshenkilönä kaikkiin 22 hyvinvointialueen kuntaan. Asukas- ja tilavuokrauksien sopimusten hallinta sekä sisäilmaprosessi, hoidetaan myös tämän tiimin kautta.

Kiinteistöjen kehittämisen päätehtävä on palveluverkkotyö sekä kiinteistöjen teknisen ja toiminnallisen käytettävyyden määrittely. Tiimi toimii Modulo-järjestelmän pääkäyttäjänä,

Hankinta- ja taloustiimi tekee tiivistä yhteistyötä talouden tuen sekä muiden sisäisten tiimien kanssa.

Tekniset palveluiden tehtävä on huolehtia omien ja vuokrakiinteistöjen rakennus- ja taloteknisten järjestelmien toimivuudesta, vastuunjaon mukaisesti. Tämän tiimin vastuulla on myös lääkintälaitteet ja siihen liittyvä tekniikka. Teknisten palveluiden budjetti on vielä tässä vaiheessa tuotannon tukipalveluiden kiinteistö- ja tekniikkapalveluiden alaisuudessa.

Rahoitus ja vastuut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Rahoitus ja vastuut on tekninen palvelualue osana konsernipalvelujen kokonaisuutta. Rahoituksen ja vastuiden määrärahassa on hyvinvointialueen yhteisten työntantajavastuiden ja rahoituskulujen määrärahat sisältäen esim. vapaaehtoisten vakuutusten maksut, potilasvakuutuksen menot, työntajan eläkemenoperusteisen maksun, rahoituskulut ja luottotappiot. Rahoituksen ja vastuiden määrärahat kuuluvat johtamisen palveluiden sitovuustasoon.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Rahoitus ja vastuut 1 000 €	Rahoitus ja vastuut	Palvelualue yhteensä	
Toimintatulot		0	0
Toimintamenot	-24 132		-24 132
Toimintakate	-24 132		-24 132

PALVELUTUOTANNON TUKIPALVELUT

Toiminnan kuvaus

Hyvinvointialueiden toimialaan kuuluvien tehtävien tukipalveluiksi katsotaan kaikki sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea tukevat tehtävät, Tuotannon tukipalveluita ovat:

- Ruokahuollon palvelut
- Puhtauspalvelut
- Välinehuolto
- Hankinta- ja logistiikkapalvelut
- Kiinteistö- ja tekniikkapalvelut

Määrärahan jakautuminen palvelualueittain

Palvelutuotannon tukipalvelut 1 000 €	Ruokapalvelut	Puhtauspalvelut	Välinehuolto	Hankinta ja logistiikka	Kiinteistö- ja tekniikkapalvelut	Vastuualue yhteensä
Toimintatulot	2 017	487	41		90	2 634
Toimintamenot	-22 494	-30 078	-5 135		-6 392	-21 590
Toimintakate	-20 477	-29 591	-5 094		-6 302	-18 956
						5 269
						-85 689
						-80 420

Ruokapalvelut

Toiminnan kuvaus

Hyvinvointialueen ruokapalveluissa tuotetaan aterioita ja palveluita joko omana tuotantona tai ostopalveluna hyvinvointialueen in-house-yhtiöiltä. Palvelut suunnitellaan yhteistyössä asiakkaan kanssa ydintoimintoja tukien.

Ruokapalvelun rooli on tukea asiakkaan hyvinvointia ja toipumista ravitsemuksellisesti täysipainoisilla aterioilla. Ruoan ravitsemuksellisen laadun määrittää ravitsemushoito- ja ruokasuositukset sekä lainsäädäntö

Ruokapalvelut tuottaa ateriapalveluita maakunnan sairaaloihin, pitkäaikaishoiva- ja asumispalveluihin ja kotipalveluun sekä työpaikka-aterioita henkilökunnalle. Hyvinvointialueella on 2023 vuoden alussa 8 tuotantokeittiötä, joissa tuotetaan asiakkaille kaikki päivän ateriat 7 päivänä viikossa.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Ruokapalvelut 1 000 €	Ruokapalvelut yhteiset	Ruoka- palveluiden ostopalvelut	Tuotantokeittiöt	Kuumennus- ja palvelukeittiöt	Äidinmaito- keskus	Hlöruokailu, kahvilap, kokousp	Palvelualue yhteensä
Toimintatulot			443			1 574	2 017
Toimintamenot	-677	-3 877	-14 376	-1 960	-90	-1 514	-22 494
Toimintakate	-677	-3 877	-13 933	-1 960	-90	60	-20 477

Ruokapalvelut

Ruokapalveluissa tavoitteena on yhtenäistää toimintatapoja sekä keskittää tuotantoa mahdollisuuksien mukaisesti. Tuotannonohjausjärjestelmät otetaan käyttöön niiden toimijoiden osalta, joilla ei ole vielä käytössä sähköistä järjestelmää. Tuotannonohjausjärjestelmien avulla tehostetaan ja yhtenäistetään tuotantoa sekä lisätään kulurakenteen läpinäkyvyyttä kaikkien toimijoiden osalta. Yhtenäisten toimintatapojen käyttöönoton avulla pystytään varmistamaan ruokapalvelujen ravitsemuksellinen laatu.

Toimita jakautuu kahteen palvelualueeseen.

- Eteläinen Keski-Suomi ruokapalvelut:
 - Jyväskylän alue, Laukaa, Uurainen, Joutsa. Alueella 4 tuotantokeittiötä ja 10 kuumennus/palvelukeittiötä ja 68 toimituspistettä.
- Pohjoinen Keski-Suomi ruokapalvelut:
 - Konnevesi, Hankasalmi, Äänekoski, Konginkangas, Viitasaari, Kannonkoski, Pihtipudas. Alueella 5 tuotantokeittiötä ja 4 palvelukeittiötä ja 31 toimituspistettä. Henkilöstömääräyhteensä 220.

Ruokapalveluiden ostopalvelut

Ruokapalveluja hankitaan ostopalveluna hyvinvointialueen in-house yhtiöiltä, joita ovat Saarijärvi Saasera Oy, Karstula Kasera Oy, Jämsän ateria ja puhtauspalvelut Oy sekä Keuruu-Multia-Petäjävesi ruokapalvelut Oy 1.2 alkaen. Siirtymäajan sopimuksella ruokapalveluja ostetaan Kinnulan, Kivijärven ja Luhangan kunnilta ajalla 1.1-31.5.2023 ja Keuruun, Multian ja Petäjäveden kunnilta 1-31.1.2023. Ruokapalveluostojen arvo on 5,4 m€ vuodessa.

Tuotantokeittiöt

Tuotantokeittiöt tuottavat aterioita sekä välittävät tuotteita asiakkaille tilauksen mukaan, joko suoraan toimituspisteisiin tai kuumennus- ja palvelukeittiöiden kautta.

Kuumennus- ja palvelukeittiöt

Kuumennuskeittiöissä kuumennetaan cook & chill tuotannon ruokalajit yksiköille, joissa kuumennus ei ole mahdollista.

Palvelukeittiössä tarjotaan ruokapalvelukeskuksesta tai tuotantokeittiöstä toimitetut ateriat sekä valmistetaan lisäkkeet ja välipalat, tiskataan astiat ja tehdään tarvittavia keittiön puhtaanapitotehtäviä.

Kuumennus- ja palvelukeittiöissä painopistealueena on tuotannonohjausjärjestelmien tehokas käyttö. Tuotannonohjausjärjestelmien avulla pyritään toiminnan taloudellisuuden parantamiseen ja laadulliseen kehittämiseen esimerkiksi toimintatapoja ja tarjottavan palvelun sisältöä yhtenäistämällä.

Äidinmaitokeskus

Sairaala Novassa toimiva äidinmaitokeskus ostaa, käsittelee ja myy äidinmaitoa sekä välittää sitä vastasyntyneiden teho-osaston sekä synnytysosastojen vauvoille. Äidinmaitokeskuksen tehtäviin kuuluu luovuttajien ohjaus, tutkimukset, luovuttajaksi hyväksyminen sekä laadun seuranta luovutuksen aikana. Äidinmaidon ja korvikemaitoseosten valmistus, käsittely, pakkaus ja toimitus asiakkaille tapahtuu Äidinmaitokeskuksessa. Äidinmaitokeskus tuottaa sovitun palvelukokonaisuuden asiakkaalle turvallisesti ja oikein, vaativat hygieniavaatimukset huomioiden.

Henkilöstöruokailu, kahvila- ja kokouspalvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Ruokapalveluissa valmistetaan lounasaterioita henkilöstölle. Asiakkaat maksavat ateriansa itse rahalla tai pankkikortilla. Lisäksi tarjotaan kokous- ja kahvilapalveluita, jotka täydentävät henkilöstöruokailun tarjontaa sekä tukevat henkilöstön ja asiakkaiden hyvinvointia.

Kehittämisen painopistealueena henkilöstöruokailussa sekä kahvila- ja kokouspalveluissa on tuotannonohjausjärjestelmien kokonaisvaltainen käyttöönotto, tarjonnan kehittäminen ja hinnoittelun yhtenäistäminen toiminnan kustannusrakenteet huomioiden.

Puhtauspalvelut

Toiminnan kuvaus

Puhtauspalvelut-yksikkö järjestää keskitetysti kaikki hyvinvointialueen siivouspalvelut joko omana tuotantona tai ostopalveluna:

- Tilojen siivous sovitun tilatyypikohtaisen puhtausluokan vaatimalla tavalla
- Lääkintälaitteiden ulkopintojen puhdistus
- Vuodehuolto: sairaalasänkyjen ja paarien puhdistus ja puhtaaksi petaus
- Puhtauspalvelujen keskitetty laadunvalvonta

Potilas/asukasaterioiden jakelupalvelut sairaaloissa sekä asumispalveluyksiköissä päivän ateriarytmin mukaan.

Tekstiilipalvelut järjestää keskitetysti henkilökunnan suojavaatteiden, potilastekstiilien, vuodevaatteiden ja erikoistekstiilien (terkoglode, siivoustekstiilit yms.) hankinta-/vuokraus-, huolto- ja hyllytyspalvelut sovittuihin kohteisiin.

Toimimme tiiviissä yhteistyössä ydintoiminnan kanssa ja tuemme palvelutoimintaa oikea-aikaisella palvelutuotannolla. Yksikössä työskentelee noin 500 henkilöä. Palveluja tuotetaan omana- ja ostopalveluna.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Puhtauspalvelut 1 000 €	Puhtauspalvelut					Tekstiilipalvelut	Palvelualue yhteensä
	Puhtauspalvelut, yhteiset	Keskinen alue Jyväskylä	Puhtauspalvelut Maakunnat	Puhtauspalvelut Nova			
Toimintatulot	0	0	0	480	7	487	
Toimintamenot	-320	-7 108	-7 078	-9 309	-6 263	-30 078	
Toimintakate	-320	-7 108	-7 078	-8 829	-6 256	-29 591	

Puhtauspalvelut, yhteiset

Puhtauspalveluissa on tavoitteena yhtenäistää toimintatapoja siten, että esim. kaikkiiin samankaltaisiin yksiköihin tuotetaan samansisältöiset palvelut. Tarkastella palvelun tuottamisen malleja. Tavoitteena on tehostaa ja yhtenäistää tuotantoa sekä lisätä kulurakenteen läpinäkyvyyttä kaikkien toimijoiden osalta. Tarkastella palvelun tuotantotapoja ja aikoja ja varmistaa, että palvelut ydinprosessille tuotetaan asiakaslähtöisesti, oikea-aikaisesti, laadukkaasti ja potilasturvallisesti.

Hyvinvointialueen strategisena menestystekijänä nähdään hyvinvoiva, osaava ja osallistuva henkilöstö. Tähän pyritään laatimalla henkilöstön koulutussuunnitelma ja laajentamalla autonomista työvuorosuunnittelua. Lisäksi tarkastellaan

henkilöstön liikkuvuutta, selvitetään varahenkilötoiminnan laajentamista ja henkilöstön työhyvinvointia ja pyritään siten vaikuttamaan poissaoloihin.

Puhtauspalvelut yhteiset yksikössä työskentelee palvelujohtajan lisäksi kaksi asi-
antuntijaa, jotka tuottavat palveluita koko yksikön käyttöön. Näitä palveluja ovat
esim. työmäärämitoitus, kilpailutusten valmistelu, palvelun laadun arviointi, työ-
vuorosuunnittelun kehittäminen ja muut koko yksikköä koskevat kehitystehtävät.
Siivoussopimuksista vastaavan palvelupäällikön tehtävä jätettiin toistaiseksi täyt-
tämättä.

Puhtauspalvelut Keskinen alue Jyväskylä

Kokonaisuus koostu Jyväskylän kaupungilta siirtyneistä noin 110 kohteesta, jonne
tuotamme siivous- ja/tai aterioidenjakopalvelut sekä tekstiilipalvelut, joko omana
tuotantona tai ostopalveluna. Palvelutuotanto on jaettu kolmeen kokonaisuuteen:
1. Kyllön ja Palokan sairaala, 2. Asumispalveluyksiköiden aterioiden jakopalvelut
3. Siivouksen ostopalvelut -kokonaisuus, joka pitää sisällään siivoussopimusten
asiakasyhteistyön niin palveluntuottajaan, kuin tilojen käyttäjien kanssa, palvelu-
tarvemuutokset ja palvelun laadunvalvontatehtävät.

Kokonaisuutta johtaa palvelupäällikkö, joka vastaa kokonaisuuden johtamisesta,
taloudesta ja toiminnan tuloksellisesta kehittämisestä. Omana tuotantona tehtä-
vää työtä organisoii 2 palveluvastaavaa sekä 2 palveluohjaaja. Laitoshuoltajia alu-
eella työskentelee noin 130 henkilöä. siivouksen ostopalvelusopimusten arvo on
noin 2 milj. euroa.

Vuoden 2023 tavoitteena on toimintamallien luominen ostopalvelujen laadunval-
vontaan sekä asiakasyhteistyöhön. Käydään läpi omana tuotantona tuotettavien
palveluiden sisältö ja varmistetaan siten yhdenmukaiset, turvalliset ja laadukkaat
sekä kustannustehokkaat palveluprosessit kaikkiin yksiköihin.

Puhtauspalvelut Maakunnat

Kokonaisuus koostuu Hyvinvointialueen kaikkien muiden kohteiden pois lukien
Nova ja Jyväskylä puhtauspalveluiden vastuualueelle kuuluvien palveluiden jär-
jestämisestä joko omana toimintana tai ostopalveluna. Alue on jaettu kolmeen
kokonaisuuteen:

- Pohjoinen alue (Äänekoski, Saarikka, Kinnula, Kyyjärvi, Kannonkoski, Kivi-
järvi, Konnevesi, Viitasaari ja Pihtipudas)
- Itäinen alue (Muurame, Joutsa, Laukaa, Hankasalmi, Luhanka, Toivakka)
sekä
- Läntinen alue (Keuruu, Uurainen, Multia, Petäjävesi, Jämsä).

Henkilöstöä alueella on 150, palveluvastaavia lähtötilanteessa 4, palveluohjaajia 1

ja palvelupäällikkö, joka vastaa oman vastuualueensa johtamisesta, taloudesta ja toiminnan tuloksellisesta kehittämisestä.

Tavoitteena on siirtää kevään 2023 aikana kaikki puhtauspalvelujen työntekijät oman organisaation esimiesten alaisuuteen ja vapauttaa siten hoitotyön esimiesten työpanosta sekä tarjota oman alan substanssiosaamista ja tukea puhtauspalvelujen henkilöstölle. Omana tuotantona tuotettavien palveluiden sisältö käydään läpi ja varmistetaan siten yhdenmukaiset, turvalliset ja laadukkaat sekä kustannustehokkaat palveluprosessit kaikkiin yksiköihin. Alueellisesti tarkastellaan eri palvelutuotantomalleja kustannustehokkaiden toimintatapojen löytämiseksi ja luodaan toimintamallit ostopalvelujen laadunvalvontaan sekä asiakasyhteistyöhön.

Puhtauspalvelut Nova

Puhtauspalvelut tuottaa sairaala Novaan sekä muihin sairaalan alueella käytössä oleviin kiinteistöihin (Rakennus 45, F1- F2-osa) puhtauspalvelut. Palvelut koostuvat siivouspalveluista, keskitetystä vuodehuollosta, lääkintälaitteiden- ja apuvälineiden ulkopintojen puhdistuspalvelusta sekä uutena kokonaisuutena myös osastoruokapalveluista. Novassa tuotamme palveluita 24/7. Erikoissairaanhoidon asettaa omia erityisvaatimuksia puhtauspalveluiden tuottamiselle esim. sairaala apteekin puhdistilat, leikkaussalit, lääkinnälliset laitteet, tehohoito yksiköiden siivous ovat erityisosaamista vaativia kohteita. Lisäksi Novassa potilaiden kiertonopeus asettaa toiminnalle omat erityiset vaatimuksensa mm. palveluiden vasteaikoihin liittyen. Henkilöstöä alueella on 200, palveluvastaavia lähtötilanteessa 4, palveluohjaajia 3 ja palvelupäällikkö, joka vastaa oman vastuualueensa johtamisesta, taloudesta ja toiminnan tuloksellisesta.

Vuoden 2023 ensimmäisenä tavoitteena on tarkastella osastoruokapalveluiden henkilöstömitoitusta ja tarvittaessa kohdentaa sieltä työpanosta koko puhtauspalveluiden käyttöön. Luodaan puhtauspalveluille riittävä ja osaava varahenkilöstö äkillisten poissaolojen sijaistamiseen.

Tekstiilipalvelut

Tekstiilipalvelut järjestään keskitetysti tekstiilipalvelut Hyvinvointialueen toimipisteisiin. Tekstiilipalvelukokonaisuudet voidaan jakaa kolmeen kokonaisuuteen: Henkilökunnan suojavaatteet, potilailla/asiakkailta käytössä olevat vuodevaatteet ja sairaalavaatteet sekä kolmantena osa-alueena asumisyksiköiden asiakkaiden omien tekstiilien pesupalvelut.

Toimintamallit alueella ovat hyvin moninaiset: on asiakkaiden omia tekstiilejä, yksiköiden omistamia tekstiilejä sekä palveluntuottajalta vuorattuja tekstiilejä.

Palveluja tuotetaan myös monella eri tavalla, samaan yksikköön palveluja voidaan tuottaa useamman palveluntuottajan toimesta sekä lisäksi joku osa-alueista hoidetaan omana tuotantona. Yksiköllä on yksi oma isompi pesula Pihtiputaalla, lisäksi pyykinpesupalveluita tuotetaan pienemmissä pesulayksiköissä Uuraisilla ja Konnevedellä sekä kymmenissä asumispalveluyksiköissä eri puolella hyvinvointialuetta.

Tekstiilipalvelut vastuualutta johtaa palvelupäällikkö ja päätyönään pesulapalveluita tuottavaa henkilöstöä on noin 12.

Tavoitteena on yhtenäistää toimintatapoja ja selvittää eri kuntiin kustannustehokain tapa tuottaa tekstiilipalveluita. Tiettyjen palveluiden tuottaminen keskitetään alueellisesti yksittäisille palveluntuottajille. Varmistetaan, että hyvinvointialueen pesulatyöntekijöillä on asianmukaiset työolosuhteet.

Välinehuolto

Toiminnan kuvaus

Välinehuoltotoiminnalla estetään välineiden välityksellä tapahtuva infektioiden synty ja leviäminen. Välinehuollossa huolletaan potilaan hoidossa käytetyt monikäyttöiset instrumentit ja välineet lakien, asetusten ja standardien mukaisin prosessein.

Hyvinvointialueen välinehuoltotoiminta on keskitetysti hallintoitu ja organisoitu. Toimipisteet on hajautettu optimaalisesti palvelutuotannon toimintojen tarpeita palvellen. Hyvinvointialueen välinehuolto tarjoaa asiakkailleen myös keskitetyn välinehallinnan palvelut; välineistöön liittyvät asiantuntijapalvelut, välineiden huolto- ja korjauspalvelut (ostopalvelu) ja uuden välineistön hankinta, jota tullaan laajentamaan asteittain koko hyvinvointialueelle taloustilanne huomioiden. Tällä hetkellä palvelu toimii täysimittaisesti Sairaala Novassa ja välinehuolto omistaa koko Novan välineistön.

Yksikkö tekee tiivistä yhteistyötä palvelutuotannon kanssa varmistaen tarkoituksenmukaiset ja laadukkaat välinehuoltopalvelut. Varaudumme prosesseissa olemassa olevin keinoin operatiivisten ja suunterveydenhuollon hoitojonojen puron seurauksena lisääntyvään palvelutarpeen kasvuun.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Välinehuolto 1 000 €	Välinehuolto yhteiset	Välinehuolto alue 1	Välinehuolto alue 2	Välinehuolto alue 3	Palvelualue yhteensä
Toimintatulot	41	0	0	0	41
Toimintamenot	-626	-2 655	-1 319	-535	-5 135
Toimintakate	-585	-2 655	-1 319	-535	-5 094

Välinehuolto yhteiset

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Yhteiselle toimipisteelle on sisällytetty seuraavat henkilöstömenot; palvelujohtaja, tuotantopäällikkö, palveluvastaavat (3) ja palveluohjaajat (5) sekä tuotannon-ohjaus- ja laatujärjestelmien ylläpitokustannukset.

Palvelujohtaja vastaa hyvinvointialueen välinehuollon operatiivisesta ja strategisesta johtamisesta; toiminta, talous, henkilöstö ja prosessit.

Tuotantopäällikkö vastaa hyvinvointialueen välinehuollon tuotantoprosessien tuoksellisesta kehittämisestä ja johtamisesta. Tuotantopäällikkö vastaa myös

näyttöön perustuvan välinehuoltotyön toiminnan koordinoinnista ja laadunvalvonnasta.

Palveluvastaavien työpanos kohdentuu toimipisteittäin seuraavasti:

- Novan välinehuoltokeskus ja sairaala-apteekin välinehuolto (1)
- Palokan, Kyllön ja Äänekosken välinehuollon toimipisteet (1)
- Laukaan, Keuruun, Muuramen, Saarijärven, Karstulan, Viitasaaren ja Pihtiputaan toimipisteet (1).

Kaikilla on omat läpileikkaavat vastuualueensa ja kaikki tuntevat toistensa toiminta-alueet ja sijaistavat toisiaan.

Palveluohjaajien työpanos kohdentuu seuraavasti

- Novan välinehuoltoprosessi ja sairaala-apteekin välinehuolto (3)
- Toiminnanohjausjärjestelmän ylläpito, tuotteistaminen, koulutus ja ohjaus koko hyvinvointialueella (1)
- Laatujärjestelmän ylläpito, koulutus ja ohjaus koko hyvinvointialueella (1)

Toiminnan ja kehittämisen painopistealueita koko hyvinvointialueen välinehuollon palvelualueella ovat mm:

- Tuotannonohjausjärjestelmä Geminin laajentaminen koko hyvinvointialueelle:
 - suoritietoihin perustuva päätöksenteko, työohjeet ja prosessin jäljitettävyyys
- Laatujärjestelmän laajentaminen koko hyvinvointialueelle:
 - standardoidut, turvalliset ja laadukkaat välinehuollon prosessit
- Yhdistyneen henkilöstön hyvinvoinnin tukeminen, sisäisen sijaisjärjestelmän toimintamallin luominen ja osaamisen varmistaminen

Talousarvion pohjana käytetty luovuttavilta organisaatioilta kerätty pohjadata ei sisältänyt kaikkia vuodelle 2023 ennakoituja välttämättömiä kustannuksia. Täten proaktiivisia kustannustenhallintatoimenpiteitä on toteutettu seuraavasti:

- Kolme palvelupäällikön virkaa muutettiin toimiksi ja rekrytoitiin vain yksi päällikkö 2023 alusta. Palvelujohtaja tekee myös toiselle palvelupäällikölle suunniteltuja tehtäviä.
- Yksi palveluohjaajan työsuhde jätettiin toistaiseksi täyttämättä.

Välinehuolto, alue 1

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Alueeseen 1 kuuluvat Sairaala Novassa 24/7 toimiva välinehuoltokeskus sekä sairaala-apteekin välinehuolto. Novan välinehuoltokeskuksessa huolletaan Novan, Sydänsairaala Novan, Joutsan, Luhangan, Toivakan ja Sehyn (suun erikoishammashoidon yksikkö) välineet ja endoskoopit sekä muutaman ulkoisen asiakkaan

välineet. Alueen 1 kulut muodostuvat välinehuoltajien (43) henkilöstökuluista, toiminta- ja materiaalikuluista sekä keskitetyn välinehallinnan kuluista.

Toiminnan ja kehittämisen painopistealueet ovat samat koko hyvinvointialueen välinehuollon palvelualueella.

Välinehuolto, alue 2

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Alueeseen 2 kuuluvat Palokan, Kyllön ja Äänekosken välinehuollon toimipisteet. Palokan ja Kyllön toimipisteissä huolletaan kaikkien Jyväskylän alueen terveysasemien ja suunterveydenhuollon yksiköiden välineet ja endoskoopit. Äänekosken toimipisteessä huolletaan Äänekosken terveysaseman ja suunterveydenhuollon välineet ja endoskoopit. Alueen 2 kulut muodostuvat välinehuoltajien (24) henkilöstökuluista sekä toiminta- ja materiaalikuluista.

Toiminnan ja kehittämisen painopistealueet ovat samat koko hyvinvointialueen välinehuollon palvelualueella.

Välinehuolto, alue 3

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Alueeseen 3 kuuluvat Laukaan, Keuruun, Muuramen, Saarijärven, Karstulan, Viitasaaren ja Pihtiputaan välinehuollon toimipisteet. Muuramen toimipisteessä huolletaan Muuramen terveysaseman ja suunterveydenhuollon sekä kouluterveydenhuollon välineet. Laukaan, Keuruun, Saarijärven, Karstulan, Viitasaaren ja Pihtiputaan toimipisteissä huolletaan koko pohjoisen Keski-Suomen terveysasemien ja suunterveydenhuollon yksiköiden välineet ja endoskoopit. Alueen 3 kulut muodostuvat välinehuoltajien (11) henkilöstökuluista sekä toiminta- ja materiaalikuluista.

Toiminnan ja kehittämisen painopistealueet ovat samat koko hyvinvointialueen välinehuollon palvelualueella.

Hankinta ja logistiikka

Toiminnan kuvaus

Hankinnan ja logistiikkapalvelualue järjestää keskitetysti Keski-Suomen hyvinvointialueen hankintapalvelut, logistiikkapalvelut, materiaalipalvelut sekä liikennepalvelut joko omana tuotantona tai ostopalveluina.

Hankintapalvelut on hankintalain mukainen julkisten hankintojen asiantuntijayksikkö, joka vastaa keskitetystä laite-, tarvike- ja palveluhankintojen toteuttamisesta sekä hankintasopimusten seurannasta hyvinvointialueen hankintastrategian ja hankintaohjeen sekä julkisia hankintoja koskevien säädösten ja määräysten mukaisesti.

Logistiikkapalvelut vastaa materiaaliprosessien keskitetystä hallinnasta, ohjauksesta ja ostotoiminnasta sekä tavarakuljetusten järjestämisestä ja sopimusvalvonnasta. Materiaalipalvelut järjestetään hyvinvointialueella kuudesta (6) eri varastosta ennen keskitettyä ratkaisua.

Liikennepalvelut vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon potilas- ja henkilökuljetusten hallinnoinnista ja ohjauksesta sekä sopimusvalvonnasta. Kuljetuspalvelut järjestetään toimintaan sovellettavien lakien mukaisesti.

Hankinta ja logistiikka palvelualueetta johdetaan palvelujohtajan, hankintapäällikön, logistiikkapäällikön, liikennepäällikön, palveluvastaavien toimesta (3).

Hankinta ja logistiikan palvelualueena toimimme tiiviissä yhteistyössä ydintoimintojen kanssa ja tuemme palvelutoimintaa oikea-aikaisella palvelutuotannolla kustannustehokkaasti.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Hankinta ja logistiikka 1 000 €	Hankinta ja logistiikka yhteiset	Hankinta	Logistiikan palvelut	Materiaalihallinto	Henkilöliikenne	Palvelualue yhteensä
Toimintatulot	0	0	36	0	54	90
Toimintamenot	0	-594	-2 994	-632	-2 172	-6 392
Toimintakate	0	-594	-2 958	-632	-2 118	-6 302

Hankinta ja logistiikka, yhteiset

Hankinnan ja logistiikan palvelualueen on tavoitteena yhtenäistää ohjeita, toimintaprosesseja ja palvelukokonaisuuksien hallintapalveluja siten, että palveluhallinta ja -tuotanto olisi kaikille toimipisteille samankaltainen ja toimipisteen tarpeet

täyttävä. Hankinnan ja logistiikan palvelualueen palvelun tuottamisen rakennemalleilla varmistetaan palvelut ydinprosessille asiakaslähtöisesti, oikea-aikaisesti, laadukkaasti ja potilasturvallisesti.

Hyvinvointialueen strategisena menestystekijänä nähdään hyvinvoiva, osaava ja osallistuva henkilöstö. Tähän pyritään henkilöstön osaamisen varmistamisella toimintaan liittyvillä koulutuksilla sekä henkilöstön työhyvinvointia tukemalla varmistamalla riittävä resurssointi eri tehtävissä.

Hankinnan ja logistiikan palvelualueella työskentelee yhteensä n. 90 henkilöä eri palvelukokonaisuuksissa.

Hankinta

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Hankintapalvelut on hankintalain mukainen julkisten hankintojen asiantuntijayksikkö, joka vastaa keskitetystä tavara- ja palveluhankintojen toteuttamisesta sekä hankintasopimusten seurannasta hyvinvointialueen hankintastrategian ja hankintaohjeen sekä julkisia hankintoja koskevien säädösten ja määräysten mukaisesti. Hankintojen päätösoikeudet on määritelty hallintosäännössä 78§. Hankinnat toteutetaan tarpeisiin perustuen ja myönnettyjen määrärahojen mukaisesti.

Toiminnan ja kehittämisen painopistealueita ovat mm:

- Hankintastrategia ja hankintaohjeet koko hyvinvointialueen tasoisena
- Hankintasopimusten oikeellisuus sopimusten hallintajärjestelmä Cloudiassa.
- Hankintakäytäntöjen yhteistyö toimialueittain
- Yhdistyneen henkilöstön hyvinvoinnin tukeminen ja osaamisen varmistaminen

Logistiikan palvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Logistiikan palvelut tuottavat tilaus- ja toimitusketjunhallintapalvelut ja hoito- ja käyttötaloustarvikkeiden ostotoiminnat koko hyvinvointialueen laajuisesti. Osastopalvelut koostuvat omana tuotantona tuotettavista Sairaala Novan osastovarastojen hyllytyspalveluista sekä hoitologistiikkapalveluista. Sairaala Nova sisäiset materiaalikuljetukset kasaavat eri materiaalien kuljetustarpeet kokonaisuudeksi. Palvelukokonaisuuksista tavarakuljetuspalvelut, postiliikenne ja autojenhallintapalvelu kattavat hyvinvointialueen laajuisen palvelukokonaisuuden.

Toiminnan ja kehittämisen painopistealueita ovat mm:

- Tilaus-toimitusketjun hallinnan yhtenäistäminen koko hyvinvointialueen tasoisena
- Logistiikan palvelukokonaisuuksien sopimusten yhtenäistäminen.
- Henkilöliikenteen palvelukokonaisuuden yhtenäistäminen ja sopimuskokonaisuuksien hallinta ja käyttöönotto hyvinvointialuetasoisesti
- Logististen palvelujen läpikäynti ja yhteistyö toimialueittain
- Yhdistyneen henkilöstön hyvinvoinnin tukeminen ja osaamisen varmistaminen

Materiaalihallinto

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Hyvinvointialueen hoito- ja käyttötaloustarvikkeiden toimitukset tapahtuvat kuudesta varastosta, Sairaala Novan logistiikkakeskus, Kyllön varasto, Äänekosken varasto, Saarijärven varasto, Viitasaaren varasto ja Pihtiputaan varasto. Varastojen palvelualueet perustuvat siirtyvien toimintojen aluejakoihin. Palvelu tuotetaan omana toimintana.

Toiminnan ja kehittämisen painopistealueita ovat mm:

- Materiaalihallinnon ja varastohallinnan yhtenäistäminen ja keskittäminen koko hyvinvointialueen tasoisena
- Materiaalihallintajärjestelmän laajentaminen koko hyvinvointialueelle.
- Palvelutuotannon kokonaisuuden suunnittelu ja tarkennus vastaamaan tarvetta
- Yhdistyneen henkilöstön hyvinvoinnin tukeminen ja osaamisen varmistaminen

Henkilöliikenne

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Henkilöliikenne koostuu ulkoisesta potilaiden siirtokuljetustoiminnasta, sisäisestä potilaskuljetuksesta sekä henkilöliikenteen hallintapalvelusta. Potilaiden siirtokuljetukset koordinoidaan keskitetysti koko hyvinvointialueella ja koskee ambulansseilla ja muilla ajoneuvoilla tapahtuvia siirtokuljetuksia. Potilaiden siirtokuljetukset tuotetaan omana palvelutuotantona sekä ostopalveluina. Henkilöliikenteen hallintapalvelu koostuu VPL (vammapalvelulain), SHL (sosiaalihuoltolain), lastensuojelun, aikuissosiaalityön, sotaveteraanien sekä erityishuoltolakiin perustuvista kuljetuksista että ryhmäkuljetuksista (ikäntyneiden päiväkeskuskuljetukset, kehitysvammaisten päivätoiminta). Hallintapalvelussa valvotaan ostopalveluna

tuotettavaa kokonaisuutta, joka käsittää kuljetusten välityspalvelu, tilausvälityksen sekä kuljettajat koko hyvinvointialueen laajuisesti.

Sairaala Novan sisäinen potilaskuljetus tuotetaan omana toimintana 24/7. Sisäinen potilaskuljetus tuottaa potilaiden kuljetukset tutkimuksiin sekä eri toimipisteiden välillä siirryttäessä.

Toiminnan ja kehittämisen painopistealueita ovat mm:

- Henkilöliikenteen palvelukokonaisuuden yhtenäistäminen ja sopimuskokonaisuuksien hallinta ja käyttöönotto hyvinvointialuetasoisesti
- Kuljetuspalvelujen läpikäynti ja yhteistyö toimialueittain
- Yhdistyneen henkilöstön hyvinvoinnin tukeminen ja osaamisen varmistaminen.

Kiinteistö- ja tekniikkapalvelut

Toiminnan kuvaus

Tekniset palveluiden tehtävä on huolehtia omien ja vuokrakiinteistöjen rakennus- ja taloteknisten järjestelmien toimivuudesta, vastuunjaon mukaisesti. Tämän tiimin vastuulla on myös lääkintälaitteet ja siihen liittyvä tekniikka.

Teknisen palvelun tavoitteena on toimiva, turvallinen ja terveellinen työympäristö, johon lasketaan ulkoalueet ja sisätilat. Edellä mainittuihin kohteisiin liittyvän palvelun lisäksi tekniset palvelut tuottaa laitteisiin ja kalusteisiin liittyviä palveluita. Tekniset palvelut tuottaa palvelunsa alan normien ja säännösten mukaisesti.

Teknisen huollon keskeiset palvelujen päälinjat ovat suunniteltu kunnossapito ja vikakorjaukset, sekä lääkinnällisten laitteiden tukipalvelu. Teknisen palvelun tehtävänä on lisäksi toimia asiantuntijana oman alansa kehittämis-, neuvonta- ja ohjaustehtävissä.

Lääkintätekniikka on lääketieteellisen tekniikan palveluyksikkö, joka vastaa erilaisten potilaan hoitoon ja tutkimukseen tarkoitettujen lääkintälaitteiden ylläpito- ja asiantuntijatehtävistä Keski-Suomen hyvinvointialueella.

Lääkintätekniikka varmistaa toiminnallaan laitteiden elinkaaren aikaisen huollon ja tukipalvelut.

Lääkintätekniikka ylläpitää lakisääteistä lääkintälaiterekisteriä. Tavoitteena on hankkia vuonna 2023 maakunnallinen lääkintälaiterekisteri, johon liitetään kaikki maakunnan lääkintälaitteet sekä mahdollisesti myös apuvälineet.

Hyvinvointialueen lääkintätekniikka on keskitetysti hallinnoitu ja organisoitu. Toiminta hajautetaan muutamiin keskeisiin toimipisteisiin.

Määrärahan jakautuminen palveluyksiköittäin

Kiinteistö- ja tekniikkapalvelut 1 000 €	Kiinteistö ja tekniikkapalvelut, yhteiset	Kiinteistö-tekniikka	LVI- ja konetekniikka	Sähkötekniikka	Keskitetyt lääkintätekniikkapalvelut	Palvelualue yhteensä
Toimintatulot	1813	0	0	0	40	2 634
Toimintamenot	-355	-3 062	-4 244	-4 887	-9 043	-21 590
Toimintakate	1 458	-3 062	-4 244	-4 847	-8 262	-18 956

Kiinteistö- ja tekniikkapalvelut, yhteiset

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Keski-Suomen hyvinvointialueen teknisissä palveluissa työskentelee tällä hetkellä 70 työntekijää, josta Novassa noin 45 henkilöä. Teknisissä palveluissa huolehditaan myös kaikkien Keski-Suomen hyvinvointialueen kuuluvien sairaaloiden ja terveysasemien lääkinnällisistä laitteista ja apuvälineistä. Toimintaamme kuuluu myös sairaalakaasuliikenteestä, hoitajakutsujärjestelmistä huolehtiminen. Tehtäviimme kuuluu myös erilaisten sairaalalaitteiden huolto- ja kunnossapitotehtävät. Kiinteistöjen ylläpito sen sijaan kuuluu kunnille ja kaupungeille.

Teknisiin palveluihin kuuluu kiinteistötekniikka, LVI- ja konetekniikka, sähkötekniikka ja lääkintätekniikka.

Kiinteistötekniikka

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Kiinteistö- ja aluehuolto vastaa hyvinvointialueen omistettujen kiinteistöjen tilojen ja alueiden kunnossapidosta. Kiinteistöhuollon tehtäviin kuuluu tiloihin tehtävien korjaustöiden organisointi ja johtaminen. Aluehuolto vastaa Sairaala Novan kerätävien jätejakeiden logistiikasta. Kiinteistötekniikka hoitaa hyvinvointialueen investointihankkeiden rakennuttamisen. Novassa tuotamme palveluita 24/7.

LVI- ja konetekniikka

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

LVI- ja konetekniikka vastaa hyvinvointialueen omistettujen kiinteistöjen LVIKA-järjestelmistä sekä kaasuverkostosta, koneteknisistä huolloista ja kunnossapidosta. LVI- ja konetekniikalle kuuluu myös erilaisten koneteknisten laitteiden huolto- ja korjaustyöt mm. keittiölaitteet, välinehuollon laitteet, puhdistilat ja vedenkäsittely. LVI- ja konetekniikka vastaa sähkötekniikan kanssa myös Sairaala Novan tekniikan päivystyksestä.

LVI- ja konetekniikka avustaa ja toimii asiantuntijana hyvinvointialueen vuokrakiinteistöissä. Novassa tuotamme palveluita 24/7.

Sähkötekniikka

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Sähkötekniikka vastaa hyvinvointialueen omistettujen kiinteistöjen sähkönjakelujärjestelmästä ja pyrkii toiminnallaan saavuttamaan häiriöttömän sekä turvallisen energiansiirron kaikkiin sähköä vaativiin järjestelmiin. Myös muiden sähkö- ja telejärjestelmien toiminta, kunnossapito ja turvallisuuden takaaminen kuuluvat toimenkuvaamme.

Sähkötekniikka avustaa ja toimii asiantuntijana hyvinvointialueen vuokrakiinteistöissä. Novassa tuotamme palveluita 24/7.

Keskitettyt lääkintätekniikkapalvelut

Toiminnan kuvaus ja painopistealueet

Lääkintätekniikka on lääketieteellisen tekniikan palveluyksikkö tehtävänänsä erilaisten potilaan hoitoon ja tutkimukseen käytettävien laitteiden ja välineiden ylläpito- ja asiantuntijatehtävät sekä kyseisten toimitilojen varustelu- ja asiantuntijatehtävät. Toimintaan kuuluu myös sairaanhoitopiiriin potilaalle lääkinnällisen kuntoutuksen tai kotihoidon vuoksi käyttöön luovuttamien sähkölääkintälaitteiden edellä mainitut palvelut

Alueellisena toimintana lääkintätekniikka huolehtii terveyskeskusten röntgenlaitteiden teknisestä laadunvalvonnasta ja siihen usein liitetystä määräaikaishuollosta. Suoritamme myös terveyskeskusten ja muidenkin terveydenhoitolaitosten erilaisia laitehuoltotehtäviä mahdollisuuksien mukaan. Lääkintätekniikka pyrkii osaltaan avustamaan sairaalan tutkimus- ja hoitotoimintaa laitteiden ja tilojen hankesuunnittelusta toteutukseen sekä huolehtii laitteen elinkaaren aikaisesta ylläpidosta aina laitteen poistamiseen saakka.

Päivittäiset toiminnot ja tehtävien jakautuminen: Hankesuunnittelu, hankkeiden ja hankintojen toteutus lääkintätekniikan osalta, tarjouspyyntöjen sisällöllinen laadinta tai ohjaus, tarjousten vertailu, ko. hankintojen valmistelu, toimiyksikön johto. Novassa tuotamme palveluita 24/7.

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

§ 13 Talouden ajankohtaiset

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/714/00.02.03/2023

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta 5.4.2023 § 13

Valmistelija(t) Jenni Laiho, p. 044 459 6321

Selostus asiasta Keski-Suomen hyvinvointialueen talouspalveluista asiantuntija käy kokouksessa läpi talouden ajankohtaisia asioita.

Strategiajohtajan ehdotus Lautakunta merkitsee talouden ajankohtaiset asiat tiedokseen.

Päätös Asian kokouskäsittely:
Taloussuunnittelupäällikkö Kaisa Okkeri esitteli kokouksessa talouden ajankohtaiset asiat.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

§ 14 Päihdepalvelujen kilpailutus

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/920/05.15.00/2023

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta 5.4.2023 § 14

Valmistelija(t) Tuula Antinaho, p. 050 592 8077**Selostus asiasta** **Nykytilan kuvaus**

Päihdehuollon erityispalveluiden tuottamisesta Keski-Suomen maakunnassa oli sovittu erillisellä sopimuksella vuonna 2013, jossa sopijaosapuolina olivat Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (KSSHP, Y-tunnus 0215978-7)) sekä Sovatek -säätiö (Y-tunnus 2307473-1). Sopimus koski KSSHP:n järjestämismvastuulle kuuluvia avo- ja osastohoidon päihdehuollon erityispalveluita. Sopimus tuli voimaan 1.1.2013. Edellä mainittua sopimusta muutettiin vuonna 2020 siten, että päihdehuollon erityispalvelut (avo- ja osastopalvelut) siirtyivät KSSHP:ltä järjestettäväksi Jyväskylän kaupungille. Palvelut ovat siirtyneet 1.1.2023 alkaen järjestettäväksi Keski-Suomen hyvinvointialueelle laaja-alaisen sosiaali- ja terveyskeskuksen avosairaanhoidon mielenterveys- ja päihdepalveluille. Sovatekin päihdelääketieteen tutkimuskeskuksen palveluita ovat käyttäneet Jyväskylän lisäksi myös maakunnan muut kunnat.

Perusterveydenhuollosta on järjestetty matalan kynnyksen päihdepalveluja, joihin kuuluu hoidon tarpeen arvio, vastaanotto toimintojen hoitosuhdetyöskentely, ohjaus- ja yhdyspintatyöskentely yhteistyötahojen kuten aikuissosiaalityön ja työllisyyspalvelujen kanssa sekä erilaiset hoidolliset seurannat ja esitietojen keräys lausuntojen laatimista varten. Seurannoista voidaan mainita poliisin tai muun viranomaisen vaatimat ajoterveyslausuntoa ennen tehtävät seurannat, jotka sisältävät sekä keskustelukäyntejä että testauksia.

Perusterveydenhuollossa työskennellään päihde- ja lääkeaineriippuvuuksien sekä toiminnallisten- kuten peliriippuvuuksien kanssa. Perusterveydenhuollon palveluihin kuuluu myös terveysneuvontaa sekä ennalta ehkäisevää työtä ja päihdekuntoutuksen tarpeen kartoitusta ja ohjausta. Haittoja vähentävän työn tarve on myös tunnistettu. Tästä voidaan mainita tartuntatautien kartoitus ja testaus sekä hoito ja käyttövälineiden vaihtaminen.

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

Työskentelyyn kuuluu tiivis yhteistyö lastensuojelun kanssa, joka voi sisältää erilaisia hoidollisia prosesseja tai selvittelyjä tai hoitokertomusten pohjalta tehtyjä lausuntoja. Myös lähetteen päihdehoitoon liittyviin testauksiin.

Perusterveydenhuollossa otetaan huomioon potilaan kokonaisvaltainen tilanne, johon voi päihdeongelman lisäksi kuulua laaja kirjo erilaisia sosiaalisia tai psykiatria ja somaattisia ongelmia. Tällöin tehdään yhteistyö perusterveydenhuollon muiden ammattilaisten sekä mietitään mahdollista lähetettä erikoissairaanhoidon tai ohjausta erityispalveluihin.

Perusterveydenhuollossa tarjotaan päihdeiden ja lääkkeiden vieroitushoitoon osastohoidollisia sekä avohoidollista hoitoa. Hoito tapahtuu aina lääkärin suunnitelman mukaisesti ja voi olla lääkkeellistä tai lääkkeetöntä hoitoa.

Sovatekin tuottamat päihdehuollon erityispalvelut sisältävät tällä hetkellä päihdelääketieteen poliklinikan ja osaston palveluita.

Päihdelääketieteen poliklinikan tarjoamat palvelut:

- vieroitushoidon tarpeen arviointi ja suunnittelu
- opioidiriippuvuuden ja -korvaushoidon tarpeen arvioinnit ja hoidon toteutus
- kuntouttavat palvelut yksilö- ja ryhmämuotoisena
- toiminnalliset riippuvuudet; arviointi ja hoito
- arviointi- ja tutkimuspalvelut
- raskaana olevien päihdeäitien hoito
- ajoterveysseurannat
- työparityöskentely kokemusasiantuntijoiden kanssa
- koulutus- ja konsultaatiopalvelut

Päihdelääketieteen osaston tarjoamat palvelut:

- alkoholivieroitushoidot (3-7 vrk)
- arviointi- ja tutkimusjaksot (5-14 vrk)
- lääke- /huumevieroitusjaksot (2-4 vko)
- korvaushoidon jaksot (3-4 vko)

Lisäksi Jyväskylän kaupunki oli kilpailuttanut terveysneuvontapalvelut huumeidenkäyttäjille vuonna 2019 (PETU 229699); palveluntuottajaksi oli valittu Sovatek- säätiö 31.5.2019 tehdyllä hankintapäätöksellä 9/2019 (diari D/1547/02.08.00/2019). Palvelu tunnetaan paremmin matalan kynnyksen terveysneuvonta Visiittinä (kiinteän ja liikkuvan pisteen palvelut). Palvelua tarjotaan Sovatekin tiloissa (Keskussairaalantie 20 B 40620 Jyväskylä) sekä liikkuvassa yksikössä: Visiitti liikkuva terveysneuvontapalvelu-matkailuauto.

Jyväskylän kaupunki on kilpailuttanut Selviämisasemapalvelun vuonna 2018

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

(PETU 198256); palveluntuottajaksi oli valittu Sovatek- säätiö 9.11.2018 tehdyllä hankintapäätöksellä 59/2018 (diaari D/2992/02.08.00.00/2018). Selviämisasemapalvelu järjestetään Lain päihtyneiden käsittelystä (8.6.1973/461) mukaisesti. Lain 2§ edellyttää, että henkilö, joka on päihtymyksen vuoksi otettu kiinni poliisilain (872/2011) tarkoituksella ja joka ei käyttäytymisellään aiheuta vaaraa muiden henkilöiden turvallisuudelle, on poliisin toimitettava päihtyneiden selviämisasemalle tai muuhun hoitopaikkaan, jollei päihtyneestä voida huolehtia muulla tavoin. Sosiaali- ja terveysministeriö on selvityksessään (2009:3) esittänyt, että päihtyneiden selviämisen- ja ensihoito järjestetään suurimmissa kunnissa erillisillä selviämisen- ja ensihoitoasemilla. Selviämisasema toimii sosiaalihuoltolain perusteella, joten siellä ei toteuteta hoidollisia toimenpiteitä.

Talouden tunnusluvut

Tällä hetkellä Keski-Suomen hyvinvointialue maksaa Sovatekille sen tuottamista palveluista avo- ja osastopalveluista 271 441 €/kk eli vuositasolla 3 257 289 €. Lisäksi terveysneuvontapalvelu Visiitistä hyvinvointialue maksaa 10 085,51 €/kk. Tämän lisäksi hyvinvointialue maksaa Visiitin tarvitsemat hoitotarvikkeet. Selviämisaseman kustannukset ovat noin 400 000 €/vuosi. Myös laboratoriokustannuksia Visiitin ja erityispäihdeyksikön palvelusta siirtyy hyvinvointialueelle.

Kehittämisenäkökulma

Laaja-alaisen sosiaali- ja terveyskeskuksen avosairaanhoidon mielenterveys- ja päihdepalveluiden tavoitteena on tarjota perustason palvelua yli 18-vuotiaille. Mielenterveys- ja päihdepalvelut järjestävät vastaanottopalveluita koko Keski-Suomen maakunnan alueella (21 kuntaa, noin 250 000 asukasta). Jämsän toiminnot siirtyvät osaksi hyvinvointialueen toimintaa vuonna 2025.

Palvelut (mielenterveys- ja päihdehoito) on yhdistetty, jotta asiakkaan/potilaan asioita voidaan hoitaa paremmin kokonaisuutena. Keskeistä on avohoitopainotteisuus, omien perustason palvelujen ensisijaisuus sekä laitoshoidon tarpeen vähentäminen avohoitopalveluita ja palvelukokonaisuutta kehittämällä. Tavoitteena on myös vertaistuen ja kokemusasiantuntijuuden vahvistaminen kaikissa mielenterveys- ja päihdepalveluissa. Ehkäisevä työ on keskeistä kaikessa kehittämisessä.

Mielenterveys- ja päihdepalvelut tuottaa itse keskisuomalaisten tarvitsemia päihdepalveluita, koordinoi osaltaan päihdehuollon kokonaisuutta yhteistyössä sosiaalipalveluiden kanssa ja ostaa omaa toimintaansa täydentäviä palveluita.

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

Päihde- ja mielenterveyslain uudistuksessa (Mielenterveys- ja päihdelainsäädännön uudistus - Sosiaali- ja terveysministeriö (stm.fi) painotetaan terveyden- ja sosiaalihuollon tiivistä yhteistyötä päihdeasiakkaiden hoidon järjestämiseksi avopalveluissa, kuten sosiaalinen tuki, vieroitushoito, terapeuttiivinen tuki ja kuntoutus. Laitoskuntoutusta/laitosvieroitushoitoa tarjotaan henkilölle, jolle avohoidon palvelut eivät ole tarkoituksenmukaisia. Raskaana olevalla päihteiden käyttäjällä on oikeus saada välittömästi riittävät päihdeettömyyttä tukevat sosiaali- ja terveyspalvelut. Vieroitushoidossa taas keskitytään vieroitusoireiden hoitamiseen sekä päihteidenkäytön keskeyttämiseen. Lisäksi päihdehuoltoon kuuluvat mm. sosiaalitoimen mielenterveyskuntoutujien asumispalvelut ja päiväkeskus.

Opioidikorvaushoidon toteutus

Jatkossa Keski-Suomen hyvinvointialueen laaja-alainen sosiaali- ja terveyskeskuspalvelut tuottavat itsenäisesti lakien ja asetusten mukaisia opioidikorvaushoidon hoidon tarpeen arviota, diagnostiikkaa ja lääkehoitoa itsenäisesti ja erityispalveluiden kanssa yhteistyössä. On tarpeen suunnitella koko hyvinvointialuetta kokeva korvaushoitoa koskeva prosessi, jota voidaan viedä käytänteisiin.

Korvaushoitoon hakeutumisen tulisi toteutua matalalla kynnyksellä ja lähellä potilaan kotipaikkaa. Sote-keskuksissa työskentelevät sairaanhoitajat ja muut ammattilaiset voivat yhdessä kartoittaa potilaan hoidon ja palvelun tarpeen sekä aloittaa diagnostiikkaan vaadittavat selvittelyt. Tämän jälkeen mahdollisen diagnostiikan sekä lääkehoidon aloitus tulisi tapahtumaan erityispalveluiden järjestämissä osastopalveluissa. Potilaan tilanteen ja lääkehoidon ollessa stabiilissa tilanteessa hoidon tulee siirtyä perustason palveluihin, joka käypähoidon hengen mukaisesti tulisi tapahtua mahdollisimman lähellä hänen asuin paikkaansa.

Potilaalle tarjotaan peruspalveluista lääkehoito, psykososiaalinen tuki, sekä laaditaan laaja-alaisesti hoito- ja kuntoutussuunnitelma. Hänelle tulee järjestää aikuissosiaalityön tukea tarvittaessa ja kartoitettava esimerkiksi kuntoutukselliset tarpeet.

Erityispalveluja voidaan käyttää hoidon tukena, jos potilaan tilanne vaatii sitä tai omissa palveluissa hoidon järjestäminen ei ole olosuhteiden takia mahdollista tai turvallista. Tämä voi olla esimerkiksi osastovieroitusta tai lääkärinkonsultaatiota.

Opioidikorvaushoidon lääkehoidon ja psykososiaalisen tuen turvallinen ja

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

laadukas toteuttaminen perustasolla vaatii resursseja, jotka voidaan mahdollistaa säästöillä, joita luodaan, kun yllä mainitut palvelut tuotetaan itse ja jätetään kilpailutuksen ulkopuolelle.

Tällä hetkellä kuvatut potilasmäärät vaativat henkilötyövuoden lisäämistä suoraan yllä mainittuihin palveluihin; resurssitarvetta arvioidaan toiminnan tarpeen mukaisesti. Palvelut tarvitsevat sairaanhoitajatyötä lääkehoidon turvalliseen toteuttamiseen. Koko hyvinvointialueen kattavaa päihdekoordinaatiota tarvitaan korvaushoidon ja päihdekuntoutuksen osalta.

Prosessikuvaus mahdollisesta hoidon toteuttamisesta perustasolla

- Kilpailutuksen ulkopuolelle jää terveyspalvelu Visiitti. Tuon palvelun sote-asetukset tuottavat lähipalveluina yhdessä kunnille jäävän ehkäisevän päihdetyön kanssa.
- Toiminnallisten riippuvuuksien hoito jää perustasolle.
- Ajoterveyteen liittyvät seurannat ja lausunnot tehdään perustasolla, mutta ajoterveyteen liittyvät konsultaatiot ohjataan erityispalveluihin.

Strategiajohtajan ehdotus

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta:

1. käsittelee kokouksessaan päihdepalveluiden kilpailutusta ja käy valmistelevan keskustelun asiasta.
2. esittää aluehallitukselle päihdepalvelujen kilpailutuksen käynnistämistä. Hankinnan kohteena ovat:
 - osastopalvelut: opioidikorvaushoidon aloitukset/vieroitukset
 - lääkäripalvelut: diagnostiikan tarkennus, konsultaatiot
 - selviämisasema
 - laitoskuntoutusjaksot (sisältäen myös päihdeäidit)
 - mahdollisesti avohoitopalvelut siltä osin, mitä perustasolla ei voida itse

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

toteuttaa (tarkentuu kevään 2023 aikana ennen kilpailutuksen käynnistymistä).

Päätös

1. Lautakunta kävi valmistelevan keskustelun ja evästi jatkovalmistelua seuraavasti:

- palvelusetelin käytön mahdollisuuden arviointi kilpailutuksen kohteena olevien palveluiden järjestämiseksi
- opioidikorvaushoidosta tarkempi suunnitelma ja kuvaus henkilöstön osallistamisesta suunnitelmaan

2. Päätösehdotus hyväksyttiin.

Merkitään tiedoksi: asian käsittelyn aikana Jari Colliander poistui klo 15.44 ja Anne Kovanen klo 16:40.

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

§ 15 Huhtasuon avosairaanhoidon palvelujen kilpailuttaminen

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/921/06.00.00/2023

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta 5.4.2023 § 15

Valmistelija(t) Jari Raudasoja, p. 014 266 95904, Ilkka Käsmä, p. 050 522 0486, Anne Kirmanen, p. 050 368 0241**Selostus asiasta****Huhtasuon avosairaanhoidon palveluiden kilpailuttaminen**

Huhtasuon terveysaseman avosairaanhoidon toiminta kilpailutettiin ja hankintapäätös tästä tehtiin 10.9.2020. Kilpailutuksen voitti Pihlajalinna Oyj ja sopimus allekirjoitettiin 26.10.2020. Pihlajalinna aloitti toiminnan terveysasemalla 1.12.2020. Sopimus oli alkuun määräaikainen 3 vuoden jaksolle, jona aikana sopimuksen irtisanominen oli mahdollista 9 kuukauden irtisanomisajalla. Terveysaseman henkilökunta siirtyi yksityisen palvelutuottajan palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteella. Pihlajalinna irtisanoi palvelusopimuksen 22.2.2023 siten, että 3.12.2023 on viimeinen sopimuksen voimassaolo päivä.

Avosairaanhoidon Huhtasuon vastaanotto toiminta, hankittavien palveluiden taustaa ja palvelunkuvaus

Huhtasuon terveysaseman palvelualueella asuu noin 9 500 asukasta. Huhtasuon väestön erityispiirteinä korostuvat monikulttuurisuus ja sosiaalityön suuri tarve. Huhtasuo sijaitsee noin 6 kilometriä Jyväskylän keskustasta. Hyvinvointialueella on kuntataajamassa vastaanottotilat osoitteessa Nevakatu 1.

Vastuuväestön määrä

Tammikuu 2023

Ikä	
0- 6	570
7 - 64	6581
65 - 74	1197
75 - 84	785
85 -	215
Yhteensä	9348

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

Terveysasemalla on päiväaikainen kiirevastaanottotoiminta sekä ajanvarauksella tapahtuva kiireettömän hoidon toiminta. Palveluaika on ollut arkisin klo 8-16.

Huhtasuon terveysaseman toimintamallina oli ennen edellistä kilpailutusta ns. hoitajajoukkumalli, jossa henkilöstörakenne oli muutettu hoitajapainotteiseksi. Sairaanhoidajia oli nimetty ns. aluehoitajiksi, jolloin he olivat lääkäreiden työpareina sekä osa sairaanhoidajista toimi puhelin- ja vastaanottopalveluissa toteuttaen itsenäistä vastaanottotoimintaa. Tästä huolimatta terveysasema kärsi kroonisesta työvoimapulasta etenkin lääkäriyön osalta ja potilaiden hoitoon pääsyssä oli suuria ongelmia. Tämän ja ulkoisen palvelutuottajatoiminnan postitiivisten kokemusten perusteella terveysaseman avosairaanhoidon toiminta päätettiin kilpailutuksen kautta siirtää yksityisen palvelutuottajan hoidettavaksi.

Huhtasuon avosairaanhoidon palveluiden kilpailuttamisella pyrittiin ennen kaikkea parantamaan kuntalaisten hoitoon pääsyä. Tavoitteena oli hankkia palvelu ulkopuoliselta palvelutuottajalta siten, että hoitoon pääsy helpottuu vuosien epävarman tilanteen jälkeen. Kilpailutuksessa palveluiden saatavuudelle asetettiin kriteerit, jotka takasivat mm. hoitoon pääsyn aikarajat. Hoidon laatuvaateisiin kiinnitettiin huomiota kilpailutuksen kriteereissä ja laatuvaateiden toteutumista seurattiin sopimuskaudella.

Malli perustui Korpilahden, Tikkakosken ja Säynätsalon avosairaanhoidon kilpailutuksessa käytettyihin kriteereihin. Sitovien kriteereiden käyttöönoton myötä hoitoon pääsy toimipisteissä on nopeutunut ja hoidon saatavuus parantunut. Taso on pystytty säilyttämään koko sopimuskauden ajan. Laadullisesti toiminnassa ei ole ollut moitittavaa. Laatupanttimenettely kannustaa palveluntuottajaa myös laadun omavalvontaan ja ylläpitämiseen.

Kilpailutuksen avulla hankittavat palvelut sisältävät terveydenhuoltolaissa (1326/2010) esitetyistä toiminnoista erityisesti perusterveydenhuollon virkaaikaisen avosairaanhoidon ja kiirevastaanoton sekä näiden yhteydessä tapahtuvan terveyden edistämisen, potilaiden ohjauksen, terveysneuvonnan ja terveystarkastukset. Neuvola- ja kouluterveydenhuollon palvelut tuotetaan asetuksen 338/2011 mukaisesti. Myös terveysaseman väestön kotisairaanhoidon lääkäripalvelut, perusterveydenhuollon mielenterveys- ja päihdepalvelut ja osallistuminen tavanomaiseen verkostotyöhön eri toimijoiden kanssa kuuluvat hankittavaan palveluun.

Hankinnan korvauserusteiden nykytilankuvaus

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

Yksityinen palveluntuottaja on saanut korvauksen toiminnastaan kapitaatiokorvauksen avulla. Laatupantin osana ovat lääketieteellinen hoito, hoitoon pääsyajan seuranta, NPS-kyselyn ja päivystyksen- ja lähetemäärien seuranta. Laskutus tapahtuu kerran kuukaudessa palveluntuottajan laskutuksen perusteella. Korvausmäärää on tarkennettu väestömuutosten perusteella. Yksityisen palveluntuottajan toimintaa on seurattu säännöllisesti seurantakokousten avulla neljä kertaa vuodessa. Toimintaan on oltu pääsääntöisesti tyytyväisiä.

Kustannukset

Huhtasuon alueen oman toiminnan kustannuksista johdettu kapitaatiohinta selviää alla olevasta laskelmasta. Kapitaatiokorvaus on laskettu keskimääräisenä iänmukaisen korvauksena terveysaseman käyntien perusteella. 10% korvauksesta on ollut sidottuna laatupantteihin, joilla on kannustettu ulkoista palveluntuottajaa laadukkaaseen ja asianmukaiseen toimintaan. 3kk välein tarkastettava väestövastuu on myös määritellyt kokonaiskapitaatiota.

Ikäryhmä	Väestö	Ikäryhmä- kohtainen kapitaatiohinta	Kapitaatio- kerroin	Korvaus / vuodessa
0 - 6	638	102,22	0,718	65 215,44
7 - 64	6 750	112,47	0,790	759 173,04
65 - 74	1 219	224,18	1,574	273 273,71
75 - 84	559	315,20	2,213	176 196,77
85 -	178	282,26	1,982	50 242,72
Yhteensä	9 344	142,40	1	1 330 599,50

Palveluntuottajalle vuosittain maksettava korvaus on 1.330.599,50 €.

Kuukausittainen Palveluntuottajalle maksettava korvaus on 1.330.599,50 € / 12 kuukautta = 110.883,29 €.

Ostolääkäritoiminta on ainakin kaksi kertaa kalliimpaa kuin oma tuotanto. Myös ostolääkäreiden saatavuus on rajallinen eikä tällä järjestelyllä voida taata tasaista avosairaanhoidon palvelutuotantoa, saati turvata hoidon jatkuvuutta. Ostolääkäritoiminnan hinta vuositasolla on noin 250 000 €/lääkäri ja tämä tarkoittaa Huhtasuon osalta noin 1 miljoonan euron kustannustasoa.

Huhtasuon terveysaseman avosairaanhoidon toiminnan jatkaminen

Irtisanomisen perusteella toiminnan jatko on otettava uuteen tarkasteluun 4.12.2023 alkaen. Toiminta voidaan järjestää joko omana toimintana tai järjestää uusi kilpailutus ja hankkia ulkoinen palveluntuottaja turvaamaan

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

väestön avosairaanhoidon palvelut.

Palvelun järjestäminen omana toimintana

Oman toiminnan järjestämisen suurimpana esteenä on edelleen lisääntyneet haasteet työvoiman saatavuuteen liittyen. Edelliseen kilpailutukseen nähden työvoiman saatavuus on edelleen heikentynyt ja myös hoitohenkilökunnan saatavuus on aikaisempaa huonompi. Huhtasuon terveystaseman maine lääkäri työvoiman keskuudessa on todella heikko, jonka johdosta omatoiminnan osalta on erittäin todennäköistä, että lääkäri työvoima jouduttaisiin hankkimaan ostolääkärisopimuksin. Tutkimusten mukaan hoidon jatkuvuudella voidaan vaikuttaa suoraan syntyviin kustannuksiin, jolloin ostolääkäritoiminnan kautta syntyy riski myös hoidon kustannustason nousuun. Oman palvelutuotannon osalta Huhtasuo on siten riskialtista toimintaa, johon liittyy riski kustannusten nousuun ja hoidon laadun heikentymiseen.

Palvelun järjestäminen ulkoistuksen avulla

Huhtasuon avosairaanhoidon toiminnan ulkoistamisella voidaan avosairaanhoidon vastaanottotoiminnan saatavuutta parantaa ja turvata osaavan henkilöstön rekrytointi ja kustannusten hallinta.

Hankittavat palvelut järjestetään ensisijaisesti lähipalveluna Tilaajan osoittamassa tilassa.

Tiloihin liittyvistä vastuista sovitaan erikseen Palveluntuottajan kanssa erillisellä tilojen käyttöoikeussopimuksella. Tilat annetaan Palveluntuottajan käyttöön kalustettuna (kiintokalusteet), mutta Palveluntuottaja voi halutessaan tuoda toimitiloihin myös omia kalusteitaan.

Sopimuskaudella Tilaaja ja Palveluntuottaja voivat yhteisesti sopien neuvotella siitä, että Palveluntuottaja voi tuottaa Huhtasuon vastuuväestölle vastaanottopalveluita myös muissa kuin Tilaajan Palveluntuottajalle osoittamissa tiloissa. Neuvotteluihin voidaan ryhtyä esimerkiksi, jos asiakastarve/-määrä edellyttää palveluntuottamista muissa tiloissa.

Huhtasuon avosairaanhoidon ulkoistamisella on pystytty turvaamaan alueen asukkaille laadukkaat terveystasemat lähipalveluna. Ulkoinen palveluntuottaja on pystynyt mittausten mukaan parantamaan alueen asukkaiden hoitotasapainoa kansansairauksien osalta.

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

ehdotus

1. käsittelee kokouksessaan Huhtasuon soteaseman kilpailutusta ja käy valmistelevan keskustelun asiasta.
2. esittää aluehallitukselle Huhtasuon soteaseman kilpailutuksen käynnistämistä nykyisen laajuisena.

Päätös

1. Lautakunta kävi valmistelevan keskustelun ja evästi jatkovalmistelua seuraavasti:
 - osana hankintaprosessia olisi hyvä ottaa huomioon hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulma.
2. Päätösehdotus hyväksyttiin.

Merkitään tiedoksi: asian käsittelyn aikana Jorma Poti poistui klo 17:10 ja asian käsittelyn jälkeen Jari Raudasoja poistui klo 17:30.

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

§ 16 Ympäri vuorokautisen palveluasumisen hankinnan tilanne ja eteneminen

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/922/00.01.02/2023

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta 5.4.2023 § 16

Valmistelija(t) Tuija Koivisto

Selostus asiasta Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 21c§:n mukaan ympärivuorokautisella palveluasumisella tarkoitetaan asumista yhteisöllistä toimintaa tarjoavassa esteettömässä ja turvallisessa hoivakodissa, palvelukodissa tai vastaavassa asumisyksikössä, jossa henkilöllä on hänen tarpeitaan vastaava asunto ja jossa hän saa asumisyksikön henkilöstöltä viipymättä ja vuorokaudenajasta riippumatta hoitoa ja huolenpitoa myös äkilliseen tarpeeseensa.

Ympäri vuorokautinen palveluasuminen sisältää henkilön yksilöllisen tarpeen mukaisen vuorokaudenajasta riippumattoman hoidon ja huolenpidon, toimintakykyä ylläpitävän ja edistävän toiminnan, ateriat, vaatehuollon, siivouksen sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävän toiminnan. Palveluasumista on toteutettava niin, että henkilön yksityisyyttä kunnioitetaan ja hänen osallisuuttaan tuetaan. Lisäksi on huolehdittava, että henkilöllä on mahdollisuus saada tarvitsemansa lääkinnällinen kuntoutus ja muut terveydenhuollon palvelut.

Ympäri vuorokautista palveluasumista järjestetään henkilölle, joka tarvitsee päivittäin vuorokaudenajasta riippumatta jatkuvaa hoitoa ja huolenpitoa tai vaativaa ammatillista hoitoa, joiden järjestäminen kotihoitona, omaishoitona, perhehoitona tai muulla tavalla ei ole mahdollista tai asiakkaan edun mukaista.

Ympäri vuorokautista palveluasumista järjestetään henkilön tarpeen mukaan pitkäaikaisesti tai lyhytaikaisesti. Lyhytaikainen palveluasuminen voi olla tilapäistä tai säännöllisesti toistuvaa.

Keski-Suomen hyvinvointialueelle siirtyi kaikkiaan 35 eri sopimusta koskien ikääntyneiden ympärivuorokautisen palveluasumisen (aiemmin tehostettu palveluasuminen) ostoja. Hankintasopimusten lisäksi siirtyi yksittäisiä asiakkaita koskevia maksusitoumuksia. Sopimuskokonaisuus erilaisine sopimusehtoineen ja vastuunjakotaulukkoineen on haasteellinen hallittavaksi. Yhteenvedo sopimuksista liitteenä.

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

Hyvinvointialueen valmistelun taholta käytiin syyskuussa 2022 neuvotteluja ja markkinavuoropuhelua tehostetun palveluasumisen palveluntuottajien kanssa. Palveluntuottajilta tuli vahva viesti siitä, että asumispalvelujen hankinnan puitesopimus tulee kilpailuttaa. Hankintamenettely uudesta hyvinvointialueen kattavasta puitesopimuksesta nähtiin selkeyttävän sirpaleista sopimustilannetta myös hyvinvointialueen näkökulmasta.

Aluehallitus päätti kokouksessaan 11.10.2022 §215, että hyvinvointialue käynnistää hankintamenettelyn koskien ikääntyneiden asumispalvelujen puitesopimusta. Uuden puitesopimuksen tuli alkaa 1.4.2023 ja korvata hyvinvointialueelle kunnista siirtyvät sopimukset. Ympäri vuorokautisen palveluasumisen uuden puitesopimuksen kilpailutuksen valmistelu aloitettiin marraskuussa 2022. Ensimmäisenä vaihtoehtona selvitettiin, olisiko ollut mahdollista laajentaa Jyväskylän kaupungilta siirtyvä dynaamisen hankintamenettelyn mukainen puitesopimus koskemaan koko hyvinvointialuetta. Hankintajuristien mukaan tämä ei kuitenkaan ollut mahdollista.

Hankintamenettelyssä on huomioitava ympärivuorokautista palveluasumista koskevien siirtyneiden sopimusten erilaiset irtisanomisehdot, muuttunut sosiaalihuollon lainsäädäntö, järjestämislain edellyttämä jatkuvuuden hallinta ja että, palvelukuvaus vastaa omaa toimintaa. Kilpailutuksen valmistelu on vaatinut aikaa, eikä uuteen puitesopimukseen 1.4.2023 alkaen päästy. Hankintamenettely on kuitenkin edennyt siinä määrin, että markkinatoimijoille järjestettiin vuoropuhelutilaisuus 30.3.2023. Tarjouspyyntö päästään julkaisemaan huhtikuussa. Hankinnan osalta on valmisteltu tarvittavat asiakirjat: Ikääntyneiden ympärivuorokautisen palveluasumisen palvelukuvaus; hankintasopimusluonnos, ikääntyneiden palvelujen kirjaamisohje, tiloja koskeva vähimmäisliite, henkilötietojen käsittelyn ehdot, henkilöstöluettelopohja; vastuunjakotaulukko.

Keski-Suomen hyvinvointialue on julkisoikeudellinen yhteisö, jonka on hankinnoissaan noudatettava lakia julkisista hankinnoista (1397/2016). Hankinnoissa noudatetaan hankintalain yleisiä oikeusperiaatteita eli hankinnat toteutetaan tasapuolisesti, syrjimättömästi, avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioiden.

Ikääntyneiden ympärivuorokautinen asumispalveluiden hankinta kuuluu hankintalain 25 § mukaisiin sosiaali- ja terveyspalveluja koskeviin liitteen E mukaisiin palveluhankintoihin. Hankinnan ennakoitu arvo on noin 200 Me 48 kuukauden sopimuskauden mukaan laskettuna.

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

Ikääntyneiden ympärivuorokautisen asumispalvelun hankinta toteutetaan avoimella hankintamenettelyllä, jossa hankintailmoitus julkaistaan kansallisessa Hilma-ilmoituskanavassa (www.hankintailmoitukset.fi) sekä Euroopan laajuisessa TED-ilmoituskanavassa (Tenders Electronic Daily). Hankintailmoitus suunnitellaan julkaistavan huhtikuun puoleen väliin mennessä. Liitteen E mukaisissa palveluhankinnoissa tarjoajille tulee antaa kohtuullinen ja riittävä aika tarjosten jättämiseen huomioiden hankinnan koko ja luonne sekä tarjoajien tarvitsema aika tarjouksen laadintaan varten. Tarjoukset arvioidaan tarjouspyynnön mukaisesti. Kaikki soveltuvuusvaatimukset täyttävät tarjoajat tulevat valituksi palveluntuottajiksi. Nykyiset voimassa olevat hankintasopimukset voidaan irtisanoa, kun hankintapäätös on lainvoimainen. Uudet sopimukset suunnitellaan alkavan aikaisintaan 1.9.2023, huomioiden mahdollisen edellisen sopimuksen 6 kuukauden irtisanomisaika. Uusien perustettavien yksikköjen aloitusaika on viimeistään 31.8.2025.

Keski-Suomessa on ympärivuorokautisen palveluasumisen piirissä noin 2500 ikääntynyttä. Oman palvelutuotannon osuus on noin 1300.

Ulkoistussopimusten (Jämsä, Kinnula) piirissä on noin 300 asiakasta ja ostopalvelujen ja palvelusetelin piirissä noin 900 asiakasta.

Strategiajohtajan ehdotus

Työikäisten ja ikääntyvien lautakunta

1. merkitsee tiedoksi ympärivuorokautisen asumispalvelun kilpailutuksen tilannekatsauksen ja hankintamenettelyn
2. käy keskustelua aiheista.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Merkitään tiedoksi: asian käsittelyn jälkeen Tuija Koivisto poistui klo 17:50.

Liitteet

Liite: TEHPA sopimukset

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

§ 17 Ihmislähtöiseen Keski-Suomeen: Hyvinvointialueen strategian toimeenpano-ohjelman eteneminen ja sote-järjestämisen linjaukset

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/528/00.01.03/2023

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta 5.4.2023 § 17

Valmistelija(t) Anu Pihl**Selostus asiasta** Tausta ja yhteys strategiaan

Keski-Suomen hyvinvointialueen strategia hyväksyttiin aluevaltuustossa kesäkuussa 2022. Strategia ulottuu vuoteen 2030 saakka. Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallitus on käynnistänyt 14.2.2023 hyvinvointialueen strategian toimeenpano-ohjelman vuosille 2023-2025: ihmislähtöiseen Keski-Suomeen. Toimeenpano-ohjelman on tarkoitus varmistaa strategisiin tavoitteisiin pääsy sekä koota yhteen hyvinvointialueelta edellytetyjä lakisääteisiä ja muita toiminnan tueksi tarvittavia suunnitelmia ohjelmakokonaisuudeksi. Ohjelmakokonaisuuden ohjausryhmänä toimii aluehallitus.

Strategian toimeenpano-ohjelman kokonaisuudet perustuvat hyvinvointialueen strategiassa asetetuille menestystekijöille

Asukkaat: Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen ohjelma
Ihmislähtöiset palvelut: Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjaukset ja pelastustoimen palvelutasopäätös

Tieto: Keski-Suomen hyvinvointialueen tieto-, ja digitalisaatio-ohjelma

Henkilöstö: Keski-Suomen hyvinvointialueen henkilöstöohjelma

Uudistuminen: Keski-Suomen hyvinvointialueen uudistumis- ja tuottavuusohjelma

Kumppanuus: Keski-Suomen hyvinvointialueen kumppanuusohjelma

Järjestämistehtävää ohjaava lainsäädäntö

Järjestämistehtävän siirtyminen kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueelle 1.1.2023 on merkittävä osa hyvinvointialueuudistusta. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) antaa reunaehdot hyvinvointialueen järjestämistehtävälle.

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

Laki hyvinvointialueesta (611/2021) 7 § mukaan hyvinvointialueen järjestämistehtävään kuuluvat elementit ovat

- 1) yhdenvertainen saatavuus;
- 2) tarpeen, määrän ja laadun määrittäminen;
- 3) tuottamistavan valinta;
- 4) tuottamisen ohjaus ja valvonta;
- 5) viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttäminen

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjausten valmistelu

Yksi osa strategian toimeenpano-ohjelmaa on siis "ihmislähtöiset palvelut" kokonaisuus, joka sisältää sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjaukset ja pelastusvoimien palvelutasopäätöksen. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjaukset valmistellaan yhdessä hyvinvointialueen henkilöstön, alueen eri toimijoiden sekä luottamushenkilöiden kanssa. Ensimmäisessä vaiheessa valmistellaan hyvinvointialueen tilannekuvan päivitys, jonka perusteella tarvittavia linjauksia aletaan valmistella.

Strategiajohtajan ehdotus

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

1. Merkitsee tiedokseen tilannekatsauksen hyvinvointialueen strategian toimeenpano-ohjelman etenemisestä
2. Käy valmistelevan keskustelun järjestämistehtävästä ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjauksista

Päätös

Kokouskäsitely:

Lautakunta päätti yksimielisesti, että asiasta pidetään vielä erikseen iltakoulu Teams-yhteydellä puheenjohtajan päättämänä ajankohtana.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

§ 18

Muut asiat

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/718/00.01.02/2023

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta 5.4.2023 § 18

Valmistelija(t) Jenni Laiho, p. 044 459 6321

Selostus asiasta Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta keskustelee muista mahdollisista asioista.

Strategiajohtajan ehdotus Lautakunta merkitsee muut asiat tiedokseen.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Hyvinvointialueesta annetun lain 141 §:n mukaan seuraavista päätöksistä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa: § 9 - 13 sekä § 17, § 18

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusoikeus ja -perusteet

Hyvinvointialueesta annetun lain 139.1 §:n mukaan seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen: Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä hyvinvointialueen jäsen. Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa järjestettyjä tehtäviä koskevasta päätöksestä oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös yhteistoimintaan osallinen hyvinvointialue ja sen jäsen. Oikaisuvaatimuksen voi tehdä sekä laillisuus- että tarkoituksenmukaisuusperustein.

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika

Oikaisuvaatimusviranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään: Keski-Suomen hyvinvointialue, Aluehallitus Kirjaamon yhteystiedot: Keski-Suomen hyvinvointialueen kirjaamo Hoitajantie 140620 Jyväskyläkirjaamo@hyvaks.fi Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on toimitettava hyvinvointialueen kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä. Hyvinvointialueen jäsenen sekä hyvinvointialueiden yhteistoimintaan osallisen hyvinvointialueen ja sen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on pantu nähtäville yleiseen tietoverkkoon hyvinvointialueen verkkosivustolle.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
 - miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
 - millä perusteella oikaisua vaaditaan.
-

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää hyvinvointialueen kirjaamosta.
